

**REGIONALNA DYREKCJA LASÓW PAŃSTWOWYCH
W SZCZECINIE**

**PLAN URZĄDZENIA LASU
DLA NADLEŚNICTWA SULECIN**

na okres od 1 stycznia 2015 r. do 31 grudnia 2024 r.

PROGRAM OCHRONY PRZYRODY

Program opracowano

w Biurze Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej Oddział w Gorzowie Wlkp.

Program wykonał:

.....

Sprawdził:

.....

sekretariat@gorzow.buligl.pl

www.gorzow.buligl.pl

Akceptuje:

.....

Gorzów Wielkopolski 2014

Spis treści

A. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA NADLEŚNICTWA SULĘCIN.....	6
1. Historia regionu.....	6
2. Historia Nadleśnictwa	11
3. Położenie.....	12
4. Regionalizacja przyrodniczo – leśna.....	14
5. Regionalizacja geobotaniczna.....	14
6. Regionalizacja fizyczno – geograficzna.....	15
7. Regionalizacja klimatyczna.....	15
8. Miejsce i rola Nadleśnictwa Sulęcina w gospodarce przestrzennej regionu.....	17
9. Porównanie wybranych cech drzewostanów różnych jednostek leśnych.....	17
10. Grupy funkcji lasów Nadleśnictwa Sulęcina.....	18
11. Charakterystyka kompleksów leśnych.....	18
B. FORMY OCHRONY PRZYRODY – ISTNIEJĄCE, PROJEKTOWANE I PROPONOWANE.....	20
1. Istniejące, projektowane i proponowane formy prawnej ochrony przyrody w Nadleśnictwie Sulęcina.....	21
2. Parki krajobrazowe.....	21
3. Obszary chronionego krajobrazu.....	23
4. Obszary Natura 2000.....	27
5. Pomniki przyrody istniejące.....	34
6. Pomniki przyrody proponowane.....	40
7. Stanowiska dokumentacyjne istniejące.....	40
8. Użytki ekologiczne istniejące.....	43
9. Zespoły przyrodniczo – krajobrazowe istniejące.....	52
10. Zespoły przyrodniczo – krajobrazowe proponowane.....	56
11. Ochrona gatunkowa.....	58
C. WALORY PRZYRODNICZO-LEŚNE.....	70
1. Rzeźba terenu.....	70
2. Budowa geologiczna.....	70
3. Typy gleb.....	70
4. Wody.....	71
5. Roślinność.....	72
6. Świat zwierzęcy.....	74
7. Typy siedliskowe lasu.....	74
8. Drzewostany.....	75
9. Ekologiczna ocena stanu lasu.....	80
10. Inne cenne obiekty przyrodnicze na terenie Nadleśnictwa Sulęcina.....	87
11. Cenne obiekty dziedzictwa kulturowego na terenie Nadleśnictwa Sulęcina.....	109
12. Obiekty przyrodnicze objęte ochroną prawną, zlokalizowane w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Sulęcina, inne niż te położone na gruntach nadleśnictwa.....	117
13. Obiekty kultury materialnej i inne przyrodnicze w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa.....	119
D. ZAGROŻENIA.....	124
1. Czynniki biotyczne.....	124
2. Czynniki abiotyczne.....	125
3. Czynniki antropogeniczne.....	126
E. WYTYCZNE DO ORGANIZACJI GOSPODARSTWA LEŚNEGO ORAZ WYKONYWANIA PRAC W NADLEŚNICTWIE.....	130
1. Wytyczne do organizacji gospodarstwa leśnego.....	130
2. Wytyczne w sprawie wykonywania prac leśnych.....	130
F. PLAN DZIAŁAŃ – ZESTAWIENIE PRAC OBJĘTYCH PROGRAMEM OCHRONY PRZYRODY.....	132
I. Obligatoryjne zadania z zakresu ochrony przyrody.....	132

II. Fakultatywne wskazania ochronne	132
1. Ochrona różnorodności biologicznej.....	132
2. Działania dotyczące prawnych form ochrony przyrody.....	133
3. Zalecenia w zakresie ochrony cennych gatunków roślin naczyniowych.	134
4. Zalecenia w zakresie ochrony cennych roślin zarodnikowych.....	134
5. Zalecenia w zakresie ochrony starych i cennych drzew.....	134
6. Zalecenia z zakresu ochrony fauny kręgowców.....	135
7. Zalecenia w zakresie ochrony fauny bezkręgowców.	135
8. Zalecenia w zakresie ochrony pamiątek kultury leśnej i kultury powszechnej w lasach.	135
9. Kształtowanie stosunków wodnych i ochrona siedlisk hydrogenicznych w lasach.	136
10. Kształtowanie strefy ekotonowej.	136
11. Zalesienia porolne.	137
12. Promocja i edukacja ekologiczna.	137
PIŚMIENNICTWO.....	139
KRONIKA.....	144
ZAŁĄCZNIKI.....	148

Wprowadzenie

Program Ochrony Przyrody dla Nadleśnictwa Sulęcina jest integralną częścią planu urządzenia lasu na okres od 1.01. 2015 r. do 31.12.2024 r. Opracowany został według stanu na dzień 1 stycznia 2015r

Aktualnie opracowanie uwzględnia zapisy zawarte w poprzednim Programie Ochrony Przyrody oraz ustalenia Komisji Założeń Planu.

Celem programu jest:

- inwentaryzacja i zobrazowanie bogactwa przyrodniczego lasów;
- wskazanie obiektów do objęcia ochroną;
- przedstawienie istniejących i potencjalnych zagrożeń lasów oraz środowiska przyrodniczego;
- doskonalenie gospodarki leśnej na podstawach ekologicznych;
- ulepszanie metod sprawowania i rozwijania ochrony przyrody;
- umożliwienie w przyszłości porównań i analiz zmian środowiska przyrodniczego;
- ochrona zabytków kultury materialnej w lasach.

Program ochrony przyrody dla Nadleśnictwa Sulęcina opracowano zgodnie z zapisem § 110 Instrukcji Urządzania Lasu z (CILP, Warszawa 2012r.), z wykorzystaniem zapisów z „Instrukcji sporządzenia programu ochrony przyrody” (MOŚZNiL Departament Leśnictwa, Warszawa 1996r.) oraz w oparciu o ustawę o lasach z dnia 28 września 1991 r. (Dz.U. 2011 nr 12 poz. 59), ustawę o ochronie przyrody z dnia 16 kwietnia 2004 roku (Dz. U. z 2013 r., poz. 627 ze zmianami i jej aktami wykonawczymi), rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 12 listopada 2012r. (Dz. U. 2012 Nr 0 poz. 1302) w sprawie szczegółowych warunków sporządzania planu urządzenia lasu.

Wykonawcą programu jest BULiGL Oddz. Gorzów Wlkp.

Program został wykonany na podstawie:

- danych zebranych w trakcie prac urządzania lasu (BULiGL O/Gorzów Wlkp. 2013);
- danych zebranych w inwentaryzacji szczegółowej do Programu Ochrony Przyrody (BULiGL O/Gorzów Wlkp. 2013, 2014);
- informacji dostarczonych przez Nadleśnictwo Sulęcina;
- informacji otrzymanych z Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Gorzowie Wlkp.;
- innych informacji zebranych na potrzeby programu.

A. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA NADLEŚNICTWA SULECIN

1. Historia regionu

Ziemia Lubuska nosi swą nazwę od grodu Lubusza, położonego na lewym brzegu Odry, niedaleko ujścia Warty do Odry. Lubusz był największym grodem plemienia, zapisanego w źródłach niemieckich pod łacińską nazwą *Leubuzzi* czyli Lubuszanie. Siedziby Lubuszan rozpościerały się po obu stronach Odry, ale ośrodek plemienia znajdował się po lewej stronie Odry. Na wschodzie Lubuszanie graniczyli z plemieniem Polan. Ok. 967 r. po zwycięstwie władcy Polan (Polski) Mieszka nad pomorskim plemieniem Wolinian, Ziemia Lubuska znalazła również się w granicach nowego państwa - Polski. W ten sposób Ziemia Lubuska przyczyniła się do nawiązania pierwszych stosunków politycznych między Polską i Niemcami. To właśnie niedaleko Szprotawy w 1000 r. spotkał się Bolesław Chrobry z cesarzem Ottonem III przed Zjazdem Gnieźnieńskim. Późniejsze konflikty polityczne spowodowały wieloletnią wojnę Chrobrego z Henrykiem II - cesarzem niemieckim gdzie Ziemia Lubuska dwukrotnie stawała się terenem walk. Po śmierci Chrobrego nastąpiło zredukowanie Ziemi Lubuskiej do roli stancji pogranicznej. Dopiero za czasów Bolesława Krzywoustego i jego ekspansji na północ i na zachód Odry, Ziemia Lubuska przeżyła czas świetności, a śmierć Krzywoustego był zarazem jej kresem. W okresie rozbitcia dzielnicowego punktem centralnym łączącym trzy regiony (Pomorze Zachodnie, Wielkopolska i Śląsk) odpowiedzialne za utrzymanie dawnych granic państwa piastowskiego była Ziemia Lubuska, traktowana przez nie jako uzupełnienie systemu obronnego swoich zachodnich granic. Na zachodzie Odry w XII i XIII w. rosła w siłę marchia brandenburska. Ziemia Lubuska znajdowała się wówczas pod władzą książąt śląskich. Jednak śmierć wrocławskiego księcia Henryka Pobożnego na polach Legnicy w czasie najazdu tatarskiego w 1241 r. zachwiała potęgą dzielnicę śląską, która miała być spoiwem odrodzonego królestwa polskiego. Wynikająca z tego słabość polityczna spowodowała, że w 1249 Ziemia Lubuska mocą decyzji książąt śląskich przeszła pod panowanie Brandenburgii. Opanowanie przez margrabiów brandenburskich Ziemi Lubuskiej spowodowało przesunięcia terytorialne na granicy wschodniej i północno-wschodniej. W 1250-1300 rozszerzeniu uległa Nowa Marchia ciągnąca się północnym brzegiem Warty i Noteci o ziemię torzyńską. Ziemia Lubuska właściwa, położona na zachodnim brzegu Odry została wcielona do Marchii Środkowej. Politycznie wszystkie te terytoria stanowiły jedną całość, rządzone sprawną ręką margrabiów brandenburskich, najpierw Askańczyków, a później Hohenzollernów. Ostatni margrabia brandenburski z rodu Askańczyków, Waldemar do roku 1319 przyłączył do Marchii Brandenburskiej Zbąszyń, Międzyrzecz, Krosno nad Odrą, Lubrzą, Świebodzin, Sulechów. Władysław Łokietek po śmierci Waldemara zajął i włączył do Wielkopolski Międzyrzecz, Zbąszyń i Babimost. W latach 1365-1368 Kazimierz Wielki, król Polski odłączył powiat wschowski od Śląska i przyłączył do Wielkopolski, wcześniej do niej przyłączył Santok i Drezdenko. Pod koniec XIV wieku nasiliła się ekspansja

Brandenburgii na tereny na wschód od Odry, która zaowocowała wchłonięciem powiatów krośnieńskiego i sulechowskiego w 1538 r. w skład Brandenburgii Hohenzollernów.

Przez Ziemię Lubuską przebiegały trakty handlowe z zachodu na wschód oraz z południa na północ. Był to istotny czynnik rozwoju gospodarczego miast ówczesnej Ziemi Lubuskiej. Wojna trzydziestoletnia (1618-1648) zrujnowała miasta lubuskie. Miasta i wsie były wyludnione i zniszczone. Ratunkiem były dostawy żywności z Prus Książęcych przez Wielkiego Elektora Fryderyka Wilhelma.

Wydarzeniem, który spowodował szybki rozwój Ziemi Lubuskiej było przejęcie Śląska przez Fryderyka II od Habsburgów w wyniku wojen śląskich w 1741 r. Po drugim rozbiórce Polski w 1793 Prusy opanowały pas graniczny od Wschowy poprzez Kargowę (opór oddziałów polskich dowodzonych przez kpt. Więckowskiego) Babimost, Międzyrzecz i Skwierzynę. Rozwój gospodarczy Ziemi Lubuskiej uległ zahamowaniu w skutek rozwoju komunikacji kolejowej. Straciła ona swoje znaczenie jako punkt wymiany handlowej pomiędzy Wschodem i Zachodem i zesłała do roli prowincji pruskiej. Znaczenia tego nie odzyskała również po 1918 r, gdy punkt ciężkości gospodarczej przesunął się na Śląsk.

Druga wojna światowa zmieniła przynależność państwową Ziemi Lubuskiej, przywracając ją ponownie do państwa polskiego. Zniszczenia związane z walkami m.in. zniszczone miasta Gubin,, Kostrzyn, spotęgowane zostały dewastacją i grabieżą wojsk sowieckich, traktujące te tereny jako zdobycz wojenną. Nowi osadnicy z centralnej i wschodniej Polski oraz repatrianci zza Bugu, rozpoczęli nową historię Ziemi Lubuskiej.

Sulęcín rozwinął się ze starej osady słowiańskiej przy szlaku handlowym wiodącym z Poznania do Lubusza. Po rozbiciu dzielnicowym Polski w 1138 r., wraz z całą Ziemią Lubuską, pozostawał we władaniu książąt Śląskich. Najstarszy zachowany dokument dotyczący Sulęcína pochodzi z 1241 r. W innym z 1244 r. Sulęcín nazwany jest już miastem, a sam dokument dotyczy podarowania Sulęcína (z przyległościami) zakonowi Templariuszy przez wielmożę Mrocza z Pogorzeli. W 1249 r. książę Śląski Bolesław Rogatka sprzedał Ziemię Lubuską wraz z Sulęcínem margrabiom brandenburskim. Przejawszy nabytki stworzyli oni Nową Marchię. W 1269 r. miasto i gród, z którego Brandenburczycy prowadzili antypolskie działania zniszczył książę wielkopolski Bolesław Pobożny. Posiadłości templariuszy, po ich kasacie w 1314 r., przeszły w ręce brandenburskie, a następnie zostały przekazane joannitom. Miasto pozostawało w rękach joannitów do ich kasaty w 1810 r. Sulęcín gościł wiele wybitnych postaci. W 1574 r. magnaci i duchowieństwo wielkopolskie witało tutaj uroczystie Henryka Walezego, króla Rzeczypospolitej. W czasie potopu szwedzkiego dotarła tu wyprawa duńska Stefana Czarneckiego, a w latach 1806 - 1814 stacjonowały wojska napoleońskie. W połowie XIX w. w okolicy Sulęcína wydobywano torf i węgiel brunatny, zaś w mieście powstała fabryka brykietów.

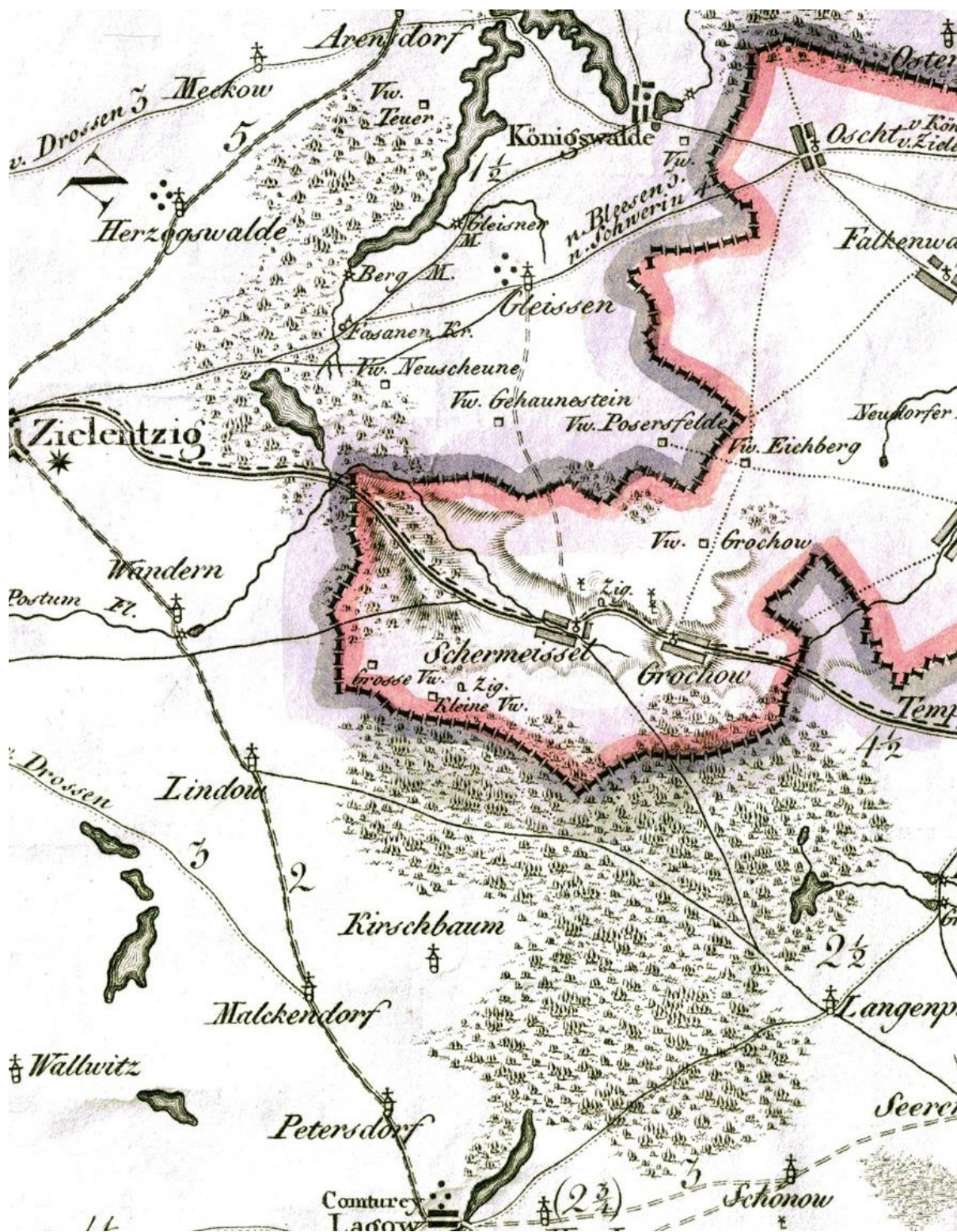
Pod koniec XIX w. miasto Sulęcín uzyskało połączenie kolejowe. W 1945 r. zabudowa miasta była zniszczona w połowie. Z zabytków zachował się: spalony i odbudowany gotycki kościół św.

Mikołaja z XIV w. wybudowany na cokole granitowym z XIII w., fragmenty murów obronnych z XIV w., neogotycki kościół parafialny św. Henryka z XIX w., kamienice w okolicy rynku z XVIII - XIX w. (na jednym z budynków znajduje się płyta pamiątkowa poświęcona mieszkającemu tu wielokrotnemu mistrzowi świata i Europy w zapasach - Leonowi Pineckiemu). Do dziś jednak zachowały się nieliczne obiekty historyczne kultury sakralnej i świeckiej. Niektóre z nich należą do obiektów zabytkowych wpisanych do rejestru zabytków / opis zabytków i podstawa prawna uznania za zabytek . Przed II wojną światową Sulęcín rozwijał się dzięki przemysłowi drzewnemu. Liczył wówczas 6,5 tys. mieszkańców. 2 lutego 1945 r. Sulęcín został zajęty przez Armię Czerwoną i stał się miastem polskim /umownie/. W latach 1945 - 1975, podobnie jak przed wojną zlokalizowano tu siedzibę władz gminnych i powiatowych. Warto wspomnieć, iż na terenie gminy Sulęcín znajduje się Ośrodek Szkoleń Poligonowych Wojsk Lądowych – poligon WĘDRZYN na pow. ok. 11711ha, powstały w miejscu byłego pruskiego kompleksu wojskowego, a później radzieckiego (rejon Buszno był użytkowany przez jednostkę specjalną zajmującą się bronią raketową)

Rysunek 1 Sulęcín dawniej¹

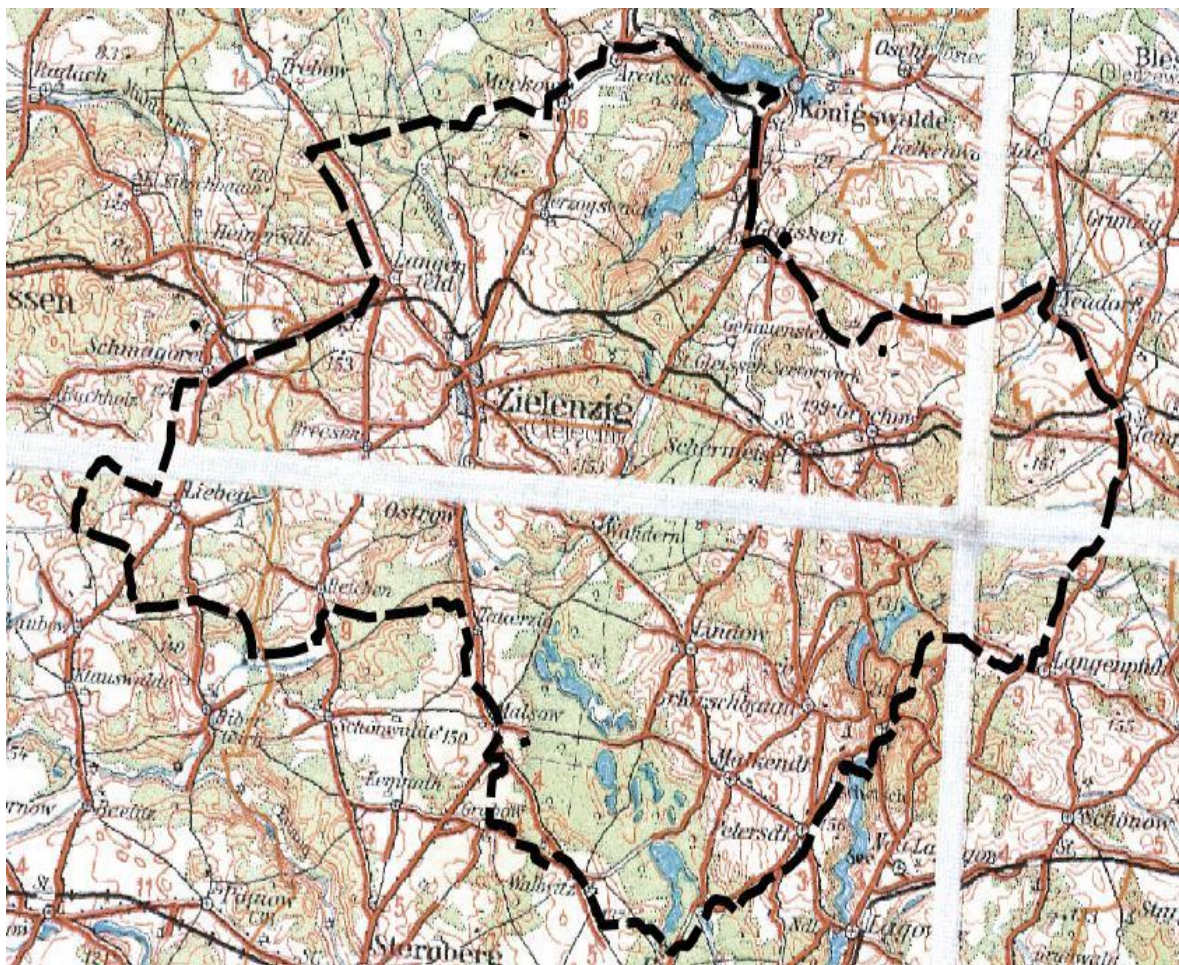
¹ „Dwie historie” Stefan Wiernowolski. Sulęcín 2013

Rysunek 2 Okolice Sulęcina (Zielentzig) Gilly_Spezialkarte_von_Suedpreussen_150k_BCUL_02_A1 (1803r)

Rysunek 3 Okolice poligonu wojskowego P39_S20_297_ZIELENZIG_(Cielecin)_300dpi_1924r

Rysunek 4 Okolice Sulęcina (Zielonizig) 52_ZBASZYN-FRANKFURT_1935r

2. Historia Nadleśnictwa

Gospodarkę leśną II poł. XVIII w., i I poł. XIX wieku lasów okolic Sulęcina i Łagowa regulowało miejscowe prawo, ustanowione przez lokalne władze. Stałym jego składnikiem był przywilej wypasu w lasach inwentarza domowego. Bydło i świny z reguły wypędzano do Puszczy Łagowskiej. Rolnikom sulęcińskim i łagowskim dopiero w latach 1863-1874 odebrano prawo wypasu bydła w lasach /podobnie było w większości lasów Nowej Marchii/. Zakaz ten nie dotyczył wypasu świń, jako że w dokumentach historycznych możemy odnaleźć zapis, że jeszcze ok. 1882 roku wypas świń w lasach Nowej Marchii i okolic był nagminny. Wypasu świń w okolicznych lasach Sulęcina zaniechano wcześniej niż Łagowa, jako że zwierzęta wracały głodne z lasu z „wielkim kwikiem”.

Do najbardziej rabunkowych czynników wyniszczania zasobów leśnych lasów Nowej Marchii zaliczyć należy produkcję węgla drzewnego. Jednym z czołowych odbiorców węgla drzewnego i popiołu były huty szkła. W Nowej Marchii udokumentowaną decyzję o budowie pierwszej huty szkła podjęto w roku 1607. Wkrótce w Bierzwniku (*Marienwalde*), powstaje huta szkła i rozpoczyna produkcję szkła okiennego i luster, które dostarczano m.in. na potrzeby zamku elektorskiego w Berlinie. Nie zostały potwierdzone informacje w trakcie przygotowywania materiałów do historii lasów Sulęcina i Łagowa, jako by budowano huty szkła w tych lasach, ale sądząc z ogólnie przyjętej tendencji do pozyskiwania surowca opałowego do wyrobu szkła hutniczego preceder ten, nie ominął lasów Sulęcina i Łagowa. Warto wspomnieć, iż pierwsza huta szkła najbliżej położona lasów Sulęcina powstała w 1707 roku na terenie Puszczy Mosińskiej i zbudował ją *Georg Zimmermann*.

W XIX wieku gospodarka leśna uległa zasadniczej zmianie. Wcześniej, w wyniku reformy, która całkowicie zakazała wypasu żywego inwentarza w lasach. Później, piętno pozyskania drewna metodą „przerzedzeniową” zastąpiono planowanymi wyrębami i uprawami leśnymi. Nowy plan, jaki opracowano na początku XX wieku wyłączał najwartościowsze przyrodniczo i widokowo obszary z systemu eksploatacji. Wynika z tego, że już wtedy zaczęto myśleć o ochronie cennego pod względem przyrodniczym i krajobrazowym drzewostanu. Przykładem na taki sposób gospodarowania jest rezerwat leśny „*Buchwald*” powołany 6 października 1937 roku na powierzchni 2246 ha w okolicach jeziora Trześniowskiego, Buszenko i Buszno /dzisiejsze buczyny wokół tych jezior/.

Współczesna historia Nadleśnictwa Sulęcina rozpoczęła się po 1945r. Po zakończeniu II wojny światowej na mocy dekretu PKWN z dnia 12.XII.1944r. administracja Lasów Państwowych na tym terenie przejęła lasy przedwojennego państwowego Nadleśnictwa Sulęcina /część/, Łagów/część/ Świebodzin /część/ i Skwierzyna /część/, lasy własności miejskiej oraz lasy drobnej własności prywatnej (głównie polskiej). Formalne przejęcie nastąpiło w 1946r. W 1945 roku na obszarze obecnego Nadleśnictwa Sulęcina utworzono cztery małe Nadleśnictwa Państwowe Sulęcina, Łagów, Torzym, Międzyrzecz. Od roku 1946 gospodarowano tu na podstawie przybliżonej tabeli klas wieku. Pierwszy po wojnie prowizoryczny plan urządzania lasu, na którego podstawie prowadzono gospodarkę planową, wykonano dla Nadleśnictw Sulęcina, Sieniawa, Torzym, Międzyrzecz w 1952. Plany definitywnego urządzania lasu obowiązywały dla Nadleśnictwa Sieniawa i innych do końca

1973r. W 1974 roku w ramach reorganizacji teren dzisiejszego Nadleśnictwa Sulęcín przyłączono do kilku ościennych nadleśnictw. Nadleśnictwo Sulęcín w dzisiejszym kształcie – dwuobrębowym - powstało 1 stycznia 1993 roku na mocy Zarządzenia Nr 64 MOŚZNiL z dn. 31 grudnia 1992r. W Obrębach Sulęcín i Sieniawa, które stanowiły przez ponad 20 lat część różnych nadleśnictw -/wynik reorganizacji LP/ gospodarke leśną prowadzono na podstawie I i II rewizji urządzenia lasu.

3. Położenie.

Rysunek 5 Umiejscowienie Nadleśnictwa Sulęcín na tle Nadleśnictw z RDLP Szczecin².

² Podkład mapy: maps.google.pl

Nadleśnictwo Sulęcín jest nadleśnictwem dwuobróbowym, podzielonym na 11 leśnictw:

- Obręb Sieniawa
- Grochów
- Długoszynek
- Lipa
- Sulęcín
- Jemiołów
- Walewice
- Trzemeszno
- Obręb Sulęcín
- Jeziora
- Glisno
- Żubrów
- Brzeźno
- Lubień

➤ **Obręb Sieniawa: 13 010,2822 ha**

➤ **Obręb Sulęcín: 7 157,5184 ha**

Nadleśnictwo Sulęcín - 20 167,8006 ha

Grunty we współwłasności - 0,6283 ha

Nadleśnictwo Sulęcín położone jest w południowej części RDLP Szczecin. Zgodnie z zasięgami terytorialnymi graniczy: od północy z N-ctwami Lubniewice, Skwierzyna, od wschodu z N-ctwem Międzyrzecz, od południa z N-ctwem Świebodzin (RDLP Zielona Góra) i N-ctwem Torzym (RDLP Zielona Góra), od zachodu z N-ctwem Ośno Lubuskie.

Terytorialny zasięg działania Nadleśnictwa Sulęcín obejmuje:

Województwo lubuskie:

Powiat Sulęciński

Gmina: Sulęcín, Lubniewice, Torzym;

Powiat Słubice

Gmina Ośno Lubuskie

Powiat Międzyrzecz

Gmina Bledzew

Powiat Świebodzin

Gmina Łagów

Nadzór nad lasami nie stanowiącymi własności Skarbu Państwa w imieniu Starosty Sulęcińskiego, Słubickiego oraz Starosty Międzyrzeckiego sprawuje Nadleśniczy na podstawie porozumień zawartych między zainteresowanymi stronami.

4. Regionalizacja przyrodniczo – leśna.

Zgodnie z podziałem Polski na regiony przyrodniczo – leśne³ Nadleśnictwo położone jest w:

Krainie III: Wielkopolsko-Pomorskiej

Mezoregionie: Pojezierza Łagowskiego (III-21)

Mezoregion Pojezierza Łagowskiego⁴

Część Pojezierza Lubuskiego położona między Kotliną Gorzowską (na północy) i Pradolina Warciańsko-Odrzańską (na południu) a Lubuskim Przełomem Odry i Równiną Torzymską na zachodzie i Bruzdą Zbąszyńską na wschodzie.

Liczne wzgórza morenowe. Wzniesienia przekraczają wysokość 200 m. Najwyższe – Bukowiec (225,4 m n.p.m.) i Gorajec (209,2 m n.p.m.). Podłoże stanowią sfałdowane warstwy trzeciorzędowe. Na terenie pojezierza występują liczne pokłady węgla brunatnego. W miejscowości Sieniawa wybudowano, jedną z nielicznych, głębinową kopalnię węgla brunatnego (nieczynna od 2002 roku).

Na pojezierzu znajdują się liczne, niewielkie jeziora rynnowe. Do największych jezior należą: Niesłysz, Ciecz (Jezioro Trześniowskie), Jez. Łagowskie i Paklicko Wielkie. Na północy występują dość duże obszary lasów bukowych.

5. Regionalizacja geobotaniczna.

Położenie Nadleśnictwa Sulęcina zgodnie z regionalizacją geobotaniczną⁵, wykorzystywaną przy określeniu zróżnicowania zespołów roślinnych:

Obszar: Europejskie Lasy Liściaste i Mieszane,

Prowincja: Środkowoeuropejska,

Podprowincja: Środkowoeuropejska Właściwa,

Dział: Brandenbursko-Wielkopolski (B),

Kraina: Notecko-Lubuska (B.1),

Okręg: Pojezierza Lubuskie (B.1.8),

Dział Brandenbursko – Wielkopolski odznacza się ciepłymi i najkrótszymi zimami, najcieplejszymi wiosnami, dość ciepłymi latami i najcieplejszymi jesieniami oraz niską roczną

³ Zielony R., Kliczkowska A. 2012. *Regionalizacja przyrodniczo – leśna Polski 2010*. CILP. Warszawa

⁴ <http://pl.wikipedia.org/>

⁵ J.M. Matuszkiewicz. 1994. *Krajobrazy roślinne i regiony geobotaniczne 1:2500000, 1. Krajobrazy roślinne, 2. Regiony botaniczne (42.5)* (w:) *Atlas Rzeczypospolitej Polskiej*. Główny Geodeta Kraju. IGiPZ PAN. Warszawa.

amplituda temperatur. Roślinność potencjalną w zasięgu Nadleśnictwa przedstawia w dalszej części Programu (dział C.4) Mapa Przeglądowa Potencjalnej Roślinności Naturalnej Polski.

6. Regionalizacja fizyczno – geograficzna.

Według „Geografii fizycznej Polski”⁶ Nadleśnictwo Sulęcín położone jest w:

Podobszarze: Pozaalpejskiej Europy Zachodniej (3),

Prowincji: Nizy Środkowoeuropejskiego (31),

Podprowincji: Pojezierza Południowobałtyckiego (314-316),

Makroregionie: Pojezierze Lubuskie (315.4),

Mezoregionie: Pojezierze Łagowskie (315.42),

Pojezierze Łagowskie (315.42) położone jest w północno-wschodniej części Pojezierza Lubuskiego. Występują tu zaburzone pod naciskiem osady czwartorzędowe i trzeciorzędowe (te ostatnie zawierają pokłady węgla brunatnego), tworzące wysokie cokoły. Powierzchnia tego mezoregionu wynosi ok. 1989 km².

7. Regionalizacja klimatyczna.

Według regionalizacji klimatycznej „Regiony Klimatyczne Polski”⁷ tereny Nadleśnictwa Sulęcín leżą w **regionie XIV –Lubuskim**.

Region Lubuski jest obszarem, na którym stosunkowo często pojawiają się dni z pogodą gorącą. Średnio w roku występuje tutaj co najmniej jeden dzień z temperaturą średnią dobową przekraczającą 25°C i częściej cechuje go pogoda słoneczna bez opadu. Do stosunkowo licznych, w porównaniu z innymi regionami kraju, należą dni bardzo ciepłe, z dużym zachmurzeniem bez opadu.

Mniejszą częstotliwość wykazują dni z typami pogody przymrozkowej bardzo chłodnej bez opadu- 18 dni.

Poniżej przedstawia się wybrane dane klimatyczne średniookresowe z najbliższej stacji meteorologicznej mieszczącej się w Gorzowie Wlkp. (dane z ostatnich 38 lat).⁶

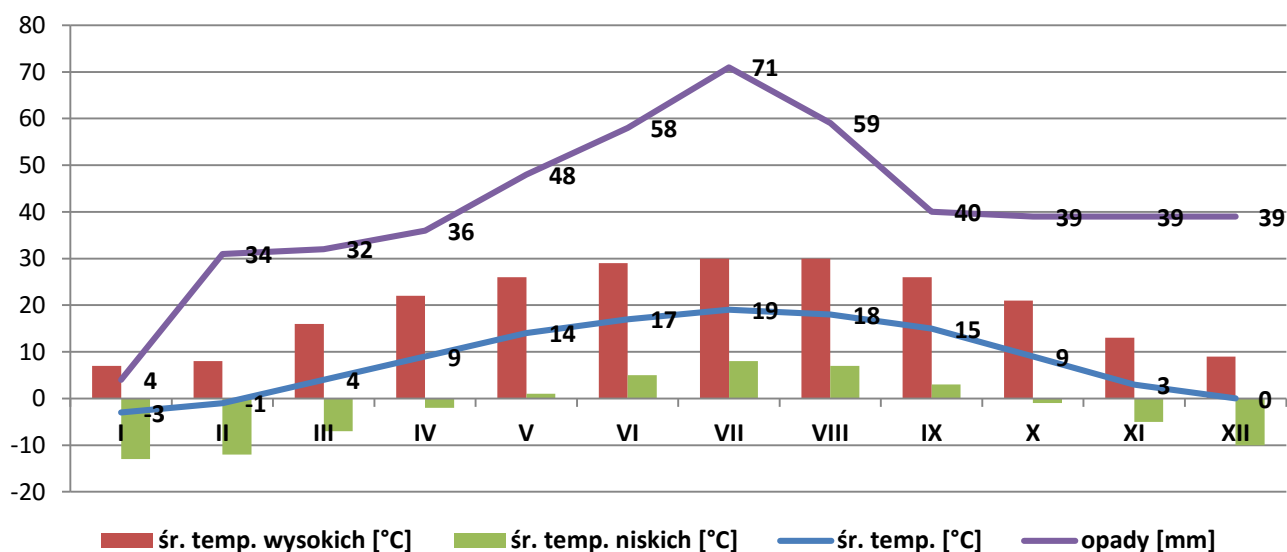
⁶ J. Kondracki. 1988. *Geografia fizyczna Polski*. PWN. Warszawa.

⁷ A. Woś. 1999. *Klimat Polski*. PWN. Warszawa.

⁶ www.weatherbase.com

Tabela 1 Warunki termiczne i wilgotnościowe dla stacji meteorologicznej w Gorzowie Wlkp.

	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	śr. roczna
śr. temp. [°C]	-3	-1	4	9	14	17	19	18	15	9	3	---	8
śr. temp. wysokich [°C]	7	8	16	22	26	29	30	30	26	21	13	9	19
śr. temp. niskich [°C]	-13	-12	-7	-2	1	5	8	7	3	-1	-5	-10	-2
opady [mm]	34	31	32	36	48	58	71	59	40	39	39	39	526

Rysunek 6 Warunki termiczne i wilgotnościowe dla stacji meteorologicznej w Gorzowie Wlkp.

Dla porównania przedstawia się analogiczne dane dla stacji meteorologicznej w Rzepinie (dane z ostatnich 5 lat).

Tabela 2 Warunki termiczne i wilgotnościowe dla stacji meteorologicznej w Rzepinie.

	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	śr. roczna
śr. temp. [°C]	-1	-4	2	7	12	16	17	16	13	9	3	1	7
śr. temp. wysokich [°C]	1	---	6	12	18	22	22	22	19	13	6	3	12
śr. temp. niskich [°C]	-3	-9	-2	2	6	10	12	12	11	8	5	--	3
opady [mm]	20	20	20	40	30	50	100	60	40	40	30	40	490

8. Miejsce i rola Nadleśnictwa Sulęcina w gospodarce przestrzennej regionu.

Program Ochrony Środowiska dla Województwa Lubuskiego na lata 2012 – 2015 z perspektywą do 2019 roku⁸” jako priorytetowe problemy w dziale ochrony przyrody i krajobrazu wskazuje:

- brak podstaw do zarządzania obszarami Natura 2000, zwłaszcza brak obowiązujących planów zadań ochronnych oraz brak planów ochrony dla innych przestrzennych form ochrony przyrody;
- brak odpowiednich zapisów w planach zagospodarowania przestrzennego, które zapobiegałyby konfliktom na obszarach chronionych;
- występowanie monokultur sosnowych w lasach, narażające lasy na uszkodzenia i choroby.

Za główne cele w kwestii ochrony przyrody przyjęto:

- pogłębianie wiedzy o zasobach przyrodniczych województwa;
- stworzenie organizacyjnych i prawnych warunków i narzędzi dla ochrony przyrody;
- ochrona różnorodności biologicznej i krajobrazowej poprzez zachowanie lub odtworzenie właściwego stanu ekosystemów i siedlisk oraz populacji gatunków zagrożonych;
- ochrona i odtwarzanie różnorodności biologicznej ekosystemów leśnych;
- zmiana struktury gatunkowej i wiekowej lasów, odnowienie uszkodzonych ekosystemów leśnych;
- edukacja leśna społeczeństwa, dostosowanie lasów do pełnienia zróżnicowanych funkcji przyrodniczych i społecznych;
- identyfikacja zagrożeń lasów i zapobieganie ich skutkom.

9. Porównanie wybranych cech drzewostanów różnych jednostek leśnych.

Wybrane cechy taksacyjne drzewostanów Nadleśnictwa Sulęcina na tle jednostek leśnych:

Tabela 3 Porównanie wybranych cech drzewostanów Nadleśnictwa Sulęcina

Jednostka	Średni wiek	Przeciętna zasobność [m ³ /ha]	Udział siedlisk borowych [%]	Udział gatunków iglastych [%]
Nadleśnictwo Sulęcina stan na 01.01.2015	64	291	51,3	74,1
RDLP Szczecin stan na 01.01.2009	53	266	52,5	78,8
Lasy Państwowe stan na 01.01. 2009 r.	61	245	52,0	76,8
Województwo lubuskie stan na 01.01.2009			54	245

⁸ „Program Ochrony Środowiska dla Województwa Lubuskiego na lata 2012 – 2015 z perspektywą do 2019 roku” załącznik do Uchwały Nr XXI/185/12 Sejmiku Województwa Lubuskiego z dnia 12 marca 2012 roku w sprawie przyjęcia „Programu Ochrony Środowiska dla Województwa Lubuskiego na lata 2012-2015 z perspektywą do 2019 roku”

10. Grupy funkcji lasów Nadleśnictwa Sulęcina.

Zestawienie grup funkcji lasów Nadleśnictwa Sulęcina przedstawia poniższa tabela (powierzchnia leśna zalesiona i niezalesiona):

Tabela 4 Zestawienie powierzchni rezerwatów, lasów ochronnych i pozostałych.

Dominujące funkcje lasu		Powierzchnia leśna zalesiona i niezalesiona			
		Obręb		Nadleśnictwo	
		Sieniawa	Sulęcina		
		ha		ha	%
I	REZERWATY	-	-	-	-
II	LASY OCHRONNE, w tym:	10 764,40	1 230,89	11 995,29	63,46
1	obronne	6 926,64		6 926,64	36,64
2	w miastach i wokół miast	21,83	31,63	53,46	0,28
3	cenne fragm. przyrody	720,53		720,53	3,81
4	wodochronne	53,14	48,15	101,29	0,54
5	glebochronne		1 081,68	1 081,68	5,72
6	nasienne		5,26	5,26	0,03
7	ostoje zwierząt		52,83	52,83	0,28
8	cenne fragm. przyrody, obronne	1 875,01		1 875,01	9,92
9	cenne fragm. przyrody, ostoje zwierząt	75,69		75,69	0,40
10	wodochronne, cenne fragm. przyrody	65,91		65,91	0,35
11	wodochronne, obronne	47,21		47,21	0,25
13	glebochronne, w miastach i wokół miast		7,96	7,96	0,04
14	glebochronne, nasienne		3,38	3,38	0,02
15	wodochronne, cenne fragm. przyrody, obronne	978,44		978,44	5,18
III	LASY GOSPODARCZE	1286,31	5619,87	6906,18	36,54
Ogółem pow. zalesiona i nie zalesiona		12051,34	6850,76	18901,47	100,00

Tabela 5 Porównanie wybranych cech taksacyjnych drzewostanów w ramach grup funkcji lasu (Wzór 1b.)

Obiekt, nazwa: rezerwatu, obrębu, nadleśnictwa	Grupa funkcji	Przeciętny wiek [lat]	Przeciętny zapas [m ³ /ha]	Średni przyrost [m ³ /ha]	Udział gatunków liściastych [%]	Udział gatunków iglastych [%]
Obręb SIENIAWA	lasy ochronne	67	301	7	28,6	71,4
	ogółem obręb	67	302	7	28,9	71,1
Obręb SULEĆCIN	lasy ochronne	72	307	7	34,9	65,1
	ogółem obręb	60	275	7	21,5	78,5
Nadleśnictwo SULEĆCIN	lasy ochronne	68	302	7	29,4	70,6
	ogółem nadl.	64	291	7	25,9	74,1

11. Charakterystyka kompleksów leśnych.

Lasy Nadleśnictwa Sulęcina tworzą zasadniczo dwa duże kompleksy leśne. Obręb Sulęcina zajmuje lasy Sulęcińskie skupione w jednym zwartym kompleksie. Obręb Sieniawa zajmuje lasy Sulęcińsko-Łagowskie w tym buczyny /Sulęcińsko-Łagowskie/. Kompleksy leśne Nadleśnictwa dzielą drogi publiczne. Poniżej przedstawiono ilość i wielkość kompleksów w Nadleśnictwie Sulęcina:

Tabela 6 Liczba i wielkość kompleksów leśnych (wyłącznie powierzchnia własności Skarbu Państwa)

Nadleśnictwo	Wielkość kompleksu [ha]	Liczba kompleksów	Łączna powierzchnia [ha]
1	2	3	4
Nadleśnictwo Sulęcín	do 1,00	26	13,14
	1,01 - 5,00	49	117,09
	5,01 - 20,00	10	68,33
	20,01 - 100,00	3	140,37
	100,01 - 500,00	3	1619,60
	500,01 - 2000,00	1	950,49
	powyżej 2000,00	2	17 242,93
	OGÓŁEM	94	20 151,95

B. FORMY OCHRONY PRZYRODY – ISTNIEJĄCE, PROJEKTOWANE I PROPONOWANE.

Rysunek 7 Urozmaicona struktura gatunkowa (Fot. Bartłomiej Małecki)

I. Ustawa o ochronie przyrody.

Podstawowym aktem prawnym regulującym zasady ochrony przyrody jest Ustawa o Ochronie Przyrody z 16 kwietnia 2004 r. (Dz. U. z 2013 r., poz. 627 ze zmianami), która w rozdziale 2 określa formy ochrony przyrody:

1. Parki narodowe.
2. Rezerwaty przyrody.
3. Parki krajobrazowe.
4. Obszary chronionego krajobrazu.
5. Obszary Natura 2000.
6. Pomniki przyrody.
7. Stanowiska dokumentacyjne.
8. Użytki ekologiczne.
9. Zespoły przyrodniczo-krajobrazowe.
10. Ochrona gatunkowa roślin, zwierząt i grzybów.

1. Istniejące, projektowane i proponowane formy prawnej ochrony przyrody w Nadleśnictwie Sulęcín.

Do istniejących form ochrony przyrody należą:

- Park krajobrazowy (1)
- Obszary chronionego krajobrazu (3)
- Obszary Natura 2000 (1)
- Pomniki przyrody (24)
- Stanowisko dokumentacyjne (1)
- Użytki ekologiczne (16)
- Zespoły przyrodniczo- krajobrazowe (1)
- Ochrona gatunkowa roślin, zwierząt i grzybów

Ochronę bogactwa przyrodniczego projektuje się i proponuje rozszerzyć o kolejne (tu zaliczono te, które były wcześniej już podawane w różnego typu opracowaniach):

- pomniki przyrody (3)
- zespół przyrodniczo- krajobrazowy (1)

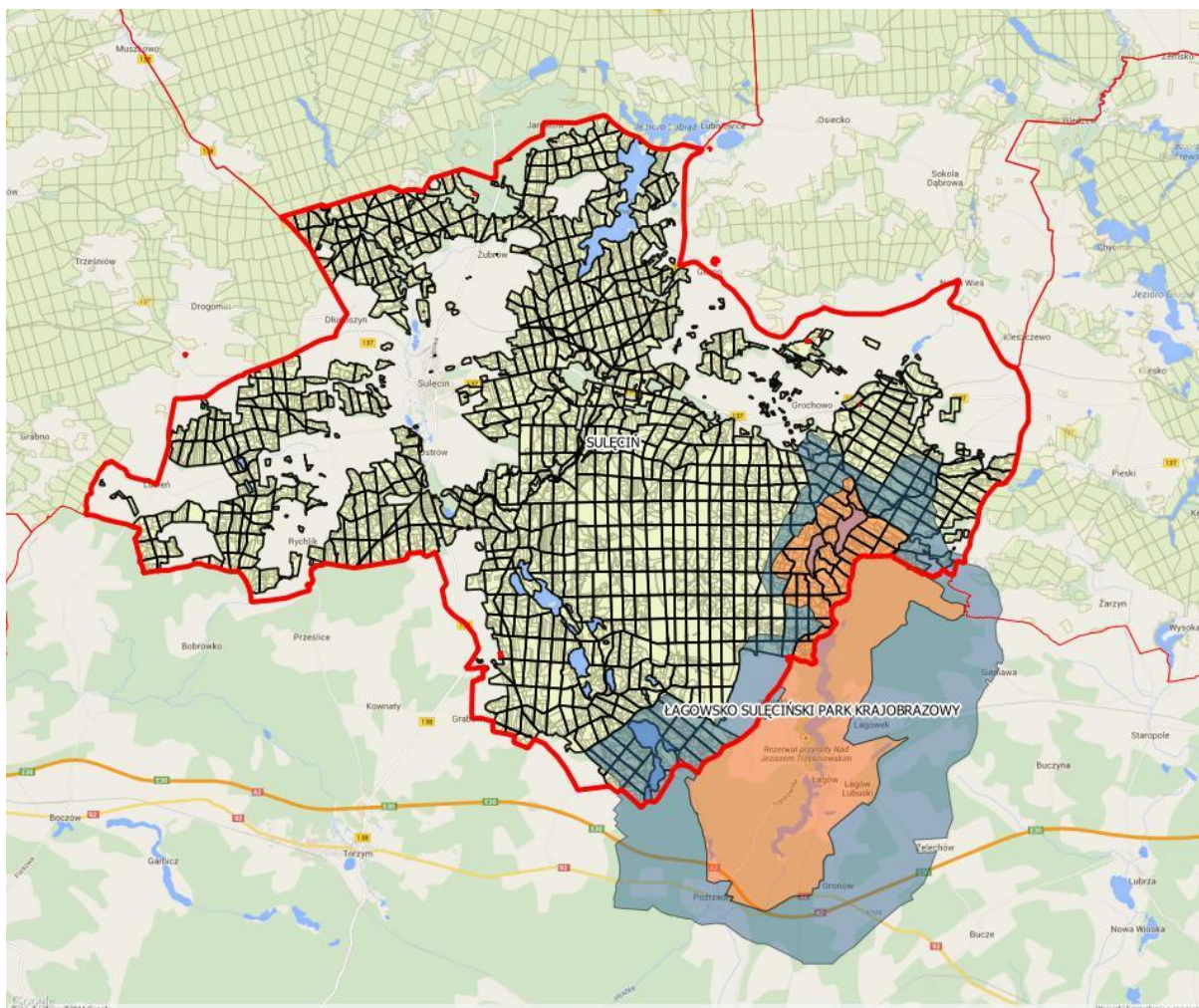
2. Parki krajobrazowe.

Park krajobrazowy jest obszarem chronionym ze względu na wartości przyrodnicze, historyczne i kulturowe oraz walory krajobrazowe. Celem jego utworzenia jest zachowanie, popularyzacja i upowszechnienie tych wartości w warunkach zrównoważonego rozwoju. Grunty rolne, leśne i inne nieruchomości znajdujące się w granicach parku są nadal użytkowane gospodarczo.

Na terenie Nadleśnictwa Sulęcín znajdują się 1 Park Krajobrazowy:

- **Łagowsko- Sulęciński Park Krajobrazowy**

Łagowsko- Sulęciński Park Krajobrazowy powstał na mocy Uchwały Nr VI/42/85 WRN w Zielonej Górze z dnia 26 kwietnia 1985 r. w sprawie utworzenia Łagowskiego Parku Krajobrazowego (Dziennik Urzędowy Województwa Zielonogórskiego Nr 6 poz. 159). Obecnie obowiązującym aktem prawnym jest Uchwała Nr XIII/119/11 Sejmiku Województwa Lubuskiego z dnia 29 sierpnia 2011 r. zmieniająca rozporządzenie nr 23 Wojewody Lubuskiego z dnia 19 września 2005 r. w sprawie wprowadzenia zakazów oraz ujednoczenia dotychczasowych zapisów ustanawiających obszar i granice Łagowskiego Parku Krajobrazowego (Dziennik Urzędowy Województwa Lubuskiego Nr 112 poz. 2112 z dn. 04.10.2011 r.). Zgodnie z tą Uchwałą Park zajmuje obszar o powierzchni 5367,2 ha. Wokół parku wyznaczono otulinę o powierzchni 6394,7 ha.

Rysunek 8 Położenie Łagowsko- Sulęcińskiego Parku Krajobrazowego wraz z otuliną⁹

Najciekawszym elementem Łagowsko-Sulecińskiego Parku Krajobrazowego jest bardzo urozmaicona rzeźba terenu. Łagów nazwano „Perłą Ziemi Lubuskiej” ze względu na niezwykle urozmaicenie krajobrazowe. Do najciekawszych fragmentów Parku należy łagowska rynna polodowcowa o długości 15 km i szerokości 100-750 m., głębokości 20-90 m. i nachyleniu stoków 18-53 st. w niej położone są piękne jeziora. Wysokie i strome krawędzie rynny pocięte są licznymi dolinkami, parowami i wąwozami, porośniętymi lasem bukowo-sosnowym.

W wyniku dotychczasowych badań na terenie Parku zidentyfikowano 554 gatunki roślin zaliczonych do 94 rodzin. Znaczne bogactwo flory wynika ze zróżnicowania siedlisk. Szczególną cechą tego obszaru stanowi spotkanie się tu różnych gatunków geograficznych: atlantyckich, subarktycznych i kserotermicznych. Na terenach bagiennych parku żyje wiele roślin chronionych, jak: rosiczka okrągłolistna, żurawina błotna, bagno zwyczajne, modrzewnica zwyczajna, bobrek trójlistkowy.

W centrum Łagowsko-Sulecińskiego Parku Krajobrazowego leży zabytkowy Łagów z XIII w.. Na Sokolej Górze zachowały się pozostałości po grodzisku funkcjonującym w XII – XIV wieku. W 1347 roku Łagów przeszedł 5 we władanie zakonu Joanitów, którzy wzniesli zamek na przesmyku

² Podkład mapy: maps.google.pl

między dwoma jeziorami, na sztucznie usypanym wzniesieniu. Obiekt został zachowany do dnia dzisiejszego i wpisany do rejestru zabytków. Łągów ze względu na swe położenie, zabytki i krajobraz ma wybitne walory turystyczne i wypoczynkowe.

Celami ochrony Parku jest zachowanie wartości przyrodniczych, wartości historycznych i kulturowych oraz walorów krajobrazowych.

Tabela 7 Zestawienie powierzchni Łągowsko- Sulęcińskiego Parku Krajobrazowego.

Łągowsko-Sulęciński Park Krajobrazowy	Pow. obszaru [ha]	Pow. w zasięgu terytorialnym [ha]	Pow. Nadleśnictwa[ha]	Pow. leśna [ha]	Pow. nieleśna [ha]	% pow. ogólnej N-ctwa
Powierzchnia Parku	5367,2	955,46	845,93	820,17	25,76	4,2
Obręb Sieniawa: 154d*,f,g*,h,i-k; 155g-k,~a, 156b-k,~a,~b; 157b-i,~a,~b; 183a-i,,l*,n -t,~a, 220-224, 225a,d,f,h-p,~a; 255-264; 265a-c,~b; 295-297; 298a-m,~a,~b; 299a-c,~b, 300a,c,~a,~c; 322a*,b,f,l-s,~a~c, 348.						
Powierzchnia otuliny	6394,7	2360,16	1779,79	1718,39	61,40	8,8
Obręb Sieniawa: 49f,g,h,k,l,m,r,~a; 50j-r,~a; 51, 113j,p,s,t; 114-117; 118a*,c*,d,f,g,h,~a; 152d; 153; 154a,b,c,d*,j, ~a,~b; 155a,b,c,d,f; 156a; 157a; 158a-f,j-m;~a,~b; 183j,k,l*,m; 184a,b*,d,g-i;~a,~b; 218; 219; 249d-i; 250a-h; 251-254; 288j*,k*; 289a-f; 290-294; 295i*; 296k*; 298g*,m*,n; 299a*,c*,c,d,~a; 300b*,c*,d-g,~a, 24; 349; 350; 412b*, 413b*; 417b-l,~a,~b; 418-422; 423a-d,~a,~b; 424-426; 427a,b*,c,h,l,~a,~b; 428a,b,c,g-i; 429-440; 443b; 444a,c,d; 445a-i,k,~a; 446; 447; 448a-z,~a, ~b; 458a-o,~a.						

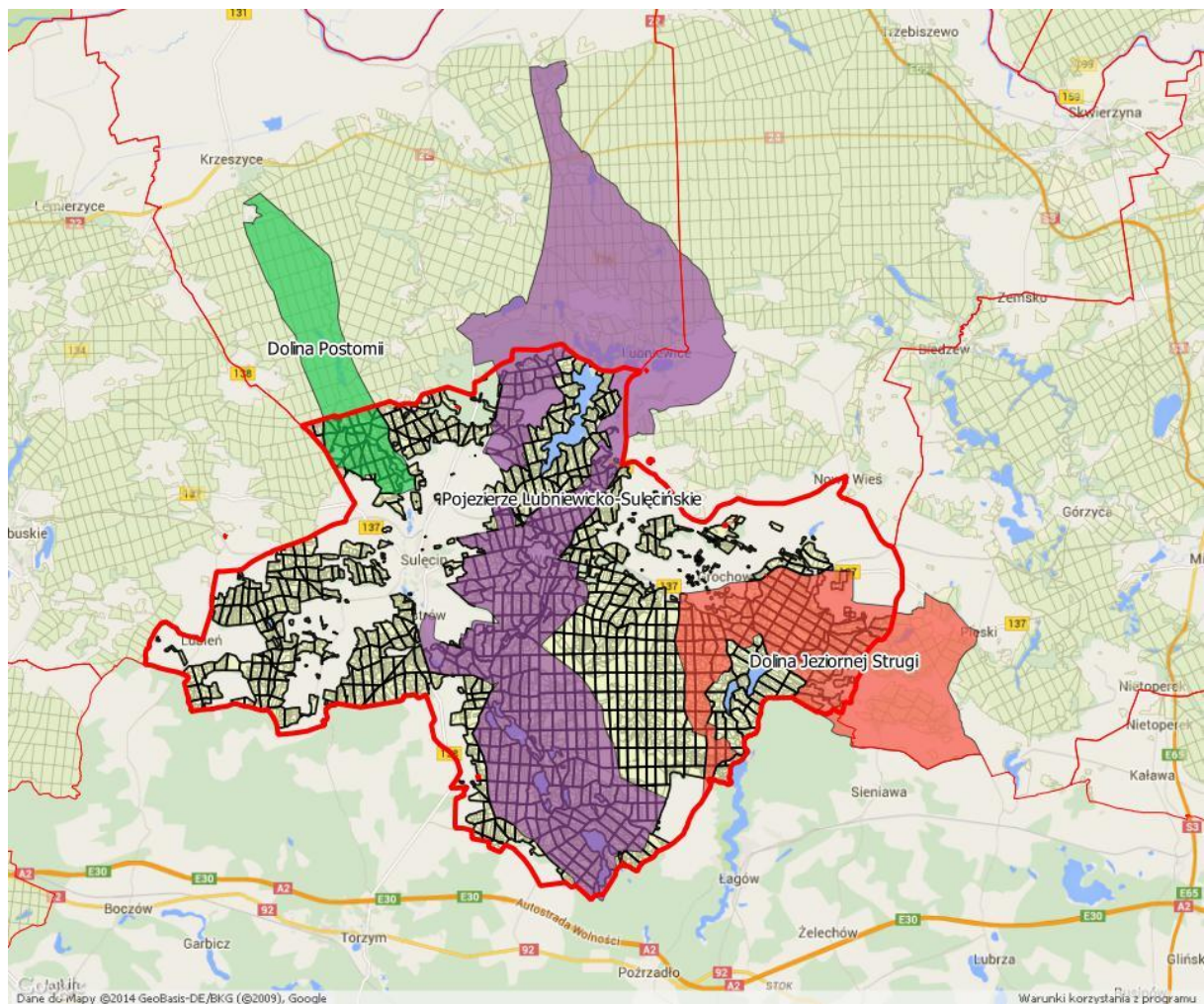
*część wydzielenia

Na dzień 01.01.2015 roku Łągowsko- Sulęciński Park Krajobrazowy nie posiada obowiązującego Planu Ochrony. Istnieje projekt Planu Ochrony realizowany w latach 2007-2008.

3. Obszary chronionego krajobrazu.

Obszar chronionego krajobrazu obejmuje tereny chronione ze względu na wyróżniający się krajobraz o zróżnicowanych ekosystemach, wartościowe ze względu na możliwość zaspokajania potrzeb związanych z turystyką i wypoczynkiem lub pełnią funkcję korytarzy ekologicznych.

Na terenie Nadleśnictwa Sulęcina znajdują się 3 Obszary Chronionego Krajobrazu:

Rysunek 9 Położenie obszarów Chronionego Krajobrazu na terenie Nadleśnictwa Sulęcinek¹⁰

- **OChK – „8B – Dolina Jeziornej Strugi”**

Obszar o powierzchni 5 708 ha. Obecnie obowiązującym aktem prawnym dotyczącym obszaru jest Uchwała Nr XLV/534/14 Sejmiku Województwa Lubuskiego z dnia 24 lutego 2014 r. zmieniająca rozporządzenie w sprawie obszarów chronionego krajobrazu (Dz. Urzędowy Woj. Lubuskiego z dnia 3 marca 2014r., poz. 564).

Tabela 8 Zestawienie powierzchni Obszaru Chronionego Krajobrazu „8B – Dolina Jeziornej Strugi”

„8B – Dolina Jeziornej Strugi”	pow. obszaru [ha]	pow. w zasięgu terytorialnym [ha]	pow. nadleśnictwa [ha]	pow. leśna [ha]	pow. nieleśna [ha]	% powierzchni ogólnej Nadleśnictwa
Nadleśnictwo Sulęcinek	5 708	3192,65	2522,35	2385,66	136,69	12,5

¹⁰ Podkład mapy: maps.google.pl

„8B – Dolina Jeziornej Strugi”	pow. obszaru [ha]	pow. w zasięgu terytorialnym [ha]	pow. nadleśnictwa [ha]	pow. leśna [ha]	pow. nieleśna [ha]	% powierzchni ogólnej Nadleśnictwa
Obreb Sieniawa: 27; 49-51; 53-55; 79-83; 109; 111; 112; 112Ab,c-k; 113; 114-116; 118-121; 122a-d,~a,~b; 146-153; 154a-d,f*,g*,j,~a; 155a-f,~a,~b; 158-160; 161a,d; 183i*,j-m,~b; 184,185; 211-219; 225a-g,h*,i-p,~a; 226; 248; 248Ac-l; 249-254; 264b-d; 265; 266a,b,~a,~b; 288-294; 298n; 299d,f; 300; 301a,b,~a,~b; 322c,d,g-k; 323a-k,~b,~c,~d; 324; 349; 441-447; 448a-z, ~a~c; 450-458;						

*część wydzielenia

Celem ochrony tego obszaru jest zachowanie wartości przyrodniczo -rekreacyjno-histerycznych malowniczego kompleksu leśnego buczyn Łagowsko-Sulęcińskich. W zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Sulęcín OCHK zajmuje wschodnią część Obrębu Sieniawa - krajobraz urozmaicają liczne jeziora i torfowiska, rzeźba terenu, w tym głębokie rynny polodowcowe. Do najciekawszych obiektów przyrodniczych na terenie OChK należą użytki ekologiczne, liczne źródłiska, występujące chronione i rzadkie gatunki roślin (m.in. storczyki, rosiczki) i zwierząt (m.in. bocian czarny, puchacz, bielik). Do cenniejszych obiektów kulturowych należą średniowieczne osady, kamienne kościoły oraz stanowiska archeologiczne.

- **OChK – „9 – Pojezierze Lubniewicko- Sulęcińskie”**

Obszar o powierzchni 14 917 ha. Obecnie obowiązującym aktem prawnym dotyczącym obszaru jest Uchwała Nr XLV/534/14 Sejmiku Województwa Lubuskiego z dnia 24 lutego 2014 r. zmieniająca rozporządzenie w sprawie obszarów chronionego krajobrazu (Dz. Urzędowy Woj. Lubuskiego z dnia 3 marca 2014r., poz. 564).

Tabela 9 Zestawienie powierzchni Obszaru Chronionego Krajobrazu „9 – Pojezierze Lubniewicko- Sulęcińskie”

„9 – Pojezierze Lubniewicko-Sulęcińskie”	pow. obszaru [ha]	pow. w zasięgu terytorialnym [ha]	pow. nadleśnictwa [ha]	pow. leśna [ha]	pow. nieleśna [ha]	% powierzchni ogólnej Nadleśnictwa
Nadleśnictwo Sulęcín	14 917	8013,11	6743,47	6508,24	235,23	33,4

„9 – Pojezierze Lubniewicko-Sulęcińskie”	pow. obszaru [ha]	pow. w zasięgu terytorialnym [ha]	pow. nadleśnictwa [ha]	pow. leśna [ha]	pow. nieleśna [ha]	% powierzchni ogólnej Nadleśnictwa
<p>Obręb Sieniawa: Oddz.6-8; 15-26; 36d; 37f-k,~a; 38-48; 65a-d,~a,~b; 66-77; 95b,d,f; 96a-j,~a; 97-106; 135a-f,g*,h-o*,p*,r,~a; 136-143; 171g; 172c,~a; 173c,~a; 174b-f,~a,~b; 175-181; 181A; 181B;182; 182Ac-y,~a-~c; 182B; 195f; 196c-i,~a,~b; 197-203; 204a-i,~a,~c; 205a, c, 236c-h,~a,~b; 237-245; 246k,l; 275b,c*, ~c; 276-285; 311b*,c, ~a- ~c; 312-320; 321a,c,d,g-j,~a,~b; 334a*,~a; 335- 338; 340-345;346a,b,d,f,~b; 347a; 355d,f; 356b,f-k,l*,~a; 357-368; 370a*;b*; 371a*,b*,c; 372a*,b; 373-384; 386-390; 393-397; 398a-h*,k*,~a; 404-410; 411a,b; 412-422; 423a-d,~a,~b; 424-426; 427a-c,h,l,~a,~b; 428b-l,~a,~b; 429, 430; 431a-i,~a,~b; 432a-n,l*,o,~a; 433-436; 437a,j,~a,~b; 438a-c,l,m,~a,~b; 439a-g,i,j,l,~a,~b;</p> <p>Obręb Sulęcín: 1-5; 8-10; 11-13; 25a,b,c*,~a,~b; 26-29; 30a,c-j,~a,~b; 51-53; 76-78,78A; 79a,c,d*,g-p; 96a*,b-i,j*,k*,l-o; 97; 102a,b,~a,~b; 103j-o,~a,~b; 104n,~b; 110a; 118; 119; 120a,b*,c*,d,f,h*,i-p,~a,~b; 121n-l,~b; 122o; 124j; 129k; 130k-p,~a; 131f-o,~a,~b; 143a-c,i,j,l,m,~a; 144; 145; 146c-k,~a,~b; 147; 148b-i,~a; 149f-m,~a,~b; 150h-m,~a; 152l,m; 153; 154a,b,g-j,~a,~b,~c*; 156i,~b; 157a-d,~a,~b; 158a-h,~a-~c; 159a-l,~a-~c; 160-163; 164a,c-l,~a-~d; 165c-i,~a,~b; 166-168; 169a-m,~a,~c; 170a-d,g-i,k-r,~a,~b;190b-f,j,~a; 191;</p>						

*część wydzielenia

Celem ochrony tego obszaru jest zachowanie wartości przyrodniczo -rekreacyjno-historycznych lasów Lubniewicko – Sulęcińskich. W zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Sulęcín OCHK zajmuje wschodnią część Obrębu Sulęcín i zachodnią część Obrębu Sieniawa - krajobraz urozmaicają jeziora w tym jeziora ZPK „Lubiatowskie Uroczysko”, torfowiska, rzeźba terenu. Do najciekawszych obiektów przyrodniczych na terenie OChK poza wspomnianym ZPK należą użytki ekologiczne, liczne źródłiska, występujące chronione i rzadkie gatunki roślin (m.in. rosiczki, widłaki) i zwierząt (m.in. bielik, bocian czarny). Do cenniejszych obiektów kulturowych należą grodziska, cmentarzyska, średniowieczne osady, kamienne kościoły oraz liczne stanowiska archeologiczne.

- **OChK – „10 – Dolina Postomii”**

Obszar o powierzchni 2 457,35 ha. Obecnie obowiązującym aktem prawnym dotyczącym obszaru jest Uchwała Nr XLV/534/14 Sejmiku Województwa Lubuskiego z dnia 24 lutego 2014 r. zmieniająca rozporządzenie w sprawie obszarów chronionego krajobrazu (Dz. Urzędowy Woj. Lubuskiego z dnia 3 marca 2014r., poz. 564).

Tabela 10 Zestawienie powierzchni Obszaru Chronionego Krajobrazu „10 – Dolina Postomii”

„10 – Dolina Postomii”	pow. obszaru [ha]	pow. w zasięgu terytorialnym [ha]	pow. nadleśnictwa [ha]	pow. leśna [ha]	pow. nieleśna [ha]	% powierzchni ogólnej Nadleśnictwa
Nadleśnictwo Sulęcín	2 457,35	710,34	616,38	604,02	12,36	3,1
<p>Obręb Sulęcín: Oddz. 15; 20; 39-44; 61-64; 65a-m,~a,~b; 66a-f,~b; 88-90; 91a-g,~a-~c; 92a-h,k,l,~a,~b; 99; 100; 101; 113d,l,m; 114a,b,c*,~a,~b,~c;</p>						

Celem ochrony tego obszaru jest zachowanie wartości przyrodniczo -rekreacyjno-historycznych malowniczej doliny Postomii wraz z okalającymi ją lasami. W zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Sulęcín OCHK zajmuje zachodnią część Obrębów Sulęcín - krajobraz urozmaicają liczne torfowiska, rzeźba terenu, w tym rynny polodowcowe. Do najciekawszych obiektów przyrodniczych na terenie OChK należą liczne źródła, występujące chronione i rzadkie gatunki roślin i zwierząt. Do cenniejszych obiektów kulturowych należą cmentarzyska, średniowieczne osady, kamienne kościoły oraz liczne stanowiska archeologiczne

4. Obszary Natura 2000.

Natura 2000 jest przyjętym przez Unię Europejską systemem ochrony wybranych elementów przyrody, najważniejszych z punktu widzenia całej Europy. System ten nie ma zastępować systemów krajowych, ale je uzupełniać – dawać merytoryczne podstawy do zachowania dziedzictwa przyrodniczego w skali kontynentu. Polega na wybraniu (wg określonych kryteriów), a następnie objęciu skuteczną ochroną określonych obszarów. Podstawę do wybrania i ochrony obszarów zaliczanych do systemu Natura 2000 stanowią dwie dyrektywy europejskie: Dyrektywa Ptasia i Dyrektywa Siedliskowa:

- **Dyrektywa Rady 2009/147/WE** (Wild Birds Directive) z dnia 30 listopada 2009 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa (tzw. Dyrektywa Ptasia). W myśl tej dyrektywy powołuje się **Obszary Specjalnej Ochrony (OSO)**.
- **Dyrektywa Rady 92/43/EWG** (Habitat Directive) z dnia 21 maja 1992 r. o ochronie naturalnych siedlisk przyrodniczych oraz dziko żyjącej fauny i flory (tzw. Dyrektywa Habitatowa bądź Siedliskowa). Dyrektywa ta zobowiązuje kraje Unii Europejskiej do typowania terenów ważnych dla ochrony gatunków oraz siedlisk jako **Specjalnych Obszarów Ochrony (SOO)**.

W dniu 7 listopada 2013 r. Komisja Europejska zatwierdziła Obszary Mające Znaczenie dla Wspólnoty. Z chwilą zatwierdzenia obszaru przez Komisję Europejską obszar podlega wszystkim przepisom ustaw. Wyznaczenie obszarów siedliskowych (SOO) nastąpi w drodze rozporządzenia Ministra Środowiska.

Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 12 stycznia 2011r. wyznaczono 144 obszary specjalnej ochrony ptaków.

Art. 33. 1. Ustawy o Ochronie Przyrody zabrania podejmowania działań mogących w znaczący sposób pogorszyć stan siedlisk przyrodniczych oraz siedlisk gatunków roślin i zwierząt, a także w znaczący sposób wpłynąć negatywnie na gatunki, dla ochrony których został wyznaczony obszar Natura 2000.

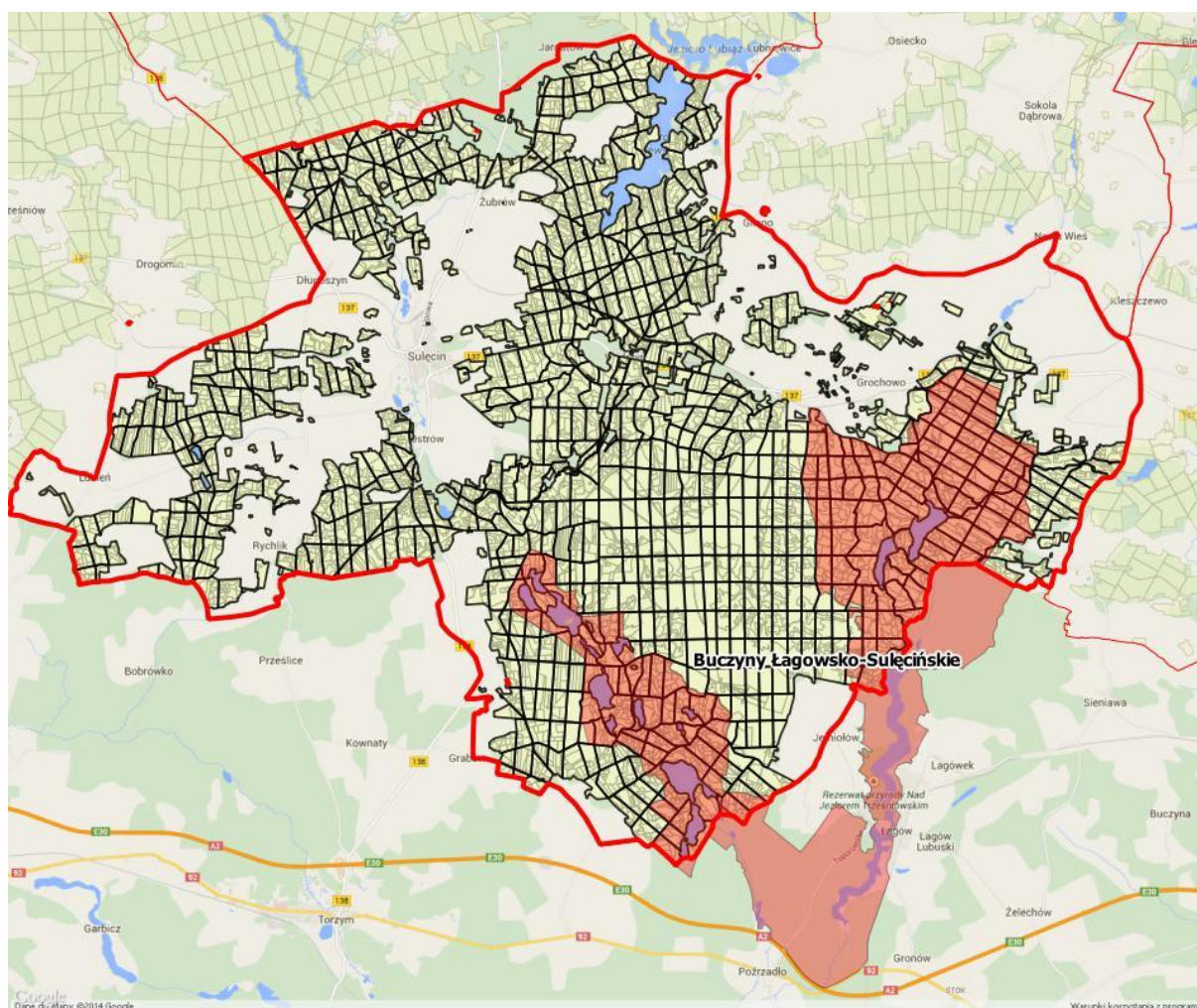
Przepis ten stosuje się odpowiednio dla projektowanych obszarów Natura 2000.

W zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Sulęcín znajduje się:

- specjalny obszar ochrony siedlisk mający znaczenie dla Wspólnoty Europejskiej OZW (SOO):

- **Buczyny Łagowsko-Sulęcińskie PLH080008**

Obszar o powierzchni 6 771,02 ha. Obecnie obowiązującym aktem prawnym dotyczącym obszaru jest Decyzja Komisji Europejskiej z dnia 7 listopada 2013 r. w sprawie przyjęcia na mocy dyrektywy Rady 92/43/EWG siódmy zaktualizowany wykaz terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynentalny region biogeograficzny (dokument nr C(20123) 7358) (Dziennik Urzędowy Unii Europejskiej Nr 741 z dnia 21 grudnia 2013 r.). Dla tego typu obszaru można stosować pełną procedurę z art. 6 Dyrektywy Siedliskowej. Wydaniem rozporządzenia Ministra Środowiska obszar ten formalnie stanie się Specjalnym Obszarem Ochrony Siedlisk.

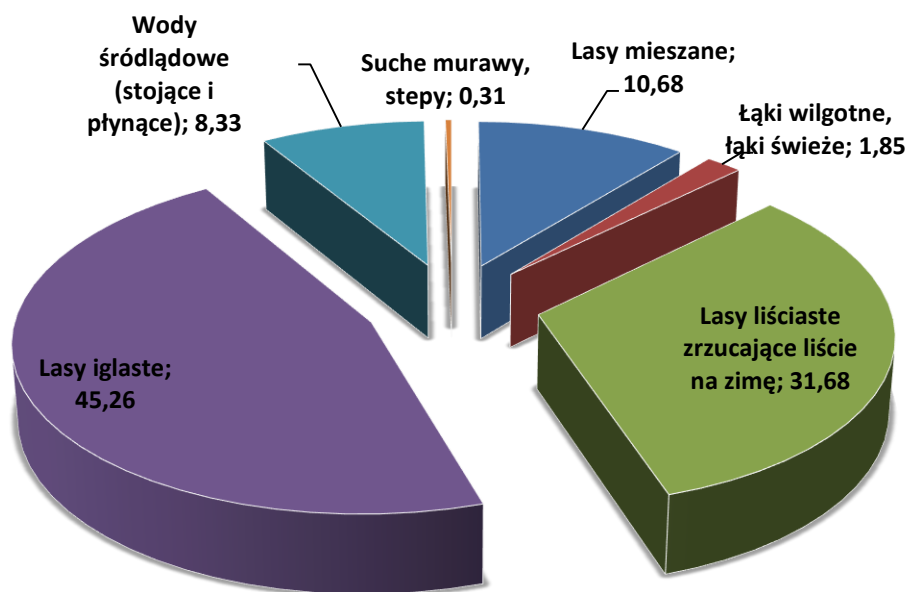

Rysunek 10 Położenie obszaru Buczyny Łagowsko- Sulęcińskie PLH080008¹¹.

¹¹ Podkład mapy: maps.google.pl

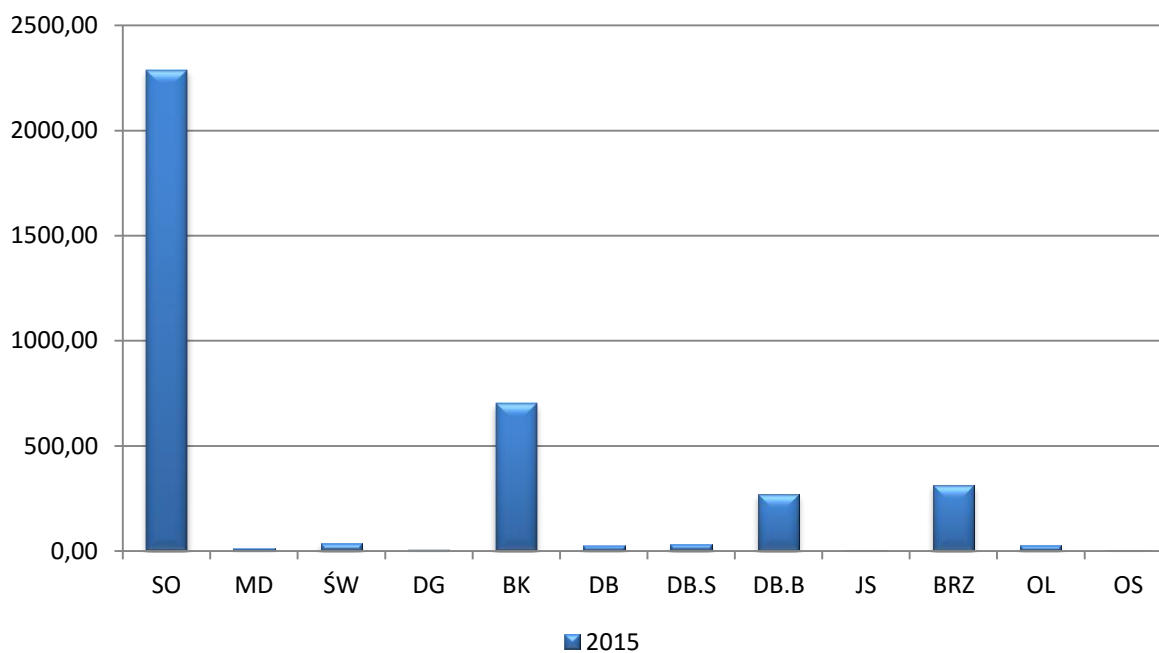
Tabela 11 Zestawienie powierzchni Buczyny Łagowsko- Sulęcińskiej PLH080008.

Buczyny Łagowsko-Sulęcińskie PLH080008	pow. obszaru [ha]	pow. w zasięgu terytorialnym [ha]	pow. nadleśnictwa [ha]	pow. leśna [ha]	pow. nieleśna [ha]	% powierzchni ogólnej Nadleśnictwa
Nadleśnictwo Sulęcín	6 771,02	4425,43	3972,59	3808,20	164,39	19,8
Obręb Sieniawa: 27; 51; 52-55; 79-83; 109a-c,~a; 111; 112; 115-121; 113a,f,g,k-r; 114; 122a-d,~a,~b; 146b,c,f,~c,~d; 147-158-160; 161a,d; 183-185; 204h,i; 211c-f;~c,~d; 212a-d,~a,~b; 213a-g,~a,~b; 214-226; 244; 245; 246k,l; 248l,n,~c; 249b-i,~c,~d; 250-263; 264a,~a,~b;265a-g,~b; 266a; 282d-i,~a; 283f-h,~a; 284; 285a-j,~a,~b; 288h-k,~c,~d,~f; 289-295; 296a-h,~a,~c; 297-299; 300a,c,~b,~c; 315c-g,l,~a; 316, 317; 318a-j,~a,~b; 319a-d,~a,~b; 320a-c; 322-324; 339d-h,~a; 340; 341; 342a-h,~a,~b; 343a-d; 348; 349a-c,~a; 357d,~a; 358c-m,~a; 359-364; 374b-h; 375-380; 386; 387; 393; 394; 404-407; 408c,i-k,~b; 416c,d,f,g; 417-419; 420a-d,h-j; 424a-c,d-p,~a,~b; 425b-h,~a; 429b-c; 430a-f,j,k,n; 430a-d,i,j;~a,~c; 432-436; 438k; 439h,m,n,p-y,~c,~d; 440; 443b; 444a,c,d,~a; 445a-h,~a,~b; 446; 447d.						

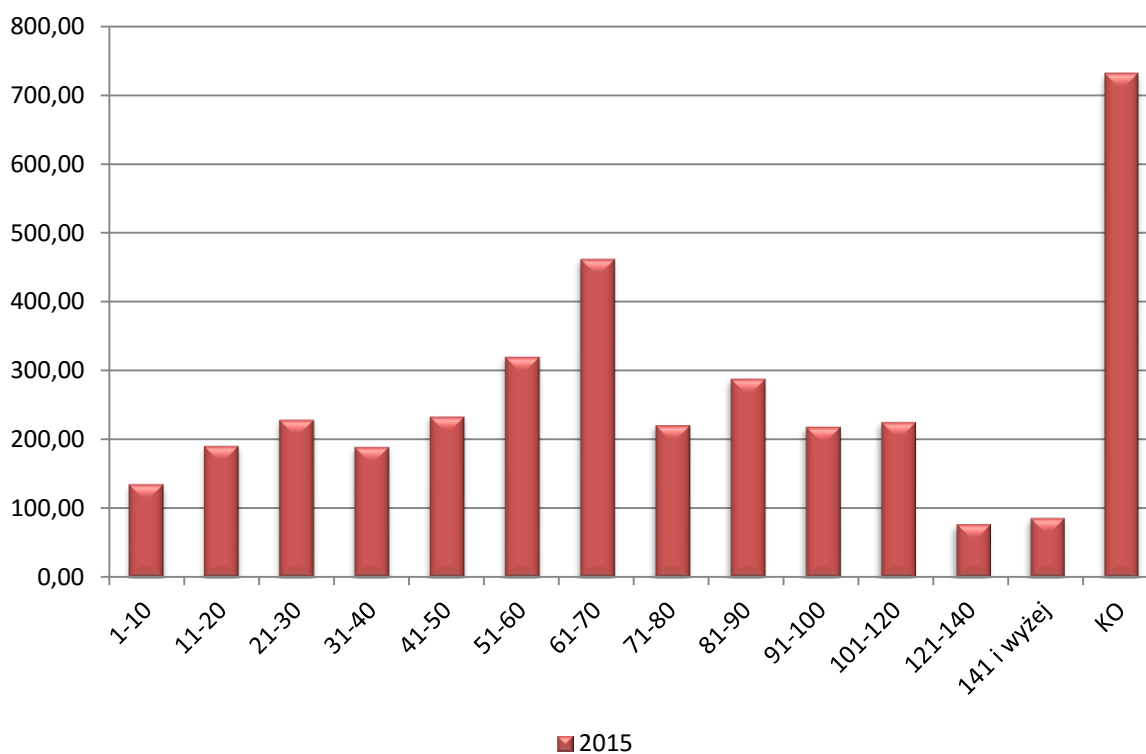
Rysunek 11 Klasy siedlisk przyrodniczych (% pokrycia) w obszarze Natura 2000 Buczyny Łagowsko-Sulęcińskiej PLH080008 (wg SDF).

Gatunki panujące:

Rysunek 12 Udział powierzchniowy wg gatunków panujących w obszarze PLH080008 na początku i na końcu okresu obowiązywania planu

Struktura wiekowa:

Rysunek 13 Struktura wiekowa drzewostanów w obszarze PLH080008 na początku i na końcu okresu obowiązywania planu

Opis obszaru:

Obszar leży w środkowo-zachodniej Polsce, w centralnej części Pojezierza Lubuskiego. Największą i jedyną miejscowością położoną częściowo na terenie ostoi jest zabytkowy Łagów – ośrodek letniskowo-wypoczynkowy, liczący ok. 1700 stałych mieszkańców. Na obrzeżach Obszaru i w jego bliskiej odległości rozmieszczone są mniejsze wsie: Łagówek, Jemiołów, Poźrzadło, Gronów i Wielowieś. Lasami, które stanowią 85% powierzchni obszaru, zarządzają w imieniu Skarbu Państwa, Nadleśnictwa Sulęcina i Świebodzin.

Według geobotanicznego podziału Polski, którego wyznacznikami są między innymi warunki klimatyczne oraz zasięgi występowania gatunków roślin i zbiorowisk roślinnych, obszar Ostoi w całości należy do Krainy Wielkopolsko-Kujawskiej. Kształt Ostoi przypomina literę V i jest wyciągnięty wyraźnie w kierunku północ – południe na odcinku o długości ponad 16 km, a jego wyraźne dwie osie stanowią: w części wschodniej - głęboko wcięta w krajobraz morenowy rynna łagowska oraz ciąg jezior w odnodze zachodniej. Na powierzchni ponad 3100 ha, obszar Buczyn Łagowsko-Sulęcińskich pokrywa się z obszarem Łagowskiego Parku Krajobrazowego. Południową granicę obszaru stanowi jedna z głównych arterii komunikacyjnych kraju, droga nr 2 relacji Warszawa - Świecko (i dalej Berlin) oraz autostrada A-2.

Wartość przyrodnicza i znaczenie (wg SDF):

Obszar ważny w szczególności dla ochrony siedlisk lasów bukowych i kwaśnych dąbrów, torfowisk wysokich, przejściowych i trzęsawisk, a także bardzo cennych siedlisk hydrogenicznych o charakterze twarłowodnych i mezotroficznych zbiorników wodnych z podwodnymi łąkami ramienic. Łącznie na terenie obszaru stwierdzono 12 typów siedlisk przyrodniczych z załącznika I Dyrektywy Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory, a także 12 gatunków zwierząt wymienionych w załączniku II ww. dyrektywy.

Przedmioty ochrony:

Przedmiotem ochrony w obszarze są siedliska oraz gatunki, dla których w Standardowym Formularzu Danych (tzw. SDF) wskazano „ocenę znaczenia ogólnego” A, B lub C.

Tabela 12 Zestawienie siedlisk przyrodniczych stanowiących przedmioty ochrony w granicach obszaru Natura 2000 Buczyny Łagowsko- Sulęcińskie PLH080008 (wg SDF).

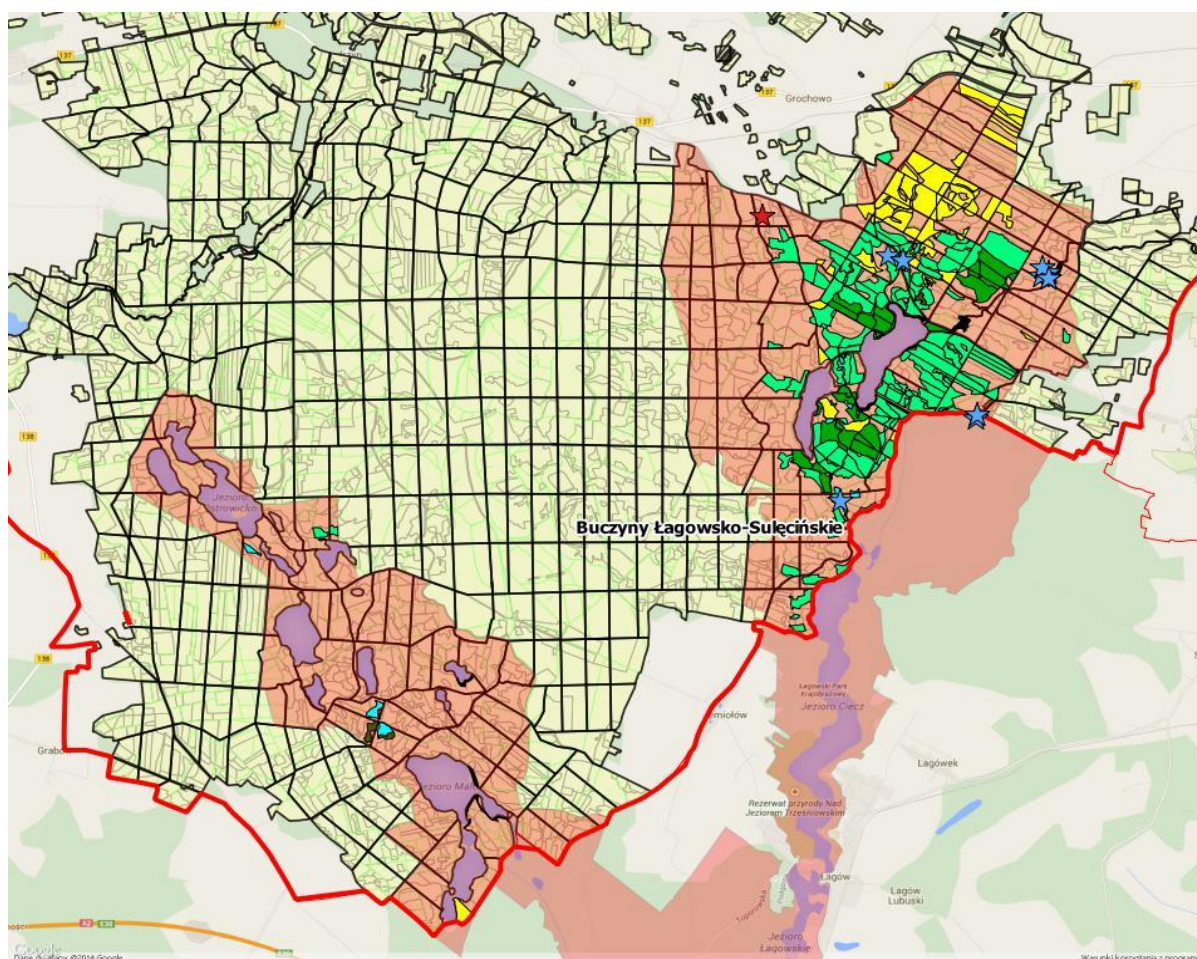
Lp.	Kod przedmiotu ochrony	Nazwa przedmiotu ochrony	Ogólna ocena wg SDF	Liczba wydzieleń z płatami siedliska w obszarze na gruntach Nadleśnictwa	Powierzchnia siedliska w obszarze na gruntach Nadleśnictwa
1	2	3	4	5	6
1.	3140	Twardowodne oligo- i mezotroficzne zbiorniki z podwodnymi łąkami ramienic <i>Charetea</i>	A	-	-
2.	3150	Starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne	C	1	3,51
3.	3160	Naturalne, dystroficzne zbiorniki wodne	C	-	-
4.	6410	Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe	C	-	-
5.	6430	Ziołorośla górskie i ziołorośla nadrzeczne	C	-	-
6.	6510	Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie	C	-	-
7.	7110	Torfowiska wysokie z roślinnością torfotwórczą (żywe)*	A	-	-
8.	7140	Torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z <i>Scheuchzeria-Caricetea</i>)	A	18	17,85
9.	9110	Kwaśne buczyny	B	131	553,14
10.	9130	Żyzne buczyny	B	20	53,68
11.	9190	Śródładowe kwaśne dąbrowy	B	53	194,98
12.	91D0*	Bory i lasy bagienne	C	5	6,11
13.	91E0*	Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe	C	12	14,53

Tabela 13 Zestawienie gatunków zwierząt stanowiących przedmioty ochrony w SOO Buczyny Łagowsko-Sulęcińskie PLH080008

Kod i nazwa przedmiotu ochrony oraz symbol znaczenia ogólnego wg SDF	Analiza wymagań ekologicznych pod kątem istniejących i potencjalnych miejsc występowania	Stanowiska w Obszarze natura 2000 na gruntach N-ctwa
1	2	3
Gatunki objęte art. 4 Dyrektywy 2009/147/WE i gatunki wymienione w załączniku II do Dyrektywy 92/43/EWG		
1188 Kumak nizinny C	Gatunek związany ze środowiskiem wodnym	Informacja o 2 stanowiskach gatunku na gruntach N-ctwa w granicach SOO
1149 Koza C	Gatunek związany ze środowiskiem wodnym	Brak informacji o stanowisku gatunku na gruntach N-ctwa w granicach SOO
1145 Piskorz C	Gatunek związany ze środowiskiem wodnym	Brak informacji o stanowisku gatunku na gruntach N-ctwa w granicach SOO
5339 Różanka C	Gatunek związany ze środowiskiem wodnym	Brak informacji o stanowisku gatunku na gruntach N-ctwa w granicach SOO
1096 Minóg strumieniowy C	Gatunek związany ze środowiskiem wodnym	Brak informacji o stanowisku gatunku na gruntach N-ctwa w granicach SOO
1166 Traszka grzebieniasta A	Gatunek związany ze środowiskiem wodnym. Do rozrodu traszki niezbędne są niewielkie zbiorniki wodne, w otoczeniu silnie wilgotnych siedlisk, w których bytuje.	Informacja o 10 stanowiskach gatunku na gruntach N-ctwa w granicach SOO
1355 Wydra B	Gatunek związany ze środowiskiem wodnym	Brak informacji o stanowisku gatunku na gruntach N-ctwa w granicach SOO

Plan zadań ochronnych:

Obszar Buczyny Łagowsko- Sulęcińskie PLH080008 posiada obowiązujący Plan zadań ochronnych zatwierdzony Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wlkp. z dnia 7 kwietnia 2014 roku w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Buczyny Łagowsko-Sulęcińskie PLH080008 (Dz. Urzędowy Woj. Lubuskiego z dnia 11 kwietnia 2014r., poz. 898). Szczegółowe zapisy Planu zadań ochronnych odnośnie zadań związanych z gospodarką leśną znajdują się w dalszej części Programu.

Rysunek 14 Rozmieszczenie przedmiotów ochrony obszarów Natura 2000 PLH080008 na gruntach Nadleśnictwa Sulęcina (legenda analogiczne z Tabeli 11 oraz Tabeli 12).¹²

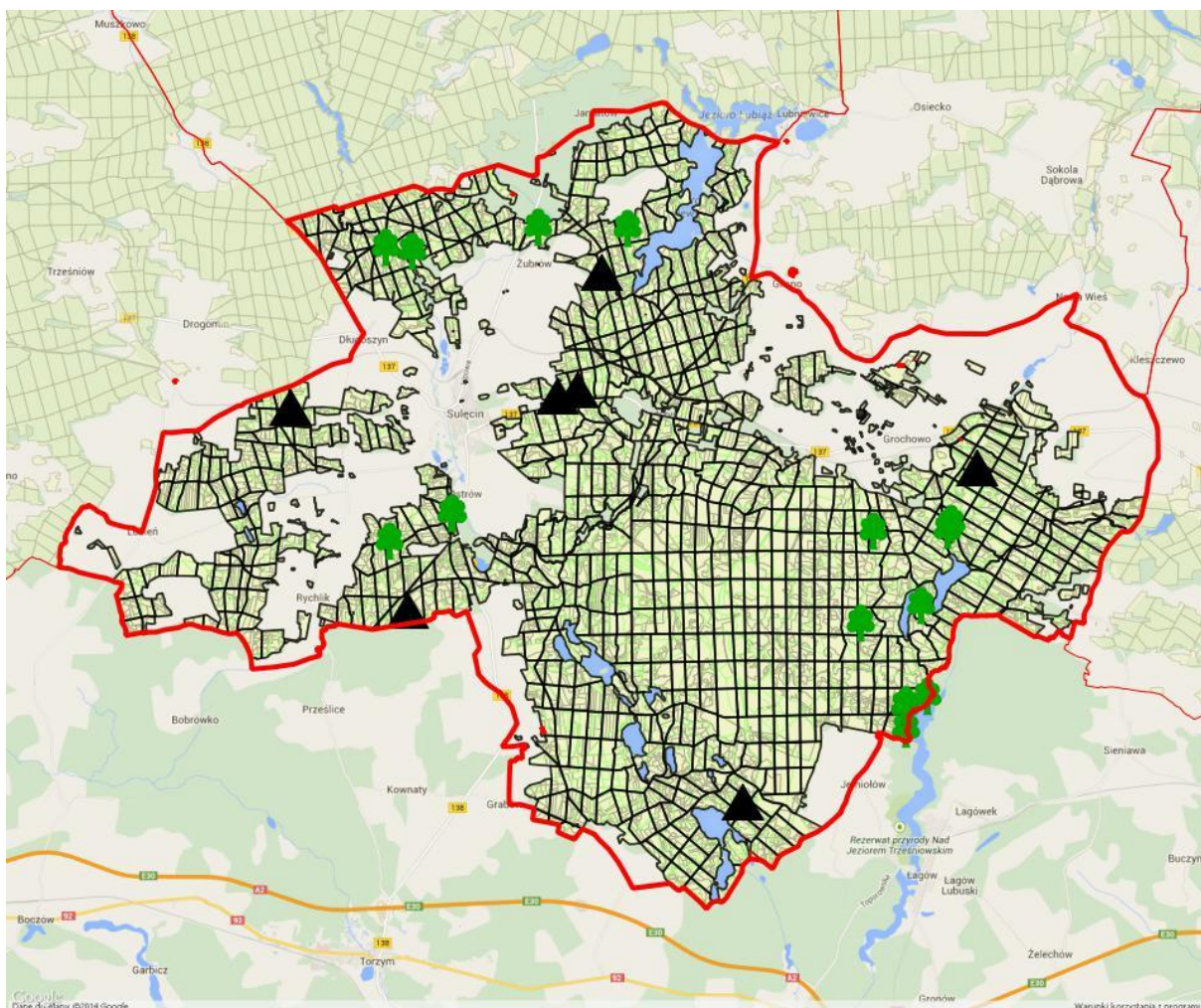
5. Pomniki przyrody istniejące

Pomnikami przyrody są pojedyncze twory przyrody żywej i nieożywionej lub ich skupiska o szczególnej wartości przyrodniczej, naukowej, kulturowej, historycznej lub krajobrazowej oraz odznaczające się indywidualnymi cechami, wyróżniającymi je wśród innych tworów, okazałych rozmiarów drzewa, krzewy gatunków rodzimych lub obcych, źródła, wodospady, wywierzyska, skałki, jary, głązy narzutowe oraz jaskinie.

Na terenie Nadleśnictwa Sulęcina znajdują się 24 uznane pomniki przyrody, są to:

- 14 pojedynczych drzew
- 1 aleja drzew;
- 2 grupy drzew;
- 7 głązów narzutowych.

¹² Podkład mapy: maps.google.pl

Rysunek 15 Rozmieszczenie pomników przyrody na terenie Nadleśnictwa Sulęcín¹³.

Tabela 14 Wykaz istniejących pomników przyrody.

Lp.	Nr Rej.	Akt prawny	Położenie		gat.	Przybliżony wiek	Obwód [cm]	Wys. [m]	Stan* zdrowotny	Uwagi
			oddz.	gmina leśnictwo						
Obwód Sieniawa										
1.		R.W.L Nr 36 z 19 maja 2006 r. /Dz.U.Woj.Lub. Nr 38 poz.836 z dn. 5.06.2006 r./	322k	Łagów Trzemeszno	Dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>		435	25	2	
2.		R.W.L Nr 36 z 19 maja 2006 r. /Dz.U.Woj.Lub. Nr 38 poz.836 z dn. 5.06.2006 r./	322k	Łagów Trzemeszno	Wierzba biała <i>Salix alba</i>		415	21	2	

¹³ Podkład mapy: maps.google.pl

Lp.	Nr Rej.	Akt prawny	Położenie		gat.	Przybliżony wiek	Obwód [cm]	Wys. [m]	Stan* zdrowotny	Uwagi
			oddz.	gmina leśnictwo						
3.		Uchwała Nr XXXV/245/10 Rady Gminy Łągów z dnia 29.04.2010 r. /Dz. U. Woj. Lub. Nr 58 poz. 798 z dn. 23.06.2010 r./	348j	Łągów <i>Trzemeszno</i>	Lipa szerokolistna <i>Tilia platyphyllos</i>		425	25	2	Nazwa „Matka Lipa”
4.		Uchwała nr XVII/142/04 Rady Miejskiej w Sulęcinie z dnia 1.04.2004 r. /Dz.U.Woj.Lub. Nr 28 poz. 508 z dn. 4.05.2004 r./	80h	Sulęcín <i>Trzemeszno</i>	Dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	300	505	28	2	
5.		Uchwała nr XVII/142/04 Rady Miejskiej w Sulęcinie z dnia 1.04.2004 r. /Dz.U.Woj.Lub. Nr 28 poz. 508 z dn. 4.05.2004 r./	322f	Sulęcín <i>Trzemeszno</i>	Dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>		414			
6.		Uchwała nr XVII/142/04 Rady Miejskiej w Sulęcinie z dnia 1.04.2004 r. /Dz.U.Woj.Lub. Nr 28 poz. 508 z dn. 4.05.2004 r./	154g	Sulęcín <i>Długoszynek</i>	Daglezja zielona <i>Pseudotsuga menziesii</i>	100	240-320	29	-	Grupa 10 szt.
7.		Uchwała nr XVII/142/04 Rady Miejskiej w Sulęcinie z dnia 1.04.2004 r. /Dz.U.Woj.Lub. Nr 28 poz. 508 z dn. 4.05.2004 r./	154f	Sulęcín <i>Długoszynek</i>	Daglezja zielona <i>Pseudotsuga menziesii</i>	120	340-390	36	-	Aleja 8 szt.
8.		Uchwała nr XVII/142/04 Rady Miejskiej w Sulęcinie z dnia 1.04.2004 r. /Dz.U.Woj.Lub. Nr 28 poz. 508 z dn. 4.05.2004 r./	149h	Sulęcín <i>Grochów</i>	Głaz narzutowy	-	1050	1,3	-	
9.		Uchwała Nr XLIV/267/10 Rady Miejskiej w Sulęcinie z dnia 09.07.2010 r. /Dz.U.Woj.Lub. Nr 84 poz. 1152 z dn. 24.08.2010 r./	225g	Sulęcín <i>Trzemeszno</i>	Buk zwyczajny <i>Fagus sylvatica</i>	-	500	26	2	
10.		Uchwała Nr XLIV/267/10 Rady Miejskiej w Sulęcinie z dnia 09.07.2010 r. /Dz.U.Woj.Lub. Nr 84 poz. 1152 z dn. 24.08.2010 r./	222c	Sulęcín <i>Trzemeszno</i>	Sosna zwyczajna <i>Pinus silvestris</i>	200	327	23	2	
11.		Uchwała Nr XLIV/267/10 Rady Miejskiej w Sulęcinie z dnia 09.07.2010 r. /Dz.U.Woj.Lub. Nr 84 poz. 1152 z dn. 24.08.2010 r./	418t	Sulęcín <i>Jemiołów</i>	Głaz narzutowy	-	265	1,1	-	

Lp.	Nr Rej.	Akt prawny	Położenie		gat.	Przybliżony wiek	Obwód [cm]	Wys. [m]	Stan* zdrowotny	Uwagi
			oddz.	gmina leśnictwo						
Obręb Sulęcín										
12.		Uchwała nr XXXVIII/306/06 Rady Miejskiej w Sulęcínie z dnia 23.06.2006 r./Dz. U.Woj. Lub. Nr 82 poz. 1228 z dnia 10.10.2006 r./	97n	Sulęcín <i>Jeziora</i>	Głaz narzutowy	-	550	1,8	-	Nazwa: „Głaz przy wylocie”
13.		Uchwała Nr XLIV/267/10 Rady Miejskiej w Sulęcínie z dnia 09.07.2010 r. /Dz.U.Woj.Lub. Nr 84 poz. 1152 z dn. 24.08.2010 r./	80g	Sulęcín <i>Jeziora</i>	Dąb bezszypułkowy <i>Quercus petraea</i>		346	22	2	
14.		Uchwała Nr XLIV/267/10 Rady Miejskiej w Sulęcínie z dnia 09.07.2010 r. /Dz.U.Woj.Lub. Nr 84 poz. 1152 z dn. 24.08.2010 r./	61f	Sulęcín <i>Żubrów</i>	Dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>		360	25	2	
15.		Uchwała Nr XLIV/267/10 Rady Miejskiej w Sulęcínie z dnia 09.07.2010 r. /Dz.U.Woj.Lub. Nr 84 poz. 1152 z dn. 24.08.2010 r./	62a	Sulęcín <i>Żubrów</i>	Dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>		392,424	23,25	2	Grupa-2 szt.
16.		Uchwała Nr XLIV/267/10 Rady Miejskiej w Sulęcínie z dnia 09.07.2010 r. /Dz.U.Woj.Lub. Nr 84 poz. 1152 z dn. 24.08.2010 r./	278j	Sulęcín <i>Brzeźno</i>	Głaz narzutowy	-	440	0,8	-	
17.		Uchwała Nr XLIV/267/10 Rady Miejskiej w Sulęcínie z dnia 09.07.2010 r. /Dz.U.Woj.Lub. Nr 84 poz. 1152 z dn. 24.08.2010 r./	139a	Sulęcín <i>Brzeźno</i>	Głaz narzutowy	-	640	1,0	-	
18.		Uchwała Nr XLIV/267/10 Rady Miejskiej w Sulęcínie z dnia 09.07.2010 r. /Dz.U.Woj.Lub. Nr 84 poz. 1152 z dn. 24.08.2010 r./	246c	Sulęcín <i>Brzeźno</i>	Klon srebrzysty <i>Acer saccharinum</i>	-	251	24	2	
19.		R.W.L Nr 37 z 19 maja 2006r. /Dz.U.Woj.Lub. Nr 38 poz. 837 z dn. 5.06.2006 r./	169m	Sulęcín <i>Żubrów</i>	Głaz narzutowy	-	775	1,7	-	2 szt. ok. 85 m od szosy Sulęcín-Międzyrzecz „Gołębi kamień”
20.	39/1	R.W.L Nr 14 z 28 lutego 2006r. /Dz.U.Woj.Lub. Nr 14 poz. 338 z dn. 5.06.2006 r./	167l	Sulęcín <i>Żubrów</i>	Głaz narzutowy	-	1050	1,8	-	ok. 200 m od szosy Sulęcín-Międzyrzecz „Kozli kamień”

Lp.	Nr Rej.	Akt prawny	Położenie		gat.	Przybliżony wiek	Obwód [cm]	Wys. [m]	Stan* zdrowotny	Uwagi
			oddz.	gmina leśnictwo						
21.		R.W.L Nr 14 z 28 lutego 2006 r. Dz.U.Woj.Lub. Nr 14 poz. 338 z dn. 7.03.2006r/	75c	Sulęcín Jeziora	Buk zwyczajny <i>Fagus sylvatica</i>		260	26	2	
22.	-	Uchwała nr XVII/142/04 Rady Miejskiej w Sulęcínie z dnia 1.04.2004 r. /Dz.U.Woj.Lub. Nr 28 poz. 508 z dn. 4.05.2004 r./	242a	Sulęcín Brzeźno	Cypryśnik groszkowy szt. -2	ok. 80	102 106	17 19	2	Cmentarz ewangelicki
23.	-	Uchwała nr XVII/142/04 Rady Miejskiej w Sulęcínie z dnia 1.04.2004 r. /Dz.U.Woj.Lub. Nr 28 poz. 508 z dn. 4.05.2004 r./	242a	Sulęcín Brzeźno	Żywotnik zachodni	ok. 80	140	18	2	Cmentarz ewangelicki
24.	-	Uchwała nr XVII/142/04 Rady Miejskiej w Sulęcínie z dnia 1.04.2004 r. /Dz.U.Woj.Lub. Nr 28 poz. 508 z dn. 4.05.2004 r./	242a	Sulęcín Brzeźno	Św p.	100	238	24	3	Cmentarz ewangelicki

Rysunek 16 Pomniki przyrody na cmentarzu ewangelickim –oddz. 242a (Fot. Bartłomiej Malecki)

Rysunek 17 Pomnik przyrody- głaz narzutowy „Gołębi kamień” (Fot. *Bartłomiej Malecki*)

Rysunek 18 Pomnik przyrody- głaz narzutowy „Głaz przy wylocie” (Fot. *Bartłomiej Malecki*)

6. Pomniki przyrody proponowane.

Na terenie Nadleśnictwa Sulęcín proponuje się ustanowić kolejne pomniki przyrody.

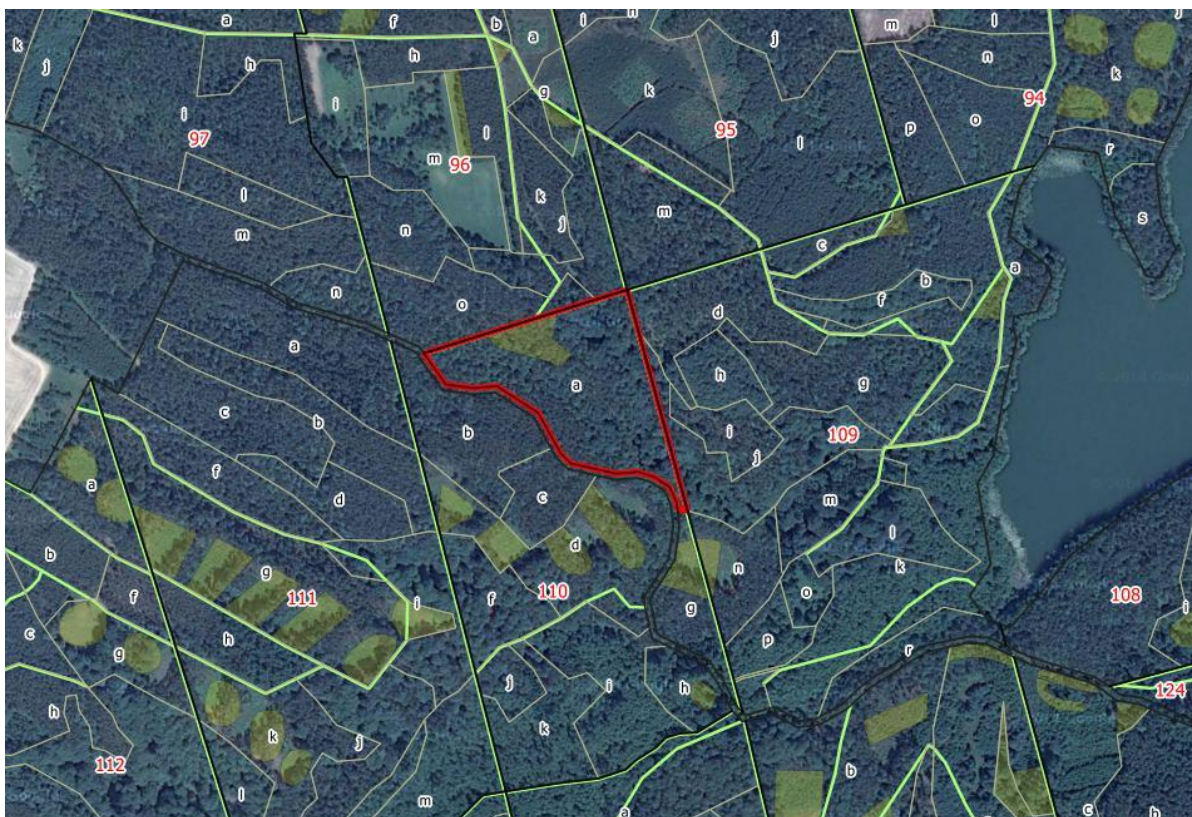
Tab.13 Wzór nr 5b. Proponowane pomniki przyrody.

Lp.	Położenie		Opis obiektu					Uwagi
	oddz.	gmina leśnictwo	gatunek	przybliżony wiek	obwód [cm]	wys. [m]	stan zdrowotny	
1.	158 j	Sulęcín Długoszynek	Lp	-	460	25	3	-
2.	458 h	Sulęcín Długoszynek	Dbś	-	410	21	3	-
3.	218l	Ośno Lub. Lubień	Dbb	250	549	20	1	-

Na terenie Nadleśnictwa Sulęcín znajduje się wiele cennych drzew, które ze względu na swe położenie (oddalone od dróg, rosnące wewnątrz drzewostanów) nie przedstawia się jako proponowane pomniki przyrody. Wykaz tych drzew zamieszczono w dalszej części Programu:

7. Stanowiska dokumentacyjne istniejące.

Stanowiskami dokumentacyjnymi są niewyodrębniające się na powierzchni lub możliwe do wyodrębnienia, ważne pod względem naukowym i dydaktycznym, miejsca występowania formacji geologicznych, nagromadzeń skamieniałości lub tworów mineralnych, jaskinie lub schroniska podskalne wraz z namuliskami oraz fragmenty eksploatowanych lub nieczynnych wyrobisk powierzchniowych i podziemnych.

Rysunek 19 Położenie stanowiska dokumentacyjnego

Na terenie Nadleśnictwa Sulęcina znajduje się 1 stanowisko dokumentacyjne zajmujące powierzchnię 4,25 ha.

Tabela 15 Wykaz istniejących stanowisk dokumentacyjnych.

Lp.	Nr rej. wojew	Nr uchwały, data	Dz. Urz. Woj. poz.	Powierzchnia [ha]		Polozenie		Nazwa i opis obiektu kategoria gruntu, walory przyrodnicze, zagrożenia <i>Cel ochrony</i>	Uwagi
				całk.	w zarząd. N - ctwa	oddz.	gmina, leśnictwo		
1.		Uchwała Nr XXXVIII/306/06 Rady Miejskiej w Sulęcinie z dnia 23 czerwca 2006 r.	Dz. Urzęd. Woj. Lubuskiego Nr 55 poz. 1228 z dnia 29 września 2006 r.	4,29	4,25	110 a	Sulęcina <i>Jezióra</i>	„ <i>Żebra</i> ” Skupisko skałek piaskowych <i>Ochrona przed uszkodzeniem lub zniszczeniem</i>	Powierzchnia różna od wynikającej z uchwały na skutek aktualizacji rozliczenia powierzchni wydziału N-ctwa.

Rysunek 20 Fragment stanowiska dokumentacyjnego „*Żebra*” (Fot. Bartłomiej Malecki)

Rysunek 21 Fragment stanowiska dokumentacyjnego „Żebra” (Fot. Bartłomiej Małecki)

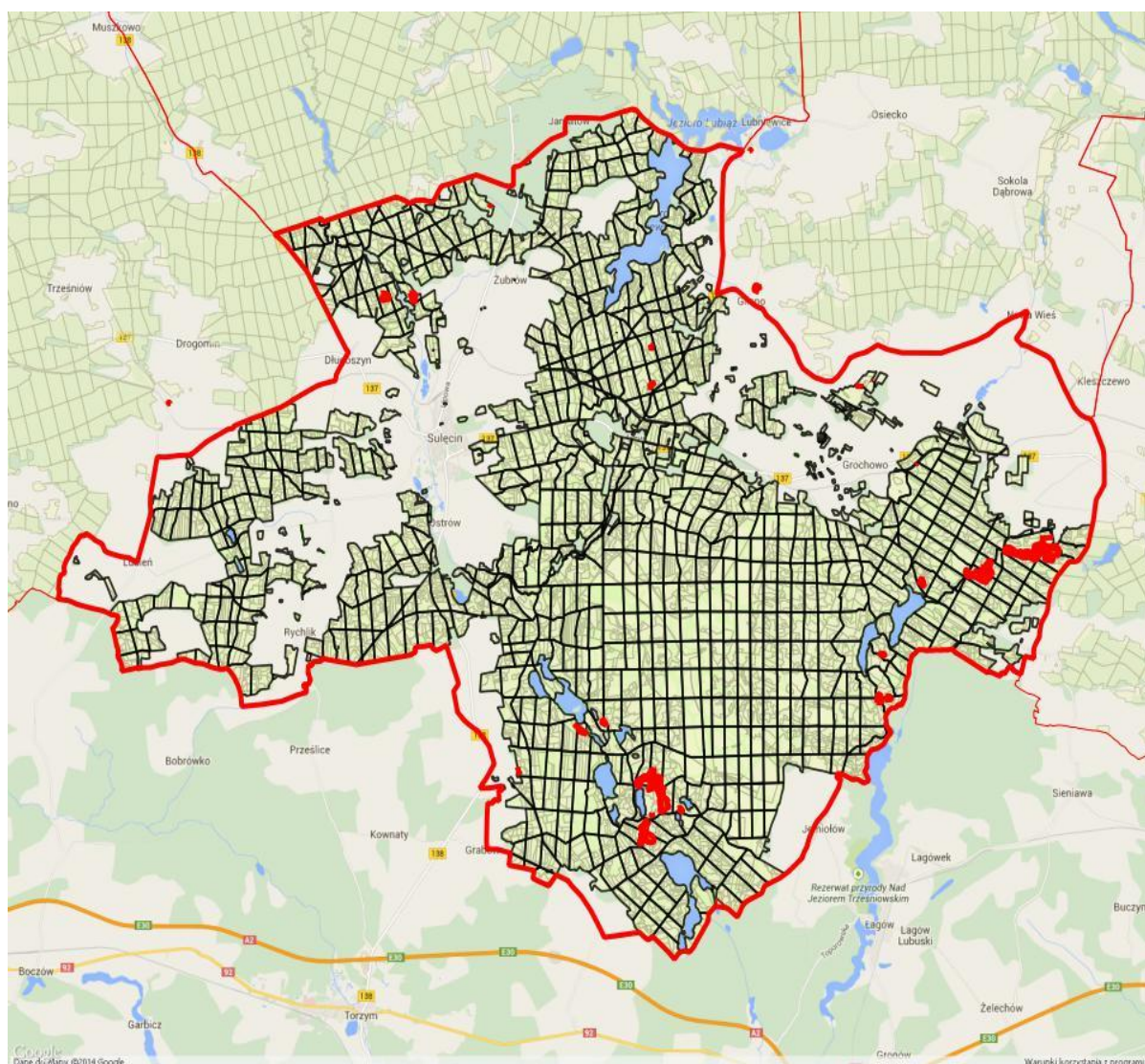

Rysunek 22 Fragment stanowiska dokumentacyjnego „Żebra” (Fot. Bartłomiej Małecki)

8. Użytki ekologiczne istniejące.

Użytkami ekologicznymi są zasługujące na ochronę pozostałości ekosystemów mających znaczenie dla zachowania różnorodności biologicznej- naturalne zbiorniki wodne, śródpolne i śródleśne oczka wodne, kępy drzew i krzewów, bagna, torfowiska, wydmy, płaty nieużytkowanej roślinności, starorzecza, wychodnie skalne, skarpy, kamieńce, siedliska przyrodnicze oraz stanowiska rzadkich lub chronionych gatunków roślin, zwierząt i grzybów, ich ostoje oraz miejsca rozmnażania lub miejsca sezonowego przebywania¹⁴.

Na terenie Nadleśnictwa Sulęcina znajduje się 16 użytków ekologicznych zajmujących powierzchnię 101,03 ha.

Rysunek 23 Położenie użytków ekologicznych na terenie Nadleśnictwa Sulęcina¹⁵

¹⁴ Ustawa o ochronie przyrody z dnia 16 kwietnia 2004 r. (Dz. U. z 2013 r. poz. 627 ze zmianami .)

¹⁵ Podkład mapy: maps.google.pl

Tabela 16 Wzór 7a. Wykaz istniejących użytków ekologicznych.

Lp.	Nr rej. wojew	Nr uchwały, data	Dz. Urz. Woj. poz.	Powierzchnia [ha]		Położenie		Nazwa i opis obiektu kategoria gruntu, walory przyrodnicze, zagrożenia	Uwagi
				cał.	w zarządzt N - ctwa	oddz.	gmina, leśnictwo		
Obwód Sieniawa									
1.	1/1	Rozp. Woj. Lub. Nr 5/02 z dn. 25.03.2002r	Dz. U. Woj. Lub. Nr 44, poz. 554	31,44	31,44		Bledzew Grochów	<p>„Jeziorna”</p> <p>Użytek ekologiczny stanowi mozaikę środowisk obejmujących fr. doliny niewielkiego cieku - rzeki Jeziorna i jej obrzeża. Płynąca dnem doliny rzeczka o szer. od 0,5 do 1 m gł. do 40 cm zachowała naturalny charakter koryta. Wzdłuż cieku, na dnie doliny zachowały się dobrze wykształcone kompleksy środowisk hydrogeniczných z dominacją różnego typu turzycowisk oraz podmokłych zarośli wierzbowych i olchowych. Środowiska te stanowią dogodny biotop dla wielu gatunków ptaków. Nieco wyżej dno doliny porastają zarośla i fragmenty zadrzewień o charakterze łąkowym z dominacją olchy, a na wyniesieniach z udziałem dębu leszczyny i grabu. Występuje łąkowy żuraw. Zasadniczym walorem użytku jest naturalny charakter cieku oraz duże bogactwo środowisk, reprezentowane przez różne stadia sukcesji leśnej i nieleśnej. Obszar ten leży w centrum węzła ekologicznego o nazwie „Pojezierze Łagowsko – Międzyrzeckie”.</p> <p>Cel ochrony: Ochrona ekosystemów mających znaczenia dla zachowania różnorodnych typów siedlisk.</p>	-
2.	-	Uchwała Nr XLIV/268/10 Rady Miejskiej w Sulęcinie z dnia 09.07.2010 r.	Dz. U. Woj. Lub. Nr 84 poz. 1153 z dn. 24.08.2010 r.	16,92	16,03		Sulęcín Grochów	<p>„Mokradła na Jeziornej Strudze”</p> <p>Śródleśne mokradło położone w dolinie rzeki Jeziornej, /naturalny charakter koryta rzeki/. Na mokradle typowo wykształcone zbiorowisko olsu torfowcowego i źródłiskowego / olcha cz. w wieku 40-60 lat/, tworzące mozaikę ze zbiorowiskami mezotroficznej roślinności bagiennej - m.in. turzycowiska z turzycą dziobkowatą i turzycą tunikową i szuwarem trzcinowym. Stanowiska roślin chronionych: bobrek trójlistkowy, (mszaki) Sphagnum polustre, Sphagnum squarrosum, zagrożonych i rzadkich: czermień błotna, turzycza tunikowa, turzycza długokłosa. Ptaki – zimorodek, pliszka górska. Miejsce rozrodu ptaków i gadów m.in. – kumak nizinny, rzekotka drzewna. Na 30% mokradła krzewy wierzby. Obiekt o wysokich wartościach przyrodniczo-dydaktycznych.</p> <p>Cel ochrony: Ochrona przed uszkodzeniem lub zniszczeniem</p>	Konieczne podjęcie starań o zmianę uchwały w związku ze zmianą ewidencji gruntów

Lp.	Nr rej. wojew	Nr uchwały, data	Dz. Urz. Woj. poz.	Powierzchnia [ha]		Położenie		Nazwa i opis obiektu kategoria gruntu, walory przyrodnicze, zagrożenia	Uwagi
				cał.	w zarządzt N - ctwa	oddz.	gmina, leśnictwo		
3.	-	Uchwała Nr XLIV/268/10 Rady Miejskiej w Sulęcinie z Dnia 09.07.2010 r.	Dz. U. Woj. Lub. Nr 84 poz. 1153 z dn. 24.08.2010 r.	1,57	1,57		Sulęcín <i>Grochów</i>	<p>„Mszar Welniankowy” Śródleśny mszar welniankowo-torfowiskowy położony w niecce bezodpływowej, w sąsiedztwie drogi Sulęcín - Łągów. Mszar lekko podtopiony, stanowiska chronionych i rzadkich roślin – czermień błotna, torfowce, welnianka pochwowata, wąskolistna, żurawina błotna. Torfowisko porośnięte brzozą omszoną na 80% pow. Obiekt o lokalnych walorach przyrodniczych. Cel ochrony: Ochrona przed uszkodzeniem lub zniszczeniem</p>	
4.		Uchwała Nr XLIV/268/10 Rady Miejskiej w Sulęcinie z dnia 09.07.2010 r.	Dz. U. Woj. Lub. Nr 84 poz. 1153 z dn. 24.08.2010 r.	1,06	1,06		Sulęcín <i>Długoszynek</i>	<p>„Buszenko” Śródleśny mszar torfowcowy, położony w niecce bezodpływowej. Torfowisko porośnięte Brzo w wieku 40 lat, na obrzeżach wierzby. Stanowiska chronionych i rzadkich roślin – turzycza bagienna, torfowce, bagno zwyczajne, welnianka pochwowata. Obiekt o lokalnych walorach przyrodniczych. Cel ochrony: Ochrona przed uszkodzeniem lub zniszczeniem</p>	
5.		Uchwała Nr XLIV/268/10 Rady Miejskiej w Sulęcinie z dnia 09.07.2010 r.	Dz. U. Woj. Lub. Nr 84 poz. 1153 z dn. 24.08.2010 r.	1,57	1,49		Sulęcín <i>Długoszynek</i>	<p>„Żurawina” Śródleśny mszar welniankowo-torfowiskowy położony w niecce bezodpływowej. Mszar porośnięty w samosiewem brzozy omszonej. Stanowiska chronionych i rzadkich roślin – czermień błotna, torfowce, żurawina błotna, welnianka pochwowata, wąskolistna, widłak jałowcowaty na skarpie w cz. E. Mokradła. Obiekt o lokalnych walorach przyrodniczych. Cel ochrony: Ochrona przed uszkodzeniem lub zniszczeniem</p>	Konieczne podjęcie starań o zmianę uchwały w związku ze zmianą ewidencji gruntów
6.		Uchwała Nr XLIV/268/10 Rady Miejskiej w Sulęcinie z dnia 09.07.2010 r.	Dz. U. Woj. Lub. Nr 84 poz. 1153 z dn. 24.08.2010 r.	2,51	2,59		Sulęcín <i>Długoszynek</i>	<p>„Żurawina I” Śródleśny mszar welniankowo-torfowiskowy położony w niecce bezodpływowej w sąsiedztwie prop. UE „Żurawina”. Mszar porośnięty samosiewem brzozy omszonej, na obrzeżach krzewy wierzby. Stanowiska chronionych i rzadkich roślin – czermień błotna, torfowce – <i>Sphagnum fallax</i> Sph. <i>fimbriatum</i>, <i>Sph. cuspidatum</i>, <i>Sph. capillifolium</i>, <i>Sph. squarrosum</i>, welnianka pochwowata, wąskolistna. Mokradło stanowi bazę lęgową płazów i gadów m.in. żab zielonych i zaskrońca. Obiekt o lokalnych walorach przyrodniczych. Cel ochrony: Ochrona przed uszkodzeniem lub zniszczeniem</p>	Konieczne podjęcie starań o zmianę uchwały w związku ze zmianą ewidencji gruntów

Lp.	Nr rej. wojew	Nr uchwały, data	Dz. Urz. Woj. poz.	Powierzchnia [ha]		Położenie		Nazwa i opis obiektu kategoria gruntu, walory przyrodnicze, zagrożenia	Uwagi
				cał.	w zarządzt N - ctwa	oddz.	gmina, leśnictwo		
7.		Uchwała Nr XLIV/268/10 Rady Miejskiej w Sulęcinie z dnia 09.07.2010 r.	Dz. U. Woj. Lub. Nr 84 poz. 1153 z dn. 24.08.2010 r.	1,35	1,35		Sulęcín Walewice	<p>„Poligon ”</p> <p>Niewielkie torfowisko mszarne w bezodpływowym, śródleśnym zagłębieniu. Mszar kępowo-dolinkowy, przekształcający się w bór mieszany bagienny z brzozą omszoną. Stanowiska roślin chronionych: rosiczka okrągłolistna, (mszaki) <i>Sphagnum fallax</i>, <i>Sph. magellanicum</i>, zagrożonych i rzadkich: wełnianka pochwowata, żurawina błotna. Na 50% powierzchni. brzoza w wieku 60 lat. Na obrzeżach olcha czarna w wieku 60 lat. Krzewy brzozy omszonej, wierzby, olchy czarnej na 70% pow. Obiekt o wysokich lokalnych walorach przyrodniczych.</p> <p>Cel ochrony: Ochrona przed uszkodzeniem lub zniszczeniem</p>	
8.		Uchwała Nr XLIV/268/10 Rady Miejskiej w Sulęcinie z dnia 09.07.2010 r.	Dz. U. Woj. Lub. Nr 84 poz. 1153 z dn. 24.08.2010 r.	1,88	1,88		Sulęcín Walewice	<p>„Długie ”</p> <p>Torfowisko wysokie – najlepiej zachowane w skali N-ctwa., położone w niecce terenowej mającej ujście do jez. Długiego. Na torfowisku samosiew sosny 40% pow. , na obrzeżach fragmentami wykształcony ols torfowcowy /w cz. E/. Torfowisko położone w kompleksie starodrzewia sosnowego w wieku 120 lat. Stanowiska roślin chronionych : rosiczka okrągłolistna, torfowce: <i>Sph. magellanicum</i>, zagrożonych i rzadkich: wełnianka pochwowata, żurawina błotna, pięciornik błotny. Krzewy brzozy omszonej. Obiekt o wysokich walorach przyrodniczych.</p> <p>Cel ochrony: Ochrona przed uszkodzeniem lub zniszczeniem</p>	
9.		Uchwała Nr XLIV/268/10 Rady Miejskiej w Sulęcinie z dnia 09.07.2010 r.	Dz. U. Woj. Lub. Nr 84 poz. 1153 z dn. 24.08.2010 r.	0,95	0,95		Sulęcín Jemiołów	<p>„Bagno zwyczajne ”</p> <p>Torfowisko wysokie, położone w bezodpływowej niecce terenowej. Na torfowisku samosiew sosny i brzozy 10 letni na 50% pow. , na obrzeżach Brzo w wieku 40 lat. Torfowisko otacza d-stan So 75 lat. Stanowiska roślin chronionych : bagna zwyczajnego, torfowce: <i>Sph. magellanicum</i>, zagrożonych i rzadkich: wełnianka pochwowata, żurawina błotna. Obiekt o wysokich walorach przyrodniczych.</p> <p>Cel ochrony: Ochrona przed uszkodzeniem lub zniszczeniem</p>	

Lp.	Nr rej. wojew	Nr uchwały, data	Dz. Urz. Woj. poz.	Powierzchnia [ha]		Położenie		Nazwa i opis obiektu kategoria gruntu, walory przyrodnicze, zagrożenia	Uwagi
				cał.	w zarządzt N - ctwa	oddz.	gmina, leśnictwo		
10.		Uchwała Nr XLIV/268/10 Rady Miejskiej w Sulęcinie z dnia 09.07.2010 r.	Dz. U. Woj. Lub. Nr 84 poz. 1153 z dn. 24.08.2010 r.	0,25	0,34		Sulęcín Jemiołów	<p>„Bagno zwyczajne I ” Torfowisko wysokie, położone w bezodpływowej niecce terenowej. Na torfowisku samosiew sosny i brzozy na 70% pow. Torfowisko otacza d- stan So 76 lat. Stanowiska roślin chronionych: bagno zwyczajne, torfowce, <i>Sph. magellanicum</i>, zagrożonych i rzadkich: welnianka pochwowata, żurawina błotna. Obiekt o wysokich walorach przyrodniczych. Cel ochrony: Ochrona przed uszkodzeniem lub zniszczeniem</p>	Konieczne podjęcie starań o zmianę uchwały w związku ze zmianą ewidencji gruntów
11.		Uchwała Nr XLIV/268/10 Rady Miejskiej w Sulęcinie z dnia 09.07.2010 r.	Dz. U. Woj. Lub. Nr 84 poz. 1153 z dn. 24.08.2010 r.	20,45	23,91		Sulęcín Jemiołów	<p>„Torfowisko Kopaniec ” Torfowisko pojezierne, położone w płytkim rozległym zagłębieniu terenowym. Torfowisko przesuszone z silnie zaznaczonym procesem degradacji. Torfowisko położone na gytii organicznej grubości ok. 1m. Na torfowisku samosiew sosny w wieku 22-35 lat, na torfowisko silnie wkraczają turzyce kępowe i trzcina, trzcinnik lancetowaty – wynik przesuszenia. Stanowiska roślin chronionych i rzadkich: torfowce – <i>Sph. fallax, squarrosom</i>, siedmiopalecznik błotny, żurawina błot., wąkrota zwyczajna, narecznica grzebieniasta. Obiekt o lokalnych walorach przyrodniczych. Cel ochrony: Ochrona przed uszkodzeniem lub zniszczeniem</p>	Konieczne podjęcie starań o zmianę uchwały w związku ze zmianą ewidencji gruntów
12.		Uchwała Nr XXIV/166/09 Rady Miejskiej w Torzymiu z dnia 26 marca 2009 r	Dz. U. Woj. Lub. Nr 84 poz. 1153 z dn. 24.08.2010 r.	11,05	11,05		Sulęcín Jemiołów	<p>„Torfowisko Wysokie ” Torfowisko wysokie, położone w płytkim rozległym zagłębieniu terenowym. Na torfowisku samosiew sosny w wieku 12-25 lat na 50% pow. Stanowiska roślin chronionych i rzadkich: bagno zwyczajne, rosiczka okrąg., torfowce: <i>Sph. magellanicum, Sph. papilosum</i>, zagrożonych i rzadkich: welnianka pochwowata, żurawina błotna, modrzewnica zwyczajna, przygielka biała. Obiekt o wysokich walorach przyrodniczych w skali regionalnej. Cel ochrony: Ochrona roślin chronionych i rzadkich jak i zwierząt oraz zachowanie ekosystemów wodno-błotnych wraz z terenami bagiennymi.</p>	
Razem Obręb Sieniawa				93,66					
Obręb Sulęcín									

Lp.	Nr rej. wojew	Nr uchwały, data	Dz. Urz. Woj. poz.	Powierzchnia [ha]		Położenie		Nazwa i opis obiektu kategoria gruntu, walory przyrodnicze, zagrożenia	Uwagi
				cał.	w zarządzt N - ctwa	oddz.	gmina, leśnictwo		
13.	-	Rozp. Woj. Lub. Nr 5/02 z dn. 25.03.2002r	Dz. U. Woj. Lub. Nr 44, poz. 554	0,42	0,42		Lubniewice <i>Glisno</i>	<p>„Glisno I” Śródleśna enklawa – łąka, malowniczo położona wśród dużego kompleksu leśnego, silnie uwilgotniona, dająca początek ciekowi wodnemu, który zasila jez. Lubniewsko. Na łące turzyce, w wielogatunkowej, bujnej runi występują turzyce – t. błotna, t. pęcherzykowata, z traw - wiechlina błotna, manna mielec, mozga trzcinowata i liczne zioła, m.in. krwawnica pospolita, knieć błotna i inne. Ze zwierząt- zaskroniec. Łąka jest miejscem bytowania wielu gat. motyli, chrząszczy, a wśród błonkoskrzydłych - trzmieli. Na obrzeżach kruszyna. Obiekt o wysokich walorach przyrodniczych.</p> <p>Cel ochrony: Ochrona ekosystemów mających znaczenia dla zachowania różnorodnych typów siedlisk.</p>	-
14.	-	Rozp. Woj. Lub. Nr 5/02 z dn. 25.03.2002r	Dz. U. Woj. Lub. Nr 44, poz. 554	1,03	1,03		Lubniewice <i>Glisno</i>	<p>„Glisno II” Śródleśne torfowisko wysokie, o fizjonomii boru bagienno, malowniczo położone w niecce terenowej. Na torfowisku samosiew sosny w wieku 22-25l., na 90 % pow. Stanowiska rzadkich i chronionych roślin: torfowce, rosiczka okrągłolistna, żurawina błotna, wełnianka pochwowata, bagno zwyczajne. Obiekt o wysokich walorach przyrodniczych.</p> <p>Cel ochrony: Ochrona ekosystemów mających znaczenia dla zachowania różnorodnych typów siedlisk.</p>	-
15.		Uchwała Nr XLIV/268/10 Rady Miejskiej w Sulęcinie z dnia 09.07.2010 r.	Dz. U. Woj. Lub. Nr 84 poz. 1153 z dn. 24.08.2010 r.	3,20	3,20		Sulęcín <i>Żubrów</i>	<p>„Bagno Kumaków ” Śródleśne mezotroficzne mokradło położone w dolinie rzeki Postomii. Na obrzeżach mokradła typowo wykształcone zbiorowisko olsu torfowcowego tworzące mozaikę ze zbiorowiskami mezotroficznej roślinności bagiennej - m.in. turzycowiska z turzycą dzióbkową i turzycą tunikową. Stanowiska roślin chronionych: bobrek trójlistkowy, (mszaki) <i>Sphagnum polustre</i>, <i>Sphagnum squarrosum</i>, zagrożonych i rzadkich: czernieć błotna, turzyca tunikowa, turzyca długokłosowa, pałka wodna . Miejsce rozrodu płazów i gadów – żab zielonych, kumaka ziemnego i zaskrońca. Na obrzeżach mokradła Ol cz 45 lat. Krzewy wierzby i olch cz. na 30% pow. Obiekt o lokalnych walorach przyrodniczych.</p> <p>Cel ochrony: Ochrona przed uszkodzeniem lub zniszczeniem</p>	-

Lp.	Nr rej. wojew	Nr uchwały, data	Dz. Urz. Woj. poz.	Powierzchnia [ha]		Położenie		Nazwa i opis obiektu kategoria gruntu, walory przyrodnicze, zagrożenia	Uwagi
				cał.	w zarządzt N - ctwa	oddz.	gmina, leśnictwo		
16.		Uchwała Nr XLIV/268/10 Rady Miejskiej w Sulęcinie z dnia 09.07.2010 r.	Dz. U. Woj. Lub. Nr 84 poz. 1153 z dn. 24.08.2010 r.	2,39	2,72		Sulęcín Żubrów	<p>„Bagno Kumaków I” Śródleśne mezotroficzne mokradło położone w dolinie rzeki Postomii. Na obrzeżach mokradła porośnięte wierzbami tworzące mozaikę ze zbiorowiskami mezotroficznej roślinności bagiennej - m.in. turzycowiska z turzycą dzióbkową i turzycą bagienną. Stanowiska zwierząt chronionych: kumak nizinny, zaskroniec, żaby zielone i szare. Miejsce bytownia dużych ssaków – jelenia, dzika. Obiekt o lokalnych walorach przyrodniczych. Cel ochrony: Ochrona przed uszkodzeniem lub zniszczeniem</p>	Konieczne podjęcie starań o zmianę uchwały w związku ze zmianą ewidencji gruntów
Razem Obręb Sulęcín				7,37					
Razem Nadleśnictwo Sulęcín				101,03					

Rysunek 24 Fragment użytku ekologicznego „Żurawina I” (Fot. Bartłomiej Malecki)

Rysunek 25 Fragment użytku ekologicznego „Glisno II” (Fot. Bartłomiej Malecki)

Rysunek 26 Fragment użytku ekologicznego „Bagno kumaków” (Fot. Bartłomiej Malecki)

Rysunek 27 Fragment użytku ekologicznego „Jeziorna” (Fot. Bartłomiej Malecki)

Rysunek 28 Fragment użytku ekologicznego „Buszenko” (Fot. Bartłomiej Malecki)

9. Zespoły przyrodniczo – krajobrazowe istniejące.

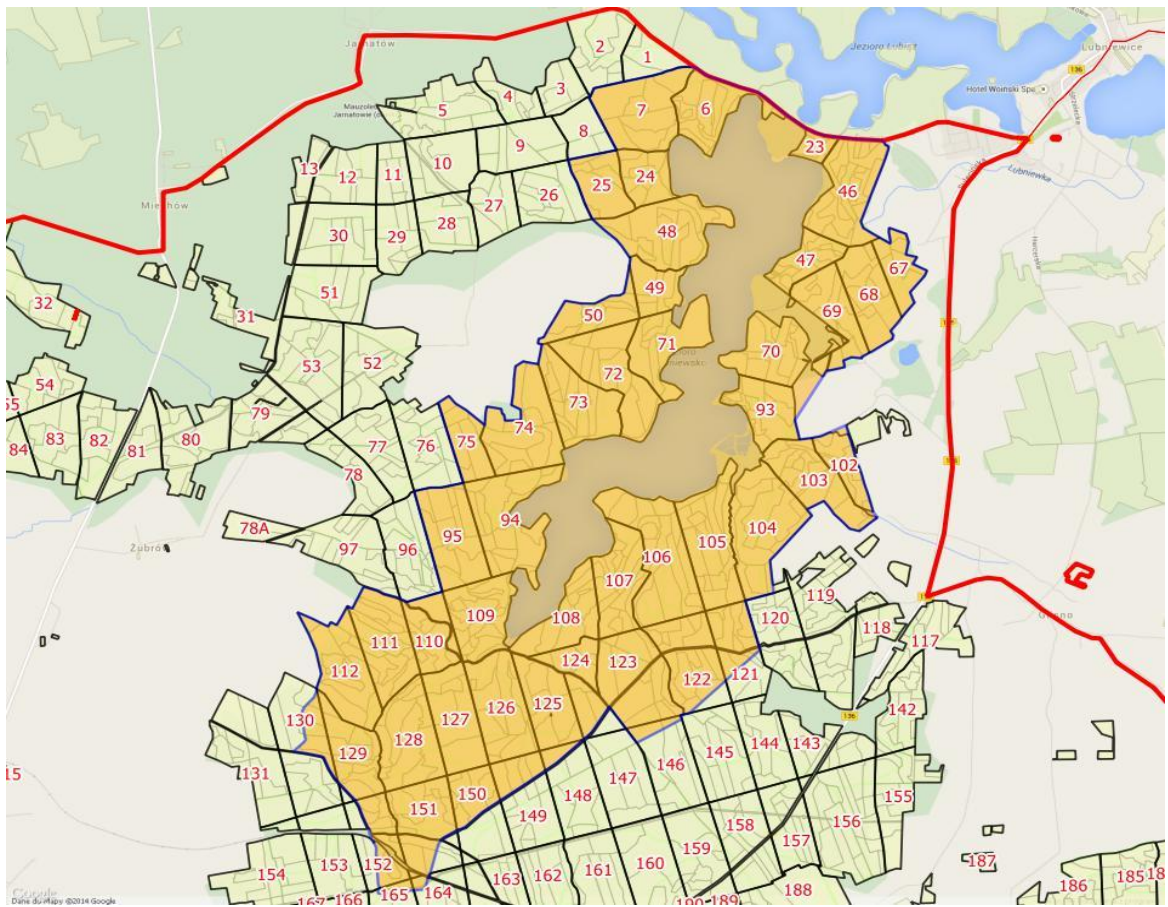
Zespołami przyrodniczo – krajobrazowymi są fragmenty krajobrazu naturalnego i kulturowego zasługujące na ochronę ze względu na ich walory widokowe lub estetyczne¹⁶.

Na terenie Nadleśnictwa Sulęcina ustanowiono 1 Zespół przyrodniczo- krajobrazowy.

Tabela 17 Wykaz istniejących zespołów przyrodniczo – krajobrazowych.

Lp	Akt prawny	Położenie			Opis obiektu, walory przyrodnicze, zagrożenia.	Uwagi
		oddz.	Pow. [ha]	Gmina Obręb leśny Leśnictwo		
1.	Rozp. Nr 3 Woj. Lub. z dn. 21.02.02 (Dz. Urz. Woj. Lub. Nr 30, poz. 347 z dnia 1 marca 2002 r.)	6, 7, 23-25, 46-50, 67,68,69a-m,70-75, 93-95, 102c -k, 103a-j,n-p,104-112, 121a-k, 122a-n, p, 123, 124a-i, 125-128, 129a-j, 130d-g,i,j, 146a,b, 148a, 149a-d, 150a-g, 151a-h,j,n-p, 152a,b,d-k, 164b, 165a,b.	1143,02	Lubniewice Jezioro Glisno	<p>Zespół pod nazwą „Uroczysko Lubniewsko”</p> <p>Rozciąga się pomiędzy Lubniewicami i Sulęcinem. Nazwę „Uroczyska” przyjęto od jeziora Lubniewsko (240,96 ha), które stanowi 17% powierzchni ZPK. Już w okresie międzywojennym w okolicy Sulęcina i Lubniewic przyjeżdżali liczni turyści i dla nich wydano pierwszy przewodnik, w którym opisano trasy wycieczek turystycznych wokół jeziora. Geologicznie obszar uformowany został w wyniku bezpośredniej akumulacji lodowcowej ostatniego zlodowacenia bałtyckiego. Efektem działalności lodowca jest duża mozaika gleb i niezwykle urozmaicona rzeźba terenu. Na niewielkich powierzchniach różnice wysokości dochodzą do kilkudziesięciu metrów. Liczne jary i wąwozy, które porastają drzewostany bukowe, przypominają swoim wyglądem tereny podgórskie. Duża różnorodność warunków glebowych w połączeniu z mikroklimatem znajduje swoje odzwierciedlenie w zróżnicowaniu zbiorowisk roślinnych. Świat roślin reprezentowany jest przez ok. 300 gatunków, a 15 z nich podlega ochronie ścisłej, jak np.: rosiczka okrągłolistna, bluszcz pospolity. Świat zwierzęcy w wodach i na lądzie "Uroczyska" jest również bardzo bogaty. W wodach można spotkać gąbki, wirki, skąposzczety, pijawki, małże, raki i 24 gatunki ryb, a w przybrzeżnych trawach i mokradłach różne płazy i gady oraz piękne motyle. Ptaki lęgowe i prawdopodobnie lęgowe reprezentują co najmniej 90 gatunków. Do najciekawszych można zaliczyć: bielika, bociana czarnego /strefa/, żurawia, zimorodka. Licznie występuje zwierzyna płowa, dziki, borsuki, lisy, jeże i drobne gryzonie. Wody Jez. Lubniewsko oscylują na pograniczu I i II klasy czystości. Jez. Lubniewsko zasilane jest przez liczne strumienie, w większości mające swoje źródła w obrębie ZPK „Uroczysko Lubniewsko”. Największe dopływy to:</p> <ul style="list-style-type: none"> Potok Glisno - około 4 km długości, Czerwony Potok - około 2,8 km długości, Potok pod Grodziskiem - ponad 2,5 km długości, Struga Stawki - ponad 1,5 km długości, Struga Wierczowska - ponad 1 km długości, Struga Bystra - ponad 0,4 km długości. <p>Poza tym występuje kilka mniejszych cieków, okresowo zanikających, w tym: Strumyk Wschodni, Strumyk Północny, Strumyk Mały, Strumyk Żubrowski. Należy podkreślić, że do Czerwonego Potoku dopływa kilka mniejszych strumyków (7-8), biorących najczęściej początek w przyległych wąwozach. Większość strumieni prowadzi wody I klasy. Natomiast w ciekach mających źródła w obrębie "Uroczyska", wody posiadają parametry wody pitnej.</p> <p>Ponad południowo-wschodnim brzegiem jeziora wznosi się wczesnośredniowieczne grodzisko słowiańskie z VII w.- oddz. 106 i. Z budowli ziemno - drewnianej dobrze zachowała się oryginalna część ziemna. Grodzisko jest dużą atrakcją, stanowi dobre miejsce do wypoczynku na trasie i doskonale miejsce do obserwacji dużej części "Uroczyska". Grodzisko obejmuje majdan, wały i półkole zarysowane podgrodzie od strony południowej. Badania archeologiczne prowadzono w okresie międzywojennym oraz w latach 50-tych i 60-tych XX-wieku. W odwiertach (wykopach) odkryto dwa poziomy osadnicze. Poziom pierwszy wczesnośredniowieczny z VII - VIII w., czasy pogańsko - plemienne, drugi - mówiący o ponownym zasiedleniu w wiekach XIV i XV. W wykopach na majdanie znaleziono skorupy ceramiczne typu grodziskowego, przedmioty żelazne, a także kości świni i i jeleni. Okoliczna ludność niemiecka nazywała budowlę „Wendenschanze” co znaczy słowiański gród.</p> <p>Obiekt o wybitnych walorach przyrodniczo- dydaktyczno- krajoobrazowych.</p>	w kom. lasów glebochronnych

¹⁶ Ustawa o ochronie przyrody z dnia 16 kwietnia 2004 r. (Dz. U. z 2013 r, poz. 627 ze zmianami.)

Rysunek 29 Położenie zespołu przyrodniczo- krajobrazowego „Uroczysko Lubniewsko”¹⁷

Rysunek 30 Fragment zespołu przyrodniczo- krajobrazowego „Uroczysko Lubniewsko” (Fot. Bartłomiej Małecki)

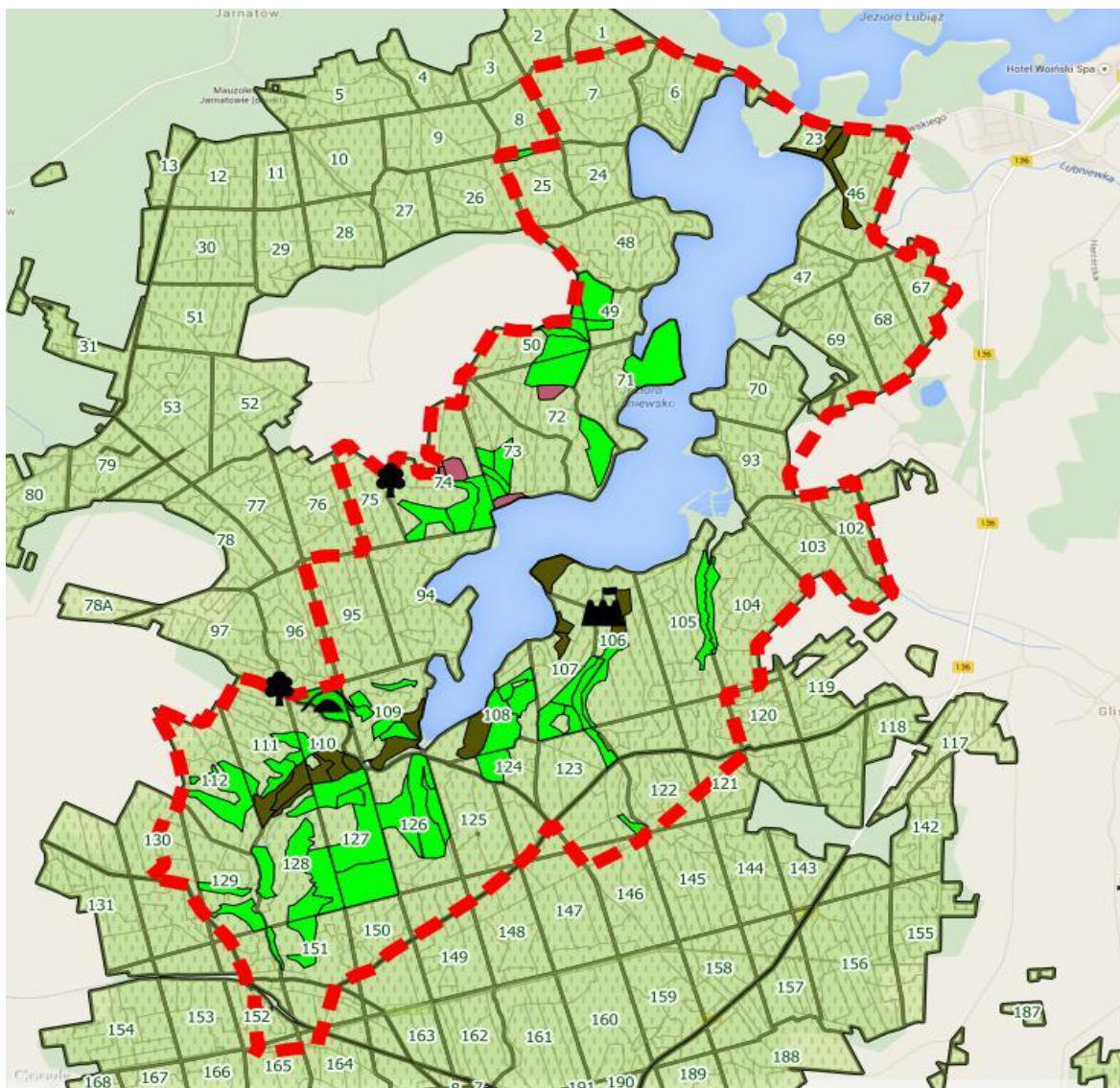
¹⁷ Podkład mapy: maps.google.pl

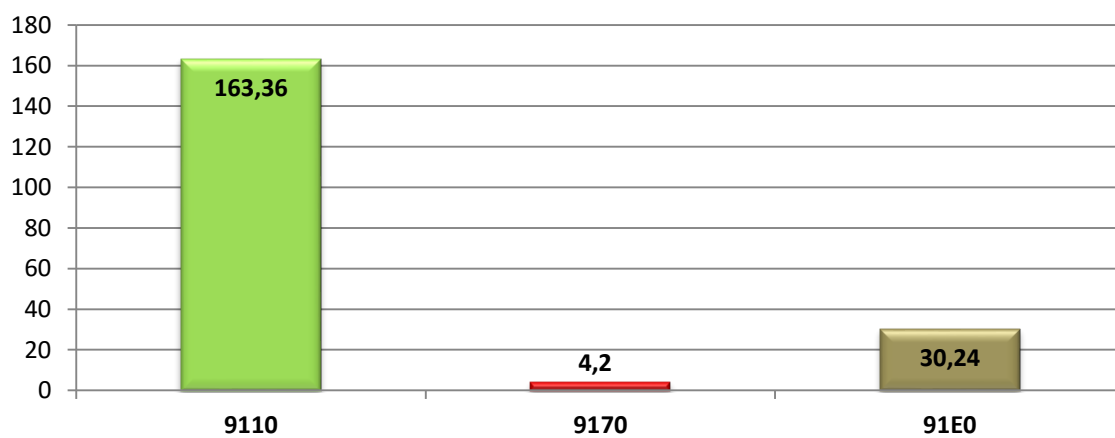
Rysunek 31 Kwaśne buczyny (9110) na terenie zespołu przyrodniczo- krajobrazowego „Uroczysko Lubniewsko” (Fot. Bartłomiej Małecki)

Rysunek 32 Łęg olszowo-jesionowy (91E0) na terenie zespołu przyrodniczo- krajobrazowego „Uroczysko Lubniewsko” (Fot. Bartłomiej Małecki)

Rysunek 33 Położenie siedlisk przyrodniczych na terenie zespołu przyrodniczo- krajobrazowego „Uroczysko Lubniewsko”¹⁸- Legenda z Rysunku 33 (Fot. Bartłomiej Malecki)

Rysunek 34 Zestawienie powierzchni siedlisk przyrodniczych na terenie zespołu przyrodniczo- krajobrazowego „Uroczysko Lubniewsko”

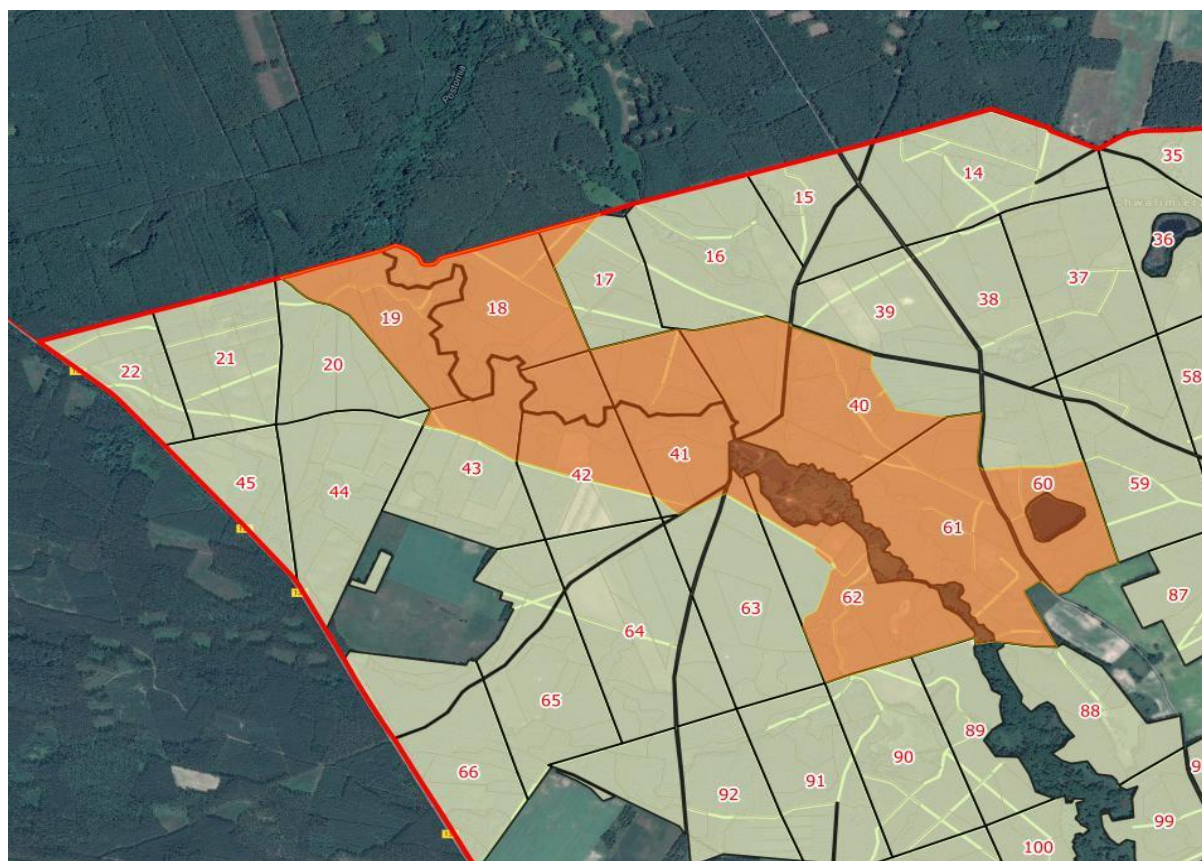
¹⁸ Podkład mapy: maps.google.pl

10. Zespoły przyrodniczo – krajobrazowe proponowane.

Na terenie Nadleśnictwa Sulęcín proponuje się utworzyć 1 zespół przyrodniczo-krajobrazowy. (*Propozycja BULiGL Oddział Gorzów Wlkp.*)

Tabela 18 Wykaz istniejących zespołów przyrodniczo – krajobrazowych.

Lp	Położenie			Opis obiektu, walory przyrodnicze, zagrożenia.	Wskazania	Uwagi
	oddz.	Pow [ha]	Gmina, leśnictwo			
Obręb Sulęcín						
3.	18, 19,	41,36	Sulęcín Żubrów	<p style="text-align: center;">„Dolina Postomii”</p> <p>Ochrona leśno - rzeczno małego przekształconego krajobrazu doliny rzeki Postomii. Proponowany ZPK obejmuje jedno małe malownicze, mezotroficzne jezioro Głębokie, wraz z leśnym otoczeniem, w którym występują d-stany olchowe na siedliskach olsów- , i olsów jesionowych - sosnowe na siedliskach borów, borów mieszanych i lasów mieszanych, a także grądy- d-stany cenne przyrodniczo i krajobrazowo. Występuje tu także cmentarzysko – uznany zabytek - pagórek stanowi miejsce pochówku ludności kultury łużyckiej z epoki brązu – nr. Dec. 256/70 - oddz. 40k. ZPK jest miejscem lęgów dzięcioła czarnego i najprawdopodobniej gągoła. Występuje tu licznie zaskroniec, sporadycznie padalec. Obiekt o wysokich walorach krajobrazowych i przyrodniczych.</p>	Pozostawić pas ochronny wokół jez. Głębokiego i wzdłuż rzeki Postomii.	-
	40a-h,j-o,r ,	32,98				
	41a-k,	22,44				
	42a-d, f (cz.), g,h,i,j (cz.),	19,71				
	43a,b,c (cz.),	7,27				
	60b (cz.), g-l,	12,95				
	61,	33,13				
	62a,c-m,	21,28				
63a,b (cz.),	3,34					
R-m	194,46					

Rysunek 35 Położenie proponowanego zespołu przyrodniczo- krajobrazowego „Dolina Postomii”

Rysunek 36 Fragment proponowanego zespołu przyrodniczo- krajobrazowego „Dolina Postomii” (Fot. Bartłomiej Małecki)

Rysunek 37 Fragment proponowanego zespołu przyrodniczo- krajobrazowego „Dolina Postomii” (Fot. Bartłomiej Małecki)

11. Ochrona gatunkowa.

Ochrona gatunkowa obejmuje okazy gatunków oraz siedliska i ostoje roślin, zwierząt i grzybów. Ma na celu zapewnienie przetrwania i właściwego stanu ochrony dziko występujących na terenie kraju lub innych państw członkowskich Unii Europejskiej rzadkich, endemicznych, podatnych na zagrożenia i zagrożonych wyginięciem oraz objętych ochroną na podstawie przepisów umów międzynarodowych, w których Rzeczpospolita Polska jest stroną, gatunków roślin, zwierząt, grzybów oraz ich siedlisk i ostoi, a także zachowania różnorodności gatunkowej i genetycznej¹⁹.

Listę gatunków podlegających ochronie zawierają: Rozporządzenie MŚ z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin (DZ.U. z 16.10.2014 r., poz. 1409), Rozporządzenie MŚ z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej grzybów (Dz. U. z 16.10.2014 r., poz. 1408) oraz Rozporządzeniem MŚ z dnia 6 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (DZ.U. z 07.10.2014 r., poz.1348) na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2013 r., poz. 627, ze zmianami.)

- **Ochrona gatunkowa grzybów i porostów.**

Określając listę gatunków grzybów i porostów chronionych, zagrożonych i rzadkich opierano się na: terenowych pracach urzędniowych (BULiGL O/Gorzów Wlkp. 2013), waloryzacjach przyrodniczych gmin obejmujących zasięgiem teren Nadleśnictwa Sulęcina, Programie Ochrony Przyrody Nadleśnictwa Sulęcina (BULiGL O/Gorzów Wlkp. 2004), waloryzacji przyrodniczej nadleśnictwa.

Tabela 19 Wykaz chronionych, rzadkich i zagrożonych gatunków grzybów i porostów w Nadleśnictwie Sulęcina.

Lp.	Nazwa łacińska	Nazwa polska	SP	KZ
<u>Grzyby</u>				
1.	<i>Gyromitra esculenta</i>			
2.	<i>Hericium ramusom</i>	Solówka gałęzista		
3.	<i>Sparassis crispa</i>	Szmaciak gałęzisty		
<u>Porosty</u>				
1.	<i>Cladonia arbuscula</i>	Chrobotek leśny	OC	
2.	<i>Cladonia ciliata</i>	Chrobotek smukły	OC	
3.	<i>Usnea florida</i>	Brodaczka nadobna	OC	
4.	<i>Usnea dasypoga</i>	Brodaczka zwyczajna	OCZ	

Objaśnienia:

SP – status prawny

OS – ochrona ścisła

OC – ochrona częściowa

KZ – **Kategoria zagrożenia** – „Polska Czerwona Lista Grzybów Wielkoowocnikowych” (Wojewoda W., Ławrynowicz M. 2006):

R – rzadki

I – o nieokreślonym znaczeniu

Szczegółowa lokalizacja zinwentaryzowanych gatunków grzybów zamieszczona jest w wykazie stanowiącym osobny tom.

¹⁹ Ustawa o ochronie przyrody z dnia 16 kwietnia 2004 r. (Dz. U. z 2013 r. , poz. 627 ze zmianami.)

- **Ochrona gatunkowa roślin.**

Określając listę grzybów i roślin chronionych, zagrożonych i rzadkich opierano się na: terenowych pracach urzędniowych (BULiGL O/Gorzów Wlkp. 2013), waloryzacjach przyrodniczych gmin obejmujących zasięgiem teren Nadleśnictwa Sulęcina, Programie Ochrony Przyrody Nadleśnictwa Sulęcina (BULiGL O/Gorzów Wlkp. 2004), waloryzacji przyrodniczej nadleśnictwa.

Tabela 20 Wykaz chronionych, rzadkich i zagrożonych gatunków roślin w Nadleśnictwie Sulęcina

Lp.	Nazwa łacińska	Nazwa polska	Ochr. gat.	PCKR	PL	PZ	Wlkp.	Torf.	RCdPZ
Bryopsida - Mchy									
1.	<i>Climacium dendroides</i>	Drabik drzewkowy	OCZ						
2.	<i>Dicranum scoparium</i>	Widłoząb miotłowy	OCZ						
3.	<i>Hylocomium splendens</i>	Gajnik lśniący	OCZ						
4.	<i>Leucobryum glaucum</i>	Bielistka siwa	OCZ						
5.	<i>Pleurozium schreberi</i>	Rokietnik pospolity	OCZ						
6.	<i>Polytrichum commune</i>	Płonnik pospolity	OCZ						
7.	<i>Ptilium crista castrensis</i>	Piórosz pierzasty	OCZ						
8.	<i>Sphagnum capillifolium</i>	Torfowiec ostrolistny	OCZ						
9.	<i>Sphagnum cuspidatum</i>	Torfowiec spiczastolistny	OCZ						
10.	<i>Sphagnum fallax</i>	Torfowiec kończysty	OCZ						
11.	<i>Sphagnum fimbriatum</i>	Torfowiec frędzlowaty	OCZ						
12.	<i>Sphagnum girgensohnii</i>	Torfowiec Girgensohna	OCZ						
13.	<i>Sphagnum magellanicum</i>	Torfowiec magellański	OCZ						
14.	<i>Sphagnum palustre</i>	Torfowiec błotny							
15.	<i>Sphagnum papillosum</i>	Torfowiec brodawkowy	OCZ						
16.	<i>Sphagnum rubellum</i>	Torfowiec czerwony	OCZ						
17.	<i>Sphagnum squarrosum</i>	Torfowiec nastroszony	OCZ						
Pteridophyta - Paprotniki									
1.	<i>Diphasiastrum complanatum</i>	Widłak spłaszczony	OCZ			V	V		T
2.	<i>Dryopteris cristata</i>	Nieczelnica grzebieniasta			V	V	E	R	T
3.	<i>Dryopteris dilatata</i>	Nieczelnica szerokolistna							T
4.	<i>Equisetum hyemale</i>	Skrzyp zimowy							T
5.	<i>Gymnocarpium dryopteris</i>	Zachyłka trójkątna							T
6.	<i>Gymnocarpium robertianum</i>	Zachyłka Roberta				E	E		T
7.	<i>Lycopodiella inundata</i>	Widłaczek torfowy	OS		V				
8.	<i>Lycopodium annotinum</i>	Widłak jałowcowaty	OCZ				R		T
9.	<i>Lycopodium clavatum</i>	Widłak goździsty	OCZ				R		T
10.	<i>Polypodium vulgare</i>	Paprotka zwyczajna							T
Spermatophyta – Nasienne									

Lp.	Nazwa łacińska	Nazwa polska	Ochr. gat.	PCKR	PL	PZ	Wlkp.	Torf.	RCdPZ
1.	<i>Actaea spicata</i>	Czerniec gronkowy				V	V		T
2.	<i>Andromeda polifolia</i>	Modrzewnica zwyczajna	OCZ			V	V	R	T
3.	<i>Aquilegia vulgaris</i>	Orlik pospolity	OCZ			V	K		T
4.	<i>Calla palustris</i>	Czermień błotna						R	T?
5.	<i>Carex limosa</i>	Turzyca bagienna		LR	V	V	E	R	T
6.	<i>Cephalanthera damasonium</i>	Buławnik wielkokwiatowy	OS		R	E	E		T
7.	<i>Circaea alpina</i>	Czartawa drobna							T
8.	<i>Circaea intermedia</i>	Czartawa pośrednia				K	K		T
9.	<i>Convallaria majalis</i>	Konwalia majowa							T?
10.	<i>Dactylorhiza incarnata</i>	Storczyk krwisty	OCZ				V	R	T
11.	<i>Dactylorhiza majalis</i>	Storczyk szerokolistny	OCZ				V	R	T
12.	<i>Digitalis grandiflora</i>	Naparstnica zwyczajna	OCZ						T
13.	<i>Digitalis purpurea</i>	Naparstnica purpurowa							T
14.	<i>Drosera rotundifolia</i>	Rosiczka okrągłolistna	OS		R	I	V		T
15.	<i>Eleocharis acicularis</i>	Ponikło igłowe							T
16.	<i>Eriophorum angustifolium</i>	Wełnianka wąskolistna							T?
17.	<i>Eriophorum vaginatum</i>	Wełnianka pochwowata					V		T?
18.	<i>Frangula alnus</i>	Kruszyna pospolita							T?
19.	<i>Galanthus nivalis</i>	Śnieżyczka przebiśnieg	OCZ			I	I		T
20.	<i>Galium odoratum</i>	Marzanka wonna							T?
21.	<i>Hedera helix</i>	Bluszcz pospolity							T
22.	<i>Helichrysum arenarium</i>	Kocanki piaskowe	OCZ						T?
23.	<i>Hepatica nobilis</i>	Przylaszczka pospolita							T?
24.	<i>Ledum palustre</i>	Bagno zwyczajne	OCZ				V		T
25.	<i>Lonicera periclymenum</i>	Wiciokrzew pomorski	OCZ				V		T
26.	<i>Menyanthes trifoliata</i>	Bobrek trójlistkowy	OCZ						T?
27.	<i>Nuphar lutea</i>	Grąźel żółty							T
28.	<i>Nymphaea alba</i>	Grzybienie białe	OCZ						T
29.	<i>Nymphaea candida</i>	Grzybienie północne	OCZ			K	K		T
30.	<i>Oxycoccus palustris</i>	Żurawina błotna					V		T
31.	<i>Paris quadrifolia</i>	Czworolist pospolity							T
32.	<i>Primula veris</i>	Pierwiosnek lekarski							T
33.	<i>Pulmonaria officinalis</i>	Miodunka plamista							T
34.	<i>Pyrola media</i>	Gruszyca średnia	OCZ		R	V	E		T
35.	<i>Rhynchospora alba</i>	Przygiełka biała				V	E	R	T
36.	<i>Ribes nigrum</i>	Porzeczka czarna							T?
37.	<i>Stratiotes aloides</i>	Osoka aloesowata							T?
38.	<i>Taxus baccata</i>	Cis pospolity	OCZ		VU		R	R	
39.	<i>Utricularia minor</i>	Pływacz drobny	OS		V	V	V	R	T
40.	<i>Viburnum opulus</i>	Kalina koralowa							T
41.	<i>Vinca minor</i>	Barwinek pospolity							T

Objaśnienia:**OS** – ochrona ścisła**OCZ** – ochrona częściowa**PCKR** – Polska Czerwona Księga Roślin (Zarzycki K., Kaźmierczakowa R. 2001)

Ex – gatunki wymarłe i zaginione; Ew – gatunki wymarłe w naturze; CR – krytycznie zagrożone; En – zagrożone; VU – narażone; LR – gatunki niskiego ryzyka; DD – stopień zagrożenia trudny do określenia z braku danych;

PL – Czerwona lista roślin i grzybów Polski (Mirek Z., Zarzycki K., Wojewoda W., Szeląg Z. 2006)

Ex – gatunki wymarłe, zaginione, przypuszczalnie wymarłe; EW – gatunki wymarłe na stanowiskach naturalnych, istniejące w uprawie; E – gatunki wymierające, krytycznie zagrożone; V – gatunki narażone; R – gatunki rzadkie; I – gatunki o nieokreślonej kategorii zagrożenia

PZ – Ginące i Zagrożone Rośliny Naczyniowe Pomorza Zachodniego (Żukowski, Jackowiak 1995)

Ex – gatunki wymarłe, zaginione (prawdopodobnie wymarłe); E – gatunki wymierające (bezpośrednio zagrożone wymarciem); V – gatunki narażone; R – gatunki rzadkie i przez to potencjalnie zagrożone; I – gatunki o nieokreślonym zagrożeniu; K – gatunki o zagrożeniu niedostatecznie poznanym

Wlkp. – Ginące i Zagrożone Rośliny Naczyniowe Wielkopolski (Żukowski, Jackowiak 1995)

Ex – gatunki wymarłe, zaginione (prawdopodobnie wymarłe); E – gatunki wymierające (bezpośrednio zagrożone wymarciem); V – gatunki narażone, R – gatunki rzadkie i przez to potencjalnie zagrożone; I – gatunki o nieokreślonym zagrożeniu; K – gatunki o zagrożeniu niedostatecznie poznanym

Torf – Zagrożone Gatunki Flory Torfowisk (Jasnowska J., Jasnowski M. 1977)

Ex – wymarłe; E – gatunki ginące; V – gatunki silnie zagrożone; R – gatunki zagrożone

RCdPZ – „Rośliny cenne dla Pomorza Zachodniego (w granicach województwa zachodniopomorskiego)” (Kujawa – Pawlaczyk J. 2001)

T – gatunki wymarłe, wymierające, narażone, potencjalnie zagrożone i rzadkie, których stanowiska powinny zostać objęte kartowaniem podczas prac terenowych (inventaryzacji i waloryzacji przyrodniczych); T? – gatunki lokalnie rzadkie i zagrożone, które powinny zostać objęte kartowaniem podczas prac terenowych o ile na danym terenie (gmina) znajduje się mniej niż 20 stanowisk danego gatunku

Gatunki, dla których w tabeli nie określono kategorii zagrożenia występują na innych listach gatunków zagrożonych: Rzadkie i zagrożone gatunki flory polskiej (Jasiewicz 1981); RoteListe der gefährdeten Hoheren Pflanzen Mecklenburg-Vorpommerns (Fukarek F., eds. 1991); Rote Liste Farn- und Blütenpflanzen im Land Brandenburg (Benkert D.; Klemm G., eds. 1993).

Szczegółowa lokalizacja oraz źródło informacji zinwentaryzowanych gatunków grzybów i roślin zamieszczono w wykazie stanowiącym osobny tom.

- **Ochrona gatunkowa zwierząt**

Określając listę gatunków zwierząt (bezkęgowców i kręgowców) chronionych, zagrożonych i rzadkich opierano się na: terenowych pracach urzędniowych (BULiGL O/Gorzów Wlkp. 2013), waloryzacjach przyrodniczych gmin obejmujących zasięgiem teren Nadleśnictwa Sulęcina, Waloryzacji przyrodniczej Nadleśnictwa Sulęcina, Programie Ochrony Przyrody Nadleśnictwa Sulęcina (BULiGL O/Gorzów Wlkp.2004).

Tabela 21 Wykaz chronionych, rzadkich i zagrożonych gatunków zwierząt (bezkęgowców i kręgowców) w Nadleśnictwie Sulęcina.

Lp.	Nazwa łacińska	Nazwa polska	Uwagi	Status ochronny	Cz	Pl	Gat. NAT
Pijawki							
1.	<i>Hirudo medicinalis</i>	Pijawka lekarska		OC		VU	
Mięczaki							
1.	<i>Anisus vorticulus</i>	Zatoczek łamliwy		OS			TAK
2.	<i>Anodonta cygnaea</i>	Szczeżuja wielka		OC			
3.	<i>Helix pomatia</i>	Ślimak winniczek		OC			
4.	<i>Pseudoanodonta complanata</i>	Szczeżuja spłaszczona		OC			
5.	<i>Unio crassus</i>	Skójka gruboskorupowa		OS			TAK
Owady							
1.	<i>Carabus auronitens</i>	Biegacz zielonozłoty		OC			

Lp.	Nazwa łacińska	Nazwa polska	Uwagi	Status ochronny	Cz	PI	Gat. NAT
2.	<i>Carabus sylvestris</i>	Biegacz leśny		OC			
3.	<i>Cerambyx cerdo</i>	Kozioróg dębosz		OS			TAK
4.	<i>Formica polyctena</i>	Mrówka ćmawa		OC			
5.	<i>Formica rufa</i>	Mrówka rudnica		OC			
6.	<i>Leucorrhinia albifron</i>	Zalotka bieloczelna		OS			
7.	<i>Leucorrhinia pectoralis</i>	Zalotka większa		OS			TAK
8.	<i>Lucanus cervus</i>	Jelonek rogacz		OC			TAK
9.	<i>Lycaena dispar</i>	Czerwończyk nieparek		OS			TAK
10.	<i>Ophiogomphus cecilia</i>	Trzepla zielona		OS			TAK
11.	<i>Osmoderma eremita</i>	Pachnica dębowa		OS			TAK
Plazy							
1.	<i>Bombina bombina</i>	Kumak nizinny		OS			TAK
2.	<i>Hyla arborea</i>	Rzekotka drzewna		OS			
3.	<i>Bufo bufo</i>	Ropucha szara		OC			
4.	<i>Bufo viridis</i>	Ropucha zielona		OS			
5.	<i>Pelobates fuscus</i>	Grzebiuszka ziemna		OS			
6.	<i>Triturus cristatus</i>	Traszka grzebieniasta		OS			TAK
7.	<i>Triturus vulgaris</i>	Traszka zwyczajna		OC			
8.	<i>Rana arvalis</i>	Żaba moczarowa		OS			
9.	<i>Rana esculenta</i>	Żaba wodna		OC			
10.	<i>Rana lessonae</i>	Żaba jeziorkowa		OC			
11.	<i>Rana ridibunda</i>	Żaba śmieszka		OC			
12.	<i>Rana temporaria</i>	Żaba trawna		OC			
Gady							
1.	<i>Anguis fragilis</i>	Padalec zwyczajny		OC			
2.	<i>Coronella austriaca</i>	Gniewosz plamisty		OS			
3.	<i>Emys orbicularis</i>	Żółw błotny		OS		EN	TAK
4.	<i>Lacerta agilis</i>	Jaszczurka zwinka		OC			
5.	<i>Lacerta vivipara</i>	Jaszczurka żyworodna		OC			
6.	<i>Natrix natrix</i>	Zaskroniec zwyczajny		OC			
7.	<i>Vipera berus</i>	Żmija zygzakowata		OC			
Ptaki							
1.	<i>Accipiter gentilis</i>	Jastrząb gołębiarz		OS			
2.	<i>Accipiter nisus</i>	Krogulec		OS			
3.	<i>Acrocephalus arundinaceus</i>	Trzciniak		OS			
4.	<i>Acrocephalus palustris</i>	Łozówka		OS			
5.	<i>Acrocephalus scirpaceus</i>	Trzcinniczek		OS			TAK
6.	<i>Aegithalos caudatus</i>	Raniuszek		OS			
7.	<i>Alauda arvensis</i>	Skowronek		OS			
8.	<i>Alcedo atthis</i>	Zimorodek		OS			TAK
9.	<i>Anthus campestre</i>	Świergotek polny		OS			
10.	<i>Anthus pratensis</i>	Świergotek łąkowy		OS			
11.	<i>Anthus trivialis</i>	Świergotek drzewny		OS			
12.	<i>Apus apus</i>	Jerzyk		OS			
13.	<i>Aquila pomarina</i>	Orlik krzykliwy		OS			TAK
14.	<i>Asio otus</i>	Uszatka		OS			
15.	<i>Botaurus stellaris</i>	Bąk		OS			TAK
16.	<i>Bubo bubo</i>	Puchacz		OS			TAK
17.	<i>Bucephala clangula</i>	Gągoł		OS			TAK
18.	<i>Buteo buteo</i>	Myszołów zwyczajny		OS			
19.	<i>Caprimulgus europaeus</i>	Lelek		OS			TAK
20.	<i>Carduelis cannabina</i>	Makolągwa		OS			
21.	<i>Carduelis carduelis</i>	Szczygieł		OS			
22.	<i>Carduelis spinus</i>	Czyż		OS			
23.	<i>Carpodacus erythrinus</i>	Dziwonia		OS			TAK

Lp.	Nazwa łacińska	Nazwa polska	Uwagi	Status ochronny	Cz	Pl	Gat. NAT
24.	<i>Certhia brachydactyla</i>	Pelzacz ogrodowy		OS			
25.	<i>Certhia familiaris</i>	Pelzacz leśny		OS			
26.	<i>Chloris chloris</i>	Dzwoniec		OS			
27.	<i>Ciconia ciconia</i>	Bocian biały		OS			TAK
28.	<i>Ciconia nigra</i>	Bocian czarny		OS			TAK
29.	<i>Circus aeruginosus</i>	Błotniak stawowy		OS			TAK
30.	<i>Coccothraustes coccothraustes</i>	Grubodziób		OS			
31.	<i>Columba oenas</i>	Siniak		OS			TAK
32.	<i>Corvus corax</i>	Kruk		OC			
33.	<i>Corvus cornix</i>	Wrona		OC			
34.	<i>Corvus frugilegus</i>	Gawron		OS/OC			
35.	<i>Corvus monedula</i>	Kawka		OS			
36.	<i>Coturnix coturnix</i>	Przepiórka		OS			
37.	<i>Crex crex</i>	Derkacz		OS			TAK
38.	<i>Cuculus canorus</i>	Kukułka		OS			
39.	<i>Cyanistes caeruleus</i>	Modraszka		OS			
40.	<i>Cygnus olor</i>	Łabędź niemy		OS			TAK
41.	<i>Delichon urbicum</i>	Oknówka		OS			
42.	<i>Dendrocopos major</i>	Dzięcioł duży		OS			
43.	<i>Dendrocopos medius</i>	Dzięcioł średni		OS			TAK
44.	<i>Dendrocopos minor</i>	Dzięciołek		OS			
45.	<i>Dryocopus martius</i>	Dzięcioł czarny		OS			TAK
46.	<i>Emberiza calandra</i>	Potrzeszcz		OS			
47.	<i>Emberiza citrinella</i>	Trznadel		OS			
48.	<i>Emberiza hortulana</i>	Ortolan		OS			TAK
49.	<i>Emberiza schoeniculus</i>	Potrzos		OS			
50.	<i>Erithacus rubecula</i>	Rudzik		OS			
51.	<i>Falco subbuteo</i>	Kobuz		OS			
52.	<i>Falco tinnunculus</i>	Pustułka		OS			TAK
53.	<i>Ficedula hypoleuca</i>	Mucholówka żałobna		OS			
54.	<i>Ficedula parva</i>	Mucholówka mała		OS			TAK
55.	<i>Fringilla coelebs</i>	Zięba		OS			
56.	<i>Gallinago gallinago</i>	Kszyk		OS			TAK
57.	<i>Garulus glandarius</i>	Sójka		OS			
58.	<i>Grus grus</i>	Żuraw		OS			TAK
59.	<i>Haliaeetus albicilla</i>	Bielik		OS			TAK
60.	<i>Hippolais icterina</i>	Zaganiacz		OS			
61.	<i>Hirundo rustica</i>	Dymówka		OS			
62.	<i>Jynx torquilla</i>	Krętogłów		OS			
63.	<i>Lanius collurio</i>	Gąsiorek		OS			TAK
64.	<i>Lanius excubitor</i>	Srokosz		OS			TAK
65.	<i>Larus canus</i>	Mewa pospolita		OS			TAK
66.	<i>Larus ridibundus</i>	Mewa śmieszka					TAK
67.	<i>Locustella fluviatilis</i>	Strumieniówka		OS			TAK
68.	<i>Locustella naevia</i>	Świerszczak		OS			TAK
69.	<i>Locustella luscinioides</i>	Brzęczka		OS			TAK
70.	<i>Lophophanes cristatus</i>	Czubatka		OS			
71.	<i>Luscinia megarhynchos</i>	Słowik rdzawy		OS			
72.	<i>Lullula arborea</i>	Lerka		OS			TAK
73.	<i>Mergus merganser</i>	Nurogęś		OS			TAK
74.	<i>Milvus migrans</i>	Kania czarna		OS			TAK
75.	<i>Milvus milvus</i>	Kania ruda		OS			TAK
76.	<i>Motacilla alba</i>	Pliszka siwa		OS			
77.	<i>Motacilla cinerea</i>	Pliszka górską		OS			
78.	<i>Motacilla flava</i>	Pliszka żółta		OS			

Lp.	Nazwa łacińska	Nazwa polska	Uwagi	Status ochronny	Cz	PI	Gat. NAT
79.	<i>Muscicapa striata</i>	Muchołówka szara		OS			
80.	<i>Oenanthe oenanthe</i>	Białorzytka		OS			
81.	<i>Oriolus oriolus</i>	Wilga		OS			
82.	<i>Parus major</i>	Bogatka		OS			
83.	<i>Passer domesticus</i>	Wróbel		OS			
84.	<i>Passer montanus</i>	Mazurek		OS			
85.	<i>Periparus ater</i>	Sosnówka		OS			
86.	<i>Pernis apivorus</i>	Trzmiełojad		OS			TAK
87.	<i>Phoenicurus ochruros</i>	Kopciuszek		OS			
88.	<i>Phoenicurus phoenicurus</i>	Pleszka		OS			
89.	<i>Phylloscopus collybita</i>	Pierwiosnek		OS			
90.	<i>Phylloscopus trochilus</i>	Piecuszek		OS			
91.	<i>Pica pica</i>	Sroka		OC			
92.	<i>Picus viridis</i>	Dzięcioł zielony		OS			
93.	<i>Podiceps cristatus</i>	Perkoz dwuczuby		OS			TAK
94.	<i>Podiceps griseigena</i>	Perkoz rdzawoszyi		OS			TAK
95.	<i>Podiceps nigricollis</i>	Zausznik		OS			TAK
96.	<i>Poecile montanus</i>	Czarnogłówka		OS			
97.	<i>Poecile palustris</i>	Sikora uboga		OS			
98.	<i>Prunella modularis</i>	Pokrzywnica		OS			
99.	<i>Pyrrhula pyrrhula</i>	Gil		OS			
100.	<i>Rallus aquaticus</i>	Wodnik		OS			TAK
101.	<i>Regulus ignicapilla</i>	Zniczek		OS			
102.	<i>Regulus regulus</i>	Mysikrólik		OS			
103.	<i>Saxicola rubetra</i>	Pokląskwa		OS			
104.	<i>Saxicola torquata</i>	Kląskawka zwyczajna		OS			
105.	<i>Serinus serinus</i>	Kulczyk		OS			
106.	<i>Sitta europaea</i>	Kowalik		OS			
107.	<i>Streptopelia decaocto</i>	Sierpówka		OS			
108.	<i>Streptopelia turtur</i>	Turkawka		OS			
109.	<i>Strix aluco</i>	Puszczyk		OS			
110.	<i>Sturnus vulgaris</i>	Szpak		OS			
111.	<i>Sylvia atricapilla</i>	Kapturka		OS			
112.	<i>Sylvia communis</i>	Ciarniówka		OS			
113.	<i>Sylvia curruca</i>	Pieczęta		OS			
114.	<i>Sylvia nisoria</i>	Jarzębatka		OS			TAK
115.	<i>Tachybaptus ruficollis</i>	Perkozek		OS			TAK
116.	<i>Tringa ochropus</i>	Brodziczek samotny		OS			TAK
117.	<i>Troglodytes troglodytes</i>	Strzyżyk		OS			
118.	<i>Turdus merula</i>	Kos		OS			
119.	<i>Turdus philomelos</i>	Śpiewak		OS			
120.	<i>Turdus pilaris</i>	Kwiczół		OS			
121.	<i>Turdus viscivorus</i>	Paszkot		OS			
122.	<i>Upupa epops</i>	Dudek		OS			TAK
Ssaki							
1.	<i>Castor fiber</i>	Bóbr		OC			TAK
2.	<i>Eptesicus serotinus</i>	Mroczek późny		OS			
3.	<i>Erinaceus europaeus</i>	Jeż zachodni		OC			
4.	<i>Lutra lutra</i>	Wydra		OC			TAK
5.	<i>Myotis daubentonii</i>	Nocek rudy		OS			
6.	<i>Myotis myotis</i>	Nocek duży		OS			TAK
7.	<i>Myotis mystacinus</i>	Nocek wąsatek		OS			
8.	<i>Mustela erminea</i>	Gronostaj		OC			
9.	<i>Mustela nivalis</i>	Łasica łąska		OC			
10.	<i>Nyctaulus noctula</i>	Borowiec wielki		OS			
11.	<i>Pipistrellus nathusii</i>	Karlik większy		OS			

Lp.	Nazwa łacińska	Nazwa polska	Uwagi	Status ochronny	Cz	PI	Gat. NAT
12.	<i>Pipistrellus pipistrellus</i>	Karlik malutki		OS			
13.	<i>Plecotus auritus</i>	Gacek wielkouch					
14.	<i>Sciurus vulgaris</i>	Wiewiórka		OC			
15.	<i>Sicista betulina</i>	Smużka leśna		OS			
16.	<i>Sorex araneus</i>	Ryjówka aksamitna		OC			
17.	<i>Sorex minutus</i>	Ryjówka malutka		OC			

Objaśnienia:

OS – ochrona ścisła

OC – ochrona częściowa

Kategorie zagrożeń w:

„Polska Czerwona Lista Zwierząt” (Cz):

- EX – wymarłe
- CR – krytycznie zagrożone
- EN – silnie zagrożone
- VU – umiarkowanie zagrożone
- NT – bliskie zagrożenia
- LC – najmniejszej troski
- DD – o statusie słabo rozpoznanym

„Polska Czerwona Księga Zwierząt” (PL):

- ExP – gatunki zanikłe lub prawdopodobnie zanikłe
- CR – gatunki skrajnie zagrożone
- EN – gatunki bardzo wysokiego ryzyka, silnie zagrożone
- VU – gatunki wysokiego ryzyka, narażone na wyginięcie
- NT – gatunki niższego ryzyka, ale bliskie zagrożenia
- LC – gatunki najmniejszej troski

Gat. Nat. – gatunki zwierząt wymagające ochrony w formie wyznaczenia obszarów Natura 2000 (TAK)

Szczegółowa lokalizacja zinwentaryzowanych gatunków zwierząt zamieszczona jest w wykazie stanowiącym osobny tom.

• **Ochrona strefowa**

W celu ochrony ostoi i stanowisk roślin lub grzybów objętych ochroną gatunków lub ostoi, miejsc rozrodu i regularnego przebywania zwierząt objętych ochroną gatunkową mogą być ustalone strefy ochrony.²⁰

Ostoje, miejsca rozrodu i regularnego przebywania niektórych gatunków zwierząt podlegają ochronie zgodnie z Rozporządzeniem MŚ z dnia 6 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (DZ.U. z 07.10.2014 r., poz.1348).

Na terenie Nadleśnictwa Sulęcín wyznaczono 2 strefy ochrony:

1 strefę ochrony bielika, ustanowiono decyzją Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wlkp. z dnia 30 września 2013 roku. Znak sprawy: RDOŚ.WPN-I.6444.68.2013.TK

1 strefę ochrony orlika krzykliwego, ustanowiono decyzją Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wlkp. z dnia 01 października 2014 r. Znak sprawy: RDOŚ.WPN-I.6444.54.2014.KA.

²⁰ Ustawa o ochronie przyrody z dnia 16 kwietnia 2004 r. (Dz. U. z 2013 r., poz. 627 ze zmianami)

Tabela 22 Powierzchnia stref ochrony zwierząt w Nadleśnictwie Sulęcín (Obręb Sieniawa)

Zestawienie powierzchni strefy ochrony bielika w Nadleśnictwie Sulęcín (obręb Sieniawa)	Strefa całoroczna	37,51 ha	Strefa okresowa	43,08 ha
	Łącznie bielik- 82,36 ha			
Zestawienie powierzchni strefy ochrony orlika krzykliwego w Nadleśnictwie Sulęcín (obręb Sulęcín)	Strefa całoroczna	10,90 ha	Strefa okresowa	34,99 ha
	Łącznie orlik krzykliwy- 52,84 ha			
Zestawienie łączne stref ochrony w Nadleśnictwie Sulęcín	Strefa całoroczna	48,41 ha	Strefa okresowa	78,07 ha
	Razem- 126,48 ha			

Nadleśnictwo Sulęcín podjęło współpracę instytucjonalną z Regionalną Dyrekcją Ochrony Środowiska w Gorzowie Wlkp. w zakresie ochrony czynnej rybołowa *Pandion haliaetus*, oraz puchacza *Bubo Bubo*, gatunków narażonych na wyginięcie w skali kraju oraz regionu Ziemi Lubuskiej.

Na terenie Nadleśnictwa zostały wyznaczone 2 miejsca dla rybołowa *Pandion haliaetus* (Obręb Sieniawa oddz. 223i, 342b) oraz dwa miejsca dla puchacza *Bubo Bubo* (Obręb Sieniawa oddz. 224b, 317j), gdzie pobudowano sztuczne gniazda, które potencjalnie mogą zostać zasiedlone przez rybołowa. Platformy będą podlegały dalszym obserwacjom. W przypadku zasiedlenia zostaną wyznaczone strefy ochronne.

II. Ustawa o lasach.

Podstawowym aktem prawnym dotyczącym prowadzenia gospodarki leśnej jest Ustawa o lasach z 28 września 1991 roku (Tekst jednolity: Dz. U. z 2011 r. Nr 12, poz. 59 z późn zmianami). Zawarte są w niej zamierzenia w zakresie zrównoważonej gospodarki leśnej oraz zobowiązania międzynarodowe Polski, zwłaszcza dotyczące zasad ochrony lasu (konferencje ministerialne poświęcone ochronie lasów w Europie: Strasburg 1990 i Helsinki 1993). Zgodnie z ustawą, w Polsce prowadzi się trwale zrównoważoną gospodarkę leśną z uwzględnieniem następujących celów:

- zachowania lasów i korzystnego ich wpływu na klimat, powietrze, wodę, glebę, warunki życia i zdrowia człowieka oraz na równowagę przyrodniczą,
- ochrony lasów, zwłaszcza lasów i ekosystemów leśnych cennych przyrodniczo i krajobrazowo,
- ochrony gleb,
- ochrony wód,
- produkcji drewna na zasadzie racjonalnej gospodarki oraz ubocznego użytkowania lasu.

W Nadleśnictwie Sulęcín poza ogólnie stosowaną ochroną środowiska przyrodniczego ustanowiono:

1. Gospodarstwo specjalne.
2. Lasy ochronne.

1. Gospodarstwo specjalne.

Zgodnie z § 82 Instrukcji Urządzania Lasu i ustaleniami Komisji Założeń Planu, do gospodarstwa specjalnego zaliczono lasy, które pełnią wyjątkowe funkcje pozaprodukcyjne. Są to często drzewostany wyłączone z użytkowania rębego, a wykonywane zabiegi uzależnione są wyłącznie potrzebami przyrodniczymi.

Do gospodarstwa specjalnego zaliczono:

- lasy w zasięgu pól roboczych poligonu,
- lasy na siedlisku Bb, BMb, LMb, Ol3, OlJ,
- lasy na siedliskach przyrodniczych w stanie zachowania A,
- lasy w zasięgu całorocznej strefy ochrony konserwatorskiej ptaków,
- lasy glebochronne na stromych stokach,
- wyłączone drzewostany nasienne,
- otulina szkółki i ośrodka wypoczynkowego.

Tabela 23 Gospodarstwo specjalne

Powierzchnia leśna zalesiona i niezalesiona	
Nadleśnictwo Sulęcín	
ha	%
5835,38	30,9

2. Lasy ochronne

Ze względu na pełnienie wielu funkcji pozaprodukcyjnych, część lasów Nadleśnictwa Sulęcín zaliczono do lasów ochronnych. Gospodarka w nich podlega pewnym ograniczeniom. Większość lasów ochronnych tworzy gospodarstwo lasów ochronnych, część zaliczono do gospodarstwa specjalnego zgodnie z § 82 Instrukcji urządzania lasu (2012).

Tabela 24 Lasy ochronne

Dominujące funkcje lasu	Powierzchnia leśna zalesiona i niezalesiona			
	Obręb		Nadleśnictwo	
	Sieniawa	Sulęcín		
	ha		ha	%
I REZERWATY	-	-	-	-
II LASY OCHRONNE, w tym:	10 764,40	1 230,89	11 995,29	63,46
1 obronne	6 926,64		6 926,64	36,64
2 w miastach i wokół miast	21,83	31,63	53,46	0,28
3 cenne fragm. przyrody	720,53		720,53	3,81
4 wodochronne	53,14	48,15	101,29	0,54
5 glebochronne		1 081,68	1 081,68	5,72

Dominujące funkcje lasu		Powierzchnia leśna zalesiona i niezalesiona			
		Obwód		Nadleśnictwo	
		Sieniawa	Sulęcín		
		ha		ha	%
6	nasienne		5,26	5,26	0,03
7	ostoje zwierząt		52,83	52,83	0,28
8	cenne fragm. przyrody, obronne	1 875,01		1 875,01	9,92
9	cenne fragm. przyrody, ostoje zwierząt	75,69		75,69	0,40
10	wodochronne, cenne fragm. przyrody	65,91		65,91	0,35
11	wodochronne, obronne	47,21		47,21	0,25
13	glebochronne, w miastach i wokół miast		7,96	7,96	0,04
14	glebochronne, nasienne		3,38	3,38	0,02
15	wodochronne, cenne fragm. przyrody, obronne	978,44		978,44	5,18
III	LASY GOSPODARCZE	1286,31	5619,87	6906,18	36,54
Ogółem pow. zalesiona i nie zalesiona		12051,34	6850,76	18901,47	100,00

III. Inne formy ochrony przyrody.

1. Obszary węzłowe i korytarze ekologiczne.

Zjawisko degradacji przyrody przez jej dzielenie na izolowane obszary znane jest od dawna. Chcąc przeciwdziałać temu niekorzystnemu zjawisku stworzono koncepcję łączenia stosunkowo dobrze zachowanych i względnie bogatych ekosystemów korytarzami ekologicznymi. Korytarze te powinny służyć do migracji organizmów obdarzonych zdolnościami ruchowymi lub powolnemu przenoszeniu genów i osobników pozbawionych tych zdolności. Tereny Nadleśnictwa Sulęcín stanowią integralną część systemu korytarzy ekologicznych. Są to:

- Krajowa Sieć Ekologiczna ECONET - PL - polska część Europejskiej Sieci Ekologicznej EECONET- European Ekological Network (Koncepcja EECONET- POLSKA, Liro i in 1995).
- Wojewódzka Sieć Korytarzy Ekologicznych - Ekologiczny System Obszarów Chronionych (Koncepcja korytarzy ekologicznych w Województwie Gorzowskim, Agapow i in. 1997).
- Korytarze ekologiczne lokalne.

Struktury te wzajemnie się nakładają. Wojewódzka Sieć Korytarzy Ekologicznych oraz korytarze lokalne są rozwinięciem i uszczegółowieniem Krajowej Sieci Ekologicznej.

Głównym celem utworzenia ECONET-PL (EECONET) jest zintegrowanie obszarów chronionych lub potencjalnie przewidzianych do ochrony w jeden spójny system. Sieć ekologiczną tworzą:

- obszary węzłowe
- korytarze ekologiczne
- obszary wymagające unaturalnienia.

Obszary węzłowe są to jednostki ponadekosystemalne wyróżniające z otoczenia bogactwem ekosystemów, dużą różnorodnością gatunkową oraz wielością form krajobrazowych i siedliskowych.

Są to także ostoje dla gatunków rodzimych i wędrownych w tym zwłaszcza zagrożonym wyginieciem. Wielkość obszarów węzłowych nie może być mniejsza niż 500 ha. Korytarze ekologiczne są to struktury przestrzenne umożliwiające rozprzestrzenianie się gatunków pomiędzy obszarami węzłowymi oraz terenami przylegającymi do nich.

Dla osiągnięcia tych samych celów utworzono Wojewódzką Sieć Korytarzy Ekologicznych, która wraz z terenami dawnego województwa gorzowskiego i województw ościennych oraz Niemiec tworzy Ekologiczny System Obszarów Chronionych (ESOCH). Na sieć składają się:

- korytarze główne (tranzytowe) - pradoliny rzeki Noteci, Warty, Odry - rola ponadregionalna;
- korytarze wewnętrzne - odnogi korytarzy głównych, doliny małych rzek, obniżenia terenowe, ciągi zadrzewień, w celu lepszego zobrazowania wartości wyróżnia się lokalne korytarze wewnętrzne;
- węzły ekologiczne - łącznik kilku korytarzy ekologicznych lub korytarzy i cennych przyrodniczo obszarów.

Tereny Nadleśnictwa Sulęcín stanowią część systemu korytarzy ekologicznych. są to:

- dolina Postomii;
- dolina Jeziornej Strugi;
- dolina Pliszki;
- dolina Lubniewki;
- ciąg jezior i obniżeń jez. Malcz, Męcokie, Męcoko Duże, Kopaniec, Długie, Trzcinnno, Ostrowicko, Pierwsze, Sandacznik, Ostrowskie; Trześniowskie, Buszenko, Buszno;

Według prof. Jędrzejowskiego, przez teren nadleśnictwa przechodzą trzy korytarze ekologiczne:

- Zachodnia Puszcza Notecka (GKpn-7C);
- Jeziora Pszczewskie i Dolina Obry (KPn-7D);
- Ziemia Lubuska -północ (GKZ-1).

C. WALORY PRZYRODNICZO-LEŚNE

Rysunek 38 Widok na jezioro Lubniewsko (Fot. Bartłomiej Malecki)

1. Rzeźba terenu.

Rzeźba terenu Nadleśnictwa ma charakter młodogłacialny. Główne rysy rzeźby zostały ukształtowane przez lądolód w okresie zlodowacenia północnopolskiego. Pierwotna rzeźba glacialna została zmodyfikowana w późniejszym plejstocenie i wczesnym holocenie.

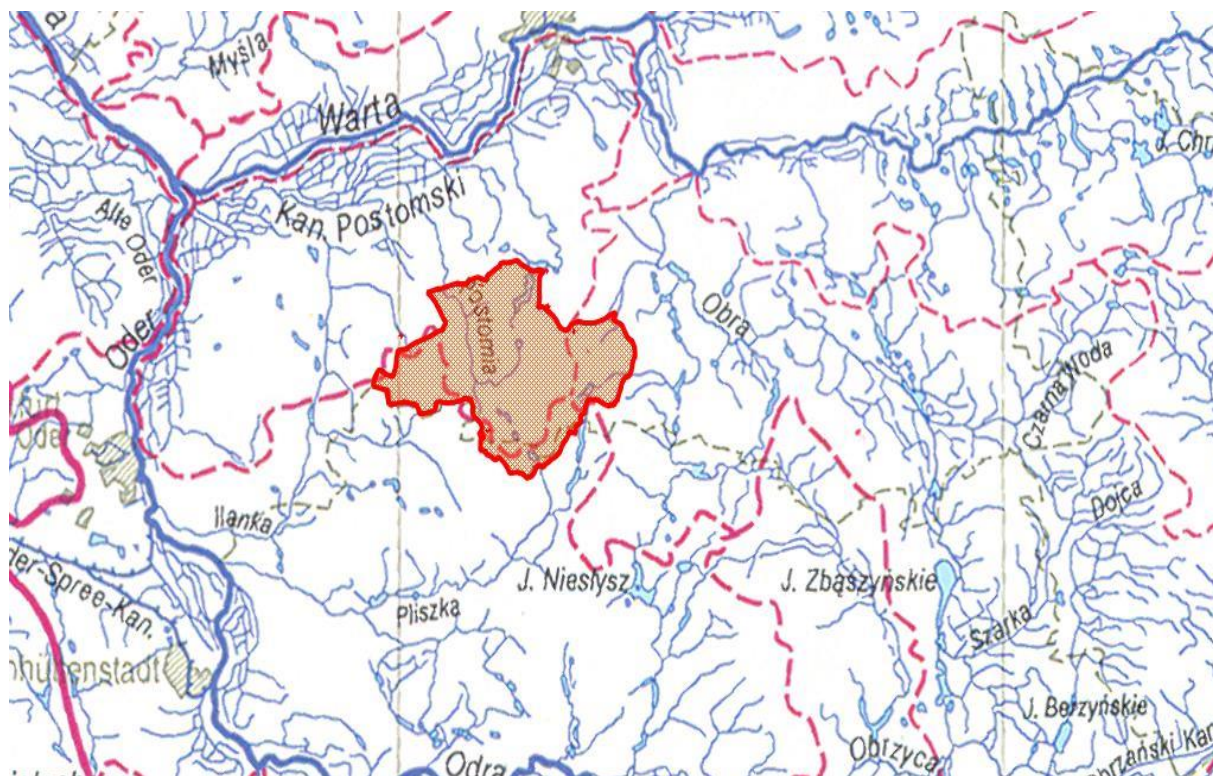
2. Budowa geologiczna.

Budowę geologiczną tworzą przede wszystkim utwory czwartorzędowe głównie plejstoceniowe, zlodowacenia północnopolskiego (bałtyckiego), stadiału pomorskiego i w niewielkim stopniu poznańskiego i leszczyńskiego, a także zlodowacenia środkowopolskiego (mioceniowe-najstarsze) wypiętrzone w wyniku procesów glaciektonicznych, w postaci węgla brunatnych, piasków i ilów (najwięcej w okolicach Wielowisi). Znacznie mniejszą powierzchnię zajmują młodsze utwory holoceniowe. Są to piaski i namułki rzeczne w dolinach cieków i osady organiczne. Na szczególną uwagę z form geologicznych zasługuje kemy w okolicach miejscowości Brzeźno i Sulęcina. Ozy, kemy, moreny powstały w pierwotnej fazie kształtowania się rzeźby terenu.

3. Typy gleb.

W Nadleśnictwie dominują gleby rdzawe (RD) – 82,8 %, z pozostałych większy udział mają gleby płowe (P) – 13,0 % i gleby brunatne (BR) – 1,3 %.

4. Wody.

Rysunek 39 Fragment mapy hydrograficznej Polski

Ważny element środowiska przyrodniczego na terenie Nadleśnictwa Sulęcín stanowią wody powierzchniowe - rzeki i jeziora, głównie rzeki: Jeziorna, Lubniewka, Postomia, Pliszka i Kanał Postomski wraz z licznymi jeziorami N-ctwa, przedstawionymi poniżej w tabeli. Ważnym uzupełnieniem systemu hydrograficznego są zatorfione obniżenia terenowe z odpływem i bez, liczne źródłiska, oligotroficzne oczka śródleśne, torfowiska. Wody powierzchniowe zgodnie z Podziałem Hydrograficznym Polski (IMiGW 1983) należą do dorzecza Odry i Warty. Elementarny podział tych wód w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa przedstawiono poniżej: Schemat rzek przepływających przez obszar Nadleśnictwa:

Poniżej przedstawiono mapę podziału hydrograficznego wód powierzchniowych zasięgu terytorialnego Nadleśnictwa Sulęcín.

Tabela 25 Elementarny podział wód w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa

Dorzecze rzeki Odry		
Warta	Obra	Jeziorna Lubniewka
	Kanał Postomski	Postomia
Ilanka	Bobrówki	☐
Pliszka	Łagowa	☐

Tabela 26 Większe jeziora występujące na terenie n-ctwa przedstawiono poniżej /Atlas Jezior Polskich tom I/

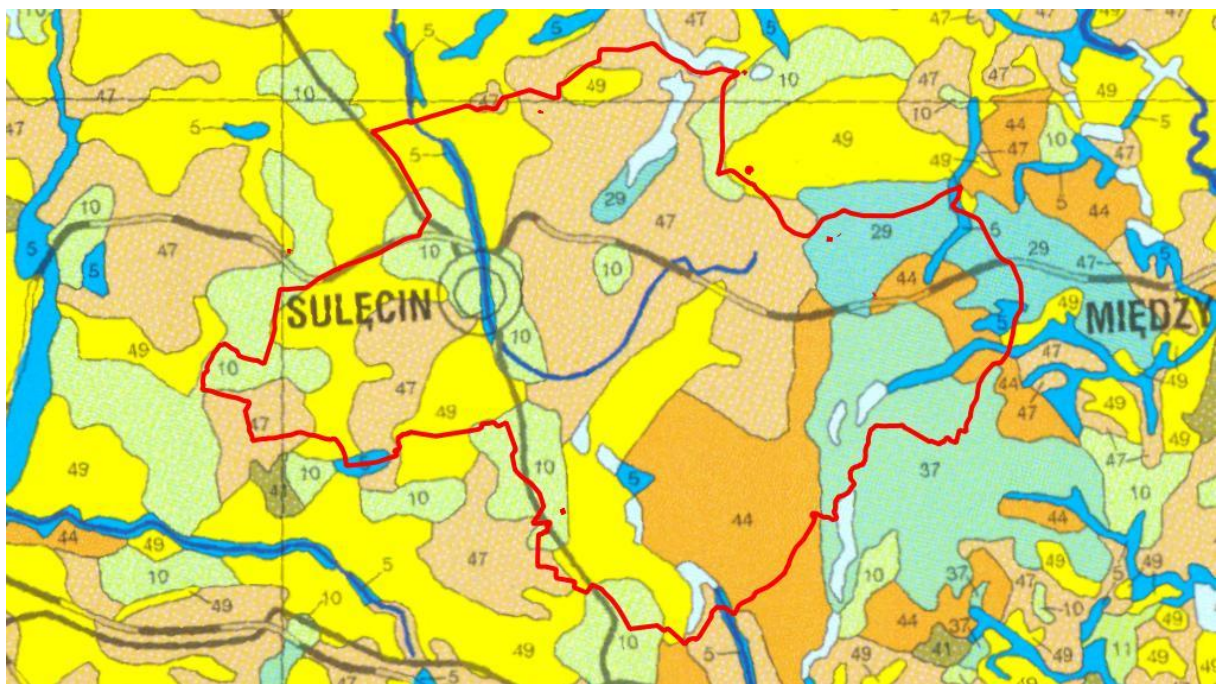
Jezioro	Nr	Powierzchnia w [ha]	Głębokość maksymalna [m]	Średnia głębokość [m]
Lubniewsko (Świerkowskie)	910	240	15,1	5,1
Ciecz (Trześniowskie)	66	186	59,8	19,3
Małcz Północny	64	62,3	13,7	8,3
Buszno	380	51,4	36,0	12,2
Ostrowiecko Duże	920	48,2	12,0	5,2
Męcko Duże	918	40,9	22,7	9,2
Małcz Południowy	65	36,2	3,4	7,3
Buszenko	379	27,9	20,0	7,3
Recze	922	19,3	10,7	4,7
Kopaniec	917	14,6	6,4	3,0
Ostrowiecko	921	13,6	5,7	2,7
Postomsko (Wędrzyn)	915	12,0	5,7	2,7
Ostrowskie	923	10,3	3,8	1,9
Trzcinnno	919	10,1	8,7	3,9
Męcko Małe	916	9,2	3,9	1,9

Oprócz wymienionych jezior występują małe jeziora i oczka śródleśne, które obok roli biocenotycznej, spełniają funkcje tzw. małej retencji wody, oraz stabilizują poziom wód gruntowych.

5. Roślinność.

W umiarkowanej strefie klimatycznej lasy obok innych typów zbiorowisk stanowią najbardziej zróżnicowany ekosystem o stosunkowo wysokim poziomie organizacyjnym. Cechuje go wiele współzależności między poszczególnymi jego komponentami jakimi są świat roślinny, świat zwierzęcy oraz biotop. Jest to zarazem końcowy efekt sukcesji, gdzie roślinność drzewiasta stanowi główne tło wszelkich procesów w nim zachodzących, warunkuje je, a jednocześnie podlega wywołanym przez nie zmianom.

Roślinność omawianego obszaru jest bardzo bogatym obszarem przyrodniczym, zwłaszcza pod względem flory roślin naczyniowych. Wpłynęła na to szata buczyn Łagowsko-Sulęcińskich i lasów "Uroczyska Lubniewsko", a także duża ilość ekosystemów torfowiskowo – wodnych, wodnych oraz różnorodność fitocenoz sandrów i moren.

Rysunek 40 Fragment mapy potencjalnej roślinności Polski.

Zespoły roślinne w Nadleśnictwie Sulęcinek i odpowiadające (dla zespołów leśnych) im siedliskowe typy lasu (poniżej nazw zespołów występujących w legendzie mapy potencjalnej roślinności podane zostały nazwy naukowe obecnie obowiązujące) opracowano opierając się na Mapie Potencjalnej²¹ Roślinności Naturalnej Polski (Matuszkiewicz i in. 1995).

Ribes nigri - Alnetum (1) – ols porzeczkowy. Zespół w typie siedliskowym olesu typowego – Ol.

Sphagno squarrosi - Alnetum (1) - ols torfowcowy. Zespół w typie sied. lasu mieszanego bagiennego – LMb.

Fraxino - Alnetum (5) – łęg jesionowo–olszowy. Zespół w typie siedliskowym – OlJ .

Galio silvatici- Carpinetum (10)- grąd środkowoeuropejski. Zespół w typie siedliskowym lasu mieszanego świeżego – LMśw, lasu świeżego – Lśw, lasu mieszanego wilgotnego LMw.

Luzulo pilosae - Fagetum (37) – kwaśna buczyna niżowa. Zespół w typie siedliskowym – LMśw, LMw, Lśw.

Galio-odorati - Fagetum (29) - żyzna buczyna niżowa. Zespół w typie siedliskowym – Lśw.

Fago - Quercetum petrae (44) – pomorski las bukowo – dębowy. Zespół w typie siedliskowym – BMśw.

Quercu roboris - Pinetum (47) – kontynentalny bór mieszany. Zespół w typie siedliskowym – BMśw i częściowo – BMw.

²¹ Potencjalna roślinność naturalna jest hipotetycznym stanem roślinności, który został by osiągnięty, gdyby tendencje rozwojowe istniejącej roślinności mogły się realizować natychmiast i bez ograniczeń, nie zakłócanie lub hamowane np. przez człowieka. Roślinność ta byłaby wyrazem potencjału ekologicznego środowiska fizyczno – geograficznego.

Leucobryo- Pinetum (49) - suboceaniczny bór świeży. Zespół roślinny w typie boru świeżego – Bśw.

Vaccinio uliginosi - Betuletum pubescentis – brzezina bagienna. Zespół w typie siedliskowym boru mieszanego bagiennego – BMb, związana także z lasem mieszanym bagiennym – LMb.

6. Świat zwierzęcy.

Fauna terytorialnego zasięgu Nadleśnictwa Sulęcín nie jest w pełni rozpoznana. Na podstawie waloryzacji przyrodniczych gmin będących w zasięgu Nadleśnictwa Sulęcín ogółem stwierdzono występowanie następujące ilości gatunków kręgowców:

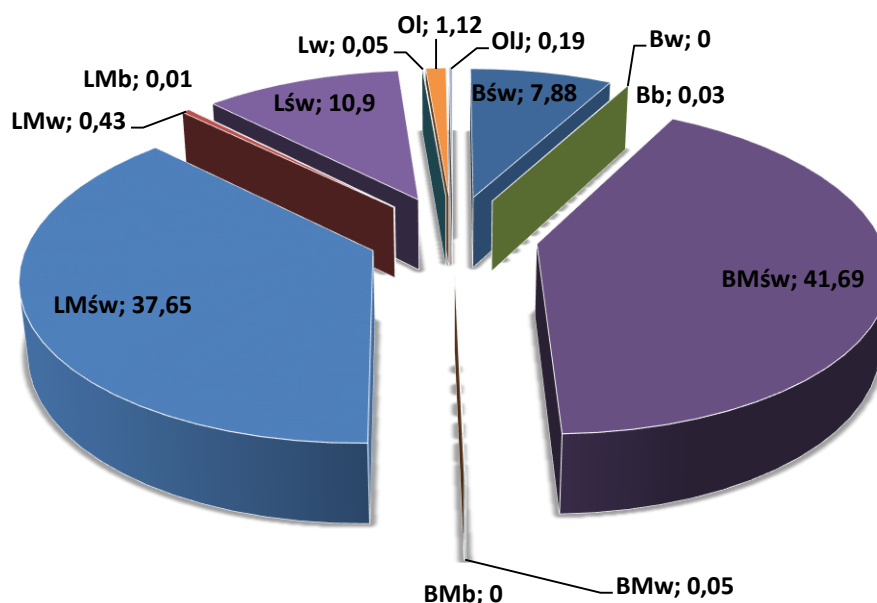
- Ryby i minogi -około 20 gatunków
- Płazy - 13 gatunków
- Gady - 7 gatunków
- Ptaki - około 150 gatunków
- Ssaki - 35 gatunków

7. Typy siedliskowe lasu.

Szczegółowe zestawienie typów siedliskowych lasu wraz z porównaniem do stanu z IV rewizji urządzenia lasu i omówieniem zawiera elaborat V rewizji urządzenia lasu Tom I, dział I. Ogólna Charakterystyka Lasów, rozdział 4. Charakterystyka przyrodniczych warunków produkcji leśnej.

Tabela 27 Zestawienie powierzchni leśnej zalesionej i nie zalesionej wg typów siedliskowych lasu w Nadleśnictwie Sulęcín

Lp	Typ siedliskowy lasu	obręb				obręb				Nadleśnictwo	
		Sieniawa		Sulęcín		Sieniawa		Sulęcín		Sulęcín	
		ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
1	2	3	4	5	6	9	10	11	12	13	14
1	Bśw	782,71	6,50	730,59	10,69	753,91	6,26	734,13	10,72	1488,04	7,88
2	Bw	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
3	Bb	5,94	0,05	0,00	0,00	5,82	0,05	0,00	0,00	5,82	0,03
4	BMśw	4888,16	40,59	2998,58	43,87	4874,82	40,49	2999,77	43,78	7874,59	41,69
5	BMw	6,26	0,05	3,01	0,04	6,38	0,05	3,58	0,05	9,96	0,05
6	BMb	0,72	0,01	0,00	0,00	0,75	0,01	0,00	0,00	0,75	0,00
7	LMśw	4657,97	38,68	2408,05	35,23	4701,02	39,05	2410,38	35,19	7111,40	37,65
8	LMw	28,69	0,24	42,95	0,63	39,31	0,33	41,28	0,60	80,59	0,43
9	LMb	1,73	0,01	0,00	0,00	1,74	0,01	0,00	0,00	1,74	0,01
10	Lśw	1526,29	12,67	531,77	7,78	1515,04	12,58	544,29	7,95	2059,33	10,90
11	Lw	7,95	0,07	3,50	0,05	7,46	0,06	2,58	0,04	10,04	0,05
12	OI	124,73	1,04	94,87	1,39	120,13	1,00	91,53	1,34	211,66	1,12
13	OIJ	10,86	0,09	22,08	0,32	12,69	0,11	22,40	0,33	35,09	0,19
Razem		12042,01	100,00	6835,40	100,00	12039,07	100,00	6849,94	100,00	18889,01	100,00

Rysunek 41 Udział procentowy typów siedliskowych lasu w Nadleśnictwie Sulęcín.

Dominującymi typami siedliskowymi w Nadleśnictwie są: BMśw - 41,7 %, LMśw – 37,6%, Lśw – 10,9 %. Siedliska borowe zajmują łącznie – 49,6 %, lasowe – 49,0 %, olsy – 1,1 % , olsy jesionowe- 0,2% powierzchni leśnej Nadleśnictwa.

8. Drzewostany.

Drzewostany stanowią jedno z kluczowych ogniw ekosystemu leśnego, dlatego też w „Programie” przedstawiono je pod kątem:

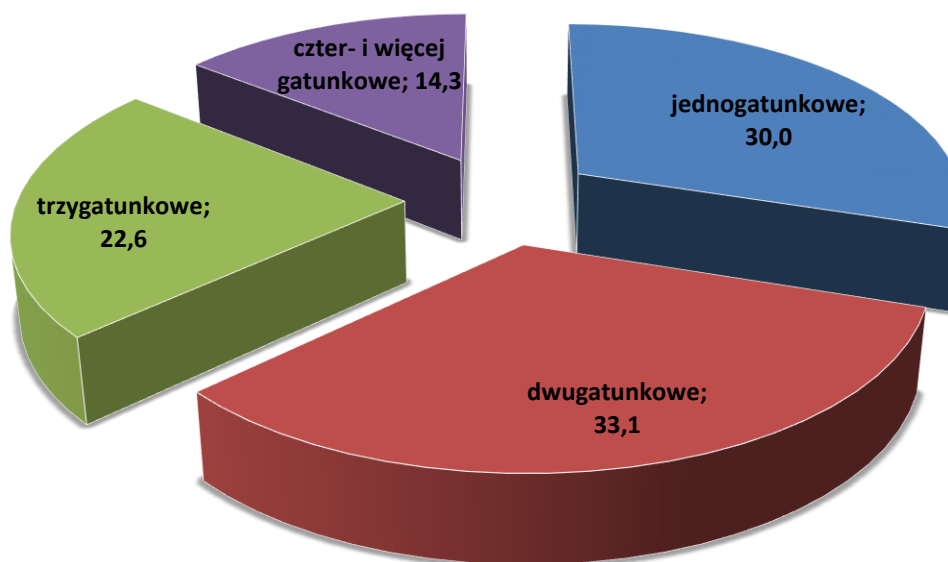
- bogactwa gatunkowego,
 - budowy pionowej,
 - pochodzenia.
- **Bogactwo gatunkowe.**

Bogactwo gatunkowe analizowano pod względem ilości gatunków w składzie gatunkowym I i II piętra. Gatunków występujących w formie domieszek w tych warstwach nie brano pod uwagę (ich udział powierzchniowy lub ilościowy nie przekracza 5 %).

Tabela 28 Bogactwo gatunkowe w Nadleśnictwie Sulęcín.

Obręb, nadleśnictwo	Bogactwo gatunkowe, drzewostany	Powierzchnia [ha]				
		Wiek			Ogółem	Ogółem [%]
		<=40 lat	41-80 lat	> 80 lat		
Obręb SIENIAWA	jednogatunkowe	220,25	1499,73	1184,72	2904,70	29,4
	dwugatunkowe	891,08	1758,67	580,12	3229,87	32,7
	trzygatunkowe	498,13	889,38	852,89	2240,40	22,7
	czter- i więcej gatunkowe	396,87	631,51	473,78	1502,16	15,2

Obręb, nadleśnictwo	Bogactwo gatunkowe, drzewostany	Powierzchnia [ha]				
		Wiek			Ogółem	Ogółem [%]
		<=40 lat	41-80 lat	> 80 lat		
Obręb SULEĆCIN	jednogatunkowe	275,92	1118,32	711,27	2105,51	30,8
	dwugatunkowe	1004,70	854,22	445,49	2304,41	33,7
	trzygatunkowe	565,87	389,75	585,83	1541,45	22,5
	czter- i więcej gatunkowe	205,52	340,86	339,81	886,19	13,0
Nadleśnictwo SULEĆCIN	jednogatunkowe	496,17	2618,05	1895,99	5010,21	30,0
	dwugatunkowe	1895,78	2612,89	1025,61	5534,28	33,1
	trzygatunkowe	1064,00	1279,13	1438,72	3781,85	22,6
	czter- i więcej gatunkowe	602,39	972,37	813,59	2388,35	14,3

Rysunek 42 Bogactwo gatunkowe [% z ha] w Nadleśnictwie Sulęcín.

Z powyższego zestawienia wynika, że drzewostany w Nadleśnictwie Sulęcín nie są stosunkowo mocno zróżnicowane pod względem bogactwa gatunkowego. Przeważają drzewostany dwugatunkowe, które stanowią 33,1% powierzchni. Drzewostany jednogatunkowe stanowią 30,0% powierzchni.

W porównaniu z poprzednim planem u.l. zauważyć można następujące tendencje:

- drzewostany jednogatunkowe: spadek o 13,5 % powierzchni,
- drzewostany dwugatunkowe: wzrost o 1,4 % powierzchni,
- drzewostany trzygatunkowe: wzrost o 8,3 % powierzchni,
- drzewostany cztero i więcej gatunkowe: wzrost o 3,7 % powierzchni.

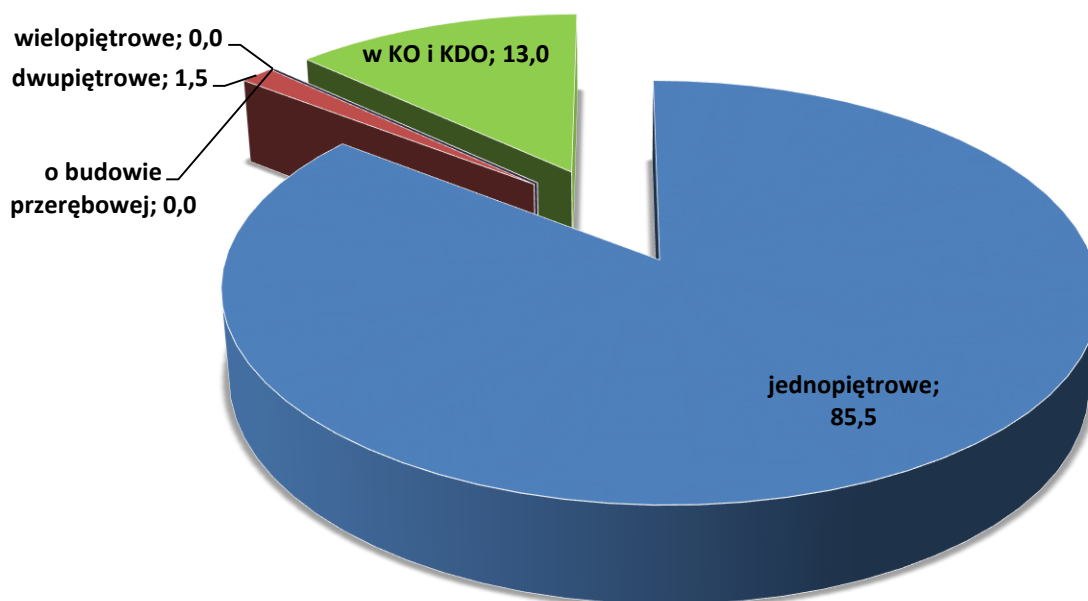
Biorąc pod uwagę żyzność i zdolność produkcyjną siedlisk oraz potencjalną roślinność naturalną, dominacja drzewostanów dwugatunkowych jest właściwa. W przyszłości stan drzewostanów pod względem ilości gatunków będzie zapewne jeszcze lepszy od obecnego, a to dzięki stale zwiększającej się liczbie różnych gatunków w odnowieniach i zalesieniach.

- **Budowa pionowa**

W drzewostanach jednopiętrowych drzewa tworzą jeden pułap wysokości. W drzewostanach dwupiętrowych warstwa drzew składa się z dwóch wyraźnych pięter różnej wysokości. Do piętra dolnego zalicza się drzewa, których korony nie przenikają do piętra górnego, nie są też zaliczone do warstwy podrostu lub podszytu, a jednocześnie wskaźnik ich zwarcia wynosi, co najmniej 3b (zwarcie przerywane, zagęszczenie przerywane miejscami luźne). W razie wątpliwości dotyczących kwalifikacji drzewa do danego piętra, należy przyjąć, że drzewo piętra górnego nie powinno wykazywać wysokości niższej niż 2/3 średniej wysokości gatunku panującego w piętrze górnym. Drzewostany w klasie odnowienia (KO) to drzewostany użytkowane rębiami częściowymi i gniazdowymi, gdzie użytkowanie i odnowienie lasu przebiega równocześnie. Drzewostany w klasie odnowienia (KDO) to drzewostany użytkowane rębiami częściowymi i gniazdowymi, gdzie ilość młodego pokolenia jest niedostateczna, lub go nie ma.

Tabela 29 Zestawienie powierzchni [ha] drzewostanów wg grup wiekowych i struktury.

Obręb, nadleśnictwo	Struktura drzewostanów, drzewostany	Powierzchnia [ha]				
		Wiek			Ogółem	Ogółem [%]
		<=40 lat	41-80 lat	> 80 lat		
Obręb SIENIAWA	jednopiętrowe	2004,08	4481,52	1967,33	8452,93	85,6
	dwupiętrowe	0,00	18,01	118,62	136,63	1,4
	wielopiętrowe	0,00	0,00	0,00	0,00	0,0
	o budowie przerębowej	0,00	0,00	0,00	0,00	0,0
	w KO i KDO	2,25	279,76	1005,56	1287,57	13,0
Obręb SULECIN	jednopiętrowe	2048,61	2606,82	1186,06	5841,49	85,4
	dwupiętrowe	0,00	15,21	98,42	113,63	1,7
	wielopiętrowe	0,00	0,00	0,00	0,00	0,0
	o budowie przerębowej	0,00	0,00	0,00	0,00	0,0
	w KO i KDO	3,40	81,12	797,92	882,44	12,9
Nadleśnictwo SULECIN	jednopiętrowe	4052,69	7088,34	3153,39	14294,42	85,5
	dwupiętrowe	0,00	33,22	217,04	250,26	1,5
	wielopiętrowe	0,00	0,00	0,00	0,00	0,0
	o budowie przerębowej	0,00	0,00	0,00	0,00	0,0
	w KO i KDO	5,65	360,88	1803,48	2170,01	13,0

Rysunek 43 Zestawienie powierzchni [%] drzewostanów wg grup wiekowych i struktury.

W Nadleśnictwie zdecydowanie przeważają drzewostany jednopiętrowe, które zajmują 85,5 % powierzchni. Drzewostany dwupiętrowe stanowią znikomą część (1,5 %). Drzewostany w KO i KDO stanowią 13 % powierzchni.

Na terenie Nadleśnictwa Sulęcina występuje 477 wydzieleń, na których zinventaryzowano podrost o charakterze II piętra, zajmujące ogólną powierzchnię 1717,04 ha.

W porównaniu z poprzednim planem u.l. zauważyć można następującą tendencję:

- drzewostany jednopiętrowe: spadek o 6,8 % powierzchni,
- drzewostany dwupiętrowe: na zbliżonym poziomie,
- drzewostany w KO i KDO: wzrost o 7,9 % powierzchni.

Biorąc pod uwagę sposoby zagospodarowania lasu, wzrost podrostów i podsadzeń należy spodziewać się zwiększenia udziału drzewostanów o złożonej budowie pionowej, co będzie pełniej odpowiadało możliwościom produkcyjnym siedlisk.

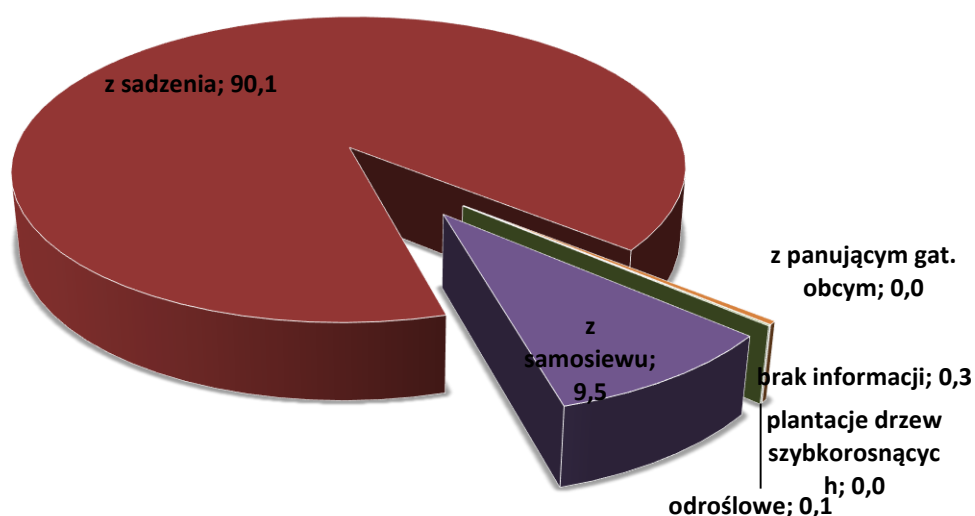
• Pochodzenie

Określając pochodzenie drzewostanów opierano się na informacjach zawartych w operatach urządzenia lasu z poprzednich okresów gospodarczych i ustalając na gruncie. Pochodzenie najmłodszego pokolenia lasu, ustalono na gruncie w czasie prac terenowych oraz wykorzystując informacje otrzymane z Nadleśnictwa Sulęcina (m.in. baza SILP). Określone w czasie taksacji pochodzenie jest w miarę miarodajne dla drzewostanów pochodzących z lat 1946-2013. Natomiast dla drzewostanów z lat wcześniejszych może być obarczone znacznym błędem z uwagi na brak odpowiednich materiałów.

Około 98 % powierzchni drzewostanów Nadleśnictwa pochodzi z odnowienia sztucznego przez sadzenie.

Tabela 30 Zestawienie powierzchni [ha] wg rodzajów i pochodzenia drzewostanów oraz grup wiekowych*.

Obręb, nadleśnictwo	Struktura drzewostanów, drzewostany	Powierzchnia [ha]				
		Wiek			Ogółem	Ogółem [%]
		<=40 lat	41-80 lat	> 80 lat		
Obręb SIENIAWA	z panującym gat. obcym	0,00	0,00	0,00	0,00	0,0
	plantacje drzew szybkoorosnących	0,00	0,00	0,00	0,00	0,0
	odroślowe	3,78	2,18	0,00	5,96	0,1
	z samosiewu	374,28	1049,75	18,16	1442,19	14,6
	z sadzenia	1603,64	3722,07	3071,39	8397,10	85,0
	brak informacji	24,63	5,29	1,96	31,88	0,3
Obręb SULECIN	z panującym gat. obcym	0,00	0,00	0,00	0,00	0,0
	plantacje drzew szybkoorosnących	0,00	0,00	0,00	0,00	0,0
	odroślowe	0,58	7,71	0,00	8,29	0,1
	z samosiewu	47,94	76,33	15,66	139,93	2,0
	z sadzenia	1980,13	2618,41	2065,09	6663,63	97,5
	brak informacji	23,36	0,70	1,65	25,71	0,4
Nadleśnictwo SULECIN	z panującym gat. obcym	0,00	0,00	0,00	0,00	0,0
	plantacje drzew szybkoorosnących	0,00	0,00	0,00	0,00	0,0
	odroślowe	4,36	9,89	0,00	14,25	0,1
	z samosiewu	422,22	1126,08	33,82	1582,12	9,5
	z sadzenia	3583,77	6340,48	5136,48	15060,73	90,1
	brak informacji	47,99	5,99	3,61	57,59	0,3

Rysunek 44 Zestawienie powierzchni [ha] wg rodzajów i pochodzenia drzewostanów oraz grup wiekowych

9. Ekologiczna ocena stanu lasu.

Na ekologiczną ocenę stanu lasu składa się:

- ocena zgodności składu gatunkowego drzewostanów z typem siedliskowym lasu,
- określenie formy aktualnego stanu siedliska,
- określenie formy degeneracji lasu.

• Ocena zgodności składu gatunkowego drzewostanu z siedliskiem

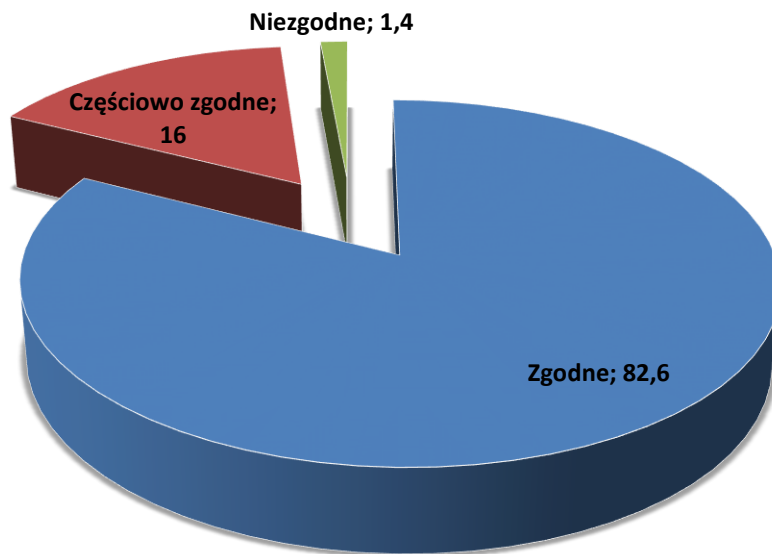
Ocena zgodności składu gatunkowego drzewostanów z siedliskowym typem lasu jest jednym z ważniejszych wskaźników wykorzystania zdolności produkcyjnej siedlisk. Jest to także wskaźnik naturalności ekosystemów leśnych. Ocenę zgodności składu gatunkowego drzewostanów z siedliskiem dokonano zgodnie z Instrukcją urządzania lasu (2012).

Tabela 31 Zestawienie powierzchni [ha] wg zgodności składu gatunkowego drzewostanów z siedliskiem.

Obręb, nadleśnictwo	Siedliskowy typ lasu	Typ drzewostanu	Drzewostany o składzie gatunkowym						
			zgodnym		częściowo zgodnym		niezgodnym		razem
			ha	%	ha	%	ha	%	ha
Obręb SULECIN	BŚW	SO	726,28	99,7	1,17	0,2	0,87	0,1	728,32
	BMŚW	SO	1965,02	98,8	21,61	1,1	2,20	0,1	1988,83
		DB-SO	782,92	84,7	141,16	15,3			924,08
		BK-SO	85,75	100,0					85,75
	BMW	DB-SO	1,36	38,0	2,22	62,0			3,58
	LMŚW	DB-SO	1215,97	71,0	473,53	27,6	24,39	1,4	1713,89
		SO-BK	135,85	70,5	51,45	26,7	5,53	2,9	192,83
		BK-SO	356,20	93,1	23,89	6,2	2,55	0,7	382,64
		SO-DB	71,85	81,5	16,04	18,2	0,27	0,3	88,16
		BK	25,22	84,2	4,75	15,9			29,97
	LMW	SO-DB	3,35	8,1	25,84	62,5	12,18	29,4	41,37
	LŚW	BK	97,22	56,2	51,36	29,7	24,29	14,1	172,87
		BK-DB	28,89	39,5	34,61	47,4	9,58	13,1	73,08
		DB-BK	88,55	35,9	126,83	51,3	31,64	12,8	247,02
		DB	2,38	5,0	30,23	62,8	15,50	32,2	48,11
		LP-GB-DB			1,25	100,0			1,25
	LW	JS-DB			1,76	100,0			1,76
		DB	0,82	100,0					0,82
	OL	OL	91,14	99,3			0,66	0,7	91,80
	OLJ	JS-OL	7,71	42,2	10,57	57,8			18,28
		OL-JS			3,27	82,4	0,70	17,6	3,97
	Razem	SO	2691,30	99,1	22,78	0,8	3,07	0,1	2717,15
		DB-SO	2000,25	75,7	616,91	23,4	24,39	0,9	2641,55
		SO-DB	75,20	58,1	41,88	32,3	12,45	9,6	129,53
		SO-BK	135,85	70,5	51,45	26,7	5,53	2,9	192,83
		JS-DB			1,76	100,0			1,76
		BK-SO	441,95	94,4	23,89	5,1	2,55	0,5	468,39
		OL	91,14	99,3			0,66	0,7	91,80
		BK	122,44	60,4	56,11	27,7	24,29	12,0	202,84
		BK-DB	28,89	39,5	34,61	47,4	9,58	13,1	73,08
DB-BK		88,55	35,9	126,83	51,3	31,64	12,8	247,02	
DB		3,20	6,5	30,23	61,8	15,50	31,7	48,93	
JS-OL		7,71	42,2	10,57	57,8			18,28	
LP-GB-DB				1,25	100,0			1,25	
OL-JS				3,27	82,4	0,70	17,6	3,97	
Razem				5686,48	83,2	1021,54	14,9	130,36	1,9
Obręb SIENIAWA	BŚW	SO	728,14	99,5	3,79	0,5			731,93

Obręb, nadleśnictwo	Siedliskowy typ lasu	Typ drzewostanu	Drzewostany o składzie gatunkowym						
			zgodnym		częściowo zgodnym		niezgodnym		razem
			ha	%	ha	%	ha	%	ha
	BMŚW	SO	2838,45	93,9	165,75	5,5	20,16	0,7	3024,36
		BK-SO	185,05	94,5	10,76	5,5			195,81
		DB-SO	567,37	64,1	311,41	35,2	6,05	0,7	884,83
	BMW	DB-SO	4,53	71,0	1,09	17,1	0,76	11,9	6,38
	BMB	ŚW-SO	0,75	100,0					0,75
	LMŚW	DB-SO	1786,92	77,4	515,75	22,3	5,51	0,2	2308,18
		SO-DB	134,45	76,2	39,36	22,3	2,58	1,5	176,39
		SO-BK	278,77	59,9	179,95	38,7	6,54	1,4	465,26
		BK-DB	27,05	100,0					27,05
		BK-SO	436,00	90,0	48,36	10,0			484,36
		BK	18,07	67,0	8,91	33,0			26,98
		ŚW-DB			3,56	100,0			3,56
		GB-DB			1,30	100,0			1,30
		DB	2,76	100,0					2,76
		DB-BK	8,33	100,0					8,33
	LMW	DB	2,50	100,0					2,50
		SO-DB	1,90	6,2	22,77	73,7	6,21	20,1	30,88
		ŚW-DB			1,61	100,0			1,61
	LMB	OL	1,43	100,0					1,43
	LŚW	DB-BK	155,04	39,9	194,64	50,1	38,84	10,0	388,52
		BK-DB	91,71	70,0	32,43	24,8	6,85	5,2	130,99
		DB	161,96	94,0	10,28	6,0			172,24
		BK	564,88	83,8	101,80	15,1	7,69	1,1	674,37
		GB-DB	1,81	100,0					1,81
	LW	BK	2,83	100,0					2,83
		JS-DB			2,63	100,0			2,63
		JS-OL			0,67	100,0			0,67
		DB-BK			0,43	100,0			0,43
	OL	OL	114,59	96,7	3,93	3,3			118,52
	OLJ	OL-JS	4,31	60,4	2,83	39,6			7,14
		JS-OL	3,66	66,3	1,86	33,7			5,52
	Razem	SO	3566,59	95,0	169,54	4,5	20,16	0,5	3756,29
		DB-SO	2358,82	73,7	828,25	25,9	12,32	0,4	3199,39
		SO-DB	136,35	65,8	62,13	30,0	8,79	4,2	207,27
		DB-BK	163,37	41,1	195,07	49,1	38,84	9,8	397,28
		BK-DB	118,76	75,2	32,43	20,5	6,85	4,3	158,04
		DB	167,22	94,2	10,28	5,8			177,50
		BK	585,78	83,2	110,71	15,7	7,69	1,1	704,18
		SO-BK	278,77	59,9	179,95	38,7	6,54	1,4	465,26
		BK-SO	621,05	91,3	59,12	8,7			680,17
		OL	116,02	96,7	3,93	3,3			119,95
		OL-JS	4,31	60,4	2,83	39,6			7,14
		JS-OL	3,66	59,1	2,53	40,9			6,19
JS-DB				2,63	100,0			2,63	
ŚW-DB				5,17	100,0			5,17	
GB-DB	1,81	58,2	1,30	41,8			3,11		
ŚW-SO	0,75	100,0					0,75		
Razem			8123,26	82,1	1665,87	16,8	101,19	1,0	9890,32
Nadleśnictwo SULĘCIN	BŚW	SO	1454,42	99,6	4,96	0,3	0,87	0,1	1460,25
	BMŚW	SO	4803,47	95,8	187,36	3,7	22,36	0,5	5013,19
		BK-SO	270,80	96,2	10,76	3,8			281,56
		DB-SO	1350,29	74,7	452,57	25,0	6,05	0,3	1808,91
	BMW	DB-SO	5,89	59,1	3,31	33,2	0,76	7,6	9,96
BMB	ŚW-SO	0,75	100,0					0,75	

Obręb, nadleśnictwo	Siedliskowy typ lasu	Typ drzewostanu	Drzewostany o składzie gatunkowym						
			zgodnym		częściowo zgodnym		niezgodnym		razem
			ha	%	ha	%	ha	%	ha
	LMŚW	DB-SO	3002,89	74,7	989,28	24,6	29,90	0,7	4022,07
		SO-DB	206,30	78,0	55,40	20,9	2,85	1,1	264,55
		SO-BK	414,62	63,0	231,40	35,2	12,07	1,8	658,09
		BK-DB	27,05	100,0					27,05
		BK-SO	792,20	91,4	72,25	8,3	2,55	0,3	867,00
		BK	43,29	76,0	13,66	24,0			56,95
		ŚW-DB			3,56	100,0			3,56
		GB-DB			1,30	100,0			1,30
		DB	2,76	100,0					2,76
	DB-BK	8,33	100,0					8,33	
	LMW	SO-DB	5,25	7,3	48,61	67,3	18,39	25,5	72,25
		DB	2,50	100,0					2,50
		ŚW-DB			1,61	100,0			1,61
	LMB	OL	1,43	100,0					1,43
	LŚW	DB-BK	243,59	38,3	321,47	50,6	70,48	11,1	635,54
		BK-DB	120,60	59,1	67,04	32,9	16,43	8,1	204,07
		DB	164,34	74,6	40,51	18,4	15,50	7,0	220,35
		BK	662,10	78,2	153,16	18,1	31,98	3,8	847,24
		LP-GB-DB			1,25	100,0			1,25
	LW	GB-DB	1,81	100,0					1,81
		JS-DB			4,39	100,0			4,39
		BK	2,83	100,0					2,83
		DB	0,82	100,0					0,82
		JS-OL			0,67	100,0			0,67
	OL	DB-BK			0,43	100,0			0,43
		OL	205,73	97,8	3,93	1,9	0,66	0,3	210,32
	OLJ	OL-JS	4,31	38,8	6,10	54,9	0,70	6,3	11,11
		JS-OL	11,37	47,8	12,43	52,2			23,80
	Razem	SO	6257,89	96,7	192,32	3,0	23,23	0,4	6473,44
		DB-SO	4359,07	74,6	1445,16	24,7	36,71	0,6	5840,94
		SO-DB	211,55	62,8	104,01	30,9	21,24	6,3	336,80
		DB-BK	251,92	39,1	321,90	50,0	70,48	10,9	644,30
BK-DB		147,65	63,9	67,04	29,0	16,43	7,1	231,12	
DB		170,42	75,3	40,51	17,9	15,50	6,9	226,43	
BK		708,22	78,1	166,82	18,4	31,98	3,5	907,02	
SO-BK		414,62	63,0	231,40	35,2	12,07	1,8	658,09	
BK-SO		1063,00	92,6	83,01	7,2	2,55	0,2	1148,56	
OL		207,16	97,8	3,93	1,9	0,66	0,3	211,75	
OL-JS		4,31	38,8	6,10	54,9	0,70	6,3	11,11	
JS-DB				4,39	100,0			4,39	
JS-OL		11,37	46,5	13,10	53,5			24,47	
LP-GB-DB				1,25	100,0			1,25	
ŚW-DB				5,17	100,0			5,17	
GB-DB	1,81	58,2	1,30	41,8			3,11		
ŚW-SO	0,75	100,0					0,75		
Razem			13809,74	82,6	2687,41	16,1	231,55	1,4	16728,70

Rysunek 45 Zestawienie powierzchni [ha] wg zgodności składu gatunkowego drzewostanów z siedliskiem.

Największą powierzchnię zajmują w Nadleśnictwie drzewostany zgodne z siedliskiem i stanowią aż 82,6 % powierzchni wszystkich drzewostanów. Zdecydowanie mniejszą powierzchnię zajmują drzewostany częściowo zgodne z siedliskiem (16 % powierzchni).

W niektórych drzewostanach młodszych klas wieku, częściowo zgodnych i niezgodnych z TD zaprojektowano podsadzenia mające na celu przebudowę tych drzewostanów, wykaz tych drzewostanów zostanie zamieszczony w elaboracie.

W porównaniu z poprzednim planem u.l. zauważyć można następujące tendencje:

- drzewostany zgodne z siedliskiem: wzrost o 16,7 % powierzchni;
- drzewostany częściowo zgodne z siedliskiem: wzrost o 15,4 % powierzchni;
- drzewostany niezgodne: spadek o 5,9 % powierzchni;

Z powyższego zestawienia wynika bardzo wyraźny trend wzrostowy drzewostanów zgodnych z siedliskiem i częściowo zgodnych z siedliskiem kosztem drzewostanów niezgodnych.

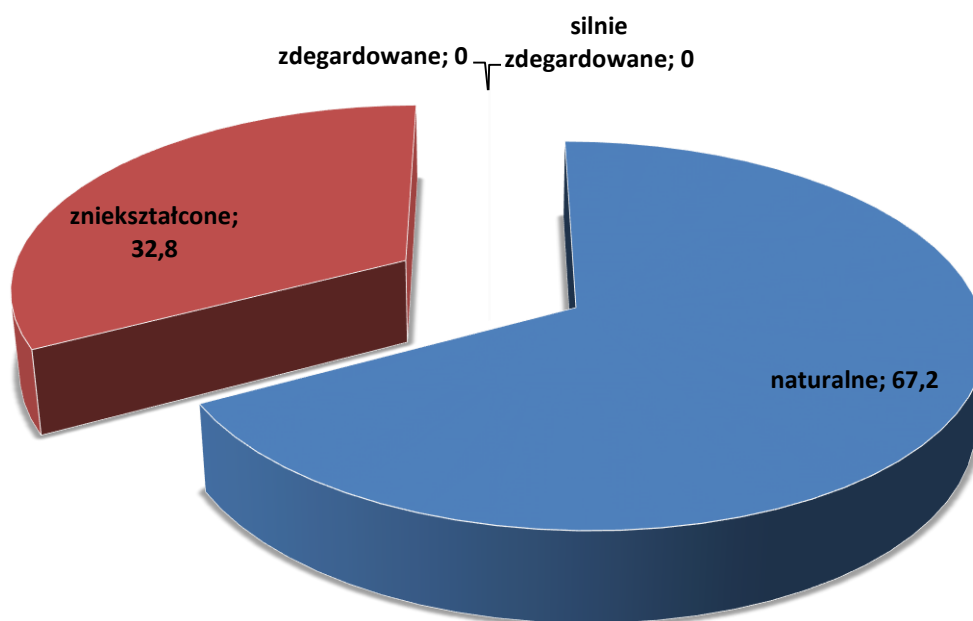
• Formy aktualnego stanu siedliska

Formy stanu siedliska zostały określone na podstawie prac glebowo – siedliskowych i bieżącej taksacji w terenie.

Tabela 32 Formy stanu siedliska.

Grupa siedlisk	Forma stanu siedliska	Powierzchnia/ miąższość				
		Wiek			Ogółem	Ogółem [%]
		<=40 lat	41-80 lat	> 80 lat		
bory	naturalne	561,74	453,25	381,39	1396,38	8,4
	zniekształcone	24,72	19,75	19,71	64,18	0,4

Grupa siedlisk	Forma stanu siedliska	Powierzchnia/ miąższość				
		Wiek			Ogółem	Ogółem [%]
		<=40 lat	41-80 lat	> 80 lat		
	zdegradowane	0,00	0,00	0,00	0,00	0,0
	silnie zdegradowane	0,00	0,00	0,00	0,00	0,0
bory mieszane	naturalne	1772,39	1912,78	1713,11	5398,28	32,3
	zniekształcone	287,44	1197,52	230,36	1715,32	10,3
	zdegradowane	0,00	0,00	0,00	0,00	0,0
	silnie zdegradowane	0,00	0,00	0,00	0,00	0,0
lasy mieszane	naturalne	597,08	881,27	1566,53	3044,88	18,2
	zniekształcone	381,72	2313,58	235,50	2930,80	17,5
	zdegradowane	0,00	0,00	0,00	0,00	0,0
	silnie zdegradowane	0,00	0,00	0,00	0,00	0,0
lasy	naturalne	272,02	150,98	815,80	1238,80	7,4
	zniekształcone	132,06	381,03	166,23	679,32	4,1
	zdegradowane	0,00	1,78	0,00	1,78	0,0
	silnie zdegradowane	0,00	0,00	0,00	0,00	0,0
Ogółem	naturalne	3223,03	3491,93	4514,37	11229,33	67,2
	zniekształcone	835,31	3988,73	659,54	5483,58	32,8
	zdegradowane	0,00	1,78	0,00	1,78	0,0
	silnie zdegradowane	0,00	0,00	0,00	0,00	0,0

Rysunek 46 Formy stanu siedliska.

W Nadleśnictwie Sulęcín dominują siedliska naturalne – stanowią 67,2% powierzchni. Powierzchnia siedlisk zniekształconych jest niższa, stanowi 32,8% powierzchni. Na terenie Nadleśnictwa niecałe dwa ha powierzchni stanowią siedliska zdegradowane.

• **Formy degeneracji lasu**

Dokonując oceny form degeneracji ekosystemów leśnych brano pod uwagę trzy elementy:

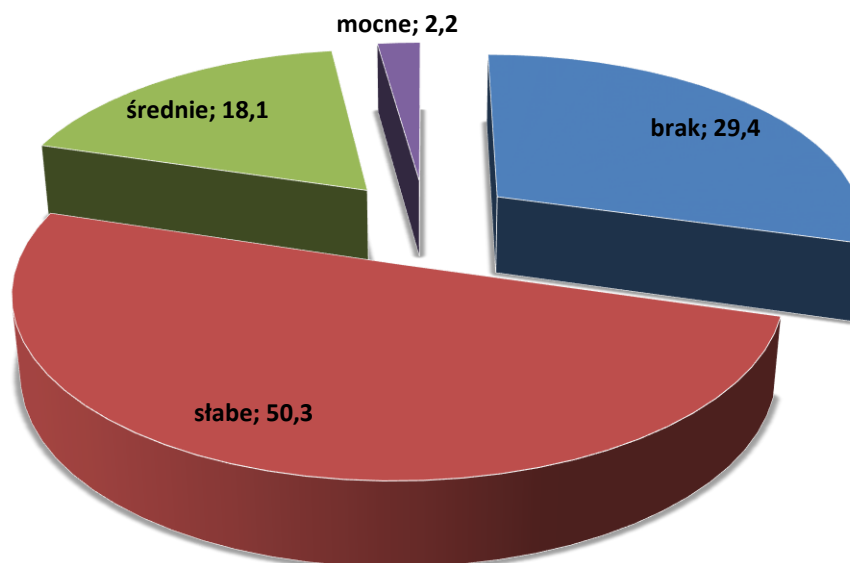
- borowacenie,
- monotypizację,
- neofityzację.

Borowacenie (pinetyzacja) wyróżnia się na siedliskach borów mieszanych, lasów mieszanych i lasów. W zależności od udziału sosny i świerka w górnej warstwie drzew wyróżnia się:

- **słabe**, jeżeli udział sosny i świerka w składzie gatunkowym drzewostanu wynosi:
 - ponad 80 % na siedliskach borów mieszanych
 - 50 - 80 % na siedliskach lasów mieszanych
 - 10 - 30 % na siedliskach lasowych
- **średnie**, jeżeli udział sosny lub świerka wynosi:
 - ponad 80 % na siedliskach lasów mieszanych
 - 30 - 60 % na siedliskach lasowych.
- **mocne**, jeżeli udział sosny i świerka w składzie gatunkowym wynosi na siedliskach lasowych ponad 60 %.

Tabela 33 Borowacenie w Nadleśnictwie Sulęcín.

Obręb, nadleśnictwo	Stopień borowacenia	Powierzchnia [ha]				
		Wiek			Ogółem	Ogółem [%]
		<=40 lat	41-80 lat	> 80 lat		
Obręb SIENIAWA	brak	1124,27	1063,46	730,27	2918,00	29,5
	słabe	768,97	2720,80	1690,77	5180,54	52,4
	średnie	105,23	908,78	588,36	1602,37	16,2
	mocne	7,86	86,25	82,11	176,22	1,8
Obręb SULEĆCIN	brak	1147,49	531,13	312,56	1991,18	29,1
	słabe	742,84	1471,72	1008,27	3222,83	47,1
	średnie	139,04	629,76	661,02	1429,82	20,9
	mocne	22,64	70,54	100,55	193,73	2,8
Nadleśnictwo SULEĆCIN	brak	2271,76	1594,59	1042,83	4909,18	29,4
	słabe	1511,81	4192,52	2699,04	8403,37	50,3
	średnie	244,27	1538,54	1249,38	3032,19	18,1
	mocne	30,50	156,79	182,66	369,95	2,2

Rysunek 47 Borowacenie w Nadleśnictwie Sulęcín.

Z zestawień wynika, że ponad 29% powierzchni Nadleśnictwa zajmują drzewostany, w których pinetyzacja nie występuje. Powierzchnia drzewostanów ze słabym borowaceniem sięga ponad 50 % powierzchni Nadleśnictwa. Borowaceniowi mocnemu uległa nieznaczna powierzchnia (2,2 %) Nadleśnictwa.

W porównaniu z poprzednim planem u.l. zauważyć można następujące tendencje:

- brak borowacenia: spadek o 26,0 % powierzchni;
- słabe borowacenie: wzrost o 20,6 % powierzchni;
- średnie borowacenie: wzrost o 4,7 % powierzchni;
- mocne borowacenie: wzrost o 2,2%.

Zmniejszania się skali tego zjawiska należy spodziewać się w wyniku dobierania odpowiedniego składu młodego pokolenia oraz przebudowy drzewostanów starszych.

Monotypizacja polega na ujednoczeniu składu gatunkowego lub struktury wiekowej. Jest jedną z głównych form degeneracji ekosystemów leśnych. Monotypizację określa się dla kompleksów powyżej 200 ha z uwzględnieniem grup wiekowych drzewostanów: 1- 40 lat, 41 - 80 lat, powyżej 80 lat oraz podziału drzewostanów na sosnowe + świerkowe i pozostałe. Monotypizację wyróżnia się, gdy drzewostany jednogatunkowe lub jednowiekowe występują w zasadzie na zwartych powierzchniach (ok. 100 ha). Formę tą należy wyróżniać głównie dla sosny i świerka oraz rozdzielać na:

- a) monotypizację częściową, gdy:
 - udział drzewostanów jednego gatunku i jednej (20-letniej) klasy wieku wynosi 50 – 80 %,
 - udział jednej klasy wieku drzewostanów różnych gatunków w jednej klasie wieku przekracza 80 %,

- b) monotypizację pełną, gdy udział drzewostanów jednego gatunku i jednej klasy wieku wynosi ponad 80 %.

Na terenie Nadleśnictwa Sulęcín monotypizacja nie występuje.

Neofityzacja - sztuczna uprawa lub samoistne wnikanie gatunków drzew i krzewów obcych.

Na terenie nadleśnictwa stwierdzono w udziale drzewostanów 8 gatunków drzew i krzewów obcych, występujących w warstwie drzew, podsadzeń i podrostów (zapisane w bazie danych Taksator).

Tabela 34 Wykaz w Nadleśnictwie Sulęcín.

Gatunek	Drzewostan		II piętro, podsadzenia i podrost	
	Liczba wydz.	Pow. zred. [ha]	Liczba wydz.	Pow. zred. [ha]
dagleźja zielona	251	85,70	15	1,99
dąb czerwony	250	46,93	15	3,59
kasztanowiec biały	50	7,41	9	0,40
robinia akacyjowa	851	201,40	18	2,91
sosna Banksa	1	0,25		
sosna czarna	9	1,52	1	0,11
sosna smołowa	3	0,69		
sosna wejmutka	20	3,97		

Dominującym gatunkiem obcego pochodzenia jest robinia akacyjowa – 201,40 ha-co stanowi 1% powierzchni leśnej zalesionej i niezalesionej Nadleśnictwa. Duży udział zaznacza również dagleźja zielona oraz dąb czerwony.

10. Inne cenne obiekty przyrodnicze na terenie Nadleśnictwa Sulęcín.

- **Drzewostany cenne przyrodniczo.**

Na terenie Nadleśnictwa Sulęcín wytypowano drzewostany, które wyróżniają się swoimi walorami przyrodniczymi – starodrzewy, drzewostany nawiązujące do naturalnych zbiorowisk leśnych, niekiedy ze stanowiskami gatunków rzadkich i chronionych.

Tabela 35 Wykaz drzewostanów cennych przyrodniczo.

Lp.	Leśnictwo oddz.	pow. [ha]	Ogólny opis, walory przyrodnicze.	Uwagi.
Obręb Sieniawa				
1.	Grochów 149g	2,76	Starodrzew dęba bezszypułkowego w wieku 175 lat, wykształcony na siedlisku LMśw. Potencjalne stanowisko jelonka rogacza. 9190(A)	PLH080008 Brak wskazań
2.	Grochów 149i	0,78	D-stan dęba bezszypułkowego w wieku 103 lata, wykształcony na siedlisku Lśw . Potencjalne stanowisko jelonka rogacza. 9190(B)	PLH080000 Trzebież późna.
3.	Grochów 150d	14,17	D-stan dęba bezszypułkowego w wieku 102 lat, wykształcony na siedlisku Lśw Potencjalne stanowisko jelonka rogacza. 9190(B)	PLH080008 Trzebież późna.
4.	Grochów 151d	12,53	D-stan dęba bezszypułkowego o składzie (7Dbb 90l, 2Dbb 55l, 1Dbs 150lat), wykształcony na siedlisku Lśw, Potencjalne stanowisko jelonka rogacza. 9190(B)	PLH080008 GDN Trzebież późna.
5.	Grochów 215b	7,59	D-stan dęba bezszypułkowego w wieku 95 lat (9Dbb 75, 1Dbb 175 lat), wykształcony na siedlisku Lśw. Potencjalne stanowisko jelonka rogacza. 9190(B)	PLH080008 Trzebież późna.

Lp.	Leśnictwo oddz.	pow. [ha]	Ogólny opis, walory przyrodnicze.	Uwagi.
6.	Grochów 215d	1,07	Starodrzew dęba bezszypułkowego w wieku 175 lat, (8Dbb175, 2Dbb 70 lat), wykształcony na siedlisku Lśw. Potencjalne stanowisko jelonka rogacza. 9190(A)	PLH080008 Trzebież późna. Brak wskazań.
7.	Grochów 215i	5,13	Starodrzew dębowy w wieku 175 lat (4Dbb 175l, 3Dbb 70 lat, 1Bk 70 lat, 1 Dbb 45lat, 1 Bk 45lat), wykształcony na siedlisku LMśw. Potencjalne stanowisko jelonka rogacza. 9190(A)	PLH080008 Trzebież późna. Czyszczenia wczesne.
8.	Grochów 252b	15,64	Starodrzew sosnowo-modrzewiowo-bukowy w wieku 145 lat (5Bk 145, 2So, 1 Md, 1Św, 1Bk 100 lat), na siedlisku Lśw. 9110(A).	PLH080008 Brak wskazań
9.	Długoszynek 156i	1,35	Starodrzew bukowy w wieku 135 lat (6Bk125, 3Bk, 1OI 101lat), położony bezpośrednio przy jez. Buszno od -W-, na siedlisku Lw W cz. C. źródłisko. 9130(A)	PLH080008 Brak wskazań
10.	Długoszynek 220i	1,48	Starodrzew bukowy w wieku 135 lat (4Bk135, 4Bk 86, 2OI 71lat), położony bezpośrednio przy jez. Buszno od -N-, na siedlisku Lw, W cz. S-E źródłisko. 9130(A)	PLH080008 Brak wskazań
11.	Długoszynek 221i	2,24	Malowniczy d-stan dębowy w wieku 111lat (3Dbb, 1Bk111 lat, 3Md 1 Bk 81 lat, 2Bk 150 lat), położony w pasie d-stanów rozdzielających jez. Buszno od jez. Buszenko na siedlisku Lśw. Obiekt o walorach krajobrazowo - przyrodniczych.	PLH080008 Trzebież późna
12.	Długoszynek 223i	3,69	Malowniczy starodrzew bukowy w wieku 165 lat (3Bk 165 lat, 3So, 3k 115 lat, 1Brz 45 lat) położony na skarpie do jez. Buszenko na siedlisku Lśw. 9110(A)	PLH080008 Brak wskazań GDN
13.	Długoszynek 224a	2,53	Oles z cechami łągi jesionowo-olszowego <i>Fraxino Alnetum</i> bezpośrednio przylegający do jez. Buszenko - od stony - W-. D-stan buduje Ol., w wieku 76-106 lat (6Ol, 1Brz, 1Oś76lat, 1OI96lat, 1Bk 155 lat). Obiekt o walorach krajobrazowo - przyrodniczych.	PLH080008 Brak wskazań
14.	Długoszynek 224b	5,22	Malowniczo położony na skarpie do jez. Buszenko, starodrzew bukowy w wieku 155 lat na siedlisku Lśw, w d-stanie liczne wąwozy i źródłiska. Ostoja ksylobiontów. 9110(B)	PLH080008 Brak wskazań
15.	Długoszynek 255b	0,48	Malowniczo położony wielogatunkowy las liściasty o składzie (5OI 85l., 2Dbs, 2Bk 145 lat, 1 Ol 45 lat), w bezpośrednim sąsiedztwie jez. Buszno - od strony E, na siedlisku Lw. 91E0-b (B)	PLH080008 Brak wskazań
16.	Długoszynek 256a	0,49	Malowniczo położony wielogatunkowy las liściasty o składzie (5Bk, 2 Dbb 120, 2OI 95, 1Brz 55 lat), w bezpośrednim sąsiedztwie jez. Buszno - od strony E, na siedlisku LMśw.	PLH080008 Brak wskazań GDN
17.	Długoszynek 257a	0,68	Malowniczo położony wielogatunkowy las liściasty o składzie (7Bk 145, 1Dbs 145, 2OI 85 lat), w bezpośrednim sąsiedztwie jez. Buszno - od strony E	PLH080008 Brak wskazań
18.	Długoszynek	1,39	Łęg jesionowo-olszowy <i>Fraxino Alnetum</i>	PLH080008

Lp.	Leśnictwo oddz.	pow. [ha]	Ogólny opis, walory przyrodnicze.	Uwagi.
	258a		bezpośrednio przylegający do jez. Buszenko - od stony – E. D-stan buduje Js w wieku 90, 120 lat. 91E0-b (A)	Brak wskazań
19.	Długoszynek 262a	1,32	Łęg jesionowo-olszowy <i>Fraxino Alnetum</i> bezpośrednio przylegający do jez. Buszenko - od stony - S. D-stan buduje Ol., w wieku 76-106 lat . Ostoja ksylobiontów. 91E0-b (A)	PLH080008 Brak wskazań
20.	Długoszynek 297h	1,35	Starodrzew bukowo-sosnowy, wykształcony na siedlisku LMśw, o składzie (5So, 2Bk 147, 3Bk 107 lat) 9110(A).	PLH080008 Trzebież późna
21.	Długoszynek 298h	5,27	Starodrzew bukowy w wieku 127 lat, na siedlisku Lśw. 9110(A), 9130(A).	PLH080008 Brak wskazań
22.	Trzemeszno 322n	2,49	Malowniczo położony na skarpie do jez. Trześniowskiego d-stan bukowy, wykształcony na siedlisku Lśw. 9110(A), 9130(A).	PLH080008 Brak wskazań
23.	Trzemeszno 322r	3,63	Malowniczo położony w głębokim wąwozie uchodzącym do jez. Trześniowskiego, starodrzew bukowy w wieku 146 lat. Ostoja ksylobiontów. 9110(A), 9130(A).	PLH080008 Brak wskazań
24.	Trzemeszno 322t	1,51	Oles z cechami łęgu jesionowo-olszowego <i>Fraxino Alnetum</i> bezpośrednio przylegający do jez. Trześniowskiego- od strony - W. D-stan buduje Ol, w wieku 81 lat. Ostoja ksylobiontów.	PLH080008 Brak wskazań
25.	Trzemeszno 348a	5,52	Malowniczo położony w trzech głębokich wąwozach uchodzących do jez. Trześniowskiego, d-stan bukowy w wieku 100 lat. Ostoja ksylobiontów. 9130(B).	PLH080008 Trzebież późna
26.	Trzemeszno 348k	0,68	Malowniczo położony w głębokim wąwozie uchodzącym do jez. Trześniowskiego, starodrzew bukowy w wieku 126-145 lat na siedlisku LMśw. 9110(A).	PLH080008 Brak wskazań
27.	Trzemeszno 348p	2,06	Malowniczo położony w głębokim wąwozie uchodzącym do jez. Trześniowskiego, d-stan bukowy w wieku 106 lat . Ostoja ksylobiontów. 9110(B).	PLH080008 Brak wskazań
28.	Lipa 136a	1,38	Łęg jesionowo-olszowy <i>Fraxino Alnetum</i> bezpośrednio przylegający do rzeki Postonii od stony - E. D-stan o walorach lokalnych. Ostoja ksylobiontów. 91E0b(B)	Brak wskazań
29.	Lipa 136d	2,18	Łęg jesionowo-olszowy <i>Fraxino Alnetum</i> bezpośrednio przylegający do rzeki Postonii od stony - E. D-stan buduje Ol w wieku 91 lat D-stan o walorach lokalnych. Ostoja ksylobiontów. 91E0b(A)	Trzebież późna
30.	Sulęcín 138g	1,05	Łęg jesionowo-olszowy <i>Fraxino Alnetum</i> D-stan buduje Ol w wieku 85 lat. D-stan o walorach lokalnych. Ostoja ksylobiontów. 91E0b(B)	Brak wskazań
31.	Sulęcín 44a	2,90	Starodrzew dębowy w wieku 136 lat, wykształcony na siedlisku Lśw. 9190(A)	Trzebież późna

Lp.	Leśnictwo oddz.	pow. [ha]	Ogólny opis, walory przyrodnicze.	Uwagi.
32.	Sulęcín 143k	1,04	Łęg jesionowo-olszowy <i>Fraxino Alnetum</i> położony w kotlinie bezodpływowej. D-stan buduje Ol w wieku 86 lat. D-stan o walorach lokalnych. Ostoja ksylobiontów. 91E0(B)	Brak wskazań
33.	Sulęcín 178g	2,45	Łęg jesionowo-olszowy <i>Fraxino Alnetum</i> położony w większym kompleksie olsów. D-stan buduje Ol w wieku 76 lat. Liczne źródłiska. D-stan o walorach lokalnych. 91E0(B)	Brak wskazań
34.	Sulęcín 180a	2,42	Łęg jesionowo-olszowy <i>Fraxino Alnetum</i> położony przy rzece Postomii. D-stan buduje Ol w wieku 111lat. D-stan o walorach lokalnych. 91E0(B)	Brak wskazań
35.	Sulęcín 180g	1,18	Łęg jesionowo-olszowy <i>Fraxino Alnetum</i> położony przy rzece Postomii. D-stan buduje Ol w wieku 111lat. D-stan o walorach lokalnych. 91E0(B)	Brak wskazań
36.	Sulęcín 182d	0,94	Łęg jesionowo-olszowy <i>Fraxino Alnetum</i> położony przy rzece Postomii. D-stan buduje Olcz w wieku 51-86 lat. Występują źródłiska. D-stan o walorach lokalnych. 91E0(B)	Brak wskazań
37.	Jemiołów 376i	0,86	Oles jesionowy o cechach łęgu jesionowo-olszowego <i>Fraxino Alnetum</i> położony na S od śródlęsnego jez. bez nawy. D-stan buduje Ol w wieku 80 lat. D-stan o walorach lokalnych. Ostoja ksylobiontów.	Trzebież późna
Razem Obręb Sieniawa		119,45		
Obręb Sulęcín				
38.	Jeziora 24a	1,75	Malowniczy starodrzew sosnowy położony w bezpośrednim sąsiedztwie jez. Lubniewsko, wykształcony na siedlisku lasu mieszanego świeżego. D-stan buduje So w wieku 150 lat. Ostoja ksylobiontów.	Trzebież późna
39.	Jeziora 49a	1,96	Oles z cechami łęgu jesionowo-olszowego <i>Fraxino Alnetum</i> bezpośrednio przylegający do jez. Lubniewsko- od stony - W. D-stan o walorach lokalnych. Ostoja ksylobiontów.	Brak wskazań
40.	Jeziora 49f	0,96	Starodrzew bukowy w wieku 161 lat na siedlisku Lśw, starodrzew położony w głębokim jarze. Ostoja ksylobiontów. 9110(A)	Brak wskazań
41.	Jeziora 71i	1,93	Wąski pas starodrzewiu sosnowego (135 lat) malowniczo położony na -W brzegu jez. Lubniewsko, wykształcony na siedlisku lasu mieszanego świeżego.	Trzebież późna
42.	Jeziora 72l	1,28	Wąski pas olsu-90lat o cechach łęgu jesionowo-olszowego <i>Fraxino Alnetum</i> bezpośrednio przylegający do jez. Lubniewsko - od stony - W-. Ostoja ksylobiontów.	Brak wskazań
43.	Jeziora 73m	0,92	Starodrzew bukowy w wieku 165 lat położony w jarze. Ostoja ksylobiontów. 9110(A)	Brak wskazań
44.	Jeziora 73o	0,82	Wąski pas d-stanu dębowego 121 lat, malowniczo położony na -W- brzegu jez. Lubniewsko, wykształcony na siedlisku lasu	Trzebież późna

Lp.	Leśnictwo oddz.	pow. [ha]	Ogólny opis, walory przyrodnicze.	Uwagi.
			wilgotnego. Ostoja ksylobiontów. 9170(B)	
45.	Jeziora 109f	0,83	Starodrzew bukowy w wieku 125 lat. Ostoja ksylobiontów. 9110(A)	Brak wskazań
46.	Jeziora 109j	2,32	Starodrzew bukowy 121 położony w głębokim wąwozie na siedlisku LMśw, liczne źródłiska. Ostoja ksylobiontów.	Brak wskazań
47.	Jeziora 109k	3,95	Łęg jesionowo-olszowy <i>Fraxino Alnetum</i> położony wzdłuż śródleśnego cieku uchodzącego do jez. Lubniewsko. D-stan buduje Ol w wieku 100 lat. Ostoja ksylobiontów. 91E0(A)	Brak wskazań
48.	Jeziora 110a	4,25	Starodrzew bukowy 120 lat położony w wąwozie. Ostoja ksylobiontów. 9110(A)	Brak wskazań
49.	Jeziora 110f	1,34	Starodrzew bukowy 120 lat położony w wąwozie, liczne źródłiska. Ostoja ksylobiontów. 9110(A)	Brak wskazań
50.	Jeziora 111i	1,66	Starodrzew bukowy 125 lat położony w wąwozie. Ostoja ksylobiontów. 9110(A)	Brak wskazań
51.	Jeziora 111j	2,24	Starodrzew bukowy 135 lat położony w wąwozie. Ostoja ksylobiontów. 9110(A)	Brak wskazań
52.	Jeziora 111m	0,83	Starodrzew bukowy 135 lat położony w wąwozie. Ostoja ksylobiontów. 9110(A)	Brak wskazań
53.	Jeziora 112i	7,70	Starodrzew bukowy 135 lat położony w wąwozie. Ostoja ksylobiontów. 9110(A)	Brak wskazań
54.	Jeziora 129g	1,56	Starodrzew bukowy 135 lat położony w wąwozie. Ostoja ksylobiontów. 9110(A)	Brak wskazań
55.	Jeziora 129i	2,55	Starodrzew bukowy 155 lat położony w wąwozie. Ostoja ksylobiontów. 9110(A)	Brak wskazań
56.	Glisno 102a	1,76	Wielogatunkowy starodrzew grabowo-wiązowo-olchowo-jaworowy wykształcony na siedlisku lasu wilgotnego, w wieku 110 lat. W podszycie leszczyna, bez czarny, wiąz szyp., jawor, porzeczek czarna. W d-stanie źródłiska. Ostoja ksylobiontów.	Brak wskazań
57.	Glisno 106n	2,49	Starodrzew bukowy w wieku 155 lat na siedlisku Lśw, położony w jarze. Ostoja ksylobiontów. 9110(A)	Brak wskazań
58.	Glisno 107j	2,11	Drzewostan bukowy w wieku 120 lat położony w jarze, na stromym stoku wywroty buka w wieku 170 lat. Ostoja ksylobiontów. 9110(A)	Brak wskazań
59.	Glisno	3,84	Łęg jesionowo-olszowy <i>Fraxino Alnetum</i>	Trzebież późna

Lp.	Leśnictwo oddz.	pow. [ha]	Ogólny opis, walory przyrodnicze.	Uwagi.
	108i		położony wzdłuż śródleśnego ciek u uchodzącego do jez. Lubniewsko. D-stan buduje Ol. w wieku 52 lat. Ostoja ksylobiontów. 91E0(B)	
60.	Glisno 122i	1,65	Oles typowy 52 lata, z cechami łągu jesionowo-olszowego, położony wzdłuż śródleśnego ciek u uchodzącego do jez. Lubniewsko. D-stan stanowi ochronę dla ciek u zasilającego jez. Lubniewsko. Ostoja ksylobiontów.	Trzebież późna
61.	Glisno 122n	1,38	Oles typowy z cechami łągu jesionowo-olszowego, położony wzdłuż śródleśnego ciek u uchodzącego do jez. Lubniewsko. D-stan buduje Ol. w wieku 38 lat. D-stan stanowi ochronę dla ciek u zasilającego jez. Lubniewsko. Ostoja ksylobiontów	Trzebież późna
62.	Glisno 123g	1,78	Oles typowy z cechami łągu jesionowo-olszowego, położony wzdłuż śródleśnego ciek u uchodzącego do jez. Lubniewsko. D-stan buduje Olcz. w wieku 46 lat. D-stan stanowi ochronę dla ciek u zasilającego jez. Lubniewsko. Ostoja ksylobiontów	Trzebież późna
63.	Glisno 124b	3,22	Starodrzew bukowy w wieku 65-150 lat Źródlika w d-stanie. Ostoja ksylobiontów. 9110(A)	Brak wskazań
64.	Glisno 126g	3,38	D-stan dagleźjowy wyształcony na siedlisku lasu świeżego, w wieku 100 lat. D-stan jest WDN, w d-stanie drzewa doborowe. Obiekt o walorach krajobrazowych. Ostoja ksylobiontów.	Brak wskazań
65.	Glisno 128a	0,69	Łęg jesionowo-olszowy <i>Fraxino Alnetum</i> położony wzdłuż śródleśnego ciek u. D-stan buduje Olcz. w wieku 80 lat. Ostoja ksylobiontów. 91E0(A)	Brak wskazań
66.	Glisno 128h	2,77	Starodrzew bukowy 145 położony wzdłuż śródleśnego ciek u, na siedlisku LMśw, Liczne źródlika, trasy rowerowe. 9110(A)	Brak wskazań
67.	Glisno 151d	0,74	Drzewostan bukowy 105 lat, na siedlisku Lśw, w wieku 95 lat, miejsc. D-stan położony na stromym zbocz u, wzdłuż śródleśnego ciek u. 9110(A)	Brak wskazań
68.	Żubrów 152a	1,58	Starodrzew bukowy 120 lat na na siedlisku Lśw położony na stromym zbocz u, wzdłuż śródleśnego ciek u. 9110(A)	Brak wskazań
69.	Żubrów 152j	1,47	Starodrzew dębowo- bukowy 150 lat wyształcony na siedlisku Lśw. D-stan położony pośród jarów. 9110(C)	Brak wskazań
70.	Glisno 194k	3,03	Łęg jesionowo-olszowy <i>Fraxino Alnetum</i> . D-stan buduje Olcz. w wieku 52-80 lat. Ostoja ksylobiontów. 91E0(B)	Brak wskazań
71.	Żubrów 18g	1,73	Łęg jesionowo-olszowy <i>Fraxino Alnetum</i> położony wzdłuż rzeki Postomii. D-stan buduje	Brak wskazań

Lp.	Leśnictwo oddz.	pow. [ha]	Ogólny opis, walory przyrodnicze.	Uwagi.
			Olcz. w wieku 50-79 lat. 91E0(B)	
72.	Żubrów 19a	2,44	Oles z cechami łągu jesionowo-olszowego, położony wzdłuż rzeki Postomii. D-stan buduje Olcz. w wieku 104 lat. Ostoja ksylobiontów.	Brak wskazań
73.	Żubrów 19h	1,60	Łęg jesionowo-olszowy <i>Fraxino Alnetum</i> położony wzdłuż rzeki Postomii. D-stan buduje Olcz. w wieku 85 lat. Ostoja ksylobiontów. 91E0(B)	Brak wskazań
74.	Żubrów 41g	3,91	D-stan dębowy o cechach grądu środkowoeuropejskiego /na fragmentach/, położony wzdłuż rzeki Postomii. Źródlika w cz. N pododdz.	Brak wskazań
75.	Żubrów 42c	1,81	D-stan grabowy-brzozowo-sosnowy o fizjonomii grądu środkowoeuropejskiego /na fragmentach/, położony wzdłuż rzeki Postomii. Źródlika – naturalne wycieki. Ostoja ksylobiontów.	Brak wskazań
76.	Żubrów 42d	2,55	D-stan grabowy o fizjonomii grądu środkowoeuropejskiego /na fragmentach/, położony wzdłuż rzeki Postomii. Ostoja ksylobiontów.	Brak wskazań
77.	Żubrów 89d	0,91	Łęg jesionowo-olszowy <i>Fraxino Alnetum</i> położony w sąsiedztwie UE „Bagno Żubrów”. D-stan buduje Olcz. w wieku 57 lat. Ostoja ksylobiontów. 91E0(B)	Brak wskazań
78.	Żubrów 90b	1,08	Łęg jesionowo-olszowy <i>Fraxino Alnetum</i> położony w sąsiedztwie UE „Bagno Żubrów” /od strony -E-/ i wzdłuż śródleśnego cieku uchodzącego do rzeki Postomii. D-stan buduje Olcz. w wieku 76 lat. Ostoja ksylobiontów. 91E0(B).	Brak wskazań
79.	Żubrów 100a	1,24	Łęg jesionowo-olszowy <i>Fraxino Alnetum</i> położony bezpośrednio przy rzece Postomii. D-stan buduje Olcz. w wieku 60-80 lat. Ostoja ksylobiontów. 91E0(B).	Brak wskazań
80.	Żubrów 100h	1,05	Łęg jesionowo-olszowy <i>Fraxino Alnetum</i> położony bezpośrednio przy rzece Postomii. D-stan buduje Olcz. w wieku 60-80 lat. Ostoja ksylobiontów. 91E0(B).	Brak wskazań
81.	Żubrów 114a	0,58	Łęg jesionowo-olszowy <i>Fraxino Alnetum</i> położony bezpośrednio przy rzece Postomii.. D-stan buduje Olcz. w wieku 30 lat. Ostoja ksylobiontów. 91E0(B).	Brak wskazań
82.	Lubień 236r	1,45	Wielogatunkowy las liściasty wykształcony na siedlisku lasu mieszanego świeżego D-stan w części centralnej o fizjonomii grądu środkowoeuropejskiego. Ostoja ksylobiontów.	Brak wskazań
83.	Lubień 236s	1,30	Wielogatunkowy las liściasty wykształcony na siedlisku lasu mieszanego świeżego D-stan w części centralnej o fizjonomii grądu środkowoeuropejskiego. Ostoja ksylobiontów.	Brak wskazań

Lp.	Leśnictwo oddz.	pow. [ha]	Ogólny opis, walory przyrodnicze.	Uwagi.
84.	Lubień 287h	1,40	Starodrzew sosnowy wykształcony na siedlisku lasu mieszanego świeżego, w wieku 135 lat. Starodrzew jest otuliną WDN sosnowego.	Brak wskazań
85.	Lubień 288c	5,82	Starodrzew sosnowy II-piętrowy, wykształcony na siedlisku lasu mieszanego świeżego, I-piętro So w wieku 135 lat. Starodrzew jest WDN sosnowym.	Brak wskazań
86.	Lubień 289a	1,34	Starodrzew sosnowy II-piętrowy, wykształcony na siedlisku lasu świeżego, I-piętro So w wieku 135 lat. Starodrzew jest otuliną WDN sosnowego	Brak wskazań
87.	Lubień 289d	1,66	Starodrzew sosnowy II-piętrowy, wykształcony na siedlisku lasu świeżego, I-piętro So w wieku 135 lat. Starodrzew jest otuliną WDN sosnowego	Brak wskazań
Razem Obręb Sulęcín		102,61		
Ogółem N-ctwo Sulęcín		222,06		

Poza wyżej wymienionymi drzewostanami na terenie Nadleśnictwa Sulęcín znajdują się inne, których nie sposób wymienić, a które mają duże znaczenie przyrodnicze, są to w szczególności pozostałe siedliska bagienne. Są też drzewostany pozostawione jako pasy ochronne nad brzegami wód, drogami publicznymi, które mają ważne znaczenie przyrodnicze i krajobrazowe.

- **Drzewostany o charakterze parkowym.**

Na terenie Nadleśnictwa podczas prac urządzeniowych stwierdzono 2 wydzielania mające fizjonomię parku, tzn. okazałe i stare drzewa, ciekawe krzewy - często obcego pochodzenia; rozluźnione zwarcie; wyraźna odrębność od otoczenia; położenie w sąsiedztwie domostw, ruin, nad jeziorami jako miejsca spacerowe. Są to obiekty zasługujące na uwagę i opiekę.

Tabela 36 Wykaz drzewostanów o charakterze parkowym.

Lp.	Leśnictwo. Oddział.	Pow. [ha].	Opis ogólny, gatunki, walory.	Zabiegi.	Uwagi, zagrożenia.
Obręb Sieniawa					
1.	Długoszynek 322m	1,19	D-stan obcego pochodzenia wejmutkowo-bukowo-daglezjowy, wykształcony na siedlisku Lśw, o składzie (5Dg, 1Bk, 1Sow 96 2Db, 1Dg. 120 lat), W d-stanie odmiana buka purpurowa. W cz. S ruiny po zabudowaniach – słabo widoczne. Stanowisko szmaciaka gałęzistego. Obiekt o wysokich walorach krajobrazowo –historyczno-przyrodniczych.	Brak wskazań	PLH080008
Obręb Sulęcín					
2.	Lubień 236bx	1,54	D-stan położony we wiosce Rychlik o wielogatunkowym składzie (3Bk, 2Dbs, 1 Js, 1Kl 90, 2Kl 50, 1Js 50lat) wykształcony na siedlisku LMśw. Obiekt o walorach krajobrazowo – historycznych.	Brak wskazań	□
Razem		2,73			

- **Siedliska przyrodnicze w Nadleśnictwie Sulęcín.**

Wykaz typów siedlisk przyrodniczych (Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 6 listopada 2013 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie siedlisk przyrodniczych oraz gatunków będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty, a także kryteriów wyboru obszarów kwalifikujących się do uznania lub wyznaczenia jako obszary Natura 2000 (Dz. U. z 2013 r. poz. 1302) zinwentaryzowanych w Nadleśnictwie Sulęcín przedstawia poniższa tabela:

Tabela 37 Wykaz siedlisk przyrodniczych w Nadleśnictwie Sulęcín

Siedlisko		Powierzchnia [ha]
Kod	Nazwa	
3150	Naturalne jeziora eutroficzne i starorzecza	3,51
4030	Suche wrzosowiska	110,48
7120	Torfowiska wysokie zdegradowane, lecz zdolne do naturalnej i stymulowanej regeneracji	1,03
7140	Torfowiska przejściowe i trzęsawiska	17,85
<i>Razem siedliska nieleśne:</i>		<i>132,87</i>
9110	Kwaśne buczyny	792,05
9130	Żyzne buczyny	77,74
9170	Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny	9,81
9190	Kwaśne dąbrowy	257,77
91D0	Bory i lasy bagienne.	6,11
91E0*	Łęgi wierzbowe, topolowe olszowe i jesionowe	165,07
<i>Razem siedliska leśne:</i>		<i>1308,55</i>
<i>Razem siedliska przyrodnicze:</i>		<i>1441,42</i>

* - siedliska priorytetowe
Fakultatywne wskazania ochronne²²:

3150 – zarządzanie siedliskiem wymaga działań na poziomie obszaru wodnego – zlewni bezpośredniej i pośredniej. Na całym obszarze wodnym mieszczącym siedlisko zaleca się jego ochronę

²² Poradnik ochrony siedlisk i gatunków Natura 2000- podręcznik metodyczny.

poprzez: oczyszczanie ścieków zanieczyszczających, ochronę stref brzegowych, wyznaczenie stref działań ochronnych, ograniczenie eutrofizacji i gromadzenia się osadów, ograniczanie zamulania i rozwoju halofitów (roślin bagiennych częściowo zanurzonych w wodzie).

4030 – ochrona wrzosowisk występujących zwykle nie wymaga szczególnych działań, a tylko kontynuacji funkcjonowania dotychczasowych czynników, które ten krajobraz kształtują. Stałym elementem ochrony każdego wrzosowiska powinna być skrupulatna i skuteczna ochrona przed działaniami dewastacyjnymi – jak eksploatacja piasku lub składowanie śmieci.

7120, 7140 – uzyskanie efektu regeneracji roślinności torfowiskowej z reguły wymaga stymulacji procesu poprzez zabiegi ochrony czynnej. Rodzaj i sposób ich przeprowadzenia musi być każdorazowo opracowany dla konkretnego obiektu, na podstawie jego aktualnej sytuacji hydrologicznej i stanu roślinności. Podstawą wszystkich działań jest maksymalne zabezpieczenie torfowiska przed utratą wody poprzez odpływ i nadmierną ewapotranspirację, a następnie spowodowanie stopniowego podniesienia lustra wody i jego stabilizację w pobliżu powierzchni.

9110, 9130 – bierne metody ochrony umożliwiają zachowanie walorów buczyn o cechach naturalności. Kierunek ten powinien być przyjęty za podstawę planowania ochrony płatów buczyn w rezerwatach. W lasach gospodarczych zalecane jest stosowanie rębni złożonych, oraz pozostawienie do naturalnej śmierci części drzew czy też fragmentów ekosystemu siedliska. Z punktu widzenia ochrony kwaśnych buczyn niekorzystne jest wprowadzanie do nich gatunków obcych.

9170 – dla ochrony fragmentów grądu, które zachowały charakter zbliżony do naturalnego właściwe jest przestrzeganie zasad ochrony biernej. Bierne metody ochrony dotyczą głównie grądów chronionych rezerwatowo. W lasach gospodarczych zaleca się ograniczanie wprowadzania buka na siedliskach grądowych i hodować na nich drzewostany dębowo-grabowe.

9190 – w lasach gospodarczych rozsądny jest kompromis między ochroną, a gospodarką, obejmujący zastosowanie dotychczasowych sposobów użytkowania – w tym nawet rębni zupełnych – jednak pod warunkiem równoczesnego prowadzenia przebudowy oraz przyjęcia odpowiednich dla zbiorowiska docelowych składów gatunkowych.

91D0 – podstawą wszystkich działań ochronnych jest zachowanie lub przywrócenie stosunków wodnych właściwych dla siedliska. Zaleca się wyłączenie najlepiej zachowanych fragmentów z gospodarki leśnej (włączenie do gospodarstwa specjalnego). Na siedliskach o zmienionych warunkach wodnych, po ich korekcie i w zależności od celu planowanego do osiągnięcia, zabiegi czynnej ochrony mogą polegać na usunięciu z drzewostanu gatunków niepożądanych.

91E0 – podstawą ochrony lasów łągowych jest przede wszystkim ochrona warunków siedliskowych, w których funkcjonuje ten typ ekosystemu, przede wszystkim ochrona warunków wodnych. Bierna ochrona może być stosowana w lasach rezerwatowych. W lasach gospodarczych zalecane jest stosowanie rębni złożonych, oraz pozostawienie do naturalnej śmierci części drzew czy też fragmentów siedliska. Z punktu widzenia ochrony niekorzystne jest wprowadzanie do siedliska gatunków obcych.

Rysunek 48 Kwaśne buczyny (9110)- Najliczniej reprezentowane siedlisko przyrodnicze w Nadleśnictwie (Fot. Bartłomiej Małecki).

Rysunek 49 Kwaśne dąbrowy (9190) (Fot. Bartłomiej Małecki).

Rysunek 50 Siedlisko priorytetowe- Łęgi olszowe (91E0) (Fot. Bartłomiej Malecki).

Zaplanowane zabiegi powinny mieć na celu zachowanie ciągłości istniejących siedlisk.

Dla siedlisk przyrodniczych zinwentaryzowanych w obszarze Natura 2000z dyrektywy siedliskowej SOO, oraz dla siedlisk przyrodniczych w stanie zachowania A poza tym obszarem przyjęto TD, orientacyjne składy upraw, oraz rodzaje rębni zgodnie z porozumieniem z RDOŚ w Gorzowie Wlkp. – pismo RDLP w Szczecinie znak: ZH-712-7/12/1/09 z dnia 05.06.2009 r.

Tabela 38 Typy drzewostanów oraz orientacyjne składy gatunkowe upraw, oraz rodzaje rębni dla poszczególnych typów siedlisk przyrodniczych.

Lp.	Kod Siedliska	Siedlisko Przyrodnicze	Typ siedliskowy lasu	Typ drzewostanu	Orientacyjny skład upraw	Zalecany rodzaj rębni
1	2	3	4	5	6	7
1.	91T0	<i>Sosnowy bór chrobotkowy</i>	Bśw	So	So 90 Brz 10	I/IV/V
2.	91D0-2	<i>Bór bagienny typowy</i>	Bb	So	So 90 Brzom i inne 10	*
			BMb	Brz So	So 60 Brzom i inne 40	
3.	91D0- 1	<i>Brzeziny bagiennie</i>	BMb	So Brz	Brzom 60 So 30 Ol i inne 10	*
			LMb	So Brz	Brzom 60 So 30 Ol i inne 10	
4.	9110-1	<i>Kwaśne buczyny niżowe</i>	LMśw	Bk	Bk 90 Db i inne 10	II/III/IV
				Bk*	Bk 70 Db, So i inne 30	
				So Bk*	Bk 50 So 30 Db i inne 20	

Lp.	Kod Siedliska	Siedlisko Przyrodnicze	Typ siedliskowy lasu	Typ drzewostanu	Orientacyjny skład upraw	Zalecany rodzaj rębni
1	2	3	4	5	6	7
			Lśw	Bk	Bk 90 Db i inne 10	
				Db Bk*	Bk 70 Db i inne 30	
5.	9130-1	<i>Żyzne buczyny niżowe</i>	LMśw	Bk	Bk 80 Db i inne 20	II/III/IV
			Lśw	Bk	Bk 90 Db i inne 10	
			Lw	Db Bk*	Bk 60 Db 30 Lp i inne 10	
				Bk	Bk 90 Db i inne 10	
6.	9160	<i>Grąd subatlantycki</i>	Lśw	Db	Db 80 Gb i inne 20	II/III/IV
				Gb Db	Db 50 Gb 30 Lp i inne 20	
				Gb Bk	Bk 50 Gb 30 Lp i inne 20	
				Lp Db	Dbs 50 Lp 30 Gb i inne 20	
				Gb Bk Db	Db 40 Bk 30 Gb i inne 30	
				Gb Db Bk	Bk 40 Db 30 Gb i inne 30	
				Lp Gb Db*	Db 40 Gb 30 Lp 20 Kl.p i inne 10	
			LMśw	Db	Db 80 Gb i inne 20	
				So Db Bk*	Bk 50 Db 30 So i inne 20	
				So Gb Db*	Db 40 Gb 30 So i inne 30	
			Lw	Db	Db 80 gb i inne 20	
				Gb Db	Db 60 Gb 30 Bk, Lp i inne 10	
7.	9170	<i>Grąd środkowoeuropejski</i>	LMśw	GbDb*	Db 50 Gb 30 Bk, Lp i inne 20	III/IV
			Lśw	LpGbDb*	Db 40 Gb 30 Lp 20 Kl.P i inne 10	
8.	9190	<i>Kwaśne dąbrowy</i>	BMśw	Db So*	So 50 Db 30 Bk i inne 20	II/III
				So Db	Db 50 So 30 Bk i inne 20	
			LMśw	Bk Db	Db 50 Bk 30 So i inne 20	
				So Db	Db 50 So 30 Bk i inne 20	
			LMw	So Db	Db 50 So 30 Brz i inne 20	
			Lśw	Bk Db	Db 50 Bk 30 Lp i inne 20	
				Db	Db 80 Bk i inne 20	
Db Bk	Bk 50 Db 30 Lp i inne 20					
9.	91E0	<i>Łęgi olszowe, olszowo – jesionowe i jesionowe</i>	LMw	Ol Js	Js 50 Ol 30 Brz i inne 20	I/II/III
				Js Ol	Ol 50 Js 30 Brz i inne 20	
			Lw	Ol Js	Js 50 Ol 30 Brz i inne 20	
				Js Db	Db 50 Js 30 Wz i inne 20	
				Db Js	Js 50 Db 40 Ol i inne 10	
				Db Ol	Ol 50 Db 30 Wz i inne 20	
				Ol Db	Db 50 Ol 30 Wz i inne 20	
			OlJ	Js Ol	Ol 60 Js 30 Brz i inne 10	
				Ol Js	Js 60 Ol 30 Brz i inne 10	
			Ol	Ol	Ol 90 Js i inne 10	
Lw	Js Wz	Wz 40 Js 30 Db i inne 30	II/III			
10.	91F0	<i>Łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe</i>	Lw	JsWzDb	Db 40 Wz 30 Js i inne 30	II/III

ad.1	Sosnowy bór chrobotkowy	Rębnia I dopuszczalna, w przypadku, gdy płat siedliska przekracza 30 ha. pozostawiane na zrębnie biogrupy należy wyznaczać w najlepiej zachowanych fragmentach siedliska.
ad.4	Kwaśne buczyny niżowe	Głównym TD jest wariant Bk, z 90 % udziałem Bk w składzie uprawy. Dla siedlisk przyrodniczych w stanie zachowania „C” dopuszcza się pozostałe

		warianty oznaczone - *.
ad.5	Żyzne buczyny niżowe	Głównym TD jest wariant Bk, natomiast Db Bk dopuszcza się dla siedlisk przyrodniczych w stanie zachowania „C”.
ad.6	Grąd subatlantycki	Grab wprowadzić w zmieszaniu grupowym lub drobnokępowym. Na LMśw zasadniczym TD jest Db, pozostałe, tj. SoDbBk oraz SoGbDb dopuszcza się dla siedlisk przyrodniczych w stanie zachowania „C”.
ad.7	Grąd środkowoeuropejski	Przyjęty dla BMśw TD Db So dopuszcza się tylko dla siedlisk przyrodniczych w stanie zachowania „C”.
ad.8	Śródłądowe kwaśne dąbrowy	Przyjęty dla BMśw TD Db So dopuszcza się tylko dla siedlisk przyrodniczych w stanie zachowania „C”.
Symbol „* ” - w przypadku rębni oznacza zakaz użytkowania rębego, pozostawienie drzew do śmierci fizjologicznej celem wzbogacenia próchnicy, sprzyjanie odnowieniu naturalnemu.		
Na siedliskach przyrodniczych zlokalizowanych na stokach o stromym nachyleniu, w obrzeżach wód i cieków wodnych, odstąpić od użytkowania rębego.		
W przypadku TD oraz orientacyjnych składów gatunkowych upraw, w których występuje Js, do czasu ustąpienia choroby tego gatunku należy zastępować go innymi gatunkami, takimi jak, np. Db, Wz, Jw., Ol.		

- **Drzewa cenne.**

Na terenie Nadleśnictwa Sulęcín znajduje się wiele cennych drzew, które ze względu na swe położenie (oddalone od dróg, rosnące wewnątrz drzewostanów) nie przedstawia się, jako proponowane pomniki przyrody. Należy prowadzić bieżącą inwentaryzację drzew osiągających rozmiary pomnikowe. Nie należy ich wycinać i uszkadzać. Nie powinno wprowadzać się istotnych zmian w otoczeniu drzew (w promieniu do 10 m). Po fizjologicznej śmierci należy je pozostawić na miejscu aż do naturalnego rozkładu.

Tabela 39 Wykaz cennych drzew znajdujących się na terenie Nadleśnictwa Sulęcín

Lp.	Oddz., pododdz.	Leśnictwo	Gatunek	Lokalizacja	Liczba
Obręb Sieniawa					
1.	31 g	Lipa	Cis pospolity	W	5
2.	31 g	Lipa	Cis pospolity	E	3
3.	69 i	Lipa	Dąb szypułkowy	S	1
4.	114 b	Grochów	Dąb szypułkowy	NW	1
5.	158 h	Długoszynek	Lipa szerokolistna	-	1
6.	183 n	Długoszynek	Czereśnia ptasia	C	1
7.	248 a	Grochów	Czereśnia ptasia	NE	1
8.	248 a	Grochów	Dąb szypułkowy	NE	1
9.	248A c	Grochów	Czereśnia ptasia	C	-
10.	248A f	Grochów	Czereśnia ptasia	NE	1
11.	255 c	Grochów	Cis pospolity	NW	-
12.	262 c	Długoszynek	Cis pospolity	S	2
13.	262 g	Długoszynek	Czereśnia ptasia	C	1
14.	299 a	Długoszynek	Czereśnia ptasia	C	-

Lp.	Oddz., pododdz.	Leśnictwo	Gatunek	Lokalizacja	Liczba
15.	323 m	Trzemeszno	Czereśnia ptasia	C	1
16.	458 h	Długoszynek	Dąb szypułkowy	-	1
Obwód Sulęcín					
17.	19 h	Żubrów	Dąb bezszypułkowy	S	1
18.	40 n	Żubrów	Żywotnik zachodni	W	2
19.	136f	Brzeźno	Sosna zwyczajna	-	1
20.	235c	Brzeźno	Czereśnia ptasia	SW	1
21.	247a	Brzeźno	Świerk pospolity	S	1
22.	278k	Brzeźno	Dąb bezszypułkowy	W	8

- **Zadrzewienia i remizy.**

Zadrzewienia i remizy pełnią ważną funkcję biocenotyczną. Jako nie użytkowane enklawy stanowią spokojne miejsca bytowania zwierząt oraz miejsca spontanicznego rozwoju roślinności.

W Nadleśnictwie Sulęcín stwierdzono 8 zadrzewień oraz 4 remizy o łącznej powierzchni 13,27 ha.

Tabela 40 Wzór nr 17. Zestawienie zbiorcze zadrzewień i remiz.

Lp.	Leśnictwo Oddział	Pow. [ha]	Opis obiektu
Zadrzewienia			
Obwód Sieniawa			
1.	Grochów 112A k	0,19	Zadrzewienie położone na -E- od miejscowości Grochowo, porośnięte śliwą tarniną, jarzębem osiką, na 100% pow.
2.	Grochów 112A i	0,47	Zadrzewienie położone na -E- od miejscowości Grochowo w strefie ekotonowej, porośnięte Brz, Oś w wieku 40-50 lat, na 90% pow. bez cz., śliwa tarnina., leszcz.
3.	Grochów 112A g	0,25	Zadrzewienie położone na -E- od miejscowości Grochowo w strefie ekotonowej, porośnięte So, Dbb w wieku 40-80 lat, na 100% pow. bez cz., leszczyna.
4.	Lipa 136 g	0,20	Zadrzewienie porośnięte Dbs, So, Lp, Ak, Kl 90 lat, na 30% pow. Zakrzewienie akacji, śnieguliczki, głogu.
5.	Lipa 99 d	3,52	Zadrzewienie położone na -E- od miejscowości Sulęcín w dolinie rzeki Postonii, w strefie poligonu, porośnięte Sw, Ak, So, Db.b, Brz, Wb, w wieku 80 lat. Zakrzewienie głogu, jaworu, wierzby, osiki.
6.	Jemiołów 302 b	0,78	Zadrzewienie porośnięte Js, AK 75 lat, Lp 130 lat, na 40% pow. zakrzewienie lipa, głogu..
	R-m	5,41	
Remizy			
Obwód Sieniawa			
1.	Grochów 449 y	0,87	Remiza położona na E od miejscowości Templewko, w dolinie strumienia Jeziorna Struga, porośnięta śliwą tarniną, wierzbą, głogiem, jarzębiną, bzm czarnym – 50 % pow., drzewo So, Ol cz. w wieku 60 lat.
2.	Długoszynek 115f	0,25	Remiza położona na E od miejscowości Trzemeszno Lub., opodal trasy Sulęcín-Międzyrzecz, porośnięta leszczyną, jaworem, brzozą, czeremchą – 40 % pow., drzewa dębu szyp., brzozy 60 lat.
	R-m	1,12	
Obwód Sulęcín			
3.	Glisno 168f	0,33	Remiza położona na -E- od m. Sulęcín, porośnięta śnieguliczką, tarniną, akacją, czeremchą na 50 % pow., kilka drzew Dbs, Wb i Brzb. 35 lat.
	R-m	1,43	
	Ogółem	6,84	

Remiz, jako powierzchni nie tworzących osobnych wydzieleń stwierdzono 35 szt., o łącznej powierzchni 4,47 ha.

Tabela 41 Zestawienie remiz jako powierzchni nie tworzących wydzieleń.

Lp.	Oddz., pododdz.	Lokalizacja	Pow. [ha]	Opis
Obręb Sieniawa				
1.	11 g	C	0,14	-
2.	25 n	SW	0,10	Jrz, bez.c- 10 lat
3.	81 f	SE	0,15	Głg- 20 lat
4.	132 a	NW	0,10	Czr.p, ber, bez.k.- 9 lat
5.	159 l	NW	0,10	Głg- 10 lat
6.	160 a	N	0,48	Głg- 10 lat
7.	203 g	NE	0,16	Jrz- 15 lat
8.	224 c	NW	0,05	Śl.t- 10 lat
9.	226 h	SW	0,10	Głg, gr- 20 lat
10.	264 d	C	0,10	Głg- 10 lat
11.	270 c	C	0,20	Śl.t, bez.c-10 lat
12.	323 a	N	0,10	Śl.t. głg- 10 lat
13.	323 b	C	0,10	Lsz głg, śl.t- 10 lat
14.	323 b	C	0,15	Lsz głg, śl.t- 10 lat
15.	345 b	C	0,10	Jrz- 15 lat
16.	389 b	W	0,10	So, brz, jrz, db, ksz. Kru, czm- 15 lat
17.	410 a	C	0,15	-
18.	422 b	W	0,10	Jrz, ksz- 10 lat
19.	428 a	E	0,07	Śl.t- 10 lat
20.	446 c	S	0,05	Bez.c, śl.t -10 lat
21.	449 z	N	0,25	Głg,- 50 lat Lsz, śl.t- 20 lat
Razem Obręb Sieniawa			2,85	
Obręb Sulęcín				
22.	5 l	S	0,10	-
23.	51 b	N	0,05	-
24.	51 c	C	0,10	Bez.c, jrz.- 10 lat
25.	58 f	E	0,05	Jrz- 4 lata
26.	63 g	N	0,10	-
27.	114 c	C	0,10	Głg- 10 lat
28.	114 k	N	0,05	Głg., bez.c., gb.- 10 lat
29.	115 i	SE	0,12	Bez.c, czm- 10 lat
30.	132 j	E	0,25	Śl.t- 32 lata
31.	144 i	SW	0,09	-
32.	261 d	W	0,06	Czm, jrz, so- 20 lat
33.	285 a	E	0,4	-
34.	285 a	E	0,10	-
35.	285 c	NE	0,05	-
Razem Obręb Sulęcín			1,62	
SUMA N-ctwo			4,47	

Zadrzewienia i remizy pełnią ważną funkcję biocenotyczną, będąc jednocześnie miejscem bytowania lokalnej awifauny, zalecana jest ich ochrona oraz nieingerowanie.

- **Grunty pozostawione do naturalnej sukcesji.**

W Nadleśnictwie Sulęcín pozostawiono grunty do naturalnej sukcesji w 234 wydzieleniach o łącznej powierzchni 2089,01 ha. Obejmują one grunty gdzie nie planuje się zabiegów gospodarczych z uwagi na ich rolę w ekosystemie oraz uwarunkowania lokalne, zwłaszcza związane z lokalizacją na poligonie wojskowym.

- **Ostoje ksylobiontów**

Ostoje ksylobiontów dla Nadleśnictwa ustala się celem:

- skutecznej ochrony zasobów rozkładającego się drewna i związanych z nim rzadkich gatunków grzybów, roślin i zwierząt,
- zwiększenia bioróżnorodności w ekosystemach leśnych oraz zwiększenia tzw. oporu środowiska, przez poprawę warunków bytowania i rozwoju organizmów związanych z rozkładającym się drewnem,
- realizacji procedur służących pozostawianiu w lesie posuszu i rozkładającego się martwego drewna w formie grubizny i drzew dziuplastych.

Decyzja Nr 22 Dyrektora Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Szczecinie z dnia 10.07. 2008 r. w sprawie uznania wybranych powierzchni za obszary stanowiące ostoje ksylobiontów w oparciu o Zarządzenie nr 11 Dyrektora Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Szczecinie z dnia 3 grudnia 2007 r. w sprawie ochrony zasobów rozkładającego się drewna w ekosystemach leśnych na terenie RDLP Szczecin zatwierdza wykaz powierzchni chroniących ostoje ksylobiontów.

W nadleśnictwie Sulęcín ustalono obszary stanowiące ostoje ksylobiontów w ilości 234 szt., na łącznej powierzchni 610,48 ha.

- **Ekosystemy referencyjne**

Ekosystemy referencyjne to reprezentatywne przykłady istniejących ekosystemów zachowane w stanie naturalnym bądź zbliżonym do naturalnego.

Na terenie Nadleśnictwa Sulęcín wyznaczono ekosystemy referencyjne na łącznej powierzchni ok. 350 ha

- **Bagna.**

Na terenie Nadleśnictwa Sulęcín występują 202 osobno wydzielone ewidencyjnie bagna. Tereny bagienne zajmują ogólną powierzchnię **197,72 ha**, co stanowi **1,0%**, ogólnej pow. Nadleśnictwa. Jest to, więc znacząca powierzchnia. Prócz bagien ewidencyjnych występują bagna nie tworzące wydzieleń taksacyjnych. Jest ich w całym N-ctwie 209 szt. na łącznej powierzchni 24,59 ha. Ważność tych biotopów i ich znaczenie dla ekosystemu jest oczywista. Bagna-mokradła najczęściej

położone są w nieckach terenowych, w przedłużeniach rynien jeziornych itp. stanowią enklawy wśród leśnych siedlisk świeżych.

Tabela 42 Wykaz bagien ewidencyjnych w Nadleśnictwie Sulęcín.

Obręb Sieniawa				Obręb Sulęcín	
Oddział, pododdział	Pow. [ha]	Oddział, pododdział	Pow. [ha]	Oddział, pododdział	Pow. [ha]
1 -b	1,84	306 -d	0,48	101 -g	0,03
110 -c	0,32	306 -f	0,34	101 -i	0,29
113 -b	2,46	307 -c	0,54	103 -n	0,32
114 -d	0,26	316 -n	1,68	108 -d	0,25
115 -b	1,07	317 -g	0,36	109 -p	0,98
115 -d	0,26	317 -k	0,53	133 -k	0,15
117 -b	0,47	322 -c	0,43	15 -c	0,8
118 -b	0,43	322 -f	0,45	152 -h	0,36
119 -d	0,44	323 -j	0,43	196 -i	1,46
120 -c	0,3	324 -f	0,23	199 -d	0,33
129 -c	0,9	325 -h	0,32	228 -z	0,24
135 -f	0,44	326 -j	0,27	229 -b	0,27
136 -c	0,58	326 -m	0,26	236 -ax	0,22
136 -f	3,88	327 -c	0,33	236 -p	3,26
137 -c	0,35	327 -k	0,62	259 -b	0,26
137 -g	1,3	329 -f	1,32	259 -g	0,54
138 -d	2,29	330 -b	0,2	271 -c	0,3
138 -k	0,74	331 -b	0,18	271 -g	0,8
141 -i	0,25	331 -g	0,14	46 -c	0,93
142 -i	1,35	331 -h	0,17	46 -o	3,56
143 -b	1,86	332 -b	0,58	47 -f	0,64
152 -b	0,27	332 -c	0,16	6 -i	0,27
154 -h	0,33	333 -b	0,15	6 -k	0,4
155 -f	0,25	340 -c	1,77	60 -m	0,25
16 -h	0,34	340 -g	0,72	61 -k	0,25
16 -j	0,33	341 -f	0,66	62 -k	1,22
17 -a	3,47	348 -l	0,43	71 -h	0,33
17 -f	7,94	356 -c	0,55	73 -f	0,28
178 -b	1,14	378 -k	0,58	88 -b	0,32
178 -d	1,8	378 -p	0,56	89 -b	0,34
179 -g	3,82	379 -f	0,5		
180 -j	19,99	379 -i	0,28		
181 -a	3,76	379 -p	1,44		
181A -b	0,38	379 -x	1,2		
181A -k	0,5	38 -b	1,33		
181B -c	0,35	38 -g	0,96		
181B -j	0,41	380 -c	2,44		
182 -c	2,13	380 -g	0,39		
182 -f	12,1	39 -a	0,75		
182B -f	1,14	393 -f	0,31		
182B -h	0,74	394 -a	0,94		
183 -b	0,25	394 -i	1,92		
2 -b	1,23	395 -g	0,59		
208 -l	0,58	40 -b	1,03		
218 -b	0,25	404 -c	0,96		
218 -c	0,33	405 -i	0,28		
218 -d	0,32	405 -k	1,47		
219 -g	0,51	405 -m	0,5		
219 -o	0,22	408 -b	1,45		
220 -b	0,49	408 -h	0,39		
220 -c	0,24	409 -c	0,54		

Obręb Sieniawa				Obręb Sulęcín	
Oddział, pododdział	Pow. [ha]	Oddział, pododdział	Pow. [ha]	Oddział, pododdział	Pow. [ha]
220 -g	0,33	409 -f	0,2		
221 -g	0,59	41 -a	0,35		
221 -i	0,33	41 -c	4,85		
222 -d	0,71	41 -i	1,65		
222 -g	0,33	417 -d	1,33		
222 -j	0,32	418 -a	0,58		
223 -f	0,68	418 -w	0,13		
234 -d	0,25	433 -a	0,49		
236 -h	0,34	441 -f	0,25		
245 -a	4,06	447 -k	0,64		
245 -i	0,31	448 -b	0,21		
253 -k	1,15	448 -j	0,71		
254 -f	0,24	448 -o	0,8		
254 -i	0,15	449 -f	0,68		
254 -k	2,03	449 -r	1,63		
257 -f	0,25	450 -h	0,31		
270 -i	0,55	450 -i	0,22		
284 -h	1,1	450 -s	1,72		
290 -g	2,77	452 -k	0,56		
290 -i	0,48	453 -a	0,25		
290 -k	1,74	458 -b	0,38		
293 -a	0,57	49 -n	0,17		
293 -c	0,23	49 -p	0,25		
294 -a	0,31	50 -c	0,36		
298 -n	0,58	51 -i	1,08		
299 -b	0,24	6 -c	2,66		
299 -f	0,58	6 -h	0,24		
30 -f	0,23	66 -g	1,23		
300 -d	0,27	67 -g	0,58		
301 -c	0,36	68 -g	0,47		
302 -c	0,36	69 -d	1,36		
304 -b	0,87	70 -c	0,3		
304 -d	0,38	97 -g	0,88		
305 -g	0,22	97 -n	4		
306 -c	0,14				

W Nadleśnictwie Sulęcín występuje 179 bagien nie stanowiących osobnych wydzieleń na łącznej powierzchni 24,43 ha.

Tabela 43 Wykaz bagien nie stanowiących osobnych wydzieleń.

Obręb Sieniawa				Obręb Sulęcín	
Oddział, pododdział	Pow. [ha]	Oddział, pododdział	Pow. [ha]	Oddział, pododdział	Pow. [ha]
107 -c	0,1	296 -h	0,15	100 -c	0,04
11 -g	0,24	298 -l	0,05	100 -h	0,17
114 -b	0,1	298 -m	0,05	100 -i	0,09
115 -a	0,03	299 -d	0,1	102 -a	0,09
116 -d	0,05	30 -c	0,1	103 -m	0,08
129 -d	0,02	30 -d	0,1	108 -i	0,12
129 -f	0,04	300 -b	0,3	110 -h	0,08
13 -a	0,05	306 -b	0,2	114 -a	0,14
141 -h	0,1	307 -i	0,1	114 -b	0,07
142 -j	0,2	311 -a	0,15	114 -m	0,12
151 -b	0,05	316 -m	0,15	115 -b	0,05
154 -b	0,1	317 -j	0,1	123 -i	0,06

Obręb Sieniawa				Obręb Sulęcín	
Oddział, pododdział	Pow. [ha]	Oddział, pododdział	Pow. [ha]	Oddział, pododdział	Pow. [ha]
154 -f	0,1	32 -h	0,05	15 -b	0,1
154 -i	0,1	323 -b	0,15	159 -d	0,1
154 -k	0,05	323 -k	0,1	196 -b	0,15
155 -b	0,1	324 -g	0,05	199 -g	0,1
156 -b	0,1	326 -p	0,07	208 -a	0,07
156 -c	0,15	327 -p	0,04	208 -b	0,1
156 -d	0,15	337 -b	0,4	214 -b	0,07
157 -b	0,05	348 -j	0,3	215 -a	0,1
159 -a	0,15	350 -i	0,06	215 -g	0,05
181 -m	0,5	358 -m	0,2	222 -a	0,05
183 -c	0,05	37 -g	0,3	236 -h	0,3
183 -p	0,03	376 -h	0,05	236 -k	0,15
184 -d	0,2	379 -m	0,4	245 -h	0,05
185 -g	0,39	379 -n	0,25	246 -d	0,05
187 -f	0,03	379 -r	0,03	258 -a	0,23
19 -c	0,15	379 -t	0,1	258 -i	0,04
216 -f	0,5	394 -h	0,1	268 -a	0,03
217 -b	0,1	40 -f	0,25	268 -b	0,4
219 -d	0,05	405 -b	0,35	269 -d	0,03
219 -j	0,15	405 -c	0,25	269 -f	0,05
221 -f	0,08	406 -b	0,3	271 -h	0,03
221 -k	0,1	409 -g	0,02	272 -a	0,08
221 -l	0,03	418 -c	0,05	287 -b	0,24
222 -c	0,03	418 -o	0,15	287 -f	0,05
222 -f	0,18	43 -a	0,1	31 -b	0,05
222 -h	0,15	432 -h	0,15	35 -b	0,3
232 -d	0,05	432 -n	0,1	35 -c	0,1
233 -d	0,15	441 -j	0,22	38 -d	0,1
245 -f	0,1	442 -a	0,08	4 -a	0,2
245 -j	0,1	447 -a	0,05	41 -d	0,1
253 -d	0,06	447 -h	0,4	44 -a	0,09
253 -h	0,3	448 -k	0,1	46 -p	0,25
255 -c	0,35	448 -p	0,05	46 -t	0,2
255 -f	0,05	449 -c	0,03	57 -i	0,05
26 -n	0,35	450 -c	0,1	59 -a	0,1
261 -h	0,03	450 -r	0,57	59 -k	0,1
262 -g	0,2	451 -a	0,06	60 -g	0,4
263 -c	0,2	456 -a	0,2	61 -g	0,45
263 -d	0,1	48 -b	0,15	61 -h	0,45
265 -a	0,1	49 -b	0,05	67 -c	0,1
271 -a	0,25	49 -k	0,05	70 -n	0,05
279 -a	0,2	50C -j	0,2	71 -g	0,05
288 -j	0,15	52 -c	0,1	72 -h	0,2
290 -j	0,05	54 -b	0,08	72 -i	0,05
290 -l	0,15	62 -b	0,1	72 -k	0,1
292 -b	0,2	66 -a	0,05		
292 -f	0,1	69 -c	0,15		
293 -f	0,1	7 -d	0,1		
295 -d	0,03	70 -d	0,03		
296 -d	0,1				
296 -f	0,15				

Fakultatywne wskazania ochronne:

- wokół bagien zaleca się w trakcie wykonywania cięć zachowywać lub kształtować strefę pasa ochronnego.

- **Źródlika.**

Źródlika, naturalne wycieki wodne występują w formie enklaw na olsach, olsach jesionowych, lasach wilgotnych, na zboczach, skarpach itp.

Tabela 44 Wykaz źródeł w Nadleśnictwie Sulęcín.

Lp.	Leśnictwo oddz.	Uwagi.
Obręb Sieniawa		
1.	<i>Długoszynek</i> 255b	Położone w d-stanie olchowym w wieku 85 lat, na siedlisku olsu źródłkowego, w cz. C. pododdz.
2.	<i>Długoszynek</i> 257b	Naturalne wycieki wodne w d-stanie bukowym w wieku 32 lat ze starodrzewiem buka 145 lat. Na siedlisku LMśw.
3.	<i>Trzemeszno</i> 322w	Położone w olsie o cechach łągu jesionowo-olszowego, tuż przy jez. Trześniowskim, na siedlisku Lw , d-stan porośnięty Ol cz. – 80lat.
4.	<i>Lipa</i> 68c	Naturalne wycieki wodne w d-stanie brzożowo-olchowo-sosnowym w wieku 32 lat. Na siedlisku LMw.
5.	<i>Sulęcín</i> 138r	Naturalne wycieki wodne położone na skarpcie do rzeki Postomii, w d-stanie brzożowo-olchowo-świerkowym w wieku 95 lat. Na siedlisku LMśw.
6.	<i>Sulęcín</i> 143k	Naturalne wycieki wodne położone na dnie kotliny, w d-stanie olchowym w wieku 86 lat, na siedlisku olsu.
7.	<i>Sulęcín</i> 178g	Położone w olsie o cechach łągu jesionowo-olszowego, tuż przy śródleśnym stagnującym cieku, d-stan porośnięty Ol cz. – 76 lat.
8.	<i>Sulęcín</i> 181Bi	Położone w d-stanie sosnowym w wieku 81 lat, na - W - brzegu jez. Ostrowskiego.
9.	<i>Sulęcín</i> 181Bl	Położone w d-stanie sosnowym w wieku 56 lat, na - S - brzegu jez. Ostrowskiego.
10.	<i>Sulęcín</i> 182d	Położone w olsie o cechach łągu jesionowo-olszowego, tuż przy rzece Postomii, d-stan porośnięty Ol cz. w wieku 51-86 lat
Obręb Sulęcín		
11.	<i>Jeziora</i> 110f	Położone w starodrzewiu bukowym w wieku 120-160 lat /naturalne wysięki/.
12.	<i>Jeziora</i> 129b	Położone w sąsiedztwie śródleśnego cieku uchadzącego do jez. Lubniewsko, w d-stanie brzożowo-sosnowym w wieku 42 lat.
13.	<i>Jeziora</i> 129g	Położone w sąsiedztwie śródleśnego cieku uchadzącego do jez. Lubniewsko, w d-stanie bukowym w wieku 130 lat - wąwóz.
14.	<i>Glisno</i> 102a	Położone w wielogatunkowym starodrzewiu grabowo-wiązowo-olchowo-jaworowym w wieku 110 lat. /naturalne wysięki/.
15.	<i>Glisno</i> 103c	Położone wzdłuż śródleśnego cieku, w d-stanie bukowo-brzożowo-sosnowym na skarpcie w wieku 85 lat /naturalne wysięki/.
16.	<i>Glisno</i> 105b	Położone w głębokim jarze, w d-stanie bukowym /135 lat/, naturalne wysięki.
17.	<i>Glisno</i> 109j	Położone w głębokim wąwozie uchadzącego do jez. Lubniewsko, w d-stanie bukowym /120-160 lat/, naturalne wysięki.
18.	<i>Glisno</i> 109k	Położone w sąsiedztwie śródleśnego cieku uchadzącego do jez. Lubniewsko, w d-stanie olchowym /100 lat/, o cechach łągu jesionowo-olszowego.
19.	<i>Glisno</i> 124b	Położone w starodrzewiu bukowym w wieku 110-150 lat, o cechach żyznej buczyny niżowej /naturalne wysięki/.
20.	<i>Glisno</i> 128h	Położone w sąsiedztwie śródleśnego cieku uchadzącego do jez. Lubniewsko, w d-stanie bukowym w wieku 145 lat /naturalne wysięki/.
21.	<i>Glisno</i> 193g	Położone na początku cieku, w d-stanie olchowym w wieku 52 lat /naturalne wysięki/, na siedlisku olsu cechami łągu jesionowo-olszowego.
22.	<i>Żubrów</i> 16g	Położone w sąsiedztwie śródleśnego cieku, w d-stanie brzożowym w wieku 65 lat.
23.	<i>Żubrów</i> 19a	Położone w sąsiedztwie rzeki Postomii, w d-stanie olchowym w wieku 104 lat.
24.	<i>Żubrów</i> 19h	Położone w sąsiedztwie rzeki Postomii, w d-stanie olchowym w wieku 85 lat.
25.	<i>Żubrów</i>	Położone w sąsiedztwie rzeki Postomii, w d-stanie sosnowo-olchowo-dębowym w

Lp.	Leśnictwo oddz.	Uwagi.
	41g	wieku 94 lat.
26.	Żubrów 42c	Położone w sąsiedztwie rzeki Postomii, w d-stanie sosnowo-brzozowo-grabowym w wieku 79-110 lat.
27.	Brzeźno 259h	Źródłiska licznie występujące, w sąsiedztwie śródleśnego cieku, na siedlisku OIJ o cechach łągu jesionowo-olszowego, w d-stanie olchowym wieku 89 lat.
28.	Brzeźno 260i	Położone w naturalnym zagłębieniu terenowym /rozcięcie erozyjne/ opodal olsu jesionowego, na siedlisku BMśw, w d-stanie sosnowym - 66 lat.
29.	Brzeźno 260b	Źródłiska licznie występujące, w sąsiedztwie śródleśnego cieku, na siedlisku OIJ o cechach łągu jesionowo-olszowego, w d-stanie olchowym wieku 86 lat.

Fakultatywnie wskazana ochrona dla źródeł :

- na tych niewielkich powierzchniach rezygnować z zabiegów trzebieżowych i czyszczeń;
- wokół źródeł należy pozostawiać pas ochronny w przypadku drzewostanów przeznaczonych do użytkowania rębnego.
- ochrona w czasie zrywki drewna.

• **Aleje.**

Na terenie Nadleśnictwa Sulęcín zlokalizowano n/w aleje drzew:

Tabela 45 Wykaz alei w nadleśnictwie Sulęcín

Lp.	Leśnictwo oddz.	Opis	Uwagi
Obwód Sieniawa			
1.	Lipa 267c	Aleja Lipy drobnolistnej – szt. 6 w wieku 130 lat, po jednej stronie drogi – urokliwa o każdej porze roku.	Teren poligonu
Obwód Sulęcín			
2.	Glisno 106a/106f,g	Aleja dębu czerwonego, akacji, jawora (130 lat) wzdłuż drogi leśnej - teren ZPK „Uroczysko Lubniewsko”.	-
3.	Glisno 106b/106h	Aleja akacji (110-130 lat) wzdłuż drogi leśnej - teren ZPK „Uroczysko Lubniewsko”.	-
4.	Glisno 107n/107k	Aleja dębu, kasztanowca, grabu, buka (100-150 lat) wzdłuż drogi leśnej - teren ZPK „Uroczysko Lubniewsko”.	-
5.	Glisno 108g	Aleja akacji, dębu, lipy, graba (130 lat) wzdłuż drogi leśnej - teren ZPK „Uroczysko Lubniewsko”.	-
6.	Brzeźno 235a	Szpaler 12 drzew dębu czerwonego i jesionu w wieku 110 lat, wzdłuż drogi leśnej - urokliwa o każdej porze roku.	-

• **Wyłączone drzewostany nasienne.**

W Nadleśnictwie Sulęcín uznano 9,31 ha wyłączonych drzewostanów nasiennych dla So i Dg.

Tabela 46 Powierzchnia WDN w Nadleśnictwie Sulęcín

Gatunek	Pow. leś. zal.
Dg	3,49
So	5,82
Powierzchnia ogółem	9,31

- **Gospodarze drzewostany nasienne.**

W Nadleśnictwie Sulęcín uznano 355,41 ha gospodarczych drzewostanów nasiennych.

Tabela 47 Powierzchnia GDN w Nadleśnictwie Sulęcín

Gatunek	Pow. leś. zał.
SO	152,87
BK	128,5
DB.B	56,49
BRZ	4,53
MD	9,63
OL	3,39
Powierzchnia ogółem	355,41

- **Plantacje nasienne**

Nadleśnictwo posiada 1 plantację nasienną modrzewia europejskiego o powierzchni 7,20 ha.

- **Drzewa mateczne.**

Nadleśnictwo posiada 19 drzew matecznych w tym:

- So -5 szt.,
- Bk -3szt.,
- Dg -11 szt.

- **Źródła nasion.**

Nadleśnictwo posiada 6 źródeł nasion w tym:

- Gb – 1 szt.,
- Ol sz - 1 szt.,
- Js - 1 szt.,
- Cr.p – 1 szt.,
- Jw. – 1 szt.,
- Lp – 1 szt.

11. Cenne obiekty dziedzictwa kulturowego na terenie Nadleśnictwa Sulęcín

Tabela 48 Wzór nr 19. Wykaz obiektów kultury materialnej.

Lp.	Nazwa obiektu	Leśnictwo Oddz.	pow [ha]	Ogólny opis obiektu, rok powstania, walory	Zagrożenia	Proponowane wskazania ochronne	Uwagi
Obręb Sieniawa							
1.	Drogowskazy i słupki oddziałowe	Rozmieszczone miejscami na terenie całego Obrębu m.in. 116b, 153b, 267d,	-	Granitowe przedwojenne drogowskazy przydrożne oraz kamienne słupki oddziałowe.	Potencjalne wywrócenie i uszkodzenie w czasie prac związanych z transportem i wywozem drewna.	Wyeksponować, otoczyć ochroną.	-
		Lipa 9g	0,35	Przedwojenny cmentarz ewangelicki położony na S-W od wsi Trzemeszno Lubuskie. Granice czytelne, nagrobki zniszczone, zarośnięty.	Dewastacja.	Wyeksponować, otoczyć ochroną.	-

Lp.	Nazwa obiektu	Leśnictwo Oddz.	pow [ha]	Ogólny opis obiektu, rok powstania, walory	Zagrożenia	Proponowane wskazania ochronne	Uwagi
2.	Stare cmentarze	Lipa 29a	0,66	Przedwojenny cmentarz ewangelicki położony na S od wsi Trzemeszno Lubuskie. Granice czytelne, nagrobki zniszczone, zarośnięty.	Dewastacja.	Wyeksponować, otoczyć ochroną.	Teren poligonu
		Lipa 136g	0,20	Przedwojenny cmentarz ewangelicki. Granice cmentarza czytelne, nagrobki zniszczone, zarośnięty.	Dewastacja.	Wyeksponować, otoczyć ochroną.	Teren poligonu
		Lipa 235b	-	Przedwojenny cmentarz ewangelicki, wraz z kościołem. Granice cmentarza czytelne, nagrobki zniszczone, zarośnięty.	Dewastacja.	Wyeksponować, otoczyć ochroną.	Teren poligonu
		Trzemeszno 302b	0,78	Przedwojenny cmentarz ewangelicki, wraz z kościołem /ruiny/. Granice cmentarza czytelne, nagrobki zniszczone, zarośnięty.	Dewastacja.	Wyeksponować, otoczyć ochroną.	Teren poligonu
		Jemiołów 373b	0,48	Przedwojenny cmentarz ewangelicki. Granice cmentarza czytelne, nagrobki zniszczone, zarośnięty	Dewastacja.	Wyeksponować, otoczyć ochroną.	Teren poligonu
3.	Miejsce pamięci	Grochów 219c	-	Kamień pamiątkowy z wygrawerowanym napisem Wilhelm Kube 28.11.33r., położony w N-E cz.	Dewastacja.	Wyeksponować, otoczyć ochroną.	-
		Długoszynek 258b	-	Kamień pamiątkowy z wygrawerowanym napisem Vater Oblasser - 1932r., położony w C. cz.	Dewastacja.	Wyeksponować, otoczyć ochroną.	-
		Jemiołów 440n	-	Trzy mogiły – miejsce pochówku ofiar z czasów I wojny światowej	Dewastacja.	Wyeksponować, otoczyć ochroną.	-
4.	Drogi brukowane	Grochów 216-219	-	Droga brukowana z k. XIX wieku	-	Konserwować	-
		Długoszynek 154-156, 220	-	Droga brukowana z k. XIX wieku			początek drogi na W-brzegu jez. Buszno
		Jemiołów 410/422 409/421 408/420 407,406 405/419 404/418,417	-	Droga brukowana z k. XIX wieku			
		Walewice 385, 390/391, 399/400	-	Droga brukowana z k. XIX wieku			Droga Małuszó w-Walewic e
5.	Historyczne miejsca poboru węgla brunatnego	Trzemeszno 84d	-	Wyrobiska po kopalni odkrywkowej węgla brunatnego z II poł. XIX i pocz. XX wieku.	-	Wyeksponować, otoczyć ochroną.	Teren poligonu

Lp.	Nazwa obiektu	Leśnictwo Oddz.	pow [ha]	Ogólny opis obiektu, rok powstania, walory	Zagrożenia	Proponowane wskazania ochronne	Uwagi
6.	Miejsce po dawnych osadach	Długoszynek 154g	-	Ruiny po dawnej leśniczówce „Bechy”, wśród d-stanu brzozowo-olchowo-sosnowego w wieku 30-36 lat. Przestoje Ksz, Lp, Dg w wieku 110 lat. Krzewy buka, kruszyny na 30% . pow. Stanowisko barwinka.	-	Wyeksponować, otoczyć ochroną.	-
		Długoszynek 80h	-	Ruiny po dawnej osadzie	-	-	Teren poligonu
		Długoszynek 115f	0,25	Ruiny po dawnej osadzie	-	Wyeksponować, otoczyć ochroną.	
		Trzemeszno 119b	-	Ruiny po dawnej osadzie	-	-	Teren poligonu
		Długoszynek 158c	-	Ruiny po dawnej osadzie (majątku)	-	Wyeksponować, otoczyć ochroną.	-
		Trzemeszno 322k	-	Ruiny po dawnej leśniczówce.	-	Wyeksponować, otoczyć ochroną.	-
		Trzemeszno 322m	-	Ruiny po dawnej osadzie.	-	Wyeksponować, otoczyć ochroną.	-
		Trzemeszno 348m	-	Ruiny po dawnej osadzie.	-	Wyeksponować, otoczyć ochroną.	-
		Trzemeszno 348j	-	Ruiny po dawnej osadzie.	-	Wyeksponować, otoczyć ochroną.	-
		Trzemeszno 270f	-	Ruiny po dawnej osadzie.	-	-	Teren poligonu
		Trzemeszno 351b	-	Ruiny po dawnej osadzie.	-	-	Teren poligonu
		Jemiołów 424i	-	Ruiny po dawnej osadzie.	-	Wyeksponować, otoczyć ochroną.	-
Obwód Sulęcín							
1.	Drogowskazy i słupki oddziałowe	Rozmieszczone miejscami na terenie całego Obrębu m.in. 39c,	-	Granitowe przedwojenne drogowskazy przydrożne oraz kamienne słupki oddziałowe.	Potencjalne wywrócenie i uszkodzenie w czasie prac związanych z transportem i wywozem drewna.	Wyeksponować, otoczyć ochroną.	-
2.	Stare cmentarze	Jeziora 5n	-	Przedwojenny cmentarz ewangelicki położony w –N- cz. pododz., na –S- od wsi Jarnatów. Granice czytelne, nagrobki zniszczone. Cmentarz zdewastowany i zaniedbany.	Dewastacja.	Otoczyć ochroną.	-
		Brzeźno 242a	0,52	Przedwojenny cmentarz poewangelicki położony nieopodal wsi Brzeźno. Granice czytelne, nagrobki odrestaurowane. Cmentarz ogrodzony płotem z kamienii, zadbane.	Dewastacja.	Otoczyć ochroną.	-
3.	Miejsce pamięci	Żubrów 40h	-	Grób położony w N cz. pododdz. przy drodze - miejsce pamięci z czasów II wojny światowej /inf. ustna/.	Dewastacja.	Wyeksponować, otoczyć ochroną.	-
		Lubień 211i	-	Grób położony na skraju lasu - miejsce pamięci, w cz. W pododdz.	Dewastacja.	Wyeksponować, otoczyć ochroną.	-

Lp.	Nazwa obiektu	Leśnictwo Oddz.	pow [ha]	Ogólny opis obiektu, rok powstania, walory	Zagrożenia	Proponowane wskazania ochronne	Uwagi
4.	Grodzisko wczesnośredniowieczne	Glisno 106i	2,18	Grodzisko wczesnośredniowieczne VII-VIII wieku, XIIIw., ze śladami osadnictwa związanego z zakonem Joanitów. Owalny gród wewnętrzny typu wklęsłego. Kotlinka i fosa zamknięte są wałem zewnętrznym o wys. 4m. Powierzchnia grodu wewnętrznego 40x50 – uznany zabytek – nr decyzji 314/83 z dn. 14.01.1983r.	-	Otoczyć ochroną.	-
5.	Cmentarzysko kultury łużyckiej	Żubród 40k	0,46	Cmentarzysko kultury łużyckiej z czasów epoki brązu. Pagórek stanowi miejsce pochówków ludności kultury łużyckiej. Uznany zabytek nr dec. 256/70 z dn 26.02.70r. SOZ delegatura w Gorzowie Wlkp.	-	Wyeksponować, otoczyć ochroną.	-
6.	Osady kultury łużyckiej	Jeziora 46t	0,55	Osada kultury łużyckiej z epoki brązu, położona na -E- brzegu jez. Łubniewsko.	Dewastacja	Wyeksponować, otoczyć ochroną.	-
7.	Drogi brukowane	Żubród 61/60 98/99	-	Droga brukowana z k. XIX wieku	-	Konserwować	-
		Lubień 200-203/ 179-181	-	Droga brukowana z k. XIX wieku	-	Konserwować	-
8.	Miejsce po dawnych osadach	Jeziora 46f	-	Ruiny po dawnej osadzie.	-	-	-
		Jeziora 67d	-	Ruiny po dawnej osadzie.	-	-	-
		Jeziora 109p	-	Ruiny po dawnym młynie z XVII w.	-	-	-
		Glisno 118b	-	Ruiny po dawnej osadzie.	-	-	-
		Glisno 121m	-	Ruiny po dawnej osadzie.	-	-	-
		Glisno 123c	-	Ruiny po dawnej osadzie.	-	-	-
		Glisno 123f	-	Ruiny po dawnej osadzie.	-	-	-
		Żubród 168f	0,33	Ruiny po dawnej osadzie.	-	-	-
		Glisno 193n	-	Ruiny po dawnej osadzie	-	-	-
		Żubród 16f	-	Ruiny po dawnej osadzie	-	-	-
Żubród 41g	-	Ruiny po dawnej osadzie	-	-	-		

Rysunek 51 Schronisko głowic rakietowych w 2005 r. (Fot. B. Borusewicz)

Rysunek 52 Fragment terenu po tajnej radzieckiej bazie wojskowej Wołkodaw-3003 -2015r (Fot. Bartłomiej Małecki).

Rysunek 53 Makieta tajnej radzieckiej wojskowej Wołkodaw-3003²³

Rysunek 54 Przedwojenne widokówki ze zdjęciami wsi istniejących niegdys na obecnym poligonie²⁴

²³ „Sekrety Łągowskiego Parku Krajobrazowego” Stefan Wiernowolski. Sulęcín 2011

²⁴ „Sekrety Łągowskiego Parku Krajobrazowego” Stefan Wiernowolski. Sulęcín 2011

Rysunek 55 Ruiny kościoła w jednej ze wsi istniejących niegdyś na obecnym poligonie (Fot. Andrzej Kaptur)

Rysunek 56 Stary cmentarz w jednej ze wsi istniejących niegdyś na obecnym poligonie (Fot. Andrzej Kaptur)

Rysunek 57 Fragment grodziska wczesnośredniowiecznego VII-VIII wiek (Fot. Bartłomiej Malecki).

Rysunek 58 Ruiny młyna, wcześniej leśniczówki przy Postomii (Fot. Bartłomiej Malecki).

Rysunek 59 Cmentarz ewangelicki na gruntach Nadleśnictwa Sulęcín (Fot. Bartłomiej Malecki).

12. Obiekty przyrodnicze objęte ochroną prawną, zlokalizowane w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Sulęcín, inne niż te położone na gruntach nadleśnictwa.

Pomniki przyrody:

Aleja:

- Gmina Sulęcín (3).
 - Lipa szerokolistna (*Tilia platyphyllos*). 12 sztuk. Cmentarz w Żubrowie.
 - Aleja żywotników zachodnich (*Thuja occidentalis*) – 14 obiektów i cyprysników groszkowych (*Chamaecyparis pisifera*) - 2 obiekty. Cmentarz komunalny w Sulęcín.
 - Lipa szerokolistna (*Tilia platyphyllos*). 7 szt. Rosną przy prokuraturze w Sulęcín.

Grupy drzew (2):

- Gmina Sulęcín (8):
 - Dąb szypułkowy (*Qercus robur*). 3 szt. Miechów.
 - Dąb szypułkowy (*Qercus robur*). 3 szt. Wzdłuż drogi- Miechów.
 - Klon jawor (*Acer pseudoplatanus*). 2 szt. Rośnie na terenie Parku Szkolnego w Sulęcín.
 - Buk zwyczajny (*Fagus sylvatica*). 2 szt. Rośnie na terenie Parku Szkolnego w Sulęcín.
 - Dąb szypułkowy (*Qercus robur*). 2 szt. Rosną przy ul. Chrobrego w Sulęcín.
 - Lipa drobnolistna (*Tilia cordata*). 2 szt. Rosną w Parku Jordanowskim w Sulęcín.
 - Grupa cyprysików groszkowych (*Chamaecyparis lawsoniana*). Skupienie drzew – 7 szt. Rosną na terenie Parku przy Kajzerówce w Sulęcín.

- Robinia akacja (*Robinia pseudoacacia*). 2 szt. Rosną na terenie Cmentarza Żydowskiego w Sulęcinie.
- Gmina Lubniewice (1):
 - Głaz narzutowy. Umiejscowiony ok. 1 km na południowy wschód od osady Sobieraj, na wyniesieniu pod lasem.

Pojedyncze drzewa (21):

- Gmina Sulęcín (21):
 - Dąb szypułkowy (*Qercus robur*). Wzdłuż drogi- Miechów.
 - Cis pospolity (*Taxus baccata*). Wielowieś.
 - Klon polny (*Acer campestre*). Rośnie za szkołą - Wielowieś.
 - Dąb szypułkowy (*Qercus robur*). Na terenie wiejskiego parku- Trzemeszno.
 - Klon srebrzysty (*Acer saccharinum*). Na terenie wiejskiego parku- Trzemeszno.
 - Dąb szypułkowy (*Qercus robur*). Na placu przy kościele- Trzemeszno.
 - Lipa drobnolistna (*Tilia cordata*). Rośnie w pasie drogi wojewódzkiej w Grochowie.
 - Żywotnik zachodni (*Thuja occidentalis*). Rośnie na poboczu drogi gminnej w Grochowie.
 - Lipa szerokolistna (*Tilia platyphyllos*). Rośnie na łuku drogi powiatowej w Rychliku.
 - Żywotnik zachodni (*Thuja occidentalis*). Cmentarz komunalny w Sulęcinie.
 - Modrzew europejski (*Larix decidua*). Rośnie na terenie Parku Szkolnego w Sulęcinie.
 - Lipa szerokolistna (*Tilia platyphyllos*). Rośnie na terenie Parku Szkolnego w Sulęcinie.
 - Dąb czerwony (*Qercus rubra*). Rośnie na terenie Parku Szkolnego w Sulęcinie.
 - Dąb szypułkowy (*Qercus robur*). Rośnie na terenie Parku Szkolnego w Sulęcinie.
 - Buk zwyczajny (*Fagus sylvatica*). Rośnie przy ul. Pałacowej w Sulęcinie.
 - Platan klonolistny (*Platanus acerifolia*). Rośnie przy ul. Wiejskiej w Sulęcinie.
 - Żywotnik zachodni (*Thuja occidentalis*). Rośnie na terenie Parku przy Kajzerówce w Sulęcinie.
 - Klon srebrzysty (*Acer saccharinum*). Rośnie na terenie Parku przy Kajzerówce w Sulęcinie.
 - Cyprysik groszkowy (*Chamaecyparis lawsoniana*). Rośnie na terenie Parku przy Kajzerówce w Sulęcinie.
 - Lipa drobnolistna (*Tilia cordata*). Rośnie na terenie Cmentarza Żydowskiego w Sulęcinie.
 - Lipa szerokolistna (*Tilia platyphyllos*). Rośnie w Parku Paderewskiego w Sulęcinie.

13. Obiekty kultury materialnej i inne przyrodnicze w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Sulęcina.

- **Sulęcina.**

Sulęcina - stara osada słowiańska przy szlaku handlowym wiodącym z Poznania do Lubusza. Po rozbiciu dzielnicowym Polski w 1138 r. , wraz z całą Ziemią Lubuską we władaniu książąt śląskich. Najstarszy zachowany dokument dotyczący Sulęcina pochodzi z 1241 r. W innym, z 1244 r. Sulęcina nazwany jest już „miastem”, a sam dokument dotyczy podarowania Sulęcina (z przyległościami) zakonowi templariuszy przez wielmożę Mrocza z Pogorzeli. Do Ziemi Sulęcińskiej rościli sobie prawo margrabiowie brandenburscy wybudowali nawet obok miasta zamek, który jednak książę kaliski Bolesław Pobożny w 1269 r. spalił. Margrabiowie w roku 1286 uznali pozostawienie własności w rękach zakonnych. W XIV wieku zakon templariuszy został skasowany, a Sulęcina przejęli joannici, pozostając właścicielami aż do XIXw. W latach 1419 -1436 miasto ucierpiało od wojen husyckich. W 1574 r. polscy dostojnicy witali króla Henryka Walezego. W okresie „potopu szwedzkiego”, w 1656r. zawarto w Sulęciniu rozejm brandenbursko-polski, a w 1658 odbył się przemarsz wojsk hetmana Czarnieckiego. W 1733 r. odwiedza miasto król pruski Fryderyk Wilhelm I. Następuje rozwój sukiennictwa. W latach 1806 -1814 stacjonują tu wojska napoleońskie. Po rozwiązaniu joannitów, od 1810 do 1875 r. (z przerwą 1852 - 73) Sulęcina był stolicą powiatu. W I poł. XIX w. rozpoczęto wydobycie węgla brunatnego, a w 1890 – 92 roku budowę kolei.

- gotycki kościół pod wezwaniem św. Mikołaja w Sulęciniu wzniesiony przez templariuszy, pierwotnie jako jednonawowa budowla z kostki granitowej, nakryta sklepieniem krzyżowym; po licznych zniszczeniach zachował się tylko cokół granitowy ścian na długości trzech przęseł zachodnich oraz ostrołukowe okna, portale i blendy z profilowanej cegły - uznany zabytek – rej. nr 35 z 25.10.76r.
 - układ urbanistyczny starego miasta z zabytkowymi kamienicami z XVIII i XIX w. - uznany zabytek – rej. nr 8 z 22.10.76r.
 - dom ul. Czarnieckiego 12 - uznany zabytek – rej. nr 1960 z 04.05.71r.
 - dom ul. Czarnieckiego 15 - uznany zabytek – rej. nr 1961 z 26.05.71r.
 - dom ul. Czarnieckiego 13 - uznany zabytek – rej. nr 1958 z 26.04.71r.
 - dom – siedziba Joannitów ul. Młynarska - uznany zabytek – rej. nr 1962 z 04.05.71r.
 - fragmenty murów miejskich - uznany zabytek – rej. nr 36 z 25.10.76r.
- **Ostrów**
 - późnogotycki kościół filialny pod wezwaniem Narodzenia Najświętszej Marii Panny w Ostrowie z kamiennym epitafium J.Ch. Simonsa (zm. 1753 r.) w formie barokowego kartusza z cmentarzyskiem przykościelnym – uznany zabytek – rej nr 30 z 23.10.76r.
 - **Brzeźno**
 - Neoromański kościół filialny pod wezwaniem św. Antoniego w Brzeźnie z poł. XVIII w. (obecny z 1773-74 r.), z bogatym wyposażeniem: ołtarz z pierwszej połowy XVII w.

(zawiera elementy starszego gotyckiego z XV w. - peneaptyku), drewniany krucyfiks (z około połowy XIX w.), mensa skrzyniowa, murowana z cegły, drewniana, sześcioboczna chrzcielnica z końca XVIII w. (uwieczona w niej misa chrzcielna, cynowa z 1681 r.), spiżowy dzwon z XIX w., z cmentarzyskiem przykościelnym - uznany zabytek – rej nr 184 z 30.11.76r.

- **Długoszyn**

- Neoromański (z elementami neobarokowymi) kościół parafialny pod wezwaniem Matki Boskiej Różańcowej z lat 1733-36, wraz z wyposażeniem. Drewniany krucyfiks (w zakrystii) z około pierwszej połowy XIX w., płyta nagrobna z piaskowca J. S. Hufhagela (miejscowego pastora, zm. w 1795 r.).

- **Wielowieś**

- Neogotycki kościół filialny pod wezwaniem Matki Boskiej Różańcowej 1889r., z zabytkowym ołtarzem, ośmioboczna ambona z polichromią figur ewangelistów z XIX .;

- **Grochowo**

- Neogotycki kościół filialny pod wezwaniem Podwyższenia Krzyża, z 1888 r. wyposażony w fisharmonię z początku XX w. (wykonana w cesarsko-królewskiej harmonii Spaethe).
- Park dworski z pocz. XIX wieku z zachowanym dworem. Na terenie parku okazałe gat. drzew liściastych i iglastych /lipy, dęby, buki, świerk w wieku ok. 150 lat/.

- **Małuszów**

- Park dworski, dwór rozebrany po 1945r. Na terenie parku okazałe gat. drzew liściastych i iglastych /kasztanowiec, wierzby białe, lipy, dęby/. Na uwagę zasługuje jesion wyniosły odm. zwisająca. Najstarsze i najokazalsze drzewa rosną poza parkiem na terenie cmentarza.

- **Miechów**

- Neogotycki kościół filialny pod wezwaniem św. Jana Chrzciciela, z 1862-64r., wyposażony w cynowe świeczniki z 1717r.

- **Trzemeszno Lubuskie**

- Neogotycki kościół parafialny pod wezwaniem Matki Boskiej Królowej Polski, z 1866r. pierwotne wyposażenie zaginęło w niewyjaśnionych okolicznościach i znajduje się w Markischer Museum w Berlinie (są to m.in. drewniany krzyż ze śladami polichromii z XVI w., srebrny, złożony kielich z XV w., srebrny pojemnik na hostie o średnicy 9,5 cm z ornamentem akantowym (na odwrocie data z 1699 r.), cynowa chrzcielnica ufundowana przez Wenceslusa Allerleya i jego żonę w 1667 r., fragmenty dzwonu z przełomu XIV i XV w.

- **Tursk**
 - Neogotycki kościół filialny pod wezwaniem Stanisława Biskupa, z 1862r., zbudowany na miejscu starego (z około 1598 r.), z którego przemieszczono elementy wyposażenia, m.in. dzwony z XIV/XV w. i 1600 r. oraz świeczniki z XV w. – uznany zabytek – rej nr 1966 z 04.05.71r.
- **Rychlik**
 - Neogotycki kościół filialny – uznany zabytek – rej nr 558 z 30.03.63r.
- **Smogóry**
 - Neogotycki kościół filialny pod wezwaniem Naj. Serca Jezusa, z cmentarzyskiem przykościelnym – uznany zabytek – rej nr 187 z 30.11.76r
- **Glisno**
 - Wieś, stara osada słowiańska, w XVI w. własność Baltazara Gliszczyńskiego, w XVIII i XIX w. - rodziny Henochów.
 - Zespół pałacowy (klasycystyczny pałac z 1793 roku, oficyna i piękny park krajobrazowy ze sztuczną ruiną i mauzoleum Henochów z 1837r.) – uznany zabytek- nr. rej. 13 z dn. 22.10.76r.
 - W środku wsi klasycystyczny kościół z 1837 roku, z cmentarzyskiem przykościelnym – uznany zabytek- nr. rej. 61 z dn. 2.10.76r.
- **Jarnatów.**
 - Wieś, barokowy kościół z 1770 r. z oryginalną wieżą i z cmentarzyskiem przykościelnym – uznany zabytek- nr. rej. 185 z dn. 30.11.76r.
 - Pałac– uznany zabytek- nr. rej. 340 z dn. 31.12.90r.
 - Założenie pałacowo-parkowe z XIX w – uznany zabytek- nr. rej. 350 z dn. 30.01.91r.
- **Żubrów.**
 - Wieś, barokowy pałac zbudowany w 1698 r., przebudowywany, obecnie zrujnowany– uznany zabytek- nr. rej. 57 z dn. 20.10.76r.
 - Park z ciekawym drzewostanem– uznany zabytek- nr. rej. 75 z dn. 20.07.48r.
 - Barokowy kościół z 1700 r. założony na planie ośmioboku, na dachu latarnia, obok kościoła cmentarzysko przykościelne– uznany zabytek- nr. rej. 56 z dn. 28.10.76r.
 - Na południowy zachód od wsi, przy ścieżce do Osiedla Żubrów, na zadrzewionej kępie wśród pól, głaz narzutowy Żubrowski Kamień o wys. 1,15 m i obwodzie 14 m. Pomnik przyrody.
- **Lubień**
 - Kościół filialny p.w. Niepokalanego Serca NMP z cmentarzyskiem przykościelnym– uznany zabytek – rej nr 1954 z 26.04.71r.

Rysunek 60 Lubień- Kościół filialny p.w. Niepokalanego Serca NMP (Fot. Bartłomiej Malecki).

Rysunek 61 Brzeźno- kościół filialny św. Antoniego (Fot. Bartłomiej Malecki).

Rysunek 62 Żubrów- Barokowy kościół z 1700 r. (Fot. Bartłomiej Malecki).

Rysunek 63 Glisno- Zespół pałacowy (klasycystyczny pałac z 1793 roku .

D. ZAGROŻENIA

Rysunek 64 Podtopiony drzewostan (Fot. Bartłomiej Małecki).

Lasy narażone są na ujemne oddziaływanie kilku czynników, które mają pochodzenie:

- biotyczne,
- abiotyczne,
- antropogeniczne.

1. Czynniki biotyczne.

Spośród czynników przyrody ożywionej największe szkody wyrządzają:

- grzyby,
- owady,
- zwierzyzna płowa.

- **Grzyby.**

Najbardziej podatne na zagrożenia od grzybów patogenicznych są drzewostany na gruntach porolnych zagrożone przede wszystkim przez korzeniowca wieloletniego.

Całkowitą powierzchnię występowania chorób powodowanych przez grzyby patogeniczne na terenie nadleśnictwa trudno jest ustalić, gdyż szkody występują z reguły pojedynczo i widoczne są w dłuższym przedziale czasowym.

Na terenie nadleśnictwa zinwentaryzowano uszkodzenia powodowane przez grzyby na ogólnej powierzchni 85,79 ha (32 wydzielenia).

- **Owady.**

Szkód od owadów nie zinventaryzowano.

- **Zwierzyna płowa.**

Spośród czynników przyrody żywej największe szkody wyrządza zwierzyna płowa w drzewostanach w wieku do 20 lat. Szkody wyrządzone przez jelenie i sarny polegają głównie na zgrzaniu sadzonek i spałowaniu drzew. Szkody te dotyczą większości gatunków drzew leśnych. Ochrona upraw i młodników przed zwierzyną polega głównie na grodzeniu. Ważnym elementem jest również utrzymywanie populacji jeleni na odpowiednim poziomie, co uczyni powstałe szkody gospodarczo znośnymi.

Na terenie nadleśnictwa zinventaryzowano uszkodzenia powodowane przez zwierzynę na ogólnej powierzchni 254,63 ha (74 wydzielienia).

2. Czynniki abiotyczne.

Spośród czynników przyrody nieożywionej największe zagrożenia wywołują silnie wiejące wiatry (huragany, trąby powietrzne), opady śniegu, zmiany stosunków wodnych, susze wiosenno-letnie, w mniejszym stopniu zagrożenia związane z ekstremami temperatur (przymrozki wczesne, późne, okiśc, listwy mrozowe itd.).

W czasie prac taksacyjnych zinventaryzowano uszkodzenia powodowane przez czynniki abiotyczne w 118 wydzieleniach na ogólnej powierzchni 299,15 ha, w tym:

- **Wiatry.**

W ostatnich latach jesteśmy świadkami wyraźnie wzrastającego (w sensie globalnym) zagrożenia silnie wiejącymi wiatrami. Na pogodowe huśtawki i zawirowania ma wpływ nie tyle większe ścieranie się klimatu morskiego i kontynentalnego, co zmiany klimatyczne będące następstwem zakłócenia bilansu dwutlenku węgla w atmosferze. Zmiany te przyczyniają się do powstania licznych fal huraganowych wiatrów: gwałtownych burz połączonych z bardzo silnymi wiatrami i gradobiciem.

- **Opady śniegu.**

Śnieg najgroźniejsze szkody wyrządza w postaci okiści. Okiśc powstaje podczas bezwietrznej pogody i przy temperaturze powyżej 0° C, kiedy mokry śnieg pada dużymi płatami i powoduje nadmierne obciążanie koron drzew. Skutkiem okiści jest łamanie wierzchołków i gałęzi, przyginanie drzew cienkich, nadrywanie korzeni, wreszcie łamanie pni i wywracanie drzew. Okiśc może spowodować duże szkody zwłaszcza w nie pielęgnowanych młodnikach. Osłabione drzewa stanowią dogodne warunki rozwoju szkodników wtórnych, grzybów patogenicznych. Aby zapobiec okiści korzystniej jest wykonywać trzebieże częściej i o słabszym nasileniu.

- **Zmiany stosunków wodnych**

Głównym czynnikiem wpływającym na kondycję drzewostanów jest ilość opadów. Susza szczególnie niebezpieczna jest na nowo zakładanych uprawach wiosną i wczesnym latem, powodując znaczne ubytki wysadzanych drzew. W starszych drzewostanach susze letnie są bardzo groźne ze

względu na zwiększone zagrożenie pożarowe szczególnie w drzewostanach iglastych. Zmiana stosunków wodnych przyczynia się do osłabienia kondycji drzew szczególnie starszych, o mniejszych zdolnościach przystosowawczych, które stają się podatne na ataki ze strony szkodników wtórnych oraz grzybów patogenicznych. Dążyć należy do hamowania spływu i parowania wody z ekosystemów leśnych poprzez wprowadzanie podsadzeń, pozostawianie pasów ochronnych przy jeziorach, rzekach, bagnach, źródłiskach; utrzymywanie naturalnego charakteru brzegów wód powierzchniowych.

Poziom wody gruntowej, szczególnie na siedliskach wilgotnych i mokrych, ściśle związany jest z prawidłowym funkcjonowaniem urządzeń wodno- melioracyjnych.

Na powierzchniach zagrożonych zbyt dużą ilością wody należy zadbać przede wszystkim o właściwe funkcjonowanie urządzeń wodno- melioracyjnych, dbać tak, aby te urządzenia nie zagrażały siedliskom przyrodniczym, a przy doborze gatunków do przyszłych upraw mieć na uwadze ich odporność na niekorzystne warunki (nadmiar wody, huraganowe wiatry, zbyt silne zachwaszczenie).

- **Przymrozki.**

Dość poważnym zagrożeniem dla upraw, podrostów i szkółek są późne przymrozki (wiosenne). Powodują obumieranie młodych pędów i liści, szczególnie dębów i buków. Zagrożenie występuje corocznie, ale w ostatnich latach nasila się w związku z przesuwaniem się (w kierunku późnej wiosny, a nawet wczesnego lata) terminów występowania pierwszych i ostatnich przymrozków wiosennych. Do najbardziej wrażliwych gatunków zaliczamy dęba i buka.

3. Czynniki antropogeniczne.

- **Pożary.**

Najbardziej zagrożone są drzewostany sosnowe, głównie na siedlisku Bśw i BMśw. Zagrożenie znacznie wzrasta na terenach atrakcyjnych wypoczynkowo, przy torach kolejowych, drogach publicznych. Warto wspomnieć, że na obszarach sąsiadujących z lasami dochodzi stosunkowo często, szczególnie w okresie przedwiośnia do wypalania suchej roślinności trawiastej.

Większość pożarów spowodowana była działalnością człowieka (wypalanie nieużytków, nieostrożne posługiwanie się ogniem, podpalenia).

W minionym dziesięcioleciu (2005-2014) w Nadleśnictwie Sulęcín miało miejsce 48 pożarów na łącznej powierzchni 8,06 ha.

W poszczególnych latach przedstawia się to następująco:

Tabela 49 Wykaz pożarów Nadleśnictwa Sulęcín

Rok	Liczba pożarów	Powierzchnia (ha)
2005	3	0,1
2006	8	0,11
2007	7	0,1
2008	4	0,05
2009	3	0,07
2010	7	1,05
2011	4	0,11

Rok	Liczba pożarów	Powierzchnia (ha)
2012	8	0,08
2013	6	0,15
2014	2	0,03
Razem	52	1,85

- **Zanieczyszczenie powietrza.**

O jakości powietrza decyduje zawartość różnorodnych substancji, których koncentracja jest wyższa od warunków naturalnych. Poziom stężeń zanieczyszczeń powietrza wynika bezpośrednio z wielkości emisji zanieczyszczeń do atmosfery oraz warunków meteorologicznych. Duży wpływ mają również zanieczyszczenia trans graniczne oraz przemiany fizyko- chemiczne.

Głównym źródłem emisji zanieczyszczeń do powietrza w województwie lubuskim i jest tzw. emisja antropogeniczna, wynikająca z działalności człowieka. Naturalne procesy zachodzące w przyrodzie (emisja naturalna) mają znaczenie marginalne i w niewielkim stopniu oddziałują na jakość powietrza atmosferycznego. Emisja antropogeniczna obejmuje emisję z zakładów przemysłowych i energetycznych, emisję niską z gospodarki komunalnej (kotłownie, indywidualne paleniska domowe i prywatne zakłady) oraz emisję komunikacyjną.

Rozkład przestrzenny emisji zanieczyszczeń do powietrza na terenie województwa jest nierównomierny. Największe ilości zanieczyszczeń emitowane są na obszarach powiatów gęsto zaludnionych i uprzemysłowionych (powiaty grodzkie – Gorzów Wlkp. i Zielona Góra, powiaty ziemskie – gorzowski, zielonogórski, żarski, żagański i międzyrzecki).

Największym problemem w 2011 r. w zakresie zanieczyszczenia powietrza w Lubuskim są wysokie stężenia pyłu zawieszonego PM10 oraz benzo(a)piranu w nim zawartego. Przekroczone również zostały poziomy celu długoterminowego zawartości ozonu w powietrzu określone ze względu na ochronę zdrowia ludzi i ochronę roślin, których terminy osiągnięcia wyznaczono na 2020 rok.

- **Stan czystości wód.**

Decydujący wpływ na jakość wód powierzchniowych mają zanieczyszczenia pochodzące z następujących źródeł:

- punktowe zrzuty ścieków komunalnych i bytowo – gospodarczych z miejskich i wiejskich systemów kanalizacyjnych;
- punktowe zrzuty ścieków przemysłowych zrzucanych za pomocą własnych systemów kanalizacyjnych;
- punktowe zrzuty zanieczyszczonych wód opadowych z terenów zurbanizowanych i przemysłowych;
- rozproszone zrzuty ścieków ze zurbanizowanych terenów miejskich i wiejskich nie wyposażonych w systemy kanalizacyjne;
- zanieczyszczenia obszarowe, głównie z rolnictwa, spowodowane spływami powierzchniowymi zanieczyszczeń zawierających związki biogenne, środki ochrony roślin, z niewłaściwego rolniczego

zagospodarowania odchodów zwierzęcych, soków kiszonkowych oraz ścieków bytowo – gospodarczych lub produkcyjnych.

Do oceny stanu wód na terenie Powiatu Sulęcińskiego Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Zielonej Górze wykorzystał wyniki monitoringu prowadzonego w 2010 roku, zgodnie z Wojewódzkim Programem Monitoringu Środowiska na lata 2010-2012.

Na terenie Powiatu Sulęcińskiego w 2010 roku badaniami objęto jedynie jezioro Buszno położone w Gminie Sulęcín.

Podstawą oceny stanu ekologicznego były średnie dla jeziora wartości wskaźników biologicznych, takich jak fitoplankton (multimetriks fitolanktonowy i chlorofil „a”). Przy ocenie uwzględniono również cechy abiotyczne jeziora, tj.: przezroczystość wód, zawartość tlenu, przewodność elektrolityczną oraz związki biogenne (azot ogólny i fosfor ogólny), które są elementami wspomagającymi przy określeniu stanu ekologicznego. Wstępna ocena wykazała, że stan ekologiczny Jeziora Buszno jest bardzo dobry²⁵.

W przypadku rzeki Postomia elementy biologiczne zaklasyfikowano do III klasy (stan umiarkowany), o czym zdecydowały makrofity. Elementy fizykochemiczne oceniono poniżej stanu dobrego, a ogólnie stan ekologiczny oceniono jako umiarkowany.

- **Negatywne oddziaływanie człowieka na las i środowisko przyrodnicze.**

- znaczna presja ludzka na lasy;
- istnienie barier ekologicznych, utrudniających migracje zwierząt;
- wypalanie ściernisk, poboczy dróg, łąk, trzcinowisk;
- zaśmiecanie lasu oraz istnienie dzikich wysypisk śmieci;
- niepełne skanalizowanie miejscowości, gromadzenie ścieków w szambach o wątpliwej szczelności oraz ich wylewanie do rowów i rzek;
- wpływ do wód środków ochrony roślin i nawozów sztucznych;
- niewłaściwe składowanie obornika i gnojowicy oraz ich zwiększone dawkowanie na polach;
- niszczenie tablic i urządzeń;
- nielegalne pozyskanie drewna;
- kłusownictwo;
- działalność wojskowa na poligonie wojskowym.

- **Lokalne zagrożenia środowiska²⁶.**

- 1.) Związane z gospodarką komunalną

- Odpady- dzikie składowiska.

²⁵ Prognoza Oddziaływania Na Środowisko Programu Ochrony Środowiska Dla Powiatu Sulęcińskiego Na Lata 2013-2016 Z Perspektywą Na Lata 2017-2020

²⁶ Na podstawie programów ochrony środowiska oraz Strategii Rozwoju gmin w zasięgu Nadleśnictwa

- Ścieki komunalne- największe zagrożenie dla środowiska, szczególnie dla wód powierzchniowych; zagrożenia te występują najczęściej na obszarach wiejskich, gdzie mieszkańcy korzystają ze zbiorników bezodpływowych.
- Niska emisja – jest spowodowana tym, iż mieszkańcy korzystają z indywidualnych systemów grzewczych, co powoduje wzrost stężeń dwutlenku siarki i pyłu zawieszzonego w powietrzu w sezonie grzewczym.

2.) System transportowy

Obok energetyki do największych źródeł zanieczyszczeń powietrza zaliczana jest komunikacja. W wyniku spalania paliw w silnikach samochodowych do atmosfery przedostają się zanieczyszczenia gazowe: tlenki azotu, tlenek węgla, dwutlenek węgla i węglowodory (szczególnie benzen) oraz pyły zawierające m.in. związki ołowiu, kadmu, niklu i miedzi. Największy wpływ transportu na jakość powietrza ma miejsce w m. Sulęcín, w rejonach tras komunikacyjnych. Ciasna i zwarta zabudowa, ogranicza dodatkowo wymianę mas powietrza i sprzyja kumulowaniu się zanieczyszczeń w przyziemnej warstwie atmosfery – w obrębie jezdni i w najbliższym jej sąsiedztwie. Badania Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Zielonej Górze wykazały, że w rejonach o dużym natężeniu ruchu gęstej zabudowie występują znacznie wyższe stężenia dwutlenku azotu niż w rejonach, gdzie jest lepsze przewietrzenie, bądź ruch pojazdów jest mniejszy.

3.) Przemysł.

Na terenie N-ctwa Sulęcín brak jest zakładów mogących stanowić poważne zagrożenie dla środowiska ze względu na technologie i środki chemiczne stosowane w procesie produkcji. Ograniczanie emisji z procesów technologicznych uzależnione jest w dużej mierze od uwarunkowań ekonomiczno-ekologicznych. Przemysł powoduje uciążliwości dla środowiska poprzez:

- wprowadzania zanieczyszczeń do powietrza,
- odprowadzanie ścieków,
- wytwarzanie odpadów,
- degradację powierzchni ziemi,
- zużywanie zasobów naturalnych,
- emisję hałasu,
- awarie przemysłowe.

Do największych zagrożeń, które mogą mieć wpływ na kształtowanie środowiska przyrodniczego Nadleśnictwa Sulęcín należą:

- niski poziom wód gruntowych i powierzchniowych,
- pogorszenie się jakości wód,
- zatrucia wód gruntowych i powierzchniowych ściekami bytowymi i gnojowicą,
- działalność wojskowa na poligonie wojskowym.

E. WYTYCZNE DO ORGANIZACJI GOSPODARSTWA LEŚNEGO ORAZ WYKONYWANIA PRAC W NADLEŚNICTWIE.

Rysunek 65 Rębnia złożona w leśnictwie Glisno (Fot. Bartłomiej Malecki).

1. Wytyczne do organizacji gospodarstwa leśnego.

Pełną charakterystykę podstaw gospodarki leśnej przedstawia Elaborat Nadleśnictwa Sulęcina.

Na podstawie dominujących funkcji pełnionych przez lasy a także przyjętych celów gospodarowania z uwzględnieniem zdolności produkcyjnych siedlisk zastosowano jednostki regulacyjne zwane gospodarstwami (Instrukcja Urządzania Lasu 2012).

Tabela 50 Podział lasów na gospodarstwa.

Gospodarstwo	Obręb Sieniawa	Obręb Sulęcina	Nadleśnictwo Sulęcina
	Powierzchnia [ha]		
Specjalne (S)	5 570,48	264,9	5 835,38
Wielofunkcyjnych lasów ochronnych (O)	5 197,54	1 013,73	6 211,27
Wielofunkcyjnych lasów gospodarczych (G)	Zrębowe (GZ)	354,88	3 160,35
	Przerębowo – zrębowe (GPZ)	927,81	3 694,47
	Razem lasy gospodarcze (G)	1282,69	6854,82
Ogółem	12 050,71	6 850,76	18 901,47

2. Wytyczne w sprawie wykonywania prac leśnych.

Tworzenie coraz większej liczby obszarów objętych różnymi formami ochrony, czy też ochrona gatunkowa jest tylko częścią działań zmierzających do poprawy stanu środowiska przyrodniczego. Wraz z rozwojem form i metod ochrony przyrody muszą iść w parze działania, które

pozwalają korzystać z zasobów przyrody bez wyraźnych szkód, a jednocześnie poprawią jej stan. Zachowanie ciągłości zasobów przyrody i poprawa jej stanu są warunkami determinującymi gospodarkę leśną. W celu poprawy stanu środowiska przyrodniczego w trakcie wykonywania prac leśnych szczególną uwagę należy zwrócić na:

- wytyczanie i wykorzystywanie stałych szlaków zrywkowych;
- stosowanie bioolei jako smarów silnikowych oraz do smarowania łańcucha w pilarkach;
- ochronę stanowisk gatunków wymienionych w Rozporządzeniu MŚ z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin (DZ.U. z 16.10.2014 r., poz. 1409) oraz Rozporządzeniu MŚ z dnia 6 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (DZ.U. z 07.10.2014 r., poz.1348) podczas trzebieży i innych zabiegów, m. in. poprzez zwracanie uwagi na miejsca obalania drzew, przebieg szlaków zrywkowych, pozostawianie kęp starodrzewu o szerokości-średnicy minimum jednej wysokości drzewostanu;
- stałe podnoszenie wiedzy przyrodniczej pracowników nadleśnictwa, zwracając szczególną uwagę na rozpoznawanie gatunków roślin, zwierząt oraz drzewostanów o wysokim stopniu naturalności (buczyny, grądy itd.);
- prowadzenie ewidencji występowania nowych stanowisk gatunków chronionych, obiektów cennych przyrodniczo;
- ochronę i pielęgnację niektórych elementów krajobrazu naturalnego i kulturowego (parki, aleje, cmentarze, groby, itp.);
- otoczenie opieką istniejących projektowanych i proponowanych do objęcia ochroną prawną obiektów przyrodniczych
- podjęcie starań o uznanie proponowanych form ochrony przyrody.

F. PLAN DZIAŁAŃ – ZESTAWIENIE PRAC OBJĘTYCH PROGRAMEM OCHRONY PRZYRODY.

Rysunek 66 Usunięty nalot brzozy na torfowisku- Leśnictwo Glisno (Fot. Bartłomiej Malecki).

I. Obligatoryjne zadania z zakresu ochrony przyrody.

Szczegółowo przedstawiono w Załączniku nr 2.Tabela XXIII - Zestawienie zadań z zakresu ochrony przyrody.

II. Fakultatywne wskazania ochronne

1. Ochrona różnorodności biologicznej.

Ochrona różnorodności biologicznej w lasach realizowana jest na podstawie obowiązujących w Lasach Państwowych zasad, zarządzeń i instrukcji.

W celu ochrony różnorodności biologicznej w lasach Nadleśnictwa Sulęcín zaleca się:

- dla zachowania leśnych zasobów genowych należy ściśle realizować zadania w zakresie ochrony genotypów rodzimych gatunków drzew leśnych;
- nie wprowadzać neofitów oraz promować gatunki rodzime;
- dostosowywać skład gatunkowy upraw do odpowiednich typów siedliskowych lasu, ważne jest by gatunki liściaste osiągały optymalny udział;

- przebudowę drzewostanów w kierunku zgodnym z typem siedliskowym i typem drzewostanu z zachowaniem zasad selekcji, hodowli oraz ochrony lasu stosowanych w wielofunkcyjnej gospodarce leśnej;
- przywracanie naturalnego stanu w przypadku siedlisk zniekształconych;
- w odpowiednich warunkach siedliskowych dążenie do powstawania drzewostanów zróżnicowanych pod względem wieku, składu gatunkowego i struktury;
- pozostawienie w lesie jak największej biomasy (części stojących drzew martwych, połamanych, wykrotów, gałęzi, igliwia i kory), jako jednego z czynników bioróżnorodności, o ile nie jest to sprzeczne z zasadami ochrony lasu (zakaz palenia gałęzi na powierzchniach zrębowych) oraz nie przyczynia się do eutrofizacji siedlisk w miejscach niepożądanych;
- zachowanie w lasach jak największej liczby starych, okazałych, często o ciekawych formach drzew lub kęp starodrzewi, drzew owocowych, klonów, lipy drobnolistnej, topól rodzimych, jarzębów, drzewiastych form: głogów, czeremchy zwyczajnej, jałowca, trzmielin, szakłaka;
- w maksymalnym stopniu wykorzystywać w odnowieniach dolne warstwy – naloty, podrosty, także na siedliskach uboższych – jeśli przedstawiają dobrą jakość i są zgodne z założonymi celami hodowlanymi;
- w koniecznych przypadkach usuwanie czeremchy amerykańskiej przy planowanych zabiegach gospodarczych;
- w celu zachowania różnorodności ekosystemów należy jak najszerzej wykorzystywać zmienność w ramach mikrosiedlisk wprowadzając na te niewielkie powierzchnie właściwe im gatunki;
- na terenie nadleśnictwa unikać zalesiania śródleśnych łąk, skarp oraz niewielkich otwartych powierzchni (zachowanie bogactwa i różnorodności krajobrazowej), granice lasów powinny mieć charakter łagodny;
- wywieszanie drewnianych budek dla ptaków i nietoperzy;
- nie zalesiać powierzchni pozostawionych do naturalnej sukcesji;
- ochronę gleb leśnych;
- udostępnienie wlotów i wejść do niezamieszkałych budynków dla sów, nietoperzy.

2. Działania dotyczące prawnych form ochrony przyrody.

Zaleca się:

- otoczenie opieką istniejące i proponowane do objęcia ochroną prawną obiekty przyrodnicze;
- podjęcie starań o uznanie prawne proponowanych form ochrony przyrody;
- stale podnosić wiedzę przyrodniczą pracowników Nadleśnictwa, zwracając szczególną uwagę na rozpoznawanie gatunków roślin, zwierząt oraz siedlisk chronionych;
- prowadzenie ewidencji występowania nowych stanowisk gatunków chronionych, siedlisk chronionych, obiektów cennych przyrodniczo;

- proponowanie do wyznaczenia kolejnych stref ochronnych dla ptaków, systematyczne monitorowanie już istniejących.

3. Zalecenia w zakresie ochrony cennych gatunków roślin naczyniowych.

W stosunku do gatunków roślin, których stanowiska są wymienione w niniejszym Programie, zaleca się:

- Upowszechnienie wiedzy o wymienionych gatunkach roślin, ich wymagań ekologicznych, stwierdzonych stanowisk wśród pracowników służby leśnej w Nadleśnictwie.
- Wymienianie stanowisk tych gatunków w waloryzacji przyrodniczej nadleśnictwa i coroczną aktualizację tej waloryzacji.
- Eliminowanie gatunków ekspansywnych (czeremcha amerykańska) zagrażających bezpośrednio stanowiskom cennych roślin.

4. Zalecenia w zakresie ochrony cennych roślin zarodnikowych.

- Zapewnienie w ekosystemach leśnych jak najwięcej materii organicznej, przede wszystkim z martwego i rozkładającego się drewna. Kontynuowanie, w ramach realizowanej gospodarki leśnej, działań mających na celu zachowanie ilości martwego drewna i starych drzew. W tym celu nie usuwać drzew martwych i zamierających, zwłaszcza gatunków liściastych, o ile nie jest to niezbędne ze względów hodowli i ochrony lasu.
- Pozostawić w miarę możliwości wyróżniające się pod względem wieku i grubości drzewa na terenie nadleśnictwa, chronić drzewa wskazane w niniejszym programie, jako cenne (nie wycinać, nie uszkadzać, nie wprowadzać istotnych zmian w ich otoczeniu), prowadzić ich bieżącą inwentaryzację. Chronić drzewostany stare, wskazane, jako drzewostany cenne, w stosunku do nich stosować ochronę zachowawczą.

5. Zalecenia w zakresie ochrony starych i cennych drzew.

- Należy prowadzić bieżącą inwentaryzację drzew o rozmiarach pomnikowych oraz drzew o szczególnych cechach (tworzące określone układy przestrzenne np. aleje, stanowiące pamiątkę kultury leśnej np. pojedyncze drzewa egzotyczne, uznane za lokalnie rzadkie lub ginące, reprezentujące unikatowe formy np. szczudłowe świerki oraz będące przykładami unikatowych zjawisk biologicznych np. zrosty drzew). Informacje na temat rozmieszczenia takich drzew należy gromadzić w bazie danych nadleśnictwa.
- Istniejące pomniki przyrody na terenie nadleśnictwa są w dobrym stanie zdrowotnym, w związku z tym nie wymagają zabiegów ochronnych. Zaleca się jednak monitorowanie stanu zachowania tych drzew i w zależności od potrzeb, po uzgodnieniu z organem ochrony przyrody podjęcie odpowiednich działań ochronnych.
- Zakazuje się wprowadzania istotnych zmian w otoczeniu drzew o rozmiarach pomnikowych. Nie należy niszczyć roślinności epifitycznej, składować pozostałości zrębowe i innych odpadów w promieniu 10 m. od drzewa. Drzew o rozmiarach pomnikowych nie należy wycinać, uszkadzać,

należy je pozostawiać na pniu, aż do naturalnego ich rozkładu, z wyjątkiem sytuacji zagrażających bezpieczeństwu.

- Należy dążyć do zachowania w lasach nadleśnictwa jak największej liczby drzewiastych form głogów, czeremchy zwyczajnej, jałowca, trzmielin, szakłaka.

6. Zalecenia z zakresu ochrony fauny kręgowców.

- Zgłaszanie do służb ochrony przyrody kolejnych stref ochrony dla ujawnionych stanowisk gatunków chronionych.
- Należy przestrzegać obowiązujących regulacji prawnych obowiązujących w strefach ochrony gatunków chronionych (strefy ochronne gniazd). Zabiegi gospodarcze prowadzić zgodnie z obowiązującymi przepisami.
- Pozostawiać w lesie drzewa dziuplaste. W drzewostanach sosnowych dążyć do rozwieszenia skrzynek lęgowych, w tym skrzynek dla nietoperzy. Skrzynki dla nietoperzy należy koncentrować na skraju lasu, oraz w pobliżu skraju bagien, zrębów i upraw.

7. Zalecenia w zakresie ochrony fauny bezkręgowców.

- Na skrajach lasu realizować biologiczną zabudowę granicy lasu.
- Dbać o zachowanie pełni bogactwa gatunkowego dendroflory ekosystemów leśnych. Tolerować wszystkie spontanicznie pojawiające się gatunki domieszkow.. Wprowadzać domieszki zgodne z naturalnymi składami gatunkowymi drzewostanów.
- Pozostawić wszystkie pozostałości alei śródleśnych. W miarę możliwości, np. w uprawach dochodzących do ważniejszych dróg leśnych, wprowadzić przy tych drogach jedno- lub dwustronne śródleśne zadrzewienia alejowe. Stosować do tego materiał o charakterze zadrzewieniowym. Wprowadzać Db, Lp, Kl, Wz, Jrz, Js, Wb stosownie do stwierdzonych na gruncie warunków mikrosiedliskowych.
- Pozostawić drzewa owocowe.
- Zapewnienie w ekosystemach leśnych jak najwięcej materii organicznej, przede wszystkim stałej ilości martwego i rozkładającego się drewna. Drewno to powinno reprezentować pełną różnorodność gatunków występujących w drzewostanie i pełną różnorodność ich rozmiarów. Zaleca się, by były to zarówno leżące gałęzie, martwe drzewa leżące na dnie lasu i pojedyncze martwe drzewa stojące oraz złomy i wywroty. W tym celu nie usuwać drzew martwych i zamierających, zwłaszcza gatunków liściastych, o ile nie jest to niezbędne ze względów hodowli lasu.
- W miarę możliwości pozostawić stare i grube drzewa na terenie nadleśnictwa, chronić je. Chronić drzewostany stare, wskazane jako drzewostany cenne, w stosunku do nich stosować ochronę zachowawczą.

8. Zalecenia w zakresie ochrony pamiątek kultury leśnej i kultury powszechnej w lasach.

- Chronić pozostałości dawnych cmentarzy. Obszar cmentarzy wyłączyć z użytkowania i nie wykorzystywać go do żadnych innych celów. Na ich obszarze można tolerować obecność gatunków

egzotycznych (lilaka, śnieguliczki). Dopuszcza się zabiegi ograniczające rozwój krzewów zarastających mogiły. Uporządkować w przypadku konieczności. Proponuje się oznakowanie tych miejsc przez ustawienie tablic informacyjnych. Wszelkie czynności dotyczące obiektów wpisanych do rejestru zabytków należy uzgadniać z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków.

- Zaleca się zbieranie, gromadzenie i propagowanie informacji dotyczących historycznego i zwyczajowego nazewnictwa terenowego (nazwy dróg, alei, fragmentów lasu, jezior), informacje o dawnych leśnikach, właścicielach lasu itp.)
- W waloryzacji przyrodniczej nadleśnictwa zamieszczać informacje o przydrożnych kapliczkach, obeliskach, tablicach pamiątkowych, starych słupach podziału powierzchniowego i innych podziałów będących pamiątkami kultury powszechnej i leśnej.
- Pojedyncze drzewa gatunków egzotycznych (kasztanowiec, żywotnik i in. znajdujące się na terenie nadleśnictwa), należy traktować jako pamiątki kultury leśnej i poddawać ochronie polegającej na pozostawianiu tych drzew w cięciach pielęgnacyjnych i rębnych.
- Pozostawić stare drzewa owocowe spotykane na terenach leśnych, szczególnie w miejscach dawnych osad.
- W parkach pozostawić stare drzewa oraz elementy runa. W razie konieczności uporządkować, ograniczyć nadmierny rozwój podszytu, wprowadzać nowe nasadzenia, udroźnić ścieżki będące elementami kompozycji parkowej.

9. Kształtowanie stosunków wodnych i ochrona siedlisk hydrogenicznych w lasach.

Zaleca się:

- poprawę stosunków wodnych na terenie nadleśnictwa poprzez:
 - utrzymanie naturalnego poziomu wód gruntowych;
 - przywrócenie pierwotnych stosunków wodnych na odwodnionych torfowiskach wysokich i przejściowych;
 - utrzymywanie naturalnego charakteru brzegów bagien, jezior, cieków, rzek;
 - zachowanie istniejących torfowisk i mokradeł.
- wokół bagien źródeł, wycieków i wysięków wód podziemnych zaleca się w trakcie wykonywania cięć zachowywanie lub kształtowanie strefy pasa ochronnego.
- wyłączenie z użytkowania rębnych drzewostanów na zabagnionych, trudno dostępnych siedliskach LMb oraz niektórych Ol i OlJ.

10. Kształtowanie strefy ekotonowej.

W lasach Nadleśnictwa Sulęcina zaleca się w trakcie wykonywania cięć zachowywać lub kształtować strefę pasa ochronnego wokół bagien, zbiorników i wzdłuż cieków. Ponadto zaleca się dążyć do tego, aby strefy ekotonowe były maksymalnie wypełnione przez roślinność zielną, krzewy i drzewa w układzie pionowym i poziomym. Ma to na celu wytworzenie pełnej ściany lasu tzw. ściany

okrajkowej ograniczającej wnikanie i penetrację wielu czynników wnętrza lasu, szczególnie z przelotowych tras komunikacyjnych, pól uprawnych oraz terenów zabudowanych.

W stosunku do gatunków roślin, których stanowiska są wymienione w niniejszym Programie, zaleca się:

- Upowszechnienie wiedzy o wymienionych gatunkach roślin, ich wymagań ekologicznych, stwierdzonych stanowisk wśród pracowników służby leśnej w Nadleśnictwie.
- Wymienianie stanowisk tych gatunków w waloryzacji przyrodniczej nadleśnictwa i coroczną aktualizację tej waloryzacji.
- Eliminowanie gatunków ekspansywnych (czeremcha amerykańska) zagrażających bezpośrednio stanowiskom cennych roślin.

11. Zalesienia porolne.

Racjonalna gospodarka leśna i ochrona przyrody ściśle powiązana jest z wielkością i kształtem kompleksu leśnego. Jednym ze sposobów ochrony szaty roślinnej jest planowanie w studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin oraz w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego zalesień i zadrzewień.

W Nadleśnictwie Sulęcín nie planuje się zalesień porolnych.

12. Promocja i edukacja ekologiczna²⁷.

➤ Obiekty edukacji leśnej nadleśnictwa:

Na terenie Nadleśnictwa Sulęcín funkcjonuje szkółka leśna w Ostrowiu, na której terenie znajdują się:

- *Izba edukacji leśnej* mieszcząca się w budynku leśniczówki i gotowa przyjąć jednorazowo około 35 osób. Została wyposażona w liczne ekspozyty i pomoce dydaktyczne, do których można zaliczyć biblioteczkę, gabloty i plansze tematyczne nawiązujące do zagadnień z zakresu leśnictwa, spreparowane zwierzęta oraz sprzęt audiowizualny.
- *Leśna wiata edukacyjna („Zielona klasa”)* powstała w 2006 roku. Znajdują się w niej drewniane ławy i stoły służące prowadzeniu prelekcji związanych z tematami leśnymi. „Zielona klasa” stała się stałym punktem edukacyjnym, a frekwencja uczestników z roku na rok rośnie.
- *Leśna ścieżka edukacyjna „Widlak”* o długości 1 km, poprowadzona w sąsiedztwie szkółki leśnej, w celu zwiększenia jej atrakcyjności. Wzdłuż ścieżki edukacyjnej umieszczonych jest 12 tablic poglądowych opisujących rolę i znaczenie lasu, składniki fauny i flory ekosystemu leśnego oraz zasady zachowania się w lesie.

Dodatkowo w zasięgu działania nadleśnictwa znajduje się punkt edukacji leśnej w oparciu o Plantację nasienną Modrzewia europejskiego oraz obiekty „Małej retencji”. Wykorzystywane

²⁷ Program edukacji leśnej społeczeństwa w Nadleśnictwie Sulęcín na lata 2015-2024

niejednokrotnie przez placówki edukacyjne do prowadzenia lekcji w terenie, w obecności pracowników nadleśnictwa, pozwalają rozwijać wiele tematów związanych z ochroną lasu.

➤ Plan działalności edukacyjnej Nadleśnictwa Sulęcina na lata 2015-2024:

- Nowe obiekty edukacji leśnej:
 - Nadleśnictwo nie planuje budowy nowych obiektów edukacyjnych.
- Planowane remonty, uzupełnienie i wzbogacenie istniejących obiektów edukacji:
 - Nadleśnictwo przewiduje doposażenie wnętrza izby edukacyjnej w materiały dydaktyczne niezbędne w prowadzeniu zajęć oraz wykonanie bieżących prac konserwatorskich na ścieżce dydaktycznej „Widłak”. Planuje się wzbogacenie otoczenia szkółki w nowe gatunki drzew i krzewów oraz montaż nowych tabliczek informacyjnych z ich nazewnictwem.
- Planowane przedsięwzięcia z zakresu edukacji leśnej:
 - Upowszechnianie w społeczeństwie wiedzy o środowisku leśnym oraz o wielofunkcyjnej i zrównoważonej gospodarce leśnej;
 - Podnoszenie świadomości społecznej w zakresie racjonalnego odpowiedzialnego korzystania z wszystkich funkcji lasu.
 - Budowa zaufania społecznego dla działalności zawodowej leśników

Opracował:

mgr inż. Bartłomiej Małecki

PIŚMIENNICTWO.

- Atlas hydrologiczny Polski*. IMiGW. Wyd. Geolog. Warszawa 1987.
- Elaborat Nadleśnictwa Sulęcín*. BULiGL O/Gorzów Wlkp. 2004.
- Elaborat Nadleśnictwa Sulęcín* BULiGL O/Gorzów Wlkp. 2014.
- Głowaciński Z. (red.). *Czerwona Lista Zwierząt Ginących i Zagrożonych w Polsce*. PWN. Warszawa 2002. Głowaciński Z., Nowacki J. (red.) *Polska Czerwona Księga Zwierząt. Bezkręgowce*. Instytut Ochrony Przyrody PAN w Krakowie Akademia, Rolnicza im. A. Cieszkowskiego w Poznaniu. 2004.
- Jackowiak B., Żukowski W. *Ginące i Zagrożone Rośliny Naczyniowe Pomorza Zachodniego i Wielkopolski*. Bogucki Wyd. Nauk., Poznań 1995.
- Instrukcja sporządzania programu ochrony przyrody w nadleśnictwie*. Warszawa 1996.
- Instrukcja urządzania lasu*. Centrum Informacyjne Lasów Państwowych, Warszawa 2012.
- Jańczak J. (red.). *Atlas jezior Polski*. Bogucki Wydawnictwo Naukowe. Poznań 1999.
- Jasnowska J., Jasnowski M. *Zagrożone Gatunki Flory Torfowisk*. (w:) *Chrońmy Przyr. Pol.* 33. (4), 1977.
- Kleczkowski A.S. *Objaśnienia mapy obszarów głównych zbiorników wód podziemnych w Polsce wymagających szczególnej ochrony*. AGH Kraków. 1990
- Kondracki J. *Polska. Geografia fizyczna Polski*. PWN. Warszawa 1988.
- maps.google.pl
- Matuszkiewicz J. M. *Krajobrazy roślinne i regiony geobotaniczne 1:2500000, 1. Krajobrazy roślinne, 2. Regiony botaniczne (42.5)* (w:) *Atlas Rzeczypospolitej Polskiej*. Główny Geodeta Kraju. IgiPZ PAN. Warszawa 1994.
- Matuszkiewicz W. *Potencjalna roślinność naturalna Polski. Mapa przeglądowa*. PAN. Warszawa 1995.
- Matuszkiewicz W. *Przewodnik do oznaczania zbiorowisk roślinnych Polski*. PWN Warszawa 2001.
- Mojski J. E. *Objaśnienia do Mapy Geologicznej Polski 1:200000*. Wydawnictwo Geologiczne. Warszawa 1977.
- Pawlaczyk P. (red.). *Zasady ochrony przyrody w lasach gospodarczych – propozycja społeczna*. 2008. <http://www.kp.org.pl/instrukcja/index.html>.
- Podział hydrograficzny Polski*. ImiGW, Warszawa 1983.
- Poradniki ochrony siedlisk i gatunków Natura 2000, Lasy i bory – praca zbiorowa*. Warszawa 2004.
- Program Ochrony Środowiska (POŚ) dla Województwa Lubuskiego na lata 2012 – 2015 z perspektywą do 2019 roku*.
- Program edukacji leśnej społeczeństwa w Nadleśnictwie Sulęcín na lata 2015-2024*
- Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Sulęcínskiego na Lata 2013-2016 Z Perspektywą Na Lata 2017-2020*
- Prognoza Oddziaływania Na Środowisko Programu Ochrony Środowiska Dla Powiatu Sulęcínskiego na Lata 2013-2016 Z Perspektywą Na Lata 2017-2020*
- Rejestr zabytków województwa lubuskiego*. www.kobidz.pl
- Standardowy Formularz Danych Buczyny- Łagowsko- Sulęcínskie*
- Wiernowolski Stefan. *Dwie historie Sulęcín* 2013
- Wiernowolski Stefan *Sekrety Łagowskiego Parku Krajobrazowego*. Sulęcín 2011
- www.sulęcín.pl
- www.wikipedia.pl
- www.gdos.gov.pl
- www.amzp.pl
- www.mapywig.pl
- www.maps.google.pl
- www.weatherbase.com

www.szczecin.lasy.gov.pl/web/Sulęcín

www.wikipedia.org/

Zarzycki K., Kaźmierczakowa R.,(red.). *Polska Czerwona Księga Roślin*. Instytut Ochrony Przyrody PAN. Kraków 1993.

Zarzycki K., Szelań Z. *Czerwona Lista Roślin Naczyniowych Zagrożonych w Polsce*. (w:) K. Zarzycki, W. Wojewoda, Z. Heinrich (red.), *Lista Roślin Zagrożonych w Polsce* (wyd. 2). Instytut Botaniki im. W. Szafera PAN, Kraków 1992.

Zasady Hodowli Lasu. Ośrodek Rozwojowo-Wdrożeniowy Lasów Państwowych w Bedoniu. Warszawa 2003.

Zielony R., Kliczkowska A. 2012. *Regionalizacja przyrodniczo – leśna Polski 2010*. CILP. Warszawa

Spis rycin:

Rysunek 1 Sulęcín dawniej	8
Rysunek 2 Okolice Sulęcína (Zielentzig) Gilly_Spezialkarte_von_Suedpreussen_150k_BCUL_02_A1 (1803r) .	9
Rysunek 3 Okolice poligonu wojskowego P39_S20_297_ZIELENZIG_(Cielecin)_300dpi_1924r	10
Rysunek 4 Okolice Sulęcína (Zielentzig) 52_ZBASZYN-FRANKFURT_1935r	10
Rysunek 5 Umiejscowienie Nadleśnictwa Sulęcín na tle Nadleśnictw z RDLP Szczecin.....	12
Rysunek 6 Warunki termiczne i wilgotnościowe dla stacji meteorologicznej w Gorzowie Wlkp.....	16
Rysunek 7 Urozmaiconą strukturą gatunkową (Fot. Bartłomiej Malecki)	20
Rysunek 8 Położenie Łagowsko- Sulęcíńskiego Parku Krajobrazowego wraz z otuliną.....	22
Rysunek 9 Położenie obszarów Chronionego Krajobrazu na terenie Nadleśnictwa Sulęcín	24
Rysunek 10 Położenie obszaru Buczyny Łagowsko- Sulęcínskie PLH080008.....	28
Rysunek 11 Klasy siedlisk przyrodniczych (% pokrycia) w obszarze Natura 2000 Buczyny Łagowsko- Sulęcínskie PLH080008 (wg SDF).....	29
Rysunek 12 Udział powierzchniowy wg gatunków panujących w obszarze PLH080008 na początku i na końcu okresu obowiązywania planu	30
Rysunek 13 Struktura wiekowa drzewostanów w obszarze PLH080008 na początku i na końcu okresu obowiązywania planu.....	30
Rysunek 14 Rozmieszczenie pomników przyrody na terenie Nadleśnictwa Sulęcín.....	35
Rysunek 15 Pomniki przyrody na cmentarzu ewangelickim –oddz. 242a (Fot. Bartłomiej Malecki)	38
Rysunek 16 Pomnik przyrody- głaz narzutowy „Gołębi kamień” (Fot. Bartłomiej Malecki)	39
Rysunek 17 Pomnik przyrody- głaz narzutowy „Głaz przy wylocie” (Fot. Bartłomiej Malecki)	39
Rysunek 18 Położenie stanowiska dokumentacyjnego	40
Rysunek 19 Fragment stanowiska dokumentacyjnego „Żebra” (Fot. Bartłomiej Malecki)	41
Rysunek 20 Fragment stanowiska dokumentacyjnego „Żebra” (Fot. Bartłomiej Malecki)	42
Rysunek 21 Fragment stanowiska dokumentacyjnego „Żebra” (Fot. Bartłomiej Malecki)	42
Rysunek 22 Położenie użytków ekologicznych na terenie Nadleśnictwa Sulęcín	43
Rysunek 23 Fragment użytku ekologicznego „Żurawina I” (Fot. Bartłomiej Malecki).....	49
Rysunek 24 Fragment użytku ekologicznego „Glisno II” (Fot. Bartłomiej Malecki)	50
Rysunek 25 Fragment użytku ekologicznego „Bagno kumaków” (Fot. Bartłomiej Malecki)	50
Rysunek 26 Fragment użytku ekologicznego „Jeziorna” (Fot. Bartłomiej Malecki)	51
Rysunek 27 Fragment użytku ekologicznego „Buszenko” (Fot. Bartłomiej Malecki)	51
Rysunek 28 Położenie zespołu przyrodniczo- krajobrazowego „Uroczysko Lubniewsko”	53
Rysunek 29 Fragment zespołu przyrodniczo- krajobrazowego „Uroczysko Lubniewsko” (Fot. Bartłomiej Malecki)	53
Rysunek 30 Kwaśne buczyny (9110) na terenie zespołu przyrodniczo- krajobrazowego „Uroczysko Lubniewsko” (Fot. Bartłomiej Malecki)	54
Rysunek 31 Łęg olszowo-jesionowy (91E0) na terenie zespołu przyrodniczo- krajobrazowego „Uroczysko Lubniewsko” (Fot. Bartłomiej Malecki)	54
Rysunek 32 Położenie siedlisk przyrodniczych na terenie zespołu przyrodniczo- krajobrazowego „Uroczysko Lubniewsko”- Legenda z Rysunku 33 (Fot. Bartłomiej Malecki)	55
Rysunek 33 Zestawienie powierzchni siedlisk przyrodniczych na terenie zespołu przyrodniczo- krajobrazowego „Uroczysko Lubniewsko”	55
Rysunek 34 Położenie proponowanego zespołu przyrodniczo- krajobrazowego „Dolina Postomii”	56
Rysunek 35 Fragment proponowanego zespołu przyrodniczo- krajobrazowego „Dolina Postomii” (Fot. Bartłomiej Malecki)	57
Rysunek 36 Fragment proponowanego zespołu przyrodniczo- krajobrazowego „Dolina Postomii” (Fot. Bartłomiej Malecki)	57
Rysunek 37 Widok na jezioro Lubniewsko (Fot. Bartłomiej Malecki).....	70
Rysunek 38 Fragment mapy hydrograficznej Polski.....	71
Rysunek 39 Fragment mapy potencjalnej roślinności Polski	73
Rysunek 40 Udział procentowy typów siedliskowych lasu w Nadleśnictwie Sulęcín	75
Rysunek 41 Bogactwo gatunkowe [% z ha] w Nadleśnictwie Sulęcín	76

Rysunek 42 Zestawienie powierzchni [%] drzewostanów wg grup wiekowych i struktury.	78
Rysunek 43 Zestawienie powierzchni [ha] wg rodzajów i pochodzenia drzewostanów oraz grup wiekowych ...	79
Rysunek 44 Zestawienie powierzchni [ha] wg zgodności składu gatunkowego drzewostanów z siedliskiem.	83
Rysunek 45 Formy stanu siedliska.	84
Rysunek 46 Borowacenie w Nadleśnictwie Sulęcín.	86
Rysunek 47 Kwaśne buczyny (9110)- Najliczniej reprezentowane siedlisko przyrodnicze w Nadleśnictwie (Fot. Bartłomiej Malecki).	97
Rysunek 48 Kwaśne dąbrowy (9190) (Fot. Bartłomiej Malecki).	97
Rysunek 49 Siedlisko priorytetowe- Łęgi olszowe (91E0) (Fot. Bartłomiej Malecki).	98
Rysunek 51 Fragment terenu po tajnej radzieckiej bazie wojskowej Wołkodaw-3003 -2015r (Fot. Bartłomiej Malecki).	113
Rysunek 50 Schronisko głowic rakietowych w 2005 r. (Fot. B. Borusewicz)	113
Rysunek 52 Makieta tajnej radzieckiej wojskowej Wołkodaw-3003.....	114
Rysunek 53 Przedwojenne widokówki ze zdjęciami wsi istniejących niegdyś na obecnym poligonie	114
Rysunek 54 Ruiny kościoła w jednej ze wsi istniejących niegdyś na obecnym poligonie (Fot. Andrzej Kaptur)	115
Rysunek 55 Stary cmentarz w jednej ze wsi istniejących niegdyś na obecnym poligonie (Fot. Andrzej Kaptur)	115
Rysunek 56 Fragment grodziska wczesnośredniowiecznego VII-VIII wiek (Fot. Bartłomiej Malecki).	116
Rysunek 57 Ruiny młyna, wcześniej leśniczówki przy Postomii (Fot. Bartłomiej Malecki).	116
Rysunek 58 Cmentarz ewangelicki na gruntach Nadleśnictwa Sulęcín (Fot. Bartłomiej Malecki).	117
Rysunek 59 Lubień- Kościół filialny p.w. Niepokalanego Serca NMP (Fot. Bartłomiej Malecki).	122
Rysunek 60 Brzeźno- kościół filialny św. Antoniego (Fot. Bartłomiej Malecki).	122
Rysunek 61 Żubrow- Barokowy kościół z 1700 r. (Fot. Bartłomiej Malecki).	123
Rysunek 62 Glisno- Zespół pałacowy (klasykistyczny pałac z 1793 roku)	123
Rysunek 63 Podtopiony drzewostan (Fot. Bartłomiej Malecki).	124
Rysunek 64 Rębnia złożona w leśnictwie Glisno (Fot. Bartłomiej Malecki).	130
Rysunek 65 Usunięty nalot brzozy na torfowisku- Leśnictwo Glisno (Fot. Bartłomiej Malecki).	132

Spis tabel

Tabela 1 Warunki termiczne i wilgotnościowe dla stacji meteorologicznej w Gorzowie Wlkp.	16
Tabela 2 Warunki termiczne i wilgotnościowe dla stacji meteorologicznej w Rzepinie.	16
Tabela 3 Porównanie wybranych cech drzewostanów Nadleśnictwa Sulęcín	17
Tabela 4 Zestawienie powierzchni rezerwatów, lasów ochronnych i pozostałych.	18
Tabela 5 Porównanie wybranych cech taksacyjnych drzewostanów w ramach grup funkcji lasu (Wzór 1b.)	18
Tabela 6 Liczba i wielkość kompleksów leśnych(wyłącznie powierzchnia własności Skarbu Państwa)	19
Tabela 7 Zestawienie powierzchni Obszaru Chronionego Krajobrazu „8B – Dolina Jeziornej Strugi”	24
Tabela 8 Zestawienie powierzchni Obszaru Chronionego Krajobrazu „9 – Pojezierze Lubniewicko- Sulęcínskie”	25
Tabela 9 Zestawienie powierzchni Obszaru Chronionego Krajobrazu „10 – Dolina Postomii”	26
Tabela 10 Zestawienie powierzchni Buczyny Łagowsko- Sulęcínskie PLH080008.	29
Tabela 11 Zestawienie siedlisk przyrodniczych stanowiących przedmioty ochrony w granicach obszaru Natura 2000 Buczyny Łagowsko- Sulęcínskie PLH080008 (wg SDF). (kolorem zielonym oznaczono przedmioty ochrony związane ze środowiskiem leśnym).	32
Tabela 12 Zestawienie gatunków zwierząt stanowiących przedmioty ochrony w SOO Buczyny Łagowsko- Sulęcínskie PLH080008 (Kolorem zielonym wyróżniono gatunki leśne)	33
Tabela 13 Rozmieszczenie przedmiotów ochrony obszarów Natura 2000 PLH080008 na gruntach Nadleśnictwa Sulęcín (legenda analogiczne z Tabeli 11 oraz Tabeli 12).	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Tabela 14 Wykaz istniejących pomników przyrody.	35
Tabela 15 Wykaz istniejących stanowisk dokumentacyjnych.	41
Tabela 16 Wzór 7a. Wykaz istniejących użytków ekologicznych.	44

Tabela 17 Wykaz istniejących zespołów przyrodniczo – krajobrazowych.	52
Tabela 18 Wykaz istniejących zespołów przyrodniczo – krajobrazowych.	56
Tabela 19 Wykaz chronionych, rzadkich i zagrożonych gatunków grzybów i porostów w Nadleśnictwie Sulęcín.	58
Tabela 20 Wykaz chronionych, rzadkich i zagrożonych gatunków roślin w Nadleśnictwie Sulęcín.	59
Tabela 21 Wykaz chronionych, rzadkich i zagrożonych gatunków zwierząt (bezkęgowców i kręgowców) w Nadleśnictwie Sulęcín.	61
Tabela 22 Powierzchnia stref ochrony zwierząt w Nadleśnictwie Sulęcín (Obręb Sieniawa)	66
Tabela 23 Gospodarstwo specjalne.	67
Tabela 24 Lasy ochronne.	67
Tabela 25 Elementarny podział wód w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa.	71
Tabela 26 Większe jeziora występujące na terenie n-ctwa przedstawiono poniżej /Atlas Jezior Polskich tom I /	72
Tabela 27 Zestawienie powierzchni leśnej zalesionej i nie zalesionej wg typów siedliskowych lasu w Nadleśnictwie Sulęcín.	74
Tabela 28 Bogactwo gatunkowe w Nadleśnictwie Sulęcín.	75
Tabela 29 Zestawienie powierzchni [ha] drzewostanów wg grup wiekowych i struktury.	77
Tabela 30 Zestawienie powierzchni [ha] wg rodzajów i pochodzenia drzewostanów oraz grup wiekowych*. ...	79
Tabela 31 Zestawienie powierzchni [ha] wg zgodności składu gatunkowego drzewostanów z siedliskiem.	80
Tabela 32 Formy stanu siedliska.	83
Tabela 33 Borowacenie w Nadleśnictwie Sulęcín.	85
Tabela 34 Wykaz w Nadleśnictwie Sulęcín.	87
Tabela 35 Wykaz drzewostanów cennych przyrodniczo.	87
Tabela 36 Wykaz drzewostanów o charakterze parkowym.	94
Tabela 37 Wykaz siedlisk w Nadleśnictwie Sulęcín podlegających ochronie.	95
Tabela 38 Typy drzewostanów oraz orientacyjne składy gatunkowe upraw, oraz rodzaje rębni dla poszczególnych typów siedlisk przyrodniczych.	98
Tabela 39 Wykaz cennych drzew znajdujących się na terenie Nadleśnictwa Sulęcín.	100
Tabela 40 Wzór nr 17. Zestawienie zbiorcze zadrzewień i remiz.	101
Tabela 41 Zestawienie remiz jako powierzchni nie tworzących wydzieleń.	102
Tabela 42 Wykaz bagien ewidencyjnych w Nadleśnictwie Sulęcín.	104
Tabela 43 Wykaz bagien nie stanowiących osobnych wydzieleń.	105
Tabela 44 Wykaz źródlisk w Nadleśnictwie Sulęcín.	107
Tabela 45 Wykaz alei w nadleśnictwie Sulęcín.	108
Tabela 46 Powierzchnia WDN w Nadleśnictwie Sulęcín.	108
Tabela 47 Powierzchnia GDN w Nadleśnictwie Sulęcín.	109
Tabela 48 Wzór nr 19. Wykaz obiektów kultury materialnej.	109
Tabela 49 Wykaz pożarów Nadleśnictwa Sulęcín.	126
Tabela 50 Podział lasów na gospodarstwa.	130

KRONIKA

ZALĄCZNIKI

Załącznik nr 1

Tabela XXII. Zestawienie przedmiotów ochrony , dla których wyznaczono obszary Natura 2000 w lasach nadleśnictwa lub w ich bezpośrednim sąsiedztwie.

Lp.	Nazwa i kod przedmiotu ochrony oraz symbol znaczenia wg SDF	Liczba wydzieleń, orientacyjna lokalizacja oraz powierzchnia przedmiotu ochrony	Podstawowe wymagania dotyczące zachowania pożądanego stanu ochrony przedmiotu ochrony	Potencjalne zagrożenia negatywnego (szczególnie znacząco negatywnego) oddziaływania leśnych zabiegów gospodarczych na stan ochrony przedmiotów ochrony.	Zalecenia dotyczące możliwości unikania zagrożeń oraz realizacji zadań gospodarczych zgodnie z podstawowymi wymaganiami przedmiotu ochrony.
1	2	3	4	5	6
1. SPECJALNY OBSZAR OCHRONY SIEDLISK – Buczyny Łagowsko-Sulęcińskie PLH080008- siedliska przyrodnicze:					
	3150 Starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne C	1 wydzielenie Oddz.: 359. Pow.: 3,51 ha.	Zbiorniki o nie powiększonym dopływie biogenów ze zlewni, z trwale zachowaną barierą biogeochemiczną wzdłuż brzegów, z naturalnymi i nie zaburzonymi warunkami rozwoju roślinności wodnej i brzegowej, fauna rodzima, bez udziału intensywnie żerujących obcych gatunków ryb roślinożernych.	<ul style="list-style-type: none"> Zanieczyszczenie wód (eutrofizacja i hipertrofizacja) [brak identyfikacji źródeł zanieczyszczeń i skali zagrożeń]; przekształcanie i niszczenie stref brzegowych. 	<ul style="list-style-type: none"> Ochrona stref brzegowych przed zanieczyszczaniem odpadami. ograniczenie eutrofizacji i gromadzenia się osadów.
1.	7140 Torfowiska przejściowe i trzęsawiska A	18 wydzieleń Oddz.: 155, 220, 221, 222, 223, 257, 261, 297, 342, 393. Pow.: 17,85 ha.	Wysoki poziom wód umożliwiający proces torfotwórczy i zapobiegający murszeniu gleb oraz utrzymanie się charakterystycznych kompozycji gatunkowej roślin	<ul style="list-style-type: none"> Nadmierne odwodnienie terenu, zarastanie roślinnością krzewiastą lub drzewiastą, zmiana sposobu użytkowania. 	<ul style="list-style-type: none"> Wynikające z potrzeb okresowe koszenie fitocenozy opanowanych przez krzewy i drzewa.
2.	9110 Kwaśne buczyny	131 wydzieleń Oddz.: 79, 112, 115, 117, 153-158, 183,	Lasy z udziałem martwego drewna w ilości umożliwiającej utrzymanie w nie pogorszonym stanie bioty ksylobiontycznej, z obecnością gatunków typowych (w tym z domieszką dębów)	<ul style="list-style-type: none"> Wprowadzanie gatunków drzew obcych geograficznie i ekologicznie do drzewostanów; mała ilość martwego drewna. 	<ul style="list-style-type: none"> Nie wprowadzanie - przynajmniej w obszarze występowania siedliska, obcych gatunków. Nie introdukowanie gatunków inwazyjnych.

Lp.	Nazwa i kod przedmiotu ochrony oraz symbol znaczenia wg SDF	Liczba wydziałów, orientacyjna lokalizacja oraz powierzchnia przedmiotu ochrony	Podstawowe wymagania dotyczące zachowania pożądanego stanu ochrony przedmiotu ochrony	Potencjalne zagrożenia negatywnego (szczególnie znacząco negatywnego) oddziaływania leśnych zabiegów gospodarczych na stan ochrony przedmiotów ochrony.	Zalecenia dotyczące możliwości unikania zagrożeń oraz realizacji zadań gospodarczych zgodnie z podstawowymi wymaganiami przedmiotu ochrony.
	B	217-221, 223, 224, 251-254, 257-263, 294, 295-298, 315, 316, 322, 348, 445. Pow.: 553,14 ha	i zróżnicowaną strukturą przestrzenną drzewostanu o zróżnicowanym reżimie użytkowania oraz odpowiednią dla prawidłowego funkcjonowania ekosystemu leśnego ilością starych drzew.		<ul style="list-style-type: none"> Faworyzowanie odnowień naturalnych w obrębie płatów siedlisk. Kontynuowanie, w ramach realizowanej gospodarki leśnej, działań mających na celu zachowanie ilości martwego drewna i starych drzew.
3.	9130 Kwaśne buczyny B	20 wydziałów Oddz.: 155, 220-223, 255, 260, 262. Pow.: 53,68 ha	Lasy z udziałem martwego drewna w ilości umożliwiającej utrzymanie w nie pogorszonym stanie bioty ksylobiontycznej, z obecnością gatunków typowych (w tym z domieszką dębów) i zróżnicowaną strukturą przestrzenną drzewostanu o zróżnicowanym reżimie użytkowania oraz odpowiednią dla prawidłowego funkcjonowania ekosystemu leśnego ilością starych drzew.	<ul style="list-style-type: none"> Wprowadzanie gatunków drzew obcych geograficznie i ekologicznie do drzewostanów; mała ilość martwego drewna. 	<ul style="list-style-type: none"> Nie wprowadzanie - przynajmniej w obszarze występowania siedliska, obcych gatunków. Nie wprowadzanie gatunków inwazyjnych. Faworyzowanie odnowień naturalnych w obrębie płatów siedlisk. Kontynuowanie, w ramach realizowanej gospodarki leśnej, działań mających na celu zachowanie ilości martwego drewna i starych drzew.
4..	9190 Kwaśna dąbrowa B	53 wydziałów Oddz.: 114, 116, 154, 157, 183, 146, 149-153, 211, 212, 215-219, 222, 250, 258-260, 294, 436 .	Lasy z udziałem martwego drewna w ilości umożliwiającej utrzymanie w nie pogorszonym stanie bioty ksylobiontycznej, z obecnością gatunków typowych i zróżnicowaną strukturą przestrzenną drzewostanu o zróżnicowanym reżimie użytkowania, lasy wolne od udziału gatunków inwazyjnych (dąb czerwony, czeremcha amerykańska),	<ul style="list-style-type: none"> Rozprzestrzenianie się gatunków ekspansywnych i inwazyjnych (dąb czerwony, robinia akacyjowa, czeremcha amerykańska); niski udział odnowień naturalnych; 	<ul style="list-style-type: none"> Nie wprowadzanie, w obszarze występowania siedlisk, gatunków obcych; kontynuowanie, w ramach realizowanej gospodarki leśnej, działań mających na celu zachowanie ilości martwego drewna i starych drzew; faworyzowanie odnowień

Lp.	Nazwa i kod przedmiotu ochrony oraz symbol znaczenia wg SDF	Liczba wydzieleń, orientacyjna lokalizacja oraz powierzchnia przedmiotu ochrony	Podstawowe wymagania dotyczące zachowania pożądanego stanu ochrony przedmiotu ochrony	Potencjalne zagrożenia negatywnego (szczególnie znacząco negatywnego) oddziaływania leśnych zabiegów gospodarczych na stan ochrony przedmiotów ochrony.	Zalecenia dotyczące możliwości unikania zagrożeń oraz realizacji zadań gospodarczych zgodnie z podstawowymi wymaganiami przedmiotu ochrony.
		Pow.: 194,98 ha	ze zmniejszającym się udziałem sosen w drzewostanie; utrzymanie nie pomniejszonych zasobów starych drzew i utrzymanie lub odtworzenie struktury wiekowej starodrzewiu gwarantujących zachowanie udziału starych dębów w lasach.		naturalnych w obrębie płatów siedlisk przy podejmowaniu działań utrzymujących dominację dębów w drzewostanie; <ul style="list-style-type: none"> systematyczne zwalczanie gatunków inwazyjnych w uprawach leśnych i odnowieniach, w ramach innych prac;
5.	91D0* Bory i lasy bagienne C	5 wydzieleń Oddz.: 219, 394. Pow.:6,11 ha	Właściwy poziom uwodnienia oraz charakterystyczna kompozycja gatunkowa.	<ul style="list-style-type: none"> Nadmierne odwodnienie terenu, zmiana sposobu użytkowania. 	<ul style="list-style-type: none"> Nie planowanie użytkowania; w przyległych wydzieniach leśnych nie wprowadzanie i ograniczanie obecności świerka.
6.	91E0* Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe C	12 wydzieleń Oddz.: 254, 255, 258, 262, 289, 291, 419, 432. Pow.: 14,53 ha.	Lasy z udziałem martwego drewna w ilości umożliwiającej utrzymanie w nie pogorszonym stanie bioty ksylobiontycznej, z obecnością gatunków typowych i zróżnicowaną strukturą przestrzenną drzewostanu (w tym z lukami i okrajkami umożliwiającymi współwystępowanie ziołorośli okrajkowych) o zróżnicowanym reżimie użytkowania.	<ul style="list-style-type: none"> Zmiany stosunków wodnych; upraszczanie składu gatunkowego łągów olszowo-jesionowych (promowanie samej olszy, zamieranie jesionów); niski udział odnowień naturalnych; ubogi skład gatunkowy drzewostanów; mało martwego drewna. 	<ul style="list-style-type: none"> Nie wprowadzanie, w obszarze występowania siedlisk, gatunków obcych (w tym przypadku dot. to zwłaszcza dębu czerwonego, robinii i klonu jesionolistnego); nie wprowadzanie gatunków inwazyjnych; kontynuowanie, w ramach realizowanej gospodarki leśnej, działań mających na celu zachowanie ilości martwego drewna i starych drzew; faworyzowanie odnowień

Lp.	Nazwa i kod przedmiotu ochrony oraz symbol znaczenia wg SDF	Liczba wydzieleń, orientacyjna lokalizacja oraz powierzchnia przedmiotu ochrony	Podstawowe wymagania dotyczące zachowania pożądanego stanu ochrony przedmiotu ochrony	Potencjalne zagrożenia negatywnego (szczególnie znacząco negatywnego) oddziaływania leśnych zabiegów gospodarczych na stan ochrony przedmiotów ochrony.	Zalecenia dotyczące możliwości unikania zagrożeń oraz realizacji zadań gospodarczych zgodnie z podstawowymi wymaganiami przedmiotu ochrony.
					naturalnych w obrębie płatów siedlisk oraz tolerowanie obecności graba w podroście i drzewostanie.
2. SPECJALNY OBSZAR OCHRONY SIEDLISK – Buczyny Łagowsko-Sulęcińskie PLH080008- - gatunki roślin i zwierząt (z wyjątkiem ptaków):					
7.	1188 Kumak nizinny B	Liczba stan.: 2 Oddz.: 52, 291.	Właściwy stan siedliska gatunku.	<ul style="list-style-type: none"> • Zanik miejsc odpowiednich do rozrodu; • opadanie poziomu wód gruntowych i wysychanie małych zbiorników wodnych. 	<ul style="list-style-type: none"> • Utrzymanie właściwego stanu ochrony siedliska gatunku.
8.	1166 Traszka grzebieniasta C	Liczba stan.: 10 Oddz.: 154, 218, 261, 291, 292, 297, 359 .	Właściwy stan siedliska gatunku.	<ul style="list-style-type: none"> • Zanik miejsc odpowiednich do rozrodu; • opadanie poziomu wód gruntowych i wysychanie małych zbiorników wodnych. 	<ul style="list-style-type: none"> • Utrzymanie właściwego stanu ochrony siedliska gatunku.

Załącznik nr 2.

Tabela XXIII. Zestawienie zadań z zakresu ochrony przyrody.

Lp.	Lokalizacja zbioru drzewostanów o jednakowych zadaniach ochronnych <i>Akt prawny</i>	Ogólna charakterystyka wymagań ochronnych w zbiorze drzewostanów o jednakowych zadań z zakresu ochrony przyrody	Zadania z zakresu ochrony przyrody oraz przewidywane metody ich realizacji.	
			Zadania obligatoryjne	Zadania fakultatywne (wskazania ochronne)
1	2	3	5	6
1.	<u>Obszar Natura 2000 Buczyny Łagowsko-Sulecińskie PLH080008¹</u> Cały obszar Natura 2000.	Poinformowanie właściciel i/lub zarządców nieruchomości	Poinformowanie właścicieli i/lub zarządców nieruchomości o ustaleniu na danym terenie występowania przedmiotu ochrony obszaru, a także o formalnych zasadach jego ochrony. Zadanie należy wykonać w pierwszym roku obowiązywania planu zadań ochronnych.	
2.	<u>Obszar Natura 2000 Buczyny Łagowsko-Sulecińskie PLH080008¹</u> Parkingi, miejsca postoju pojazdów oraz miejsca biwakowania i rekreacji zlokalizowane w odległości do 100 m od zbiorników wodnych stanowiących siedlisko przyrodnicze 3140 i 3150 z wyłączeniem części obszaru w granicach poligonu wojskowego, zgodnie z rysunkiem planu – stanowiącym załącznik nr 6 do zarządzenia ¹	Zabezpieczenie parkingów, miejsc postoju	Zabezpieczenie parkingów, miejsc postoju pojazdów oraz miejsc biwakowania i rekreacji (organizacja toalet), a także bieżące utrzymywanie czystości ww. terenów, poprzez zapewnienie zbioru odpadów (śmieci) oraz ich regularny wywóz.	
3.	<u>Obszar Natura 2000 Buczyny Łagowsko-Sulecińskie PLH080008¹</u> Drzewostany graniczące z siedliskiem 3140 i 3150 w granicach obszaru, na gruntach stanowiących	Wyłączenie z użytkowania rębego drzewostanów (z wyjątkiem drzewostanów w klasie odnowienia i drzewostanów w klasie do	Wyłączenie z użytkowania rębego drzewostanów (z wyjątkiem drzewostanów w klasie odnowienia i drzewostanów w klasie do odnowienia) graniczących z siedliskiem	

Lp.	Lokalizacja zbioru drzewostanów o jednakowych zadaniach ochronnych <i>Akt prawny</i>	Ogólna charakterystyka wymagań ochronnych w zbiorze drzewostanów o jednakowych zadań z zakresu ochrony przyrody	Zadania z zakresu ochrony przyrody oraz przewidywane metody ich realizacji.	
			Zadania obligatoryjne	Zadania fakultatywne (wskazania ochronne)
	własność Skarbu Państwa w zarządzie PGL Lasy Państwowe, zgodnie z rysunkiem planu – stanowiącym załącznik nr 6 do zarządzenia	odnowienia) graniczących z siedliskiem przyrodniczym 3140 i 3150	przyrodniczym 3140 i 3150 w pasie o szerokości jednej wysokości dojrzałego drzewostanu (tj. ok. 30 m) lub pozostawianie całych, nie użytkowanych rębnie wydzieleń leśnych. Dopuszcza się w sytuacjach zagrażających bezpieczeństwu ludzi, wycinkę pojedynczych drzew, z pozostawieniem pozyskanego drewna na powierzchni, z której ścięto drzewo. Działanie ciągłe realizowane w okresie obowiązywania planu zadań ochronnych.	
4.	<u>Obszar Natura 2000 Buczyny Łagowsko-Sulecińskie PLH080008¹</u> Drzewostany graniczące z siedliskiem 7110 i 7140 w granicach obszaru, na gruntach stanowiących własność Skarbu Państwa w zarządzie PGL Lasy Państwowe, zgodnie z rysunkiem planu – stanowiącym załącznik nr 6 do zarządzenia	Wyłączenie z użytkowania rębego drzewostanów (z wyjątkiem drzewostanów w klasie odnowienia i drzewostanów w klasie do odnowienia) graniczących z siedliskiem przyrodniczym 7110 i 7140	Wyłączenie z użytkowania rębego drzewostanów (z wyjątkiem drzewostanów w klasie odnowienia i drzewostanów w klasie do odnowienia) graniczących z siedliskiem przyrodniczym 7110 i 7140 w pasie o szerokości jednej wysokości dojrzałego drzewostanu (tj. ok. 30 m) lub pozostawianie całych, nie użytkowanych rębnie wydzieleń leśnych. Dopuszcza się w sytuacjach zagrażających bezpieczeństwu ludzi, wycinkę pojedynczych drzew, z pozostawieniem pozyskanego drewna na powierzchni, z której ścięto drzewo.	

Lp.	Lokalizacja zbioru drzewostanów o jednakowych zadaniach ochronnych <i>Akt prawny</i>	Ogólna charakterystyka wymagań ochronnych w zbiorze drzewostanów o jednakowych zadań z zakresu ochrony przyrody	Zadania z zakresu ochrony przyrody oraz przewidywane metody ich realizacji.	
			Zadania obligatoryjne	Zadania fakultatywne (wskazania ochronne)
			Działanie ciągle realizowane w okresie obowiązywania planu zadań ochronnych.	
5.	<u>Obszar Natura 2000 Buczyny Łagowsko-Sulecińskie PLH080008¹</u> Adres leśny: 10-33-1-06-218-a-00, 10-33-1-06-251-d-00, 10-33-1-06-252-b-00, 10-33-1-06-252-c-00, 10-33-1-07-156-k-00 ² , 10-33-1-07-157-h-00 ² , 10-33-1-07-296-g-00, 10-33-1-07-298-h-00, 10-33-1-07-322-n-00, 10-33-1-07-322-r-00, 10-33-1-07-348-a-00, 10-33-1-07-348-k-00, 10-33-1-07-348-p-00, 10-33-1-07-322-o-00,	Wyłączenie z użytkowania rębnych płatów siedliska Przyrodniczego 9110.	Wyłączenie z użytkowania rębnych płatów siedliska przyrodniczego, zlokalizowanych we wskazanym obszarze wdrażania. Dopuszcza się w sytuacjach zagrażających bezpieczeństwu ludzi, wycinkę pojedynczych drzew, z pozostawieniem pozyskanego drewna na powierzchni na której ścięto drzewo. Działanie ciągle realizowane w okresie obowiązywania planu zadań ochronnych.	
6.	<u>Obszar Natura 2000 Buczyny Łagowsko-Sulecińskie PLH080008¹</u> Wszystkie płaty siedliska 9110 zlokalizowane w obszarze, na gruntach stanowiących własność Skarbu Państwa w zarządzie PGL Lasy Państwowe z wyłączeniem płatów wskazanych w zadaniu 5	W drzewostanach użytkowanych rębnie, pozostawiać fragmenty drzewostanów w formie grup i/lub kęp	W drzewostanach użytkowanych rębnie, pozostawiać fragmenty drzewostanów w formie grup i/lub kęp zajmujących, co najmniej 5% powierzchni drzewostanu do naturalnego rozpadu. Pozostawiać także, wszystkie drzewa miejscowo spróchniałe, drzewa z owocnikami grzybów, a także drzewa dziuplaste i wykroty. Działanie ciągle realizowane w okresie obowiązywania planu zadań ochronnych.	
7.	<u>Obszar Natura 2000 Buczyny Łagowsko-Sulecińskie PLH080008¹</u> Wszystkie płaty siedliska 9110 zlokalizowane w obszarze, na	Przy odnowieniu drzewostanów na siedlisku przyrodniczym 9110, promować metodę odnowienia	Przy odnowieniu drzewostanów na siedlisku przyrodniczym 9110, promować metodę odnowienia naturalnego oraz nie wprowadzać do składu gatunkowego	

Lp.	Lokalizacja zbioru drzewostanów o jednakowych zadaniach ochronnych <i>Akt prawny</i>	Ogólna charakterystyka wymagań ochronnych w zbiorze drzewostanów o jednakowych zadań z zakresu ochrony przyrody	Zadania z zakresu ochrony przyrody oraz przewidywane metody ich realizacji.	
			Zadania obligatoryjne	Zadania fakultatywne (wskazania ochronne)
	gruntach stanowiących własność Skarbu Państwa w zarządzie PGL Lasy Państwowe	naturalnego oraz nie wprowadzać do składu gatunkowego upraw, obcych ekologicznie geograficznie gatunków drzew.	upraw, obcych ekologicznie geograficznie gatunków drzew, a w szczególności: dębu czerwonego (<i>Quercus rubra</i>), robinii akacyjowej (<i>Robinia pseudoacacia</i>), czeremchy amerykańskiej (<i>Prunus serotina</i>) oraz modrzewia europejskiego (<i>Larix decidua</i>) i daglezi zielonej (<i>Pseudotsuga menziesii</i>).	
8.	<u>Obszar Natura 2000 Buczyny Łagowsko-Sulecińskie PLH080008¹</u> Adres leśny: 10-33-1-06-254-m-00 ³ , 10-33-1-07-156-i-00, 10-33-1-07-156-j-00 ² , 10-33-1-07-220-i-00, 10-33-1-07-224-b-00, 10-33-1-07-262-b-00, 10-33-1-07-262-c-00,	Wyłączenie z użytkowania rębego płatów siedliska Przyrodniczego 9130.	Wyłączenie z użytkowania rębego płatów siedliska przyrodniczego, zlokalizowanych we wskazanym obszarze wdrażania. Dopuszcza się w sytuacjach zagrażających bezpieczeństwu ludzi, wycinkę pojedynczych drzew, z pozostawieniem pozyskanego drewna na powierzchni na której ścięto drzewo. Działanie ciągłe realizowane w okresie obowiązywania planu zadań ochronnych.	

Lp.	Lokalizacja zbioru drzewostanów o jednakowych zadaniach ochronnych <i>Akt prawny</i>	Ogólna charakterystyka wymagań ochronnych w zbiorze drzewostanów o jednakowych zadań z zakresu ochrony przyrody	Zadania z zakresu ochrony przyrody oraz przewidywane metody ich realizacji.	
			Zadania obligatoryjne	Zadania fakultatywne (wskazania ochronne)
9.	<p><u>Obszar Natura 2000 Buczyny Łagowsko-Sulecińskie PLH080008¹</u></p> <p>Wszystkie płaty siedliska 9130 zlokalizowane w obszarze, na gruntach stanowiących własność Skarbu Państwa w zarządzie PGL Lasy Państwowe z wyłączeniem płatów wskazanych w zadaniu 8</p>	<p>W drzewostanach użytkowanych rębnie, pozostawiać fragmenty drzewostanów w formie grup i/lub kęp</p>	<p>W drzewostanach użytkowanych rębnie, pozostawiać fragmenty drzewostanów w formie grup i/lub kęp zajmujących, co najmniej 5% powierzchni drzewostanu do naturalnego rozpadu. Pozostawiać także, wszystkie drzewa miejscowo spróchniałe, drzewa z owocnikami grzybów, a także drzewa dziuplaste i wykroty. Działanie ciągle realizowane w okresie obowiązywania planu zadań ochronnych.</p>	
10.	<p><u>Obszar Natura 2000 Buczyny Łagowsko-Sulecińskie PLH080008¹</u></p> <p>Wszystkie płaty siedliska 9130 zlokalizowane w obszarze, na gruntach stanowiących własność Skarbu Państwa w zarządzie PGL Lasy Państwowe</p>	<p>Przy odnowieniu drzewostanów na siedlisku przyrodniczym 9130, promować metodę odnowienia naturalnego oraz nie wprowadzać do składu gatunkowego upraw, obcych ekologicznie geograficznie gatunków drzew.</p>	<p>Przy odnowieniu drzewostanów na siedlisku przyrodniczym 9130, promować metodę odnowienia naturalnego oraz nie wprowadzać do składu gatunkowego upraw, obcych ekologicznie geograficznie gatunków drzew, a w szczególności: dębu czerwonego (<i>Quercus rubra</i>), robinii akacjowej (<i>Robinia pseudoacacia</i>), czeremchy amerykańskiej (<i>Prunus serotina</i>) oraz modrzewia europejskiego (<i>Larix decidua</i>) i daglezi zielonej (<i>Pseudotsuga menziesii</i>).</p>	
11.	<p><u>Obszar Natura 2000 Buczyny Łagowsko-Sulecińskie PLH080008¹</u></p> <p>Adres leśny: 10-33-1-06-149-g-00,</p>	<p>Wyłączenie z użytkowania rębne płatów siedliska Przyrodniczego 9190.</p>	<p>Wyłączenie z użytkowania rębne płatów siedliska przyrodniczego, zlokalizowanych we wskazanym obszarze wdrażania. Dopuszcza</p>	

Lp.	Lokalizacja zbioru drzewostanów o jednakowych zadaniach ochronnych <i>Akt prawny</i>	Ogólna charakterystyka wymagań ochronnych w zbiorze drzewostanów o jednakowych zadań z zakresu ochrony przyrody	Zadania z zakresu ochrony przyrody oraz przewidywane metody ich realizacji.	
			Zadania obligatoryjne	Zadania fakultatywne (wskazania ochronne)
	10-33-1-06-149-i-00, 10-33-1-06-150-d-00, 10-33-1-06-151-f-00, 10-33-1-06-215-a-00, 10-33-1-06-215-b-00, 10-33-1-06-215-d-00, 10-33-1-06-215-i-00, 10-33-1-06-215-j-00,		się w sytuacjach zagrażających bezpieczeństwu ludzi, wycinkę pojedynczych drzew, z pozostawieniem pozyskanego drewna na powierzchni na której ścięto drzewo. Działanie ciągłe realizowane w okresie obowiązywania planu zadań ochronnych.	
12	<u>Obszar Natura 2000 Buczyny Łagowsko-Sulecińskie PLH080008¹</u> Wszystkie płaty siedliska 9190 zlokalizowane w obszarze, na gruntach stanowiących własność Skarbu Państwa w zarządzie PGL Lasy Państwowe z wyłączeniem płatów wskazanych w zadaniu 11	W drzewostanach użytkowanych rębnie, pozostawiać fragmenty drzewostanów w formie grup i/lub kęp	W drzewostanach użytkowanych rębnie, pozostawiać fragmenty drzewostanów w formie grup i/lub kęp zajmujących, co najmniej 5% powierzchni drzewostanu do naturalnego rozpadu. Pozostawiać także, wszystkie drzewa miejscowo spróchniałe, drzewa z owocnikami grzybów, a także drzewa dziuplaste i wykroty. Działanie ciągłe realizowane w okresie obowiązywania planu zadań ochronnych.	
13.	<u>Obszar Natura 2000 Buczyny Łagowsko-Sulecińskie PLH080008¹</u> Wszystkie płaty siedliska 9190 zlokalizowane w obszarze, na gruntach stanowiących własność Skarbu Państwa w zarządzie PGL Lasy Państwowe	Przy odnowieniu drzewostanów na siedlisku przyrodniczym 9190, promować metodę odnowienia naturalnego oraz nie wprowadzać do składu gatunkowego upraw, obcych ekologicznie geograficznie gatunków drzew.	Przy odnowieniu drzewostanów na siedlisku przyrodniczym 9190, promować metodę odnowienia naturalnego oraz nie wprowadzać do składu gatunkowego upraw, obcych ekologicznie geograficznie gatunków drzew, a w szczególności: dębu czerwonego (<i>Quercus rubra</i>), robinii akacjowej (<i>Robinia pseudoacacia</i>), czeremchy amerykańskiej (<i>Prunus serotina</i>) oraz modrzewia	

Lp.	Lokalizacja zbioru drzewostanów o jednakowych zadaniach ochronnych <i>Akt prawny</i>	Ogólna charakterystyka wymagań ochronnych w zbiorze drzewostanów o jednakowych zadań z zakresu ochrony przyrody	Zadania z zakresu ochrony przyrody oraz przewidywane metody ich realizacji.	
			Zadania obligatoryjne	Zadania fakultatywne (wskazania ochronne)
			europejskiego (<i>Larix decidua</i>) i daglezi zielonej (<i>Pseudotsuga menziesii</i>).	
14.	<p><u>Obszar Natura 2000</u> <u>Buczyny Łagowsko-Sulecińskie PLH080008¹</u></p> <p>Adres leśny: 10-33-1-06-254-m-00, 10-33-1-06-254-n-00, 10-33-1-06-291-g-00, 10-33-1-10-376-i-00, 10-33-1-10-419-y-00, 10-33-1-10-432-a-00, 10-33-1-10-432-j-00,</p>	Wyłączenie z użytkowania rębnych płatów siedliska Przyrodniczego 91E0.	Wyłączenie z użytkowania rębnych płatów siedliska przyrodniczego, zlokalizowanych we wskazanym obszarze wdrażania. Dopuszcza się w sytuacjach zagrażających bezpieczeństwu ludzi, wycinkę pojedynczych drzew, z pozostawieniem pozyskanego drewna na powierzchni na której ścięto drzewo. Działanie ciągłe realizowane w okresie obowiązywania planu zadań ochronnych.	
15.	<p><u>Obszar Natura 2000</u> <u>Buczyny Łagowsko-Sulecińskie PLH080008¹</u></p> <p>Wszystkie płaty siedliska 91E0 zlokalizowane w obszarze, na gruntach stanowiących własność Skarbu Państwa w zarządzie PGL Lasy Państwowe z wyłączeniem płatów wskazanych w zadaniu 14</p>	W drzewostanach użytkowanych rębnie, pozostawiać fragmenty drzewostanów w formie grup i/lub kęp	W drzewostanach użytkowanych rębnie, pozostawiać fragmenty drzewostanów w formie grup i/lub kęp zajmujących, co najmniej 5% powierzchni drzewostanu do naturalnego rozpadu. Pozostawiać także, wszystkie drzewa miejscowo spróchniałe, drzewa z owocnikami grzybów, a także drzewa dziuplaste i wykroty. Działanie ciągłe realizowane w okresie obowiązywania planu zadań ochronnych.	
16.	<p><u>Obszar Natura 2000</u> <u>Buczyny Łagowsko-Sulecińskie PLH080008¹</u></p> <p>Wszystkie przedmioty ochrony w obszarze.</p>	Ocena stanu ochrony	Ocena stanu ochrony zgodnie z założeniami metodycznymi obowiązującymi w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska. Monitoring należy	

Lp.	Lokalizacja zbioru drzewostanów o jednakowych zadaniach ochronnych <i>Akt prawny</i>	Ogólna charakterystyka wymagań ochronnych w zbiorze drzewostanów o jednakowych zadań z zakresu ochrony przyrody	Zadania z zakresu ochrony przyrody oraz przewidywane metody ich realizacji.	
			Zadania obligatoryjne	Zadania fakultatywne (wskazania ochronne)
			wykonać w 5 oraz w 10 roku obowiązywania planu zadań ochronnych.	
17.	Przedmioty ochrony obszarów Natura 2000.	Zgodnie z tabelą XXII	Brak	Zgodnie z tabelą XXII
18.	Wszystkie płyty siedliska przyrodniczego 3140, 3150	Zarządzanie siedliskiem wymaga działań na poziomie obszaru wodnego – zlewni bezpośredniej i pośredniej.	-	Na całym obszarze wodnym mieszczącym siedlisko zaleca się jego ochronę poprzez: oczyszczanie ścieków zanieczyszczających, ochronę stref brzegowych, wyznaczenie stref działań ochronnych, ograniczenie eutrofizacji i gromadzenia się osadów, ograniczanie zamulania i rozwoju halofitów (roślin bagiennych częściowo zanurzonych w wodzie).
19.	Wszystkie płyty siedliska przyrodniczego 4030 zgodnie z mapą walorów przyrodniczo- leśnych Nadleśnictwa oraz załącznikami nr 3,4	Zarządzanie siedliskiem wymaga kontynuacji funkcjonowania dotychczasowych czynników, które ten krajobraz kształtują	-	Stałym elementem ochrony każdego wrzosowiska powinna być skrupulatna i skuteczna ochrona przed działaniami dewastacyjnymi – jak eksploatacja piasku lub składowanie śmieci.
20.	Wszystkie płyty siedliska przyrodniczego 7120, 7140	Uzyskanie efektu regeneracji roślinności torfowiskowej z reguły wymaga stymulacji procesu poprzez zabiegi ochrony czynnej. Rodzaj i sposób ich przeprowadzenia musi być	-	Maksymalne zabezpieczenie torfowiska przed utratą wody poprzez odpływ i nadmierną ewapotranspirację, a następnie spowodowanie stopniowego podniesienia lustra wody i jego stabilizację w pobliżu powierzchni.

Lp.	Lokalizacja zbioru drzewostanów o jednakowych zadaniach ochronnych <i>Akt prawny</i>	Ogólna charakterystyka wymagań ochronnych w zbiorze drzewostanów o jednakowych zadań z zakresu ochrony przyrody	Zadania z zakresu ochrony przyrody oraz przewidywane metody ich realizacji.	
			Zadania obligatoryjne	Zadania fakultatywne (wskazania ochronne)
		każdorazowo opracowany dla konkretnego obiektu, na podstawie jego aktualnej sytuacji hydrologicznej i stanu roślinności.		
21.	Wszystkie płaty siedliska przyrodniczego 9110, 9130	Zachowanie lasów z udziałem martwego drewna oraz zróżnicowaną strukturą przestrzenną drzewostanu o zróżnicowanym reżimie użytkowania oraz odpowiednią dla prawidłowego funkcjonowania ekosystemu leśnego ilością starych drzew.	-	Zalecane jest stosowanie rębni złożonych z długim okresem odnowienia. Dla zachowania pełni zróżnicowania ekosystemu należy pozostawiać do naturalnej śmierci części drzew, fragmentów ekosystemu nietkniętych podczas cięć rębnych, a także zapewnić ciągłą obecność w każdym kompleksie starych, rębnych i przeszlorębnych drzewostanów. Z punktu widzenia ochrony kwaśnych buczyn niekorzystne jest do nich wprowadzanie gatunków obcego pochodzenia.
22.	Wszystkie płaty siedliska przyrodniczego 9170	Zachowanie lasów z udziałem martwego drewna oraz zróżnicowaną strukturą przestrzenną drzewostanu o zróżnicowanym reżimie użytkowania oraz odpowiednią dla prawidłowego funkcjonowania ekosystemu	-	W lasach gospodarczych rozsądny jest kompromis między ochroną, a gospodarką, obejmujący zastosowanie dotychczasowych sposobów użytkowania jednak pod warunkiem równoczesnego prowadzenia przebudowy oraz przyjęcia odpowiednich dla zbiorowiska docelowych składów gatunkowych. Promować na siedlisku drzewostany dębowo-

Lp.	Lokalizacja zbioru drzewostanów o jednakowych zadaniach ochronnych <i>Akt prawny</i>	Ogólna charakterystyka wymagań ochronnych w zbiorze drzewostanów o jednakowych zadań z zakresu ochrony przyrody	Zadania z zakresu ochrony przyrody oraz przewidywane metody ich realizacji.	
			Zadania obligatoryjne	Zadania fakultatywne (wskazania ochronne)
		leśnego ilością starych drzew.		grabowe.
23.	Wszystkie płaty siedliska przyrodniczego 9190	Zachowanie lasów z udziałem martwego drewna oraz zróżnicowaną strukturą przestrzenną drzewostanu o zróżnicowanym reżimie użytkowania oraz odpowiednią dla prawidłowego funkcjonowania ekosystemu leśnego ilością starych drzew.	-	W lasach gospodarczych rozsądny jest kompromis między ochroną, a gospodarką, obejmujący zastosowanie dotychczasowych sposobów użytkowania jednak pod warunkiem równoczesnego prowadzenia przebudowy oraz przyjęcia odpowiednich dla zbiorowiska docelowych składów gatunkowych. Odstąpienia od sztucznego odnowienia świerka na płatach siedliska.
24.	Wszystkie płaty siedliska przyrodniczego 91D0	Zachowanie lub przywrócenie stosunków wodnych właściwych dla siedliska.	-	Zaleca się wyłączenie z gospodarki leśnej. Na siedliskach o zmienionych warunkach wodnych, po ich korekcie i w zależności od celu planowanego do osiągnięcia, zabiegi czynnej ochrony mogą polegać na usunięciu z drzewostanu gatunków niepożądanych oraz zmniejszeniu zwarcia podszytu.
25.	Wszystkie płaty siedliska przyrodniczego 91E0	Ochrona warunków siedliskowych, w których funkcjonuje ten typ ekosystemu, przede wszystkim	-	Korzystne jest zastępowanie rębni zupełnej rębiami złożonymi. Unikać należy wprowadzania gatunków obcych siedliskom łęgowym.

Lp.	Lokalizacja zbioru drzewostanów o jednakowych zadaniach ochronnych <i>Akt prawny</i>	Ogólna charakterystyka wymagań ochronnych w zbiorze drzewostanów o jednakowych zadań z zakresu ochrony przyrody	Zadania z zakresu ochrony przyrody oraz przewidywane metody ich realizacji.	
			Zadania obligatoryjne	Zadania fakultatywne (wskazania ochronne)
		ochrona warunków wodnych		
26.	Wszystkie bagna ewidencyjne.	Zachowanie enklaw wśród leśnych siedlisk świeżych	-	☐ nie odwadnianie; ☐ wokół bagien zaleca się w trakcie wykonywania cięć zachowywać lub kształtować strefę pasa ochronnego.
27.	Wszystkie źródłiska	Zachowanie źródlisk	-	☐ na tych niewielkich powierzchniach rezygnowanie z zabiegów trzebieżowych i czyszczeń; ☐ wokół bagien zaleca się w trakcie wykonywania cięć zachowywać lub kształtować strefę pasa ochronnego. ☐ ochrona w czasie zrywki drewna
28.	Całe Nadleśnictwo	Ochrona różnorodności biologicznej	Brak.	Część F, pkt. 1 POP
29.	Całe Nadleśnictwo	Ochrona prawnych form ochrony przyrody	Brak	Część F, pkt. 2 POP
30.	Całe Nadleśnictwo	Ochrona cennych gatunków roślin naczyniowych	Brak.	Część F, pkt. 3 POP
31.	Całe Nadleśnictwo	Ochrona cennych gatunków roślin naczyniowych	Brak	Część F, pkt. 4 POP
32.	Całe Nadleśnictwo	Ochrona starych i cennych drzew	Brak.	Część F, pkt. 5 POP
33.	Całe Nadleśnictwo	Ochrona fauny kręgowców	Brak	Część F, pkt. 6 POP
34.	Całe Nadleśnictwo	Ochrona fauny bezkręgowców	Brak.	Część F, pkt. 7 POP
35.	Całe Nadleśnictwo	Ochrona pamiątek kultury leśnej i kultury powszechnej w lasach	Brak	Część F, pkt. 8 POP

Lp.	Lokalizacja zbioru drzewostanów o jednakowych zadaniach ochronnych <i>Akt prawny</i>	Ogólna charakterystyka wymagań ochronnych w zbiorze drzewostanów o jednakowych zadań z zakresu ochrony przyrody	Zadania z zakresu ochrony przyrody oraz przewidywane metody ich realizacji.	
			Zadania obligatoryjne	Zadania fakultatywne (wskazania ochronne)
36.	Całe Nadleśnictwo	Kształtowanie stosunków wodnych i ochrona siedlisk hydrogenicznych w lasach	Brak.	Część F, pkt. 9 POP
37.	Całe Nadleśnictwo	Kształtowanie strefy ekotonowej.	Brak	Część F, pkt. 10 POP

¹ Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wlkp. z dnia 7 kwietnia 2014 roku w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Buczyny Łagowsko-Sulęcińskie PLH080008 (Dz. Urzędowy Woj. Lubuskiego z dnia 11 kwietnia 2014r., poz. 898).

²Siedlisko przyrodnicze wymagające ponownej weryfikacji. Na gruncie brak cech identyfikujących jako typ siedliska przyrodniczego określony w Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wlkp. z dnia 7 kwietnia 2014 roku w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Buczyny Łagowsko-Sulęcińskie PLH080008.

³Siedlisko przyrodnicze błędnie określone w Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wlkp. z dnia 7 kwietnia 2014 roku w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Buczyny Łagowsko-Sulęcińskie PLH080008 jako 9130. Siedlisko to w zarządzeniu wpisane jest ponownie prawidłowo jako 91E0.

Załącznik nr 3.

Wykaz siedlisk przyrodniczych zajmujących powierzchnię całego wydzielenia w Nadleśnictwie Sulęcín.

Obwód Sieniawa				
Kod siedliska Wydzielenie	A	B	C	Suma końcowa
3150			3,51	3,51
359 -l			3,51	3,51
4030	110,48			110,48
125 -c	11,64			11,64
133 -f	2,6			2,6
134 -d	13,66			13,66
164 -c	6,4			6,4
168 -f	16,06			16,06
188 -j	2,16			2,16
189 -d	6,25			6,25
189 -h	5,31			5,31
196 -d	4,4			4,4
197 -a	10,77			10,77
198 -a	14,11			14,11
199 -a	5,59			5,59
229 -c	2,13			2,13
230 -a	5,37			5,37
230 -c	4,03			4,03
7140	2,13	11,92		14,05
155 -f		0,25		0,25
220 -g		0,33		0,33
221 -g		0,59		0,59
221 -i		0,33		0,33
222 -d		0,71		0,71
222 -g	0,33			0,33
222 -j		0,32		0,32
222 -k	1,06			1,06
223 -f		0,68		0,68
257 -f		0,25		0,25
261 -g	0,74			0,74
261 -i		0,4		0,4
297 -d		1,09		1,09
297 -f		1,85		1,85
342 -c		1,62		1,62
393 -g		3,5		3,5
9110	366,58	79,74	129,15	574,15
112 -g	2,86			2,86
115 -i	4,37			4,37
116 -f			2,97	2,97
116 -h		2,78		2,78
117 -a	5,09			5,09

Obręb Sieniawa				
Kod siedliska Wydzielenie	A	B	C	Suma końcowa
117 -d	4,63			4,63
153 -b	2,17			2,17
153 -f	5,34			5,34
153 -h	3,28			3,28
154 -a	3,64			3,64
154 -c			1,52	1,52
154 -i	6,12			6,12
155 -a			2,65	2,65
155 -b		4,58		4,58
155 -c			2,22	2,22
155 -g	5,24			5,24
155 -i	4,33			4,33
155 -k	3,32			3,32
156 -a	5,72			5,72
156 -b	9,3			9,3
156 -c	4,42			4,42
156 -d	3,91			3,91
156 -h	4,33			4,33
157 -c			10,16	10,16
157 -d	5,1			5,1
157 -i	2,86			2,86
158 -m			1,42	1,42
183 -o	5,35			5,35
183 -p	8,55			8,55
217 -d			6,37	6,37
217 -h	2,81			2,81
217 -i	5,8			5,8
218 -a	2,59			2,59
218 -f			0,35	0,35
218 -j	3,77			3,77
218 -k	3,24			3,24
218 -l	6,46			6,46
219 -b			2,86	2,86
219 -c			2,81	2,81
219 -h			3,48	3,48
219 -j			1,84	1,84
220 -d		2,64		2,64
220 -f		3,07		3,07
220 -h		3,43		3,43
221 -d	5,62			5,62
221 -f		4,2		4,2
221 -h			4,12	4,12
223 -h	8,15			8,15
223 -i	3,69			3,69

Obręb Sieniawa				
Kod siedliska Wydzielenie	A	B	C	Suma końcowa
224 -i		7,9		7,9
251 -d	21,87			21,87
252 -a	4,72			4,72
252 -b	15,64			15,64
252 -c	1,85			1,85
252 -d	1,54			1,54
252 -g	0,05			0,05
253 -a	0,6			0,6
253 -c		0,94		0,94
253 -d			12,53	12,53
253 -g	1,79			1,79
254 -b		1,6		1,6
255 -c	13,59			13,59
255 -d	5,23			5,23
255 -f	11,48			11,48
256 -b	1,3			1,3
256 -d			7,21	7,21
256 -f			2,5	2,5
256 -j	6,14			6,14
256 -k	3,7			3,7
256 -l		1,68		1,68
257 -b		3,53		3,53
257 -c			2,04	2,04
257 -g			2,21	2,21
257 -h			3,54	3,54
257 -k	2,59			2,59
257 -l	1,93			1,93
257 -m			6,11	6,11
257 -n	5,43			5,43
258 -b	4,71			4,71
258 -f		1,48		1,48
258 -g		1,97		1,97
258 -h	0,41			0,41
258 -i	2,63			2,63
258 -j	0,93			0,93
258 -k			0,93	0,93
259 -b		7,28		7,28
259 -c	2,82			2,82
259 -g	3,51			3,51
260 -b	6,61			6,61
260 -c	8,7			8,7
260 -d	0,96			0,96
261 -a	10,37			10,37
261 -b	5,72			5,72

Obręb Sieniawa				
Kod siedliska Wydzielenie	A	B	C	Suma końcowa
261 -c	4,52			4,52
261 -d	3,07			3,07
262 -d	4,14			4,14
263 -b	2,76			2,76
294 -c	10,19			10,19
295 -a	4,32			4,32
295 -b	9,7			9,7
295 -c			3,93	3,93
295 -f			3,56	3,56
295 -g	4,57			4,57
295 -i	2,25			2,25
296 -a			1,92	1,92
296 -c			5,4	5,4
296 -g			2,35	2,35
296 -h		0,96		0,96
297 -h	1,35			1,35
298 -h	5,27			5,27
298 -k	3,73			3,73
31 -c			2,84	2,84
315 -h		9,18		9,18
316 -j		2,62		2,62
322 -n	2,65			2,65
322 -o			3,90	3,90
322 -r	3,63			3,63
323 -i	3,31			3,31
348 -a		5,52		5,52
348 -k	0,68			0,68
348 -p		2,06		2,06
4 -a			2,99	2,99
402 -b		3,92		3,92
445 -g			1,95	1,95
49 -k	9,35			9,35
49 -l		3,18		3,18
49 -m			4,97	4,97
50 -l			0,96	0,96
50 -m			4,59	4,59
79 -b			1,78	1,78
79 -g			12,07	12,07
8 -c	2,21			2,21
9130	15,23	20,67	34,22	75,34
156 -f			4,8	4,8
156 -g		4,34		4,34
156 -i	1,35			1,35
156 -j			0,43	0,43

Obręb Sieniawa				
Kod siedliska Wydzielenie	A	B	C	Suma końcowa
220 -i	1,48			1,48
221 -l		0,53		0,53
222 -a			1,83	1,83
222 -c	3,1			3,1
222 -i		3,45		3,45
223 -a		0,9		0,9
223 -g		5,91		5,91
224 -b		5,22		5,22
255 -a			2,72	2,72
255 -h	4,27			4,27
260 -g			0,82	0,82
262 -b	5,03			5,03
262 -c			1,91	1,91
262 -g			3,59	3,59
7 -g			1,42	1,42
8 -b		5,54		5,54
8 -f			4,02	4,02
8 -g			12,68	12,68
9170		3,11	2,5	5,61
16 -a			2,5	2,5
42 -i		1,81		1,81
70 -b		1,3		1,3
9190	50,04	179,03	21,19	250,26
114 -a		3,61		3,61
116 -g		0,8		0,8
116 -i		1,33		1,33
145 -a		2,23		2,23
146 -c	8,09			8,09
149 -g	2,76			2,76
149 -i		0,78		0,78
150 -a		7,03		7,03
150 -c		3,17		3,17
150 -d		14,17		14,17
151 -a	7,86			7,86
151 -b		5,16		5,16
151 -f		12,53		12,53
152 -a		5,47		5,47
152 -c		6,17		6,17
152 -d		0,08		0,08
152 -f		7,18		7,18
152 -g		0,53		0,53
152 -i		2,99		2,99
153 -a		0,53		0,53
153 -c		0,52		0,52

Obręb Sieniawa				
Kod siedliska Wydzielenie	A	B	C	Suma końcowa
153 -g	2,64			2,64
154 -d		4,43		4,43
157 -a			2,21	2,21
183 -c	1,98			1,98
20 -c		0,98		0,98
207 -h			1,32	1,32
209 -i			0,84	0,84
21 -f	1,17			1,17
211 -c		4,91		4,91
211 -d		2,75		2,75
211 -f		3		3
212 -b		2,95		2,95
212 -d		6		6
215 -a			3,61	3,61
215 -b		7,59		7,59
215 -d	1,07			1,07
215 -i	2,58			2,58
215 -j		5,13		5,13
216 -a		1,6		1,6
216 -b		6,37		6,37
216 -c		0,81		0,81
217 -a		5,3		5,3
217 -c		1,33		1,33
217 -g		1,26		1,26
218 -g		3,6		3,6
218 -i		1,94		1,94
218 -m		3,09		3,09
219 -f			1,3	1,3
222 -h		9,82		9,82
23 -a		5,22		5,22
23 -f			3,63	3,63
23 -i			3,54	3,54
23 -j		2,22		2,22
24 -h	1,01			1,01
24 -j	5,46			5,46
24 -k	5,07			5,07
248A -i			2,5	2,5
25 -h		0,75		0,75
250 -a		4,96		4,96
258 -l		1,55		1,55
259 -f	1,05			1,05
26 -g			1,08	1,08
260 -a	1,87			1,87
271 -i		4,46		4,46

Obręb Sieniawa				
Kod siedliska Wydzielenie	A	B	C	Suma końcowa
272 -c		2,24		2,24
294 -h		0,93		0,93
40 -c			1,16	1,16
43 -j	2,04			2,04
436 -f		5,69		5,69
44 -a	2,9			2,9
7 -h	2,49			2,49
71 -g		2,08		2,08
71 -h		1,79		1,79
91D0		2,81	2,3	5,11
219 -g			0,51	0,51
219 -i			1,57	1,57
219 -o			0,22	0,22
394 -k		2,81		2,81
91E0	11,74	61,99	21,01	95,82
135 -j		0,52		0,52
136 -a		1,51		1,51
136 -d	2,15			2,15
138 -g		1,02		1,02
139 -i		2,3		2,3
139 -l		0,31		0,31
139 -m		0,59		0,59
139 -n		0,61		0,61
143 -k		1,04		1,04
144 -a			7,2	7,2
16 -b		1,67		1,67
16 -f			0,46	0,46
16 -l	2,89			2,89
16 -m		0,6		0,6
17 -d		0,49		0,49
178 -g		2,45		2,45
178 -h			1,28	1,28
179 -d		0,92		0,92
180 -a		2,42		2,42
180 -g		1,18		1,18
181 -f		0,5		0,5
182 -b		1,16		1,16
182 -d		0,94		0,94
182 -g		1,75		1,75
182A -n		1,99		1,99
182A -o		1,03		1,03
182A -r		1,54		1,54
182A -w		1,45		1,45
182B -d		2,51		2,51

Obręb Sieniawa				
Kod siedliska Wydzielenie	A	B	C	Suma końcowa
182B -g		3,31		3,31
182B -j		1,34		1,34
254 -m		0,82		0,82
254 -n		2,22		2,22
255 -b		0,67		0,67
258 -a	1,39			1,39
262 -a		1,32		1,32
289 -f		0,05		0,05
291 -g		1,15		1,15
40 -d			0,67	0,67
40 -g			2,31	2,31
41 -f			2,73	2,73
376 -i			1,08	1,08
419 -y		1,15		1,15
432 -a		3,7		3,7
432 -j			0,48	0,48
451 -g		4,17		4,17
451 -h	0,58			0,58
5 -f	1,86			1,86
67 -f		0,94		0,94
68 -b			3,61	3,61
68 -h		0,43		0,43
69 -a			0,54	0,54
69 -b			1,16	1,16
69 -h			0,57	0,57
69 -k		1,31		1,31
69 -l		2,1		2,1
69 -m		1,25		1,25
97 -b	2,87			2,87
97 -k		2,25		2,25
97 -m		0,39		0,39
99 -b		0,27		0,27
99 -c		2,65		2,65
Suma końcowa	556,2	359,27	213,88	1134,33

Obręb Sulęcín				
Kod siedliska Wydzielenie	A	B	C	Suma końcowa
7120			1,03	1,03
159 -j			0,58	0,58
160 -f			0,45	0,45
9110	61,1	21,21	121,59	203,9
104 -d			2,4	2,4
105 -b			3,35	3,35
106 -n	2,46			2,46

Obwód Sulęcín				
Kod siedliska Wydzielenie	A	B	C	Suma końcowa
107 -j	2,11			2,11
107 -k		2,13		2,13
107 -o			1,23	1,23
107 -p			2,69	2,69
108 -c		1,29		1,29
108 -f	2,38			2,38
108 -h		5,39		5,39
109 -f	0,83			0,83
109 -h		0,82		0,82
109 -i	0,83			0,83
109 -l	1,37			1,37
109 -m			1,27	1,27
110 -a	4,25			4,25
110 -f	1,34			1,34
111 -i	1,66			1,66
111 -j	2,12			2,12
111 -l	0,83			0,83
112 -i	7,7			7,7
123 -a			1,37	1,37
123 -l		0,84		0,84
124 -b	3,22			3,22
126 -a			7,76	7,76
126 -c			2,31	2,31
126 -f	5,69			5,69
127 -a		3,92		3,92
127 -b			8,79	8,79
127 -c			1,36	1,36
127 -f			7,66	7,66
128 -c			1,13	1,13
128 -f			3,57	3,57
128 -h	2,77			2,77
128 -i			5,39	5,39
128 -k			2,7	2,7
129 -g	1,56			1,56
129 -i	2,55			2,55
151 -b			3,11	3,11
151 -d	0,74			0,74
152 -a	1,58			1,58
152 -j			1,47	1,47
152 -k			3,41	3,41
164 -l		1,27		1,27
165 -g			3,88	3,88
25 -b			0,97	0,97
289 -c	5,73			5,73

Obręb Sulęcín				
Kod siedliska Wydzielenie	A	B	C	Suma końcowa
29 -h			1,12	1,12
290 -a	6			6
49 -d		4,72		4,72
49 -f	0,96			0,96
50 -a		0,83		0,83
50 -b	1,5			1,5
50 -c			1,04	1,04
50 -d			3,19	3,19
71 -a			9,22	9,22
72 -a			5,57	5,57
72 -j			4,74	4,74
73 -k			2,29	2,29
73 -l			1,03	1,03
73 -m	0,92			0,92
73 -n			1,04	1,04
74 -i			3,15	3,15
74 -j			3,67	3,67
74 -k			3,63	3,63
8 -a			7,98	7,98
8 -c			3,12	3,12
9 -f			2,2	2,2
96 -o			1,91	1,91
97 -h			0,87	0,87
9170	1,25	1,32	1,63	4,2
72 -c	1,25			1,25
73 -o		0,82		0,82
74 -c			1,63	1,63
74 -d		0,5		0,5
9190			6,61	6,61
130 -l			4,92	4,92
76 -k			1,69	1,69
91E0	17,04	44,12	7,59	68,75
100 -a		1,24		1,24
100 -h		1,05		1,05
106 -d		2,88		2,88
106 -g	2,63			2,63
107 -b		0,75		0,75
107 -d	0,84			0,84
108 -i		3,84		3,84
109 -k	3,95			3,95
110 -h		0,81		0,81
110 -i			2,23	2,23
110 -k	1,69			1,69
111 -m		2,7		2,7

Obręb Sulęcín				
Kod siedliska Wydzíelenie	A	B	C	Suma koñcowa
111 -n		2,26		2,26
114 -a		0,58		0,58
128 -a	0,69			0,69
152 -h		0,36		0,36
16 -c			2,71	2,71
16 -d		1,29		1,29
18 -g		1,73		1,73
19 -h		1,6		1,6
193 -g		0,84		0,84
194 -k		3,03		3,03
23 -f			0,97	0,97
23 -g		0,8		0,8
259 -h	2,08			2,08
260 -b	5,16			5,16
40 -g		2,4		2,4
40 -l		5,22		5,22
40 -o		3,74		3,74
42 -c		1,81		1,81
46 -g		3,2		3,2
88 -d			1,68	1,68
89 -d		0,91		0,91
90 -b		1,08		1,08
Suma koñcowa-Obręb Sieniawa	79,39	66,65	138,45	284,49
Suma koñcowa-Nadleśnictwo Sulęcín	635,59	425,92	352,33	1418,82

Załącznik nr 4.

Wykaz punktowych siedlisk przyrodniczych w Nadleśnictwie Sulęcín.

Obręb Sieniawa				
Kod siedliska Wydzíelenie	A	B	C	Suma koñcowa
7140		3,8		3,8
261 -f		0,1		0,1
407 -a		3,7		3,7
9110	7,7	3	3,3	14
154 -b	4,5			4,5
157 -b			3	3
157 -g	3,2			3,2
158 -f			0,2	0,2
219 -a		2,5		2,5
219 -m		0,5		0,5
255 -g			0,1	0,1
9130	2,4			2,4
154 -b	0,8			0,8
157 -g	1,6			1,6

Obwód Sieniawa				
Kod siedliska Wydzielenie	A	B	C	Suma końcowa
9190		0,7	0,2	0,9
216 -i		0,7		0,7
218 -h			0,2	0,2
91D0		1		1
407 -a		1		1
91E0		0,5		0,5
157 -h		0,5		0,5
Suma końcowa	10,1	9	3,5	22,6

